

SAMFUNDET
FOR DANSK
GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE
STIFTET 1879

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

71. AARGANG
(12. RÆKKE 5. BIND 3.—4. HEFTE)
1950

UDGIVET AF
SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

INDHOLD

Detlev Ludvig Rogert. Af kontrolør <i>Sejer Kühle</i>	117
Baronesse Anna v. Buchholtz' Breve til J. P. Jacobsen. Ved bibliotekar, cand. mag. <i>Johannes Laurup-Fogt</i>	133
Bitegn og deres anvendelse i dansk heraldik. Af civilingeniør <i>Henrik Berner</i>	173
Anetavle for Komponisten P. E. Lange-Müller. Af kontorchef <i>Hans Egede Glahn</i>	181
Fortegnelse over dansk genealogisk litteratur i året 1949. Af bibliotekar, dr. phil. <i>Albert Fabritius</i>	190
Emil Marquard †	195
Små meddelelser: Aktsstykker vedrørende en discipels bortvisning fra Aarhus latinskoie.	197
Broen	200
Til artiklen Holck'ske Slægter	201
Supplement til Studenterfortegnelser	201
Jørgen Rosenkrantz	203
Anmeldelser	204
Spørgsmål: Hassing	214
Til medlemmerne	214
Samfundets anliggender	216
Fortegnelse over medlemmerne	217
Register. Ved redaktionen	225
Samfundets regnskab for året 1949	237

KØBENHAVN — 1951

Spørgsmål af genealogisk og personalhistorisk natur kan Samfundets medlemmer få optaget i tidsskriftet. Henvendelse sker til Samfundets sekretær, bibliotekar, dr. phil. *Albert Fabritius*, Cort Adelersgade 3, København K.

Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie.

Medlemsbidraget er 15 kr. + forsendelsesomkostninger.

Samfundet har siden dets stiftelse i 1879 udgivet:

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

1. række, bind I–III (1880–82) ved *F. Krarup*.
1. — , — IV–VI (1883–85) ved *G. L. Wad*.
2. — , — I–IV (1886–89) ved *G. L. Wad*.
2. — , — V–VI (1890–91) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — I–III (1892–94) ved *H. W. Harbou*.
3. — , — IV–VI (1895–97) ved *G. L. Grove*.
4. — , — I–II (1898–99) ved *C. E. A. Schøller*.
4. — , — III–VI (1900–03) ved *G. L. Grove*.
5. — , — I–VI (1904–09) ved *G. L. Grove*.
6. — , — I (1910) ved *G. L. Grove* og *Paul Hennings*.
6. — , — II–VI (1911–15) ved *Paul Hennings*.
7. — , — I–VI (1916–21) ved *Paul Hennings*.
8. — , — I–VI (1922–27) ved *Paul Hennings*.
9. — , — I–VI (1928–33) ved *H. Hjorth-Nielsen*.
10. — , — I–VI (1934–39) ved *H. Hjorth-Nielsen*.
11. — , — I–VI (1940–45) ved *H. Hjorth-Nielsen*.
12. — , — I–III (1946–48) ved *H. Hjorth-Nielsen*.
12. — , — IV–V (1949–50) ved *Albert Fabritius*.

I årgangen 1930 findes indholdsfortegnelse til tidsskriftets første 50 årgange og i årgangen 1946 til årgangene 51–66.

Fortegnelse over restbeholdninger af

»PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT«

1.–9. Række. Bind III. (1880–1930).

<p>Række 1. Bind I–IV (1880–83). udsolgt.</p> <p>Bind V (1884) Hefte 2 5 - - 3 8 - - 4 5 -</p> <p>Bind VI (1885) Hefte 1 33 Ekspl.</p>	<p>Række 1. Bind VI (1885). Hefte 2 36 Ekspl. - 3 42 - - 4 34 -</p> <p>Række 2. Bind I (1886). Hefte 1 19 Ekspl. - 2 17 - - 3 17 - - 4 23 -</p>
---	--

- von *Sassen*, Johann Adolf, Hauptmann im moskowitzischen Kriegsdienst oo N. N. Kelenberg, T. d. N. N. Kelenberg u. d. Constantia Eleonora N. N., dessen Kind: Johann Adolf Maximilianus Christianus get. Hbg. N. 30.9.1707.
- von *Schack*, Barthold Hartwig auf Müssen, dessen Kinder: August Wilhelm get. Hbg. P. 11.1.1726, Barthold Christoph get. Hbg. P. 20.4.1727.
- Christian Günther, hannoverscher Obristleutn. † Hbg. 3.10.1799 begr. St. Jac. alt 92 Jahr.
- Cord Henrich, dessen Kinder: Diedrich Wilhelm get. Hbg. M. 18.3.1763, Barthold Hartwig get. Hbg. M. 27.2.1765, Jacobina Maria get. Hbg. M. 28.4.1767.
- Diedrich August, preuss. Rittmeister, oo Hedwig Augusta von Ahlefeldt, dessen Kinder: Johanna Christina Elisabeth get. Hbg. J. 1.4.1768, Gottfried Wilhelm August, get. Hbg. J. 27.5.1769, Carolus Joachim, get. Hbg. M. 5.2.1771.
- Schack von Schackenburg*, Graf, oo Hbg. 22.4.1711 Anna Sophia T. d. Christian *Rantzau* zu Salzau und Ascheberg.
- von *Schack*, Hans, kgl. dän. Generalmajor, ehemaliger Stadtkommandant, † Hbg. 26.11.1760.
- Graf Hans Friedrich Christian a. d. H. Giesegaard auf Seeland, begr. Hbg. St. Joh. 22.11.1809 alt 30 J. 8 Mon.
- Frau Obristin begr. Hbg. St. Mar. Magdal. 9.9.1752.
- Frau Obristin begr. Hbg. St. Mar. Magdal. 4.11.1774.
- Sibylla Dorothea, geschieden von Wilh. Ludwig v. Schack, in Meckl. deren Kind: Sybilla Dorothea get. Hbg. N. 20.9.1737 siehe auch *Westphal*.
- von *Scheel*, Jürgen, oo Hbg. 12.5.1745 Charlotte Louisa T. d. Geh. Rats von *Pless(en)*.
- von *Scheidel* (Schiedel) Christian Gottlieb, Auditeur und Secretär im von Ditmersen Reg. zu Pferde oo Hbg. St. Pauli 14.5.1702 Anna Kilia *Elbecks*, derselbe als kgl. dän. Garnisonsauditeur in Rendsburg oo Hbg. M. 20.8.1713 Catharina Elisabeth von *Sidon*, Witwe d. kgl. dän. Capt. Albrecht Schulten.
- von *Scheitern*, Obristleutnantin begr. Hbg. N. 5.12.1760.
- von *Schellendorf*, kgl. pr. Kammerherr oo Hbg. N. 13.2.1753 Anna Margaretha von *Meurer*, Witwe des Bürgermeisters Clemens Samuel von Lipstorf, sie begr. Hbg. 28.12.1753.
- Schenck*, Christian Ludwig Tileman, Oberstleutnant im Reg. Prinz Christian von Dänemark, S. d. Johann Tilman Sch. Ratsverwandter in Bremen oo Hbg. deutsch reform. 10.4.1694 Anna Barbara T. d. Johann Anton *Ellenberg*, kgl. dän. Generalmajors.
- von *Schilden*, Anna Henriette siehe von *Friccius*.
- Baron Heinrich begr. Hbg. Dom 13.4.1761.
- Johann Hermann, kgl. dän. Landrat, S. d. Joh. Erich v. Sch. u. d. Anna Elisabeth Sass, * Haseldorf, begr. Hbg. St. Joh. 11.8.1808 alt 77 Jahr.
- von *Schlesing*, Cardel Ludwig, Offizier in Ratzeburg, dessen Kind: Carl Andreas get. Hbg. J. 19.4.1733.

- von *Schleswig-Holstein*, Prinzessin Anna siehe von *Sachsen-Gotha*.
- von *Schmettau*, Theodore Eugenie siehe von *Löwendal*.
- Schmidt*, Burchard Conrad, Chirurg u. Barbier, oo Hbg. P. 20.4.1729 Dorothea Margaretha, Witwe des Capt. von *Hecklau*.
- von *Schmieden*, Detlef August, Major bei der Garnison, * in Holstein auf dem adl. Gute Kohöft, † Hbg. 11.11.1760 alt 77 Jahr, dessen Kinder: Anna Maria Sophia get. Hbg. M. 20.11.1743, Catharina Magdalena get. Hbg. M. 30.12.1744.
- von *Scholten*, Jobst, Generalgouverneur in Bremen und Verden, Ritter d. Elefantenordens, oo Hbg. deutsch reform. 24.7.1714 Charlotta Amalia von *Plessen*.
- Scholten*, Johann, Capt. oo Sara von Uffeln, begr. Hbg. C. 29.12.1712.
- Schröder*, Gabriel, kgl. dän. Kanzleirat, oo Hbg. 16.4.1739 Maria Elisabeth T. d. Ludwig Friedrich von *Jügert*.
- Georg, Kanzleirat in Glückstadt, oo Hbg. P. 5.5.1716 Charlotte Louise, T. d. Hofpredigers von *der Maase* in Kopenhagen.
- Justus Hermann, Excellenz, Kammerherr, oo Hbg. 10.1.1711 Catharina, T. d. Thomas *Dreyer*.
- Schröttering*, Dr. Martin Wolder oo Hbg. N. 20.11.1727 Gertrud Catharina Magdalena T. d. Detlev von *Rantzau*.
- von *Schwertzel*, kgl. schwed. u. landgräfl. hess. kass. Oberforstmeister oo Hbg. 29.5.1739 Anna Metta T. d. Generalleutnants von *Ranck*.
- von *Seddelen*, August Wladimir, * Nowgorod bei St. Petersburg, S. d. Baron Ludwig von Seddelen, kaiserl. russ. Generals u. d. Auguste geb. Meyer, † Hbg. 11.7.1832, begr. Hbg. N. in Friedr. Joh. Lorenz Meyer Grab.
- von *Seitzberg* aus Kopenhagen, Tischler, oo Julia Sophia Bobben, dessen Kind: Franz Hinrich Carl get. Hbg. P. * 10.2.1804.
- Catharina Dina, T. d. Johann Möller u. d. Catharina N. N. begr. Hbg. St. Joh. 16.12.1812 alt 63 Jahr 6 Mon. 14 Tage.
- von *Seligerscron*, Anna Catharina siehe *Siebern*.
- von *Sidon*, Catharina Elisabeth siehe von *Scheidel*.
- Samuel Peter, dessen Kind: Jacob Friedrich get. Hbg. P. 8.2.1667.
- Siebern*, Johann Nicolaus, S. d. Mathias Hinrich S. u. d. Margaretha Dorothea geb. Wagner oo Hbg. J. 19.5.1793 Anna Catharina T. d. Christian Peter Adrian von *Seligerscron* u. d. Maria Elisabeth geb. Neibauer.
- von *Sixel*, Hans Christian, Etatsrat, dessen Kind: Georg Johann get. Hbg. M. 23.1.1763.
- von *Skragenhielm*, Samuel, kgl. schwed. Leibmedicus, † Hbg. 27.3.1716 (Hübbe).
- Sottmann*, August Hinrich, Cattundruckergeselle, oo Hbg. J. 4.5.1738 Maria Dominica T. d. Gabriel Gottlieb von *Pfannen*, kgl. schwed. Capitäns.
- von *Stael de Holstein*, Lambert Eduard Moritz Friedrich, S. d. Georg Bogislaus v. St. u. d. Marie Henriette Lambertine Antoinette geb. Piron de Baelen,

- * Hbg. 3.3.1812. † Algier Hospitale militaire bei der 1. Comp. d. 3. Batt. der Fremdenlegion 23.3.1841. (Protokoll der auswärts gestorbenen Hamburger).
- von *Stenglin*, Baron Philipp Heinrich, kgl. dän. Kammerherr, dessen Kinder: Otto Christian get. Hbg. P. 13.2.1765, Carolina Christiana get. Hbg. P. 25.5.1777, Daniel Heinrich get. Hbg. P. 17.11.1778.
- von *Stieglitz-Brockdorff* siehe von *Adeler*.
- Stolberg*, Graf Christian Günther oo Charlotte geb. Castell-Remlingen, dessen Kind: Henriette Friederique get. Hbg. St. Georg 12.1.1747.
- Stradtman*, Christian, kgl. dän. Regimentsquartiermeister, oo Hbg. J. 4.8.1724 Margaretha Dorothea T. d. kgl. dän. Residenten Petrus von *Brandes* in Lübeck.
- von *Stralenheim*, kgl. schwed. Resident, † Hbg. 15.8.1740.
- von *Suckow*, Joh. Friedr. oo Hbg. P. 1.3.1737 Anna Margaretha T. d. Hans Adolf von *Eberherzen*.
- Sutorius*, Michael, dänischer Offizier, oo Eppendorf 23.7.1675 Anna Maria von *Versen*.
- von *Tanner*, Baron Albrecht Wilhelm, kgl. dän. Kammerherr, Obristleutn. begr. Hbg. M. 5.3.1783, dessen Witwe Christina Elisabeth geb. Andresen, * Schleswig, begr. Hbg. M. 13.10.1763.
- von *Thayssen*, Peter, kgl. dän. Etatsrat und Postinspektor, * Husum 31.5.1772, † Hbg. 17.12.1813, oo 25.6.1800 Christiana Wilhelmina Wittmack, 2 Söhne, 4 Töchter (Hübbe).
- von *Thede*, grossfürstl. Kammerpräsident, † 3.2.1757. (Hübbe).
- von *Tiefenbroch*, Bendix Johan, fürstl. eutinscher Schreiber, oo Hbg. M. 18.4.1720 Catharina Elisabeth T. d. Hans *Carstens*.
- von *Tilly*, Jacob Caspar, dessen Kind: Albertine Maria Eleonore get. Hbg. M. 1.11.1730.
- von *Usedom*, Hans Jürgen, schwed. Major, begr. Hbg. Dom zwischen 12.2.–18.2.1713. (Diarium Hamburgense).
- von *der Vechte*, Baron Friedrich, Major, oo Hbg. N. 10.9.1764 Maria Wilhelmina T. d. Frhr. von *Meurer* auf Krummendiek.
- von *Vege sack*, Friedrich, Capit. dessen Kind: Catharina Friederica, get. Hbg. J. 15.5.1753.
- von *Vieregge*, Carl Heinrich, kgl. dän. Staatsminister, Domprobst, † 26.6.1740. — Victor August, Erbherr auf Rosewitz und Leudendorff, oo Hbg. P. 9.5.1738 Catharina Margaretha, T. d. Landrats von *Ahlefeldt* auf Caden.
- von *Vogt*, Barbara Augusta, siehe von *Rammin*.
- von *Vofß*, Gustav Friedrich, kgl. dän. Capitain, oo Catharina Magdalena geb. Kruse, dessen Kind: Friederike Sophie get. Hbg. P. 8.6.1814.
- von *Wachtmeister*, Gräfin Maria Sophia siehe *Muschin-Puskin*.
- Wedel*, Graf, oo Conradine Christiana Gräfin Danneskiold Samsö, dessen Kind: get. Hbg. 17.7.1757.

- von Wedderkop*, Gottfried, Landrat, dessen Kind: Anna Catharina get. Hbg. P. 14.8.1721.
- von Werthern*, Baron Adolph Georg oo Hbg. M. 24.4.1722 Beata Eleonora, T. d. kgl. poln. Obrist Burchard *von Wrangel*.
- Westphal*, Hartwig, oo Hbg. P. 12.2.1738 Frau Sibylla Dorothea T. d. Generalleutnant *von Pentz*, sie war verheiratet in 1. Ehe mit Hauptmann *Schack* in Hasselburg. (geschieden 1.7.1737).
- von Wich*, Caroline Friederike siehe *von Holmer*.
- von Wiecke*, Margaretha Sophie siehe *von Rauch*.
- von der Wisch*, Detlef, hochfürstl. gottorp. Junker, französ. Rittmeister, † Hbg. 17.1.1655, begr. Steinbeck 23.3.1656.
- von Witting*, Carl, kgl. schwed. Capt., oo Hbg. oo durch Pastor Brameyer 22.1.1736 Magdalena Sophie T. d. Obrist Christian *von Brockdorff* auf Schulenburg.
- von Woldenberg*, Anna Catharina siehe *von Revenfeld*.
- Dorothea siehe *von Göden*.
- Johann, Obrist, geb. Itzehoe, † Hbg. 13.1.1736 alt 76 Jahr.
- von Wrangel*, Beata Eleonora siehe *von Werthern*.
- Baron Gustav Georg oo Hbg. M. 4.12.1753 Dorothea Albertine *von Barnewitz*.
- von Zülau*, Hinrich Wolter, dessen Kinder: Anna Gesa get. Hbg. C. 6.2.1731, Sara Margaretha get. Hbg. C. 10.12.1734.
- von Zülow* (Sulau), Victor (Bruder des Christian Conrad von Zülow) oo Dorothea T. d. Generals *v. Dellwich*, erbt 1699 Renten. vgl. Rentebuch St. Mich. Bd. 25 u. 26.

DETLEV LUDVIG ROBERT

AF

SEJER KÜHLE

Rogerts Bedstefader, POUL ANDERSEN ROBERT (c. 1650–1706), var formodentlig Søn af ANDERS VILLUMSEN ROBERT, der havde to Brødre, som 1638 og 42 blev Studenter fra Herlufsholm, og en Søster, der var gift med Biskop Bredal i Trondhjem.¹ De var saa atter Børn af Borgmester i Nykøbing paa Falster VILLUM ANDERSEN ROBERT, der efter al Sandsynlighed var identisk med Student af 1615 fra Oslo Vilhelmus Andreæ Norvagus.

POUL ANDERSEN ROBERT blev 1672 Student fra Næstved lærde Skole, i 1683 blev han Kapellan i Nakskov og Sognepræst i Lille Løjtofte og blev saa gift med Præstedatteren IDE JOHANNE ROSTORPH. – De havde otte Børn, hvoraf HANS (1687–1732), der efter at have været Hører i Tisted blev Kantor i Nakskov. En anden Søn, VILHELM (1697–1750), blev Præst i Thy og Farfader til ANDERS SANDØE ØRSTEDS anden Hustru.² Den yngste Søn, POUL (1702–49), blev Student 1722. Efterat have været Hører ved den lærde Skole i Fødebyen, hvor han dog i 1730 betegnes som Kantor, fik han i 1731 teologisk Embeds-eksamen; ogsaa han blev Kapellan i Nakskov og derefter Sognepræst i Utterslev paa Laaland, hvor han i sin ret korte Embedstid fik bygget en anselig Præstebolig og udførte en Del historiske Arbejder, der blev ført videre af Sønnen og fik Betydning for senere Forskere. I Nakskov-tiden skrev han desuden et femakts Skuespil med Arier: „*Den faldne og igjen opreiste Salvande*.“³ – I 1740 blev han gift med CECILIE MARGRETHE MÜLLER (1707–51), der var Enke efter Provstesønnen fra Vestenskov Konsumptionsforpagter LARS RHODE, med hvem hun var gift 1733–37. Hun var Datter af Pastor DETLEV MÜLLER i Birkerød og JOHANNE GONSAGER (gift 1. med Pastor FRIDERICH CHRISTIAN BIRCHEROD).

De havde tre Børn, nemlig den i det følgende omtalte DETLEV LUDVIG (11. April 1742–9. Marts 1813), IDE JOHANNE (1743–1800)

og JOHANNE GONSAGER (1744-1814); men Børnene blev tidligt forældreløse. Præsten var svagelig, havde Tilbøjelighed til Melankoli og døde i 1749; hans Enke flyttede til Nakskov og døde to Aar senere, hvorefter Børnene kom bort fra hinanden.

Sønnen kom 1752 i anden Klasse i Nakskov Skole. Hans første Rektor var JØRGEN HEITMANN (1703-56), „et sandt Mønster for en Skolemand“. – Efter ham kom i Løbet af kort Tid et Par andre, og derefter fulgte PETER KAASBØLL (1719-94), der havde været Hører ved Metropolitanskolen. Her havde han udsendt en Del Kantater, de fleste med Musik af Kantor og Hører ANDREAS NISSEN, som ved Kaasbølls Afrejse skrev et Oratorium til hans Ære. Kaasbøll var en lærd, meget mild Mand, som med Omhu synes at have taget sig af den forældreløse Dreng, der stadig fik Understøttelse i Form af Stipendier, hvortil blev føjet Bispising hos Madame Thønnesen og Bolig i Klosteret. Desuden fik han sin Del af Ligpengene, idet han, ligesom de øvrige Disciple, skulde synge ved Begravelser; og dertil kommer, at han ved Højtider og festlige Lejligheder tjente en Ekstrasilling, idet de unge Mennesker da under Skolens Tilsyn skulde gaa rundt ved Borgernes Huse og synge. De bedst egnede skulde desuden spille Dulcian, Buccina eller Obo (derimod nævnes ikke Violin), og Rogert var netop den ene af de to Disciple, der fik seks Rigsdaler aarlig for „Opvartning ved Musiquen“. Blandt Eleverne kan nævnes NICOLAI EDINGER BALLE (f. 1744). Han var Degnesøn fra Vestenskov; men ogsaa hans Fader døde tidligt, og han blev i 1759 overflyttet til Skolen i Slagelse. Senere skal vi desuden omtale de to Degnesønner fra Horslunde, Brødrene Bast.⁴

Da Rogert i 1759 blev Student, var han kun 17 Aar; men til Gengæld trak Studierne i København i Langdrag. Han blev teologisk Kandidat i 1768, fik i 1771 Baccalaureatgraden, 1774 juridisk Embeds-eksamen (Laud), og endelig i 1779 bestod han den praktiske Prøve (Laud). I Slutningen af Tresserne deltog han i Disputereøvelser; men først derefter kan han følges ret nøje, idet han i Aarene 1770-82 var Informator hos Etatsraadinde CAROLINE KLØCKER, f. HOPPE (1732-1819), Enke efter Viceborgmester Kløcker. Hun havde indtil 1774 sit Hjem paa Gjeddesholm, der, efterat Familien var optaget i Adelen, blev betragtet som Stamhus; men da det var solgt, flyttede hun til Skindergade 15 (nu Nr. 26), hvor hun saa boede om Vinteren, mens hun om Sommeren havde Ophold i Gentofte. Blandt Husets mange Gæster maa først og fremmest nævnes Etatsraadindens Fader, Generaladmiraløjtnant FREDERIK HOPPE, der om Sommeren, baade

paa Gjeddedal, hvor hans Hustru døde, og i Gentofte boede hos Datteren. Her fejrede han f. Eks. sin Fødselsdag (1. August), og Rogert nævnes sammen med ham som Fadder. Umiddelbart efter hans Død, der efter det sædvanlige Sommerophold indtraf i 1776, gik Rogert i Lag med at skrive hans Biografi, og Geheimeraad LUXDORPH, Admiralindens Fætter, fik den derefter til Gennemsyn og havde 4. Februar 1778 gjort sine Bemærkninger til den. Trykt blev den dog ikke, før den kom i „Minerva“ for 1795.⁵

Blandt de mange, Familien kom sammen med, kan ogsaa nævnes Fruens Broder, Højesteretsassessor PETER HOPPE, hvis Datter senere blev gift med JOHAN BÜLOW til Sanderumgaard, Geheimeraad HENRIK STAMPE, der i sit første Ægteskab var gift med Kløckers ældste Datter, desuden den nævnte Geheimeraad Luxdorff, Pastor BALTHASAR MÜNTER, Søofficeren POUL LØVENØRN o. m. a. – For Rogerts Vedkommende er det værd at fremhæve, at Fru Kløckers Svigerinde ELISABETH KLØCKER blev Husbestyrerinde hos Generalauditor WILHELM BORNEMANN, men nævnes talrige Gange ved Barnedaab sammen med Etatsraadinden og med Rogert. I Bornemanns Hjem var CHRISTIAN PRAM Informator i 1776–79, saa man tør gaa ud fra, at der ogsaa med ham var en nær Forbindelse.

Rogerts Elev var FREDERIK ABRAHAM KLØCKER (1762–1821), der blev ført frem til Studentereksamen i 1783 og i 1785 blev exam. jur. Han bevarede stadig Tilknytning til sin gamle Lærer og hans Familie og døde i Rønne. Hans Søster MARIE ELISABETH (1765–1804), som en Tid fik Undervisning sammen med Broderen, blev gift med Kommandør HENRIK GYNTELBERG. – Rogert blev Fader til CARL LUDVIG ROGERT (1772–89), Brødrene Mynsters Barndomsven. „Hans Moder var en Enke af en bekjendt Familie.“ Som Barn var han i Huset hos den dygtige Overjordemoder paa Frederiks Hospital KAREN ØRSLEW og kom senere i Rønne lærde Skole; men den unge Mand, der var en Pryd for Skolen, omkom ved Badning sammen med en jævnaldrende. Mange Aar derefter søgte Biskop Mynster forgæves efter hans Grav.⁶

– Rogerts Søstre flyttede ikke til København, men til Odsherred. Den ældste, IDE JOHANNE, var en Tid i Kolding, men kom i Tresserne til Anneberggaard, hvor hun i 1769 blev gift med Kapellan i Vig PETER SWANE BANG (1744–92), der i 1774 flyttede til Norge, men i 1785 kom tilbage og i 1787 blev Sognepræst i Vig. Fra hende stammer kendte Mænd og Kvinder, f. Eks. Juristen P. G. BANG. Den anden Søster, JOHANNE GONSAGER, der blev konfirmeret paa Laaland, var en Tid i Odden Præstegaard, blev i 1773 viet paa Egebjærggaard

til Degnen i Vig MIKKEL SMIT HANSEN (1727–1803), men forblev barnløs.

Det var ogsaa en stor Kreds, der samledes der i Egnen, særlig paa Egebjærggaard, hvor Kammerraad JACOB HANSEN (1728–91) nu var kongelig Godsforvalter. Han var gift med ULRICHE ELEONORE f. SWANE (1727–92), som i sit første Ægteskab med Godsforvalter NIELS CHRISTIAN BANG (1687–1760) foruden den nævnte Præst i Vig bl. a. havde Sønnen, den senere kendte Professor FREDERIK LUDVIG BANG (Mynsters Plejefader, Professor OLUF LUNDT BANGS Fader og HERMAN BANGS Oldefader) og desuden to Døtre, der blev Mødre til GRUNDTVIG og HENRICH STEFFENS.

Hos Søstrene maa Rogert uden Tvivl mange Gange have været paa Besøg, selv om der ikke foreligger Beviser i den Retning. Den eneste Landsdel, foruden Egnen ved Gjeddedal og ved Gentofte, man med Sikkerhed kan fastslaa, at han har gæstet, er Hornsherred, der var et almindeligt Udflugtssted med mange Seværdigheder. At han – maaske paa Vej til eller fra Odsherred – har opholdt sig her mindst én Gang fremgaar af det første Skrift, han udsendte, nemlig „*Historisk Skilderie af Hertug Ferdinand Albrecht af Brunsvig-Wolfenbüttel*“ (1782). Dér fortælles, at han paa Jægerspris „Henreven af Betragtninger ved Stedets Beskuelse“ havde set den store Samling Æresminder og blandt dem Mindesmærket for Juliane Maries Fader, Hertug Ferdinand, og havde saa skrevet hans Historie paa Grundlag af Værker, han havde laant i Suhms Bibliotek.

Naar han valgte at skrive om Hertugen, var det dog næppe den omtalte Rejse alene, der havde inspireret ham; men han vidste, hvilken indflydelsesrig Stilling Dronningen paa den Tid indtog. Hun var jo da ogsaa mange Gange lovsunget af vore Digttere, f. Eks. af EWALD. I 1778 udkom en hel Samling Poesier til hendes Pris, og det kan tilføjes, at KNUD LYNE RAHBEK tilegnede hende sine „Breve fra en gammel Skuespiller til sin Søn“.

– En betydelig Vennekreds fik Rogert, da han, efterat have taget den praktiske Del af juridisk Eksamen, blev Medlem af det danske Litteraturselskab, som væsentlig bestod af Ewalds Venner. Dets Æresmedlemmer var EWALD, CHR. SCHÖNHEYDER, THYGE ROTHE og BASTHOLM, og hertil kommer ABRAHAMSON, Brødrene SNEEDORFF, A. B. ROTHE, L. SMITH, SPORON, OVE MALLING, FR. MÜNTER, Brødrene P. M. og P. K. TROJEL, TH. THAARUP, P. D. BAST, FR. MOLTKE o. fl. I 1781 blev ogsaa Rahbek tilmeldt ved Münter; men paa den

Tid var Selskabet i Opløsning, og en Del af de nævnte Medlemmer var allerede udtraadt.

I 1780 var Rogert med ved Bedømmelse af to af H. C. Sneedorffs Arbejder og et af Thaarups, og i 1781 desuden et af Münters. Selv forelagde han „*Forsøg til en Tale*“ over Lovene og deres Betydning. Blandt de Steder, hvor hans Navn findes, vil man lægge Mærke til et Cirkulære af 8. Oktober 1780, hvori der sammenkaldes til Møde første Lørdag i hver Maaned hos Dr. Schönheyder, som boede i Store Kannikestræde. Cirkulæret blev tiltraadt af 16 Medlemmer, hvoraf de tre første var Rogert, Ewald og Münter. – Blandt de Bidrag, der tidligere var antaget, kan nævnes for 14. Oktober 1778 Ewalds Ode „Til Siælen“; men en stor Del af det, der fremkom, er nu uden Interesse. Adskilligt finder man trykt i „Det almindelige danske Bibliothek“ (1778–80), der blev udgivet af Abrahamson, Smith og Bast.⁷

At Rogert ogsaa udenfor Selskabet kom sammen med en Del af dets Medlemmer er utvivlsomt. Münter skrev flere Gange i sin Dagbog, at han talte med ham, og i hans Stambog (S. 204) indførte Rogert 26. Juni 1781 de første Linier af Luxdorps Digt „Tossernes Lyksalighed“. Ogsaa i Rahbeks Erindringer vil man finde hans Navn, idet han hørte til den Tylvt, der ved et Drikkegilde tog Afsked, da Rahbek i 1782 skulde til Kiel.⁸

En særlig Interesse frembyder hans Forhold til EWALD. Som nævnt boede Rogert, hvor nu Skindergade 26 er beliggende, og i Efteraaret 1777 fik Ewald Logi paa den modsatte Side af Gaden hos Tømmeresterenken ANNE KIRSTINE SCHOU (c. 1742–1820). Hun var Enke efter CLAUD MICHAEL SCHOU, som var død 35 Aar gammel i 1772 efter otte Aars Ægteskab. Fra ham havde hun faaet Huset Skindergade 36 (en Del af 21 i Frimands Kvarter, nu Nr. 31), som han havde bygget i 1768. I Indkvarteringsmandtallet kaldes Ejendommen endnu paa Ewalds Tid „Claus Schous Huus“. Her boede Digteren i sine sidste Aar, ikke i Nummer 20 (i hin Tid Nr. 21 i Klædebo Kvarter), hvor Mindepladen er rejst, og her skrev han sit Hovedværk.

Naboen var Hofbogtrykker Høpfner, der besørgede Trykningen af Ewalds Skrifter. En Del af Huset var udlejet til en Øltapper og en Hofskrædder. Selv boede Tømrerfamilien i Stueetagen og havde to Stuer, Kammer og Køkken; men muligvis flyttede Enken senere op i Tagetagen, hvor ogsaa Ewald havde sit Kammer. Af Indbo var der ved Mandens Død et Par Borde med Stole, et Par Dragkister, et Skab, et Stueur, to Spejle, et Skilderi m. m. I Køkkenet var der 2 Tinfade,

5 forskellige Tintallerkener, 4 Tinskeer, Kobbertekeedel, Fyrfad, Kaffe-mølle o. s. v. En Del Ting var under Mandens Sygdom sat paa Assistenthuset. Af Børn var der en Datter ANNE GIERTRUD, som i 1772 var 7 Aar, og en Søn MICHAEL paa 5.⁹ – Af det anførte kan man skønne, at det var ret beskedne Kaar, Digteren kom til at leve under; men Madame Schou plejede ham med stor Omhu, hvad da ogsaa senere blev anerkendt.

De to Venner var, som man vil forstaa, nær ved hinanden en væsentlig Del af den Tid, da „Fiskerne“ blev til og da Forberedelserne til Stykkets Opførelse stod paa. I Sommeren 1779 var endda ikke blot Rogert, men ogsaa Ewald i Gentofte, idet han paa den Tid boede i Hjulmagerens Hus.¹⁰

– I Slutningen af December 1777 udkom Ove Mallings „Store og gode Handlinger“, hvori man finder den Beretning, der danner Grundlaget for Ewalds Skuespil. Hvordan han fandt paa at vælge netop dette Æmne kan vel ikke helt udredes. Men Kendskab til Fiskerlivet fik han i hvert Fald under Opholdet i Rungsted. Hvad vi møder i hans Syngespil er dog ikke blot en Lovsang over Fiskernes Liv, men en Lovprisning af Søens Folk i det hele taget. Der tales om Jordomsejling, om Fart til Kap, til Trankebar og Kanton; og den mest betydelige Del af Digterværket blev en Hyldest til den danske Orlogsflaade. I den Forbindelse er det værd at nævne, at der blandt Ewalds Venner var en Mand som H. C. Sneedorff, der ikke blot var Søofficer, men ogsaa havde skrevet en Del Digte, f. Eks. „Stormen til Søes“ (1777). Desuden er det ogsaa her værd at nævne netop Rogert. Han var – som sagt – Informator hos Etatsraadinde Kløcker, Datter af Admiral Frederik Hoppe, der sammen med Gabel, Raben og Tordenskjold deltog i mange Flaadeaktioner. Hun var Sønnedatter af Admiral IVER HOPPE, der under Niels Juels Ledelse bl. a. var med i Slaget i Køge Bugt, og hun var Søsterdatter af Admiral WILHELM LEMVIG, der var med i Tordenskjolds Aktion i Dynekilen. Mere er det vist ikke nødvendigt at nævne for at skabe Forstaaelse af, at Rogert, der fra Faderen havde arvet Sans for det historiske, fik god Indsigt i meget af det, der vedrørte Flaaden, og var i Stand til at tale med sine Venner om dens store Bedrifter.

At der i Ewalds sidste Tid virkelig bestod saa nært et Venskab mellem ham og Rogert, at der var Betingelser til Stede for stærk Udveksling af Tanker, fremgaar af et lille Brev, der er bevaret. Da Rogert døde i 1813, gik det sammen med andre Papirer i Arv til Sønnen; fra ham gik i 1850 en Pakke Familiebreve i Arv til Landmand

TØNNES GEORG RASCH, og fra Familien Rasch er Brevet overgaaet til det kongelige Bibliotek. I denne Epistel beder Ewald om Vejledning i et Etikettespørgsmaal og slutter med Ordene: „svar mig paa alt dette og saa lev vel og saa elsk din troeste – Plage-Aand – men dog din *Ewald*.“¹¹

Brevet er dateret 9. Februar 1781. Digteren levede efter den Tid godt en Maaned. Rogert underskrev hans Testamente. Den 17. Marts laa han paa det yderste, og en Del af hans nærmeste Venner kom til Stede, nemlig Schönheyder, Rogert, Sneedorff, Rothe og Münster. Han var endnu ved fuld Bevidsthed, forstod og gentog Ordene i den Bøn, som Schönheyder bad ved hans Leje. Til Læge Aaskow klagede han over, at det kneb at trække Vejret, og da Lægen sagde, at Døden var nær, spurgte han, hvor langt han havde igen, hvortil Lægen svarede, at det kun vilde vare kort Tid. Saa udbrod Ewald: „Gud ske Lov! Gud ske Lov, jeg maa bort!“ – Klokkeren 2³/₄ Middag viste sig nogle Trækninger, han laa roligt, og Døden indtraadte. Kun Rogert, Madame Schou og Münster var til Stede i Dødsøjeblikket.

Disse faa Træk viser tilstrækkelig tydeligt det nære Venskab, der var mellem Rogert og Ewald. Det var da ogsaa naturligt, at blandt de 124 Deltagere, der fulgte Ewalds Kiste, da han 23. Marts paa en mild og solklar Dag blev ført forbi Fru Kløckers Hjem og videre gennem Lille og Store Kannikestræde forbi Regensen til Trinitatis Kirke, var Rogert blandt dem, der fulgte. Nærmest ved Kisten gik Dr. Schönheyder og P. M. Spendrup, Abrahamson og Fr. Münster, Rahbek og Rogert, A. B. Rothe og H. C. Sneedorff, og de samme Mænd var naturligvis ogsaa om Aftenen i Teatret til den Mindeforestilling, hvorved „Fiskerne“ blev fremført i Overværelse af den kongelige Familie.¹²

– Ud fra det, vi nu ved, er der Sandsynlighed for, at Rogert under Digterens sidste vanskelige Aar var ham en betydelig Støtte. Hvorvidt han ogsaa som Komponist har ydet et Bidrag, er der særlig Anledning til at undersøge. Som bekendt skal Rogert nemlig til „*Kong Christian*“ have komponeret en Melodi, der danner Grundlaget for den, der nu siden Kuhlaus Tid har været i Brug. Blandt dem, der har udtalt sig om det Æmne, er Overlærer F. C. OLSEN, der i „Maanedsskrift for Litteratur“ 1836, S. 13 skrev om Rogert: „Han var meget musikalsk, og har – ifølge troværdige Forsikringer – givet Hartmann Ideen til den skønne Melodie til „*Kong Christian stod ved høien Mast*““. Olsen havde som Kilde dels Rogerts Søn, den højtagede Raadmand i Helsingør CHRISTIAN BERBANDT ROGERT, dels en Dame, hvis Navn han ikke senere kunde huske.

Den næste, der omtalte Sagen, var A. P. BERGGREEN, som i 1840 udgav „Melodier af de af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug udgivne fædrelandshistoriske Digte“, og heri skrev han i en Bemærkning, at han forlængst havde hørt Sagn om, at Rogert var Komponisten, og det havde han faaet bekræftet gennem Sønnen, der bl. a. skrev følgende om sin Fader: „Han var en af Ewalds Omgangsvener og kom hyppigen til ham paa den Tid, han havde bemældte Syngespil under Arbejde, og da min Fader havde lagt sig endeel efter Theoretisk Musik gjorde han et Forsøg med at sætte Melodie til fornævnte Sang og til „Liden Gunver“ i samme Stykke. Da Ewald dengang min Fader bragte ham disse Forsøg, fandt sig fornøiet med dem, og endog glædede sig særdeles ved Melodien til „Kong Christian“ blev dette Aarsag til at de bægge bleve benyttede i Stykket.“

Nøje Oplysninger om Rogerts Uddannelse paa det musikalske Omraade har man ikke. Det er her tidligere nævnt, at Medlemmer af Familien havde haft Kantorstillinger og derfor maa antages at have været stærkt musikalske, og at han selv allerede i Skoleaarene havde deltaget i Musikken; men fra senere Tid er vor Viden ringe og meget usikker. Naar det nævnes, at Rogert fik Undervisning i teoretisk Musik, da er det dog troligt, at han som Lærer havde Hofmusik (Fagottisten) TOBIAS SELL, idet Rogert i 1782 i Petri Kirke var Fadder til et Medlem af Familien.

Det er vistnok alt, hvad der i Øjeblikket kan siges om den Sag. Hvordan Melodien kom frem, ved man ikke med Sikkerhed. Der er jo det besynderlige at bemærke, at den ikke findes i Hartmanns Partitur og altsaa ikke blev sunget i Syngestykket. Kun Strofen „Du Danskes Vei til Roes og Magt“ blev benyttet, og til den blev anvendt en særegen Melodi. – Dog maa det bemærkes, at ved den omtalte Mindeforestilling den 23. Marts 1781 blev Festen afsluttet med „Divertissement af danske Søfolk“, og ved den Lejlighed er det meget muligt, at Nationalsangen lød for første Gang. Aftenens Program synes fuldt ud egnet dertil.¹³

Samme Aar udkom da ogsaa „Sange til Tidsfordriv for danske Sømænd“, der bl. a. ved P. D. BASTS Hjælp blev udgivet af Henrik Gerner. Her har „Kong Christian“ Førstepladsen. I 1782 blev hele Bogen med mange Tilføjelser trykt i Iversens fyenske Avis. I den Forbindelse er det værd at bemærke, at Bast var Iversens Svoger. Senere kom mange Sangbøger, hvori ikke blot findes „Kong Christian“, men ogsaa adskillige Efterligninger. Schjørring lod en Melodi trykke i „Selskabs-Sange“ 1783, nye Former fulgte efter, og endnu i 1794,

mens Bast var Stiftsprovst i København, udsendte han „Sange til Tidsfordriv for Danske og Norske Krigere“. Desværre har disse og andre Udgaver den Fejl, at Komponistens Navn ikke nævnes.

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at Navnet Bast ogsaa paa anden Maade er knyttet til Nationalsangen. Den kyndige Musikhistoriker V. C. Ravn har nemlig ejet en Melodibog, som Brødrene Bast har efterladt, og i den findes „Kong Christian“ sammen med mange andre Melodier, særlig Menuetter og engelske Danse.¹⁴ Bogen bestaar af fem Hefter, hvoraf de fire første er skrevet i Begyndelsen af Tresserne af den ældste af Brødrene, nemlig C. F. BAST; men da han i 1767 rejste fra Byen, og Broderen P. D. BAST samtidig begyndte sine Universitetsstudier, overtog han formodentlig de omtalte Noder. Denne P. D. Bast blev Huslærer for JOHANNES ERASMUS MELCHIOR, der var Søn af Politisekretær CHRISTIAN HENRICH MELCHIOR (1726–99), Broder til Præsten i Grenaa, Kammeranger LAURITZ MELCHIORS Tipoldefader. Hans Hustru, der var Kusine til Basts Moder, var Enke efter Sønderjyden Kantor JOHANNES ERASMUS IVERSEN, en særdeles kendt Musiker, Komponist og Stifter af musikalske Societeter. Her blev Bast forlovet med CHARLOTTE LOUISE IVERSEN, hvis ældre Broder var den nævnte Udgiver af Iversens fynske Avis. Blandt dem, der til Stadighed samledes i Hjemmet, var ikke blot Svigersønnerne Bast og Wivet, men ogsaa H. C. Sneedorff, Pram og Rahbek. Hjemmet laa overfor Vesterport paa Halmtorvet, havde Nummer 158 og var beliggende, hvor nu en Del af Paladshotellet staar. I Familien syntes MICHAEL ROSING bedst om Fru Melchior, men ogsaa Lotte Iversen behagede ham, skønt hun efter hans Mening var for lærd og filosofisk. Hvor meget Rahbek følte sig tiltrukket af Husets unge Piger, ser man bl. a. deraf, at han i 1782 havde hængende over sit Chatol ikke blot Portræt af Rosings Hustru (hans gamle Kærlighed), men ogsaa Voks billede af Lotte Iversen og Silhouet af Sophie Melchior (Wivets Kæreste). I hans Stambog (som i Pastor Seyer Olrogs) staar Navn paa de fleste af Husets Medlemmer, og da Basts Hustru var død, udsendte Pram og Rahbek „Samling af Poesier for Aaret 1785“ til „Vor uforglemmelige Veninde Charlotte Louise Iversens Erindring“.

De unge Piger i Hjemmet sang smukt. Den største Kunst blev vel ydet af Prams Kæreste, der hørte til de faste Gæster, men mest betaget var Rahbek, „naar Lotte Iversen ved sit lille Claveer, med sin svage, men saa forunderlige melodiose Stemme, sang Edderfuglen, og liden Gunver, og Rungsteds Lyksalighed, og alle de mit Hierte saa uendelig kiære Smaaaviser“. – Ogsaa Teatret dyrkede de. I et lille Brev af

28. Januar 1781 anmoder Pram om Tilladelse til ved Prøven paa Operaen Armida at medtage baade sin Kæreste og Fru Melchior med Døtre.¹⁵

Det maa være i Nærheden af den Tid, at Noderne til „Kong Christian“ blev indført i Melodibogens femte og sidste Hefte og blev efterfulgt af en ny Række Dansemelodier, hvoraf i hver Fald nogle er fra Halvfjerdserne. Til Slut blev det altsammen indbundet i et gammelt Familiebind med Guldbogstaverne E. M. M. 1662.

Rogert og Brødrene Bast maa have kendt hinanden særdeles godt. Rogert var Præstesøn fra Utterslev, og Brødrene var Degnesønner fra Nabosognet Horslunde. C. F. Bast var et Aar yngre end Rogert, men gik dog i Nakskov lærde Skole et Par Klasser under ham, og 1761 blev han, ligesom tidligere Balle, overflyttet til Slagelse, hvor han blev Student i 1763. Teologisk Kandidat blev han derimod før Rogert, nemlig i 1767, hvorefter han først blev Huslærer paa Svenstrup, dernæst Lærer i Næstved og i 1777 Præst i Vallensved.¹⁶ Rogert og den ældste af Brødrene skiltes altsaa ret tidligt; men til Gengæld kom den yngste Broder, P. D. Bast, til København. Han kom i Nakskov Skole i 1759, blev Student 1767, teologisk Kandidat 1778 og Præst i Næstved 1782.

Skønt han var fem Aar yngre end Rogert, kom de to Mænd til at staa hinanden nær i Aarene omkring 1780, da de bægge hørte til Ewalds nærmeste Kreds, bægge var Medlemmer af det danske Litteraturselskab, i hvis Papirer man adskillige Gange finder deres Navne, bl. a. i det omtalte Cirkulære, og endelig kan de have mødt hinanden paa anden Maade. Men naar Forbindelsesmulighederne har været saa mange, saa har Bast haft alle Betingelser for at faa Rogerts Melodi paa første Haand, og vi har saaledes faaet Mulighed for at lære den at kende i dens oprindelige Skikkelse.

– Efter Ewalds Død forsvandt en stor Del af hans Venner fra København, idet de fik Embeder dels ude i Landet dels i Norge; og ogsaa Rogert maatte bort fra Hovedstaden. Han havde flere Gange tænkt paa at faa en offentlig Stilling. I Januar 1777 fortæller Luxdorph efter et Besøg af Fru Bornemann, at Rogert ikke vilde være noget ringere end Etatsraad og talte om at rejse til Holsten eller Fyn; og 1. Maj 1778 ønskede Rogert at blive Højesteretsadvokat.¹⁷ Men han maatte stadig vise Taalmodighed. Han var nu omtrent 40 Aar uden at have naaet andet end en Informators beskedne Kaar. Men i 1782 søgte han Stillingen som Vicelandsdommer paa Bornholm. Ansøgningen blev paategnet af Landsdommer PETER HERSLEB GRAAH, der, skønt han var betydeligt yngre end Rogert, havde studeret sam-

men med ham. I sin Skrivelse udtalte Graah: „ieg kiender Hr Rogerts Indsigter og gode Tænkemaade saavel, at ieg er overbeviist om at Embedet og Landet ville være tient med en Mand af hans Karakter.“

Deres tidligere Lærer i Jura, Konferensraad P. KOFOD ANCHER gav ham derefter det Vidnesbyrd, „at han ikke allene med Fliid har lagt sig efter de saa kaldte skønne Videnskaber men ogsaa ved offentlig Juridisk Examen samt practiske Øvelser, viist sig duelig og vel erfaren i Lov og Ret, og har disuden et got Hierte“. Det var derfor naturligt, at han fik Stillingen, i Særdeleshed da man turde tilføje, at „Rogert er en bekiendt godt Jurist, og nylig paa sin gode Pen har givet en angennem Prøve“.¹⁸

- Flytningen til Bornholm betød naturligvis en stor Omvæltning i hans Tilværelse. Det var Meningen, at han skulde være Graah behjælpelig og efter ham overtage Landsdommerembedet; men allerede ved hans Tiltræden var Graah stærkt optaget af Amtmandsforretninger, og i 1784 blev han Assessor ved Højesteret, og saa overtog Rogert Stillingen som Landsdommer. I 1785 blev han i Rønne viet til den betydeligt yngre CHRISTIANE ANTOINETTE NANSEN (1758–96), der var Datter af Bornholms Kommandant HANS MICHELSEN NANSEN (1723–87) og LOUISE VON BERBANDT (1739–66), og i Løbet af faa Aar blev han Fader til en Flok Børn: 1) CAROLINA LOUISE CICILIA (1786–1841), der i 1813 blev gift med Købmand PHILIP RASCH (1784–1847), Søn af TØNNES RASCH. 2) HANS NANSEN (f. 1787) blev Skibskaptajn, men omkom paa Havet. 3) CHRISTIAN BERBANDT (1789–1850), der forblev ugift, blev kongelig Raadmand i Helsingør og Justitsraad. I de sidste Leveaar var han blind, men bevægede sig dog med ret stor Sikkerhed i Byen og blev betragtet med stor Ærbødighed og Hengivenhed, ikke mindst af Byens Fattigfolk. 4) POULINE JOHANNE CHRISTINE (1792–1826) blev gift 1818 med Pastor HENDRIK FREDERIK GÖTZSCHE (1783–1857) i Gjerslev. – Blandt de paarørende kan nævnes Svogeren, Rektor i Rønne, Professor CHRISTOPHER ANDRESEN (1760–1832), som dog i 1805 blev Præst i Vissenbjerg og 1820 i Kærteminde.

Der blev ikke megen Tid til litterære Sysler eller til Musik; men Dommeren gjorde dog sit til at bringe Liv i sine nye Landsmænd. Allerede i 1788 blev stiftet et patriotisk Selskab af Rogert, Pastor Melbye og Rektor Andresen; men det bestod kun i faa Aar. Lidt længere Levetid fik et Læseselskab, som blev stiftet i 1789; men først i 1805, da et Selskab for Efterslægten blev dannet under Ledelse af Amtmand FR. THAARUP, kom Sagen i god Gænge. Der blev holdt

Taler, oplæst Afhandlinger og i 1806–10 udgivet en Række „Samlinger“ med Bidrag fra Øens mest betydelige Mænd; og til Selskabet blev knyttet en Bogsamling, hvortil Rogert skænkede Snorre Sturlusons Heimskringla i tre Foliobind (1777–83). Selskabets væsentlige Opgave var at tjene til Ophjælpning af Landbrug, Industri og Husflid.

I 1785–87 ejede Rogert og den energiske Købmand Tønnes Rasch Stampemøllen, SØ. for Rønne; og i 1789 købte Rogert for 2940 Rdlr. Tornebygaard i den sydvestlige Del af Klemensker Sogn.¹⁹ I 1810 omtaltes den som „et af Øens behageligste Stæder“, og i forskellige Indberetninger om Ejendommen, der gentagne Gange betegnes som Rogerts Tusculan, meddeles, at han havde en ikke ubetydelig Skov af Eg og Ask, som han fredede med Omhu. Til Gaarden var knyttet en ret stor Frugthave, som i hans Tid blev omlagt og væsentlig forbedret; og desuden havde han en god Humlehave, der blev efterlignet af Egnens Beboere. Formodentlig var hans Tilknytning til den nævnte Købmand Tønnes Rasch, som havde Øens mest beundrede Have, hvor der endog faldtes sydlandske Vækster, en Opmuntring for ham.

I Marken var han en ivrig Jæger og havde sit Terræn i selve Sognet, mens f. Eks. Amtmand Thaarup i sin Funktionstid havde en Del af Knudsker Sogn. Men mest kendt blev hans Arbejde for selve Landbruget. Han nævnes blandt de betydeligste Foregangsmænd med Hensyn til Dyrkning af Foderurter, hvoriblandt særlig nævnes Kløver; og Rogert indberetter selv i 1806, at Kløver-, Humle- og Kartoffelavl er i god Fremgang, en Fremgang, der dog bl. a. maatte tilskrives den nylig afdøde Pastor JØRGEN LANDT. Hvad Kornavlens angaar, da havde Rogert Æren for, at Hveden blev indført. I et Brev af 16. Oktober 1809 meddelte han til Amtmand Thaarup, at hans Søn i 1798 eller 99 i en Rugmark fandt et Hvedeaks, og fra dette ene Aks fik man den Hvedeavl, som indtil da fandtes paa en Del Gaarde i Nørre Herred. Senere blev dog ogsaa indført Hvede udefra.²⁰

I det nævnte Efterslægtsselskab tog Rogert ofte til Orde. I 1808, da to unge Mennesker var sendt til Hørinstituttet ved Lykkenssæde paa Fyn, foreslog han, at der indførtes særlige Foranstaltninger til Fremme af Høravlen; og endnu tidligere skrev han i de nævnte Samlinger „Om Forholdet imellem Heste og Qvæg, som bruges i Landhuusholdningen paa Bornholm og dets muelige Forbedring“, hvori han anbefalede, at der benyttedes lettere Plove, saa der kunde spares paa Hesteholdet og derved skabes Mulighed for større Kvægbestand. Hidtil havde man anvendt Hjulpløve, hvortil krævedes fire eller seks Heste.

Et Omraade, der ogsaa havde Betydning for Landbruget, var Arbejdet mod Sandflugten, som særlig viste sig farlig paa Strækningen mellem Rønne og Hasle. Efter en stærk Sandfygning, skrev Rogert 19. Februar 1796 en Indberetning for de skadelidte Jordbesiddere; og i 1801 blev han og Prokurator THOMAS KOEFOED udnævnt til Sandflugtskommissærer.²¹

Hans Interesse for Skovbruget strakte sig rimeligvis ogsaa ud over hans egne Enemærker. I hvert Fald rejste Øens Førstemand paa dette Felt, nemlig Skovrider Rømer, en Sten for ham Øst for Jomfrubjærgen i Almindingen.

Ogsaa Udnyttelsen af Øens Mineralier havde hans Opmærksomhed. Gentagne Gange havde man gjort Forsøg paa at anvende Kul-lejerne, og baade i 1798 og 1799 var hans gamle Ven Pram som Kommitteret sammen med forskellige andre paa Inspektion. Da Pram var rejst, skrev Rogert 19. Oktober 1799 om Sagen, „at Kuludvirkingerne gaaer heldig fremad og at alle her værende Kul-Fordringer blive eller ere tilfredsstillede. Maatte Du i dette vigtige Anlægs heldige Fremgang faae et Monument betydeligere, overvettes betydeligere end den lange Rekel uden for Vesterport, der dog forbandet lit vil holde igien mod Adelstrømmen, om den igien skulde bryde løs paa den svage svage Dæmning for Landboe-Friedheden.“²² At Rogerts Forhaabninger med Hensyn til Kulbrydning ikke helt gik i Opfyldelse, er dog en velkendt Sag. Der blev ogsaa de følgende Aar sendt Sagkyndige fra Hovedstaden; men man naaede ikke helt det Formaal, man havde haft. – Bedre lykkedes Udnyttelsen af Øens Forraad af Ler (Kaolin), hvoraf store Mængder gik til den kongelige Porcelainsfabrik i København, mens andre Mængder blev udnyttet paa selve Øen til en nyoprettet Fajancefabrik.

Mest maatte Rogert dog naturligvis arbejde med Juraen. I 1787–90 var han ikke blot Landsdommer, men ogsaa Regimentskvartermester og Auditor under Militzen, fra 1800 var han Landstingshører og -skriver, og i 1808 blev nedsat en Overkriminalret bestaaende af Amtmand Thaarup, Landsdommer Rogert, Byfogderne CHR. JESPERSEN og JACOB WIBORG. Desuden var han allerede fra Firserne Medlem af den bestandige Kommission, der bestod af Kommandant, fra 1787 ogsaa af Amtmand, samt Landsdommer, Amtsforvalter og i en Del Sager endelig Provsten. Det kunde i de mange Institutioner ikke undgaas, at der opstod Stridigheder mellem de militære og civile Myndigheder og mellem de civile Embedsmænd indbyrdes, og Rogert var flere Gange udsat for Kritik. Selv ønskede

han Retsforholdene ændret og skrev 20. Oktober 1804 et „*Forsøg paa at udvikle Ideen om en almindelig Landsret paa Bornholm.*“

Krigsforholdene greb imidlertid forstyrrende ind og medførte mange særlige Foranstaltninger, og imens blev Rogert en gammel Mand. Øen fik i 1807 en Guvernør, der dog døde Aaret efter. Rogert skrev da „*Over sidst afdøde Gouverneur paa Bornholm, Georg Albrecht Koejoed. En Phantasie.*“ (Sept. 1809). Her er Tale om et enkelt Ark, som vore Biblioteker ikke synes at eje, men af Thaarup stemples som en affældig Mands Arbejde.

– Ret almindeligt er det, naar Alderdommen melder sig, at Tanken vender tilbage til Ungdomsaarene; og Glimt fra den Tid, da han dyrkede „de skønne Videnskaber“ dukker da ogsaa stadig op i hans Breve. Han hentyder til litterære Skikkelser som Hother og Rota („*Balders Død*“), Alceste og Admet (af Glucks Opera „*Alceste*“, der i sin Tid var fremført paa Hofteatret); og i et Brev af 12. Oktober 1807 skriver han om Thaarups tredie Hustru, „at hendes fortryllende Stemme og Instrument har efterlat hos mig et uforglemmeligt Indtryk“. Fru Thaarup var ivrig Musikdyrker, og i 1808 komponerede hun Melodi til et af Prams Digte, der var skrevet i Anledning af Kronprinsens Fødselsdag.²³ – Som et Minde fra Ungdommen havde han Ewalds Buste, og ved passende Lejligheder fortalte han Smaatræk fra Digterens Liv.²⁴

Formodentlig tog Krigten med alle dens Genvordigheder særlig haardt paa ham. Han var jo desuden tidligt blevet Enkemand. Hans ældste Datter Caroline og hendes Broder Christian, der gik i den lærde Skole, var i en Del Aar i Huset hos Professor Andresen, og senere tog Thaarup sig af dem. Sønnen blev Student i 1806; men det var yderst vanskeligt at holde ham i København, hvor Krig og Dyrindvirkede saa alvorligt paa Studierne, at det først i 1815, efter Faderens Død, lykkedes at gennemføre juridisk Embedseksamen.

Nogen velhavende Mand blev Rogert ikke. Da der i 1808 efter det engelske Overfald blev foretaget Indsamling til Søværnet, svarede han: „I Forventning, at ogsaa her paa Landet kunde bygges mindre Fartøjer brugbare for Flaaden, tilbydes som Biedrag til Skibstømmer af min Skov 4 bedste Eger, og ligesaamange Asketræer om samme kunde være til Nytte. Guld og Sølv haver jeg ikke.“ – For ham var det sikkert ogsaa et stort Offer at afstaa de bedste Træer til Bygning af Kanonjoller. Bornholms Skove led haardt i de Aar, idet ogsaa Artilleriet krævede sin Del af Trævæksten.

At Rogert ikke samlede Rigdom, ser man ogsaa af en Indberet-

ning af 1810 fra Thaarup, der mente, at han burde placeres paa lige Linie med Assessorer ved Hof- og Stadsretten. Kun Rogerts Beskedenhed havde afholdt ham fra at fremføre et saadant Ønske. Ganske vist kunde man sige, at en „God Jurist har han ikke været“; men ikke desmindre berettigede den Stilling, han indtog, ham til en saadan Placering, og i den Forbindelse turde man nævne „det gode Exempel han som Landmand har givet sin Omegn, og hans gode Hjerte.“²⁵

Rogert døde paa sin Gaard midt i den vanskelige Tid i 1813. Hvad han havde udrettet som ung Mand var vel gaaget i Glemme for de allerfleste, og man ser ikke, at hans gamle Venner i Hovedstaden skænkede ham en Tanke. Men han maa uden Tvivl tit i sine sidste Aar selv have tænkt paa den Tid, da han fik en Næring, han senere maatte savne, den Tid, da Ewald og andre betydelige Mænd stod ham nær, og da han ikke blot havde rig Lejlighed til at lytte til andres Musik, men ogsaa selv kunde dyrke det Instrument, han allerede i Nakskov Skole havde lært at beherske. Tit maa han ogsaa, naar han færdedes i Marken, have tænkt paa sin Fødeø og paa Sjælland, hvor han havde lært Naturen at kende. En Del af den Frodighed, han der havde mødt, havde han søgt at overplante til Klippeøens stenede Marker; og han havde oplevet, at hans Arbejde bar god Frugt.

NOTER

¹ A. Leth og G. L. Wad: Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm 1565–1875 (1875), S. 34 og 41. – ² Em. Tauber: Samling af biografiske Notiser om Nogle af de fra Aalborg Kathedralskole til Universitetet dimitterede Disciple (1840), S. 111 og F. E. Hundrup: Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Hjørring, Nykjøbing paa Mors m. m. (1866), S. 58 og 20. – Sml. Alfr. Larsen: Studenterne fra Nakskov Latinskole (1947). – ³ Udgivet af Johannes Petrus Hald, f. i Kirke Hvalso 5/3 1710, Student fra Roskilde 1731 og cand. theol. 1736. – Om Poul Rogerts Skrifter, se Kirkehistoriske Samlinger, 3 Rk. Bd. 6, S. 401 ff. – ⁴ Nakskov lærde Skoles Kvitteringsprotokol 1740–1804 og Regnskabsprotokoller (Landsarkivet for Sjælland m. m.). – ⁵ Slægtbog over Afkommet af Christjern Nielsen, 11. Hæfte (1893), S. 2–7., Hofmans Foundationer I (1755), S. 198 og Luxdorps Dagbøger v. Eiler Nystrøm II (1925), S. 139. – ⁶ J. P. Mynster: Meddelelser om mit Levnet (1854), S. 17 og Astrid Wentzel: O. H. Mynster (1928), S. 21. – ⁷ Det danske Litteraturselskabs Papirer 1775–81 (Det kgl. Bibliotek). – ⁸ Fr. Münters Stambog (Kgl. Bibliotek) og Kn. Lyne Rahbeks Erindringer II (1825), S. 2. – Münter talte med Rogert 25. Marts (hos Ewald, Rogert, Abrahamson, Thaarup, Rothe m. fl.) og 7. Okt. 1780 (hos Rogert og derefter i Litteraturselskabet), 17. Marts (Ewalds Død) og 2. Juni 1781 (hos Rogert). Men han har sikkert talt med ham langt oftere. F. Eks. var paa Ewalds Fødselsdag d. 18. Nov. 1780 samlet et Selskab af Venner hos Digteren. – ⁹ Skifteprotokol for Kbh., Klasse 5, 1772, S. 466 (Lands-

arkivet for Sjælland). – Børnene blev konfirmeret i Helligaandskirken 2. April 1780 og 22. April 1781. – ¹⁰ Eiler Nystrom: Fra Nordsjællands Øresundskyst (1938), S. 203 f. – ¹¹ Johannes Ewald: Samlede Værker, Bd. IV (1919), S. 376 f. – ¹² Fr. Münters Dagbog (Kgl. Bibliotek), sml. Louis Bobé: Johannes Ewald (1943), S. 107 f. og Aus den Tagebüchern Friederich Münters ved Øjvind Andreasen, I (1937), S. 13. – ¹³ Allerede 10. Marts (altsaa før Ewalds Død) skrev Overhofmarskallen til Teaterdirektøren, at Arveprinsen ønskede „Fiskerne“ fremført. – ¹⁴ Det kgl. Bibliotek (C, II, 5), sml. Angul Hammerich: J. P. E. Hartmann (1916), S. 141 f. – ¹⁵ Iversens fyenske Avis, 6. Marts 1827; Rahbeks Erindringer I (1824), S. 285 og 328 f.; Memoirer og Breve XV (1911) og Breve fra og til Rahbek (Kgl. Bibliotek). Naar det ofte er sagt, at Redaktør Iversen var Gudson af Holberg, har det vist sig at være urigtigt. Sml. Holberg Aarbog, 1920, S. 72 (Th. A. Müller). – ¹⁶ F. C. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de fra Slagelse lærde Skole til Universitetet dimitterede Disciple (1863), S. 66. – ¹⁷ Luxdorps Dagbøger II, S. 96 og 149. – ¹⁸ Sjællandske Registre 1782, Nr. 897 m. Bilag samt Supplikprotokol s. A. (Rigsarkivet). – ¹⁹ Skøde- og Panteprotokol 1776–97 for Bornholms Nørre Herred, S. 338 f. (Landsarkivet for Sjælland). – ²⁰ Fr. Thaarup: Bornholmia (Rigsarkivet) Bd. 1, S. 49, 71, 78, og 556, sml. Samlinger, (1806–10), S. 114 og 211, Fr. Thaarup: Bornholms Amt (1839), S. 161 og Kort Oversigt over Bornholms Amt (1810), S. 17. – ²¹ Samlinger, S. 30 f. og M. K. Zahrtmann: Borringholms Historie II (1935), S. 263 f. – ²² N. C. Øst: Materialier (1837), S. 857. – ²³ Fr. Thaarup: Bornholmia, Bd. 4, S. 294 og Bd. 1, S. 212. – ²⁴ Ny Portefeuille IV (1843), S. 205. – ²⁵ Fr. Thaarups Papirer, Pakke 18 og 17 og hans Privatarkiv (Rigsarkivet), sml. Smaae Bidrag til Bornholms Statistik, saml. af Fr. Thaarup (1806–07), S. 229.

BARONESSE ANNA v. BUCHHOLTZ' BREVE TIL J. P. JACOBSEN

VED

JOHANNES LAURUP-FOGT

I September 1877 – dersom den i Brev fra Thisted 7/9 1877¹ til Vennen EDV. BRANDES „efter al Sandsynlighed“ fastsatte Dato er blevet overholdt – da 15. September tog J. P. JACOBSEN paa sin anden Udenlandsrejse – til Montreux. 16. September var han i Hamburg,² 18. og endnu 21. opholdt han sig i Kassel,³ 23. i Marburg⁴ og 25. i Heidelberg,⁵ hvor det „hundekolde“ Vejr tvang den brystsye Digter til at afkorte et planlagt Ophold paa en Maaned til en enkelt Dag,⁶ saaledes at han 27. var i Basel.⁷ Fra Basel rejste han 29. til Vevey. Herfra spadserede han Søndag Morgen 30. September til Montreux.⁸

I Montreux, hvor Jacobsen boede i Pension „Bellevues Villa bella“ – det ene af de to adskilte „Huse“, hvoraf Pensionen bestod⁹ – opholdt han sig i godt syv Maaneder – til 8/5 1878.¹⁰ Hjemrejsen gik over Bern, (hvor han tog ind paa Hotel „Schweizerhof“⁽¹¹⁾) (9. Maj.)¹², Strassburg (10.), Frankfurt a/M (12.), Hamburg (13.), Fredericia (14.), Aarhus (15.), Aalborg (16.). Tilbage til Thisted naaede han Fredag 17. Maj.¹³

Under sit Ophold i Montreux arbejdede J. P. Jacobsen paa „Niels Lyhne“. Her fik Romanen sit Navn,¹⁴ og her skrev han – efter Originaludgavens Paginering – Side 17-64.¹⁵ Egnen omkring Montreux inspirerede ham til den „skønhedssvangre“ Skildring af Foraaret, som er Rammen om Bartholine Lyhnes Død.¹⁶ Endnu en Inspirationskilde til Romanen vælder i Montreux: Den kurlandske Baronesse ANNA v. BUCHHOLTZ.¹⁷

I „Berliner Tageblatts“ Kronik 17/5 1929¹⁸ efterlyser en tysk J. P. Jacobsen-Dyrker CARL BULCKE flere Hundrede Kærlighedsbreve, som den danske Digter skulde have skrevet til en baltisk adelig Dame: Bulcke har bragt i Erfaring, at en baltisk Professor, der som Flygtning boede i Berlin, i Vinteren 1919 i Hotel Esplanade har holdt et impro-

viseret Foredrag om den danske Digtens „Liebesbeziehungen“ til en saadan Dame. Det skulde have været „eine lange und wehmütige Liebe“, thi af Hensyn til Standsforskellen var et Ægteskab mellem dem udelukket. Professoren skulde yderligere have hævdet, at den paagældende Dame havde testamenteret ham Jacobsens paa Tysk „durch Jahre hindurch täglich geschriebene Liebesbriefe“, hvis Offentliggørelse han forberedte. I en ny Kronik samme Steds 21/6 meddeler Bulcke Resultatet af sin „Efterlysning“, der, omend den hverken har bragt Professorens Identitet eller selve Brevene for Dagen, dog er værd at notere: For det første Jacobsen-Biografen ANNA LINCKS Svar – med Sted og Navn¹⁹ – og for det andet et Brev fra en BARON MANTEUFFEL-KATZDANGEN, der beretter, at han, da han i 1904 afløste en LÉON V. BUCHHOLTZ som „Kreismarschall“ i „Kreis Hasenpoth“, Kurland, gentagne Gange har aflagt Besøg hos denne og hans Søster Anna paa deres Gods Stackeldangen tæt ved Byen Hasenpoths Porte. Det lille „ausserordentlich nett erhaltene Haus . . . mit seinen alten Möbeln und Bildern, seinen altmodischen Zimmerblumen, mit seinem kleinen bunten Garten und dem sich daranschliessenden kleinen Park mit hohen alten Bäumen . . .“ har som ogsaa Idyllens Beboere betaget ham: „Er, ein geistig hochstehender, auf vielen Gebieten bezaubernder Mann, war das kühlere und stillere, sie ebenfalls durchaus klug und von grosser Herzengüte, das lebhaftere Element . . . Man sah es ihren vornehmen, sehr edel und feingeschnittenen Zügen an, dass sie einmal wohl sehr hübsch gewesen sein müsste. Von Jugend auf hatte sie für diesen seit frühen Jahren kränkelnden Bruder gelebt, hatte ihn auf seinen Reisen begleitet, war ihm eine alles verstehende treue Lebensgefährtin geworden und führte ihm nun eine reizende Häuslichkeit mit echt kurländischer Gastfreundschaft; immer um einander besorgt und an einander denkend, schienen sie beide auf den ersten Blick wie ein altes Ehepaar, und in der Tat war ihr Zusammenleben glücklicher und harmonischer, als das so mancher Ehen.“ Under et af sine Besøg har han tilfældigt nævnt „Niels Lyhne“. Dermed er Samtalen naturligt faldet paa dens Autor. Det er ogsaa Baronens Indtryk, at der har været Tale om en gensidig Forelskelse, hvis ægteskabelige Realisation efter hans Mening er strandet paa hendes Pligtbundethed af den sygelige Broder. Til Manteuffel-Katzdangen har Anna Buchholtz sagt, at hun har brændt Digterens Breve. Til Trods herfor efterlyser Carl Bulcke „Noch einmal J. P. Jacobsens Liebesbriefe.“ Hidtil – og som det flg. vil vise – utvivlsomt altid forgæves.

Anna Buchholtz (og hendes Broder) er forlængst døde, skriver Manteuffel-Katzdangen allerede i 1929. Det vil i Dag være umuligt at indhente Oplysninger om hende i Hasenpoth. I „Genealogisches Handbuch der baltischen Ritterschaft“. 1930–38²⁰ er hun ikke optaget. Vor Undersøgelses Materiale bliver da: Manteuffel-Katzdangens – ovenfor citerede – „Øjenskildring“, Jacobsens trykte og utrykte Breve fra Montreux,²¹ Anna Buchholtz og hendes Broder Léon Buchholtz' Breve til ham,²² Kladden til et Brev fra Jacobsen til hende (aftrykt nedenfor),²³ VILHELM MØLLERS Optegnelser til en aldrig skrevet Jacobsen-Monografi²⁴ og endelig et Brev fra Jacobsens Moder BENTHE MARIE JACOBSEN, f. HUNDAHL til hendes Brorson J. K. HUNDAHL.²⁵ Anna Buchholtz' Navn nævnes derimod hverken i det Hæfte, der indeholder Notitser og Regnskab fra Jacobsens Udenlandsrejse 1877⁸ eller i den lille „Skizzebog“ (39 beskrevne Blade) med naturbeskrivende Skitser i Dagbogsform og forskellige andre Optegnelser, bl. a. til „Niels Lyhne“,²⁶ som BRITA TIGERSCHÖLD i sin Disputats: J. P. Jacobsen och hans roman „Niels Lyhne“. 1945 lidt pretentiøst omtaler som „den dagbok, Jacobsen förde i Montreux i vintern 1877.“²⁷

I sine Svar til Bulcke oplyser Anna Linck, at hun i 1910 og 11 – i Anledning af Udarbejdelsen af sin Jacobsen-Monografi – „J. P. Jacobsen. Et Levnetsløb. Paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer.“ 1. Udg. 1911 – med Broderen som Mellemed har korresponderet med Anna Buchholtz, der da opholdt sig i Schweiz. Baronessen benyttede Lejligheden til at bede om at faa sine Breve tilbage. „Hvad hun fik.“²⁸ I Modsætning hertil skriver Anna Linck imidlertid i sin Jacobsen-Bog, enslydende i alle tre Udgaver, 1911, 26 og 47, „at de endnu findes mellem Jacobsens Papirer.“²⁹

Hvad er da rigtigt?

Bevaret er fra Anna Buchholtz' Haand 15 daterede Breve og 4, evt. 5 (se nedenfor) udaterede „Skrivelser“. De opbevares i Brandes-Arkivet paa Det kgl. Bibliotek og er i det flg. aftrykt in extenso. I – udateret – er den i II omtalte paa Broderens Visitkort i Toget mellem Montreux og Bern skrevne Hilsen, som altsaa kan dateres 9/5 1878, adresseret til Hotel „Schweizerhof“ (Bern). II: Zürich 10/5 1878, sandsynligvis sendt sammen med Broderens Brev fra Wildbad 16/5 1878. III og IV: Wildbad, Württemberg 3/ og 29/6 1878. V, VI og VII: Kurhaus Seewis, Graubünden, Schweiz 11/, 19/ og 22/7 1878. VI er skrevet paa sidste Side af et Brev fra Broderen (samme Dato). VIII: Zürich 27/8 1878. IX: Cassel 22/9 1878. III + (II) – IX maa have været sendt til Thisted. X, XI, XII, XIII og

XIV: Langsehden, bei Hasenpoth, Curland, Russland, via Berlin – 30/10 eller 11/11 „neuen Stils“,³⁰ 8/12 el. 20/12 „n. St.s“ 1878, 7/1 el. 19/1 „n. St.s“, 28/1 el. 9/2 „n. St.s“, 6/3 el. 18/3 „n. St.s“ 1879, hvoraf X har været adresseret til Thisted, XI og XII sandsynligvis til Rom, XIII til Thisted, XIV og XV – den i XIV nævnte Fødselsdagshilsen – via Gyldendal, København – til Rom. XVI – et Postkort –: Berlin 28/6 1879 (stemplet 29/6) og XVII: Hotel Hirsch, Bad Gastein, Oesterreich, 21/7 1879 – begge til Thisted. XVIII, XIX og XX er udateret. XVIII maa være skrevet i Kurland i 1878, utvivlsomt sendt til Rom. XIX, hvortil er syet en Plante, er sandsynligvis ogsaa fra Kurland, Tiden mellem 30/10 1878 og ca. 20/6 1879. XX synes efter Indholdet at dømmes at være Efterskrift til XVII, i hvert Fald skrevet i Udlandet efter 29/6 1879 og sendt til Thisted efter Jacobsens Hjemkomst fra Italien ca. 15/7 1879.³¹ Blandt Brevene til Jacobsen i Brandes-Arkivet findes et paa Fransk skrevet, udateret (der staar blot „Lundi“), anonymt Brev (undertegnet „S. P.“),³² som Anna Linck tillægger Anna Buchholtz. Skriften ligner ikke hendes og synes heller ikke fordrejet. Efter Indholdet kan det henføres til hende: Brevskriverinden, som siger, at hun er Jacobsen ubekendt, tilstaar, at han har gjort et dybt Indtryk paa hende, og at hun, da hun „i Gaar“ har bemærket et Glimt af Interesse „i hans Øjne“, vover at udbede sig et Møde „à 6 heures du soir à la petite prairie située derrière la pension Verte-Rive . . . au bord du lac.“ Han vil kunne kende hende „à un voile blanc et un châle turc. J’ai beaucoup choses à vous dire et je crois pouvoir vous assurer que vous ne regretterez pas d’avoir fait ma connaissance.“ Underskrevet „Votre amie“. Med Anna Buchholtz’ Livlighed in mente (se nedenfor) er den Mulighed ikke udelukket, at hun – som Anna Linck opfatter det³³ – har haft en Spøg for og, da Jacobsen sikkert kendte hendes Haandskrift, har ladet en af sine bekendte i Pensionen skrive Brevet for sig. Definitivt kan det ikke afgøres.

I er Anna Buchholtz’ første skriftlige Hilsen til Jacobsen, II hendes første egentlige Brev til ham. Intet taler for, at der har eksisteret noget Brev mellem dette og III. Fra III og til og med XIII danner hendes Breve en smuk ubrudt Kæde, hvori Brev naturligt følger sig til Brev derved, at det følgende altid nævner det umiddelbart foregaaende. Gaaet tabt er et til Siena adresseret Postkort, der har været dateret 28/10 el. 9/11 „n. St.s“ 1878 – det er næppe nogensinde kommet Jacobsen i Hænde – og et XI vedlagt og i XII og XIV omtalt Nytaarskort. De i XIV nævnte Datoer og Resumeet deri af XIII

tyder paa, at intet Led heller mangler her. Mellem XIV+XV og XVI mangler derimod et Brev, (om flere kan ikke afgøres), skrevet fra Langsehden ca. 20/6 1879. XVII er utvivlsomt hendes første Brev efter Postkortet fra Berlin, (XVI). Tillige hendes sidste eller sidst bevarede. – Brevene dækker altsaa Tiden 9/5 1878 – 21/7 1879.

Det turde herefter være klart, at ikke Anna Lincks Udsagn i Svarene til Bulcke – at hun har sendt Brevene tilbage – men hendes modsatte Udsagn i Jacobsen-Monografien – at de endnu findes mellem hans Papirer – er det, der staar til Troende. I Overensstemmelse hermed er, at de af Anna Linck,³⁴ og af Vilhelm Møller²⁴ anførte Citater stammer fra de her behandlede Breve, som altsaa maa anses for at være hele Anna Buchholtz' oprindeligt bevarede Part i Korrespondancen mellem Jacobsen og hende.

Anna Buchholtz' Breve viser hende som kunstinteresseret, litterært dannet og musikalsk (med Jacobsens lakoniske Ord: „Spiller Piano“). For Naturen er hun følsom modtagelig, baade i dens store Linjer – Alpelandskabet, de snedækte Marker og Skove i Kurland – og i dens Detailler – Farvenuancerne, Lydene og Bevægelsen i Naturen, Engenes og Blomsternes Duft.³⁵

Med ironisk Skarpsyn kan hun se paa sine Medmennesker.³⁶ Den Uvirksomhedens Pessimisme, som momentvis bemægtiger sig hende i Udlandet, forsvinder i den kvindeligt-autoritative Veloplagt-hed, hvormed hun efter Hjemkomsten sætter Skik paa sit Hus og sine Folk.³⁷ I det store og hele hviler hun uproblematisk tryk i den kurlandske Provinsialisme og hæfter sig kun ved sin Eneboertilværelses lyse Sider: Højtlesning, Musik, Slædefarterne, Rejseminderne, de nips- og blomstersmykkede Stuers Hygge, hvis Stilhed forøges af den summende Temaskine.³⁸ Det er tydeligt, at hendes Følelser for Jacobsen har været dybe, omend de aldrig faar noget direkte Udtryk. Deres Styrke maales af det rigt varierede Grundtema for alle hendes Breve: Ønsket om Gensynet og af hendes Ængstelse for hans Helbred. Hun er bundet af Konvalescensen og især af den „nervesvage“³⁹ Broder, hvem hun har plejet med uselvisk Omhu. Umiddelbart efter Afskeden med Jacobsen er hun paa Vej til at „bryde ud“, men ogsaa kun paa Vej: Ængstelig beder hun ham om ikke at nævne hendes „Jerimiade“ i sit Svar, som Broderen vil faa at se: „Es setzt Schläge, wenn mein Bruder erfährt, dass ich unartig gewesen und mich zu sehr emancipirt habe.“ Naar hun hævder, at hun ynder at gøre, hvad hun har Lyst til, er det saaledes mere at opfatte som en magtesløs Protest end som en Bekræftelse.⁴⁰ Hendes Gemyt har været som hendes Stil: Klar og

regelbundet – med en dæmpet Varme. Billedet af Anna Buchholtz, som det danner sig for Læseren af hendes Breve, svarer nøje til Manteuffel-Katzdangens Indtryk af hende: Hun har været en smuk og fin Kvinde. En Adelsfrøken. Hendes – litterære – Eksistensberettigelse er dog Mødet med J. P. Jacobsen.

Fem Gange omtaler Jacobsens Breve fra Montreux Anna og Léon v. Buchholtz. Første Gang umiddelbart efter Ankomsten i Brev af 4/10 1877 til Broderen WILLIAM.⁴¹ Dernæst i Brevene af 11/10 1877, 24/2 og 10/4 1878, henholdsvis til Forældrene, Edv. Brandes og Broderen.⁴² Og endelig umiddelbart før Afrejsen i Brev af 4/5 1878 til Edv. Brandes.⁴³ Bekendtskabet har altsaa „dækket“ hele Jacobsens Montreux-Tid.

Det førstnævnte Brev slutter med en Fortegnelse over de ti Gæster, der, da Jacobsen ankom, boede i „Bellevues Villa bella“. I Spidsen staar: „Baron Buchholtz og Søster fra Kurland.“ Jacobsen opgiver deres Alder til „38 og 28 Aar“⁴⁴ – et Fotografi af dem, som findes i en af Jacobsens „Albums“⁴⁵ synes at berigtige hans Angivelse – karakteriserer ham som „noget nervesvag“ og hende som „livlig, ikke smuk“ og siger iøvrigt om hende, at hun „spiller Piano“. Allerede nu skriver han, at de er „meget behagelige i Omgang“, hvad han dels senere gentager dels varierer til, at han i dem har „sin meste Omgang.“ De er hans „Bordnaboer“, med hvem han kan „tale Tydsk“. (Det magtede Jacobsen bedre end Fransk og Engelsk, som han maatte anvende over for de øvrige Gæster). I Anledning af sin Fødselsdag (7. April 1878) „modtog“ han „om Morgen (endnu i Sengen) et Gratulationsvers og en nydelig chinesisk Tallerken og en fin Blomsterbouquet (Roser, Camelia, Violer) fra den kurlandske Baron og hans Søster.“ Endelig i det sidstnævnte Brev skriver han – under Indtrykket af den nært forestaaende Afsked – at „han for næste Sommer har fabelagtige Planer. Donautour, Sebastopol, Kaukasus, Wolgatour, Saratow, Nishnej, Moskou, St. Petersb., Kurland, foranlediget af indtrængende Invitation fra tvende Russiske, den ene fra Stepperne om Saratow,⁴⁶ den anden fra Kurland, og Ønsket om at bruge en Kumiskur (drikke Hoppemælk). Men da der sagtens til den Tid er Krig, bliver det ved Planen.“

Disse Brevsteder afgiver jo intet Holdepunkt for Forventningen om flere Hundrede Kærlighedsbreve.²⁵ Allerede det virker afspændende, at Jacobsen altid nævner Søkendeparret i samme Aandedrag og endda altid Broderen først. Hvis man (d. v. s. Bulcke) herimod vilde indvende, at Jacobsens Kærlighed til Baronesse Anna v. Buch-

holtz var saa lidenskabelig, at han end ikke har betroet sig til den nærmeste Familie og den bedste Ven, vil denne Indvending let kunne gendrives. En Analyse af Anna og – vel at mærke ogsaa Léon Buchholtz' Breve, thi Jacobsen lod sine Breve gælde dem begge – kan nemlig med ret stor Nøjagtighed fastslaa dels Antallet af hans Bidrag til Korrespondancen, dels disse Bidrags Form og Indhold.

„Et Par Linjer“, afsendt fra Bern 8/5 1878 til Zürich.⁴⁷ Et Brev, Thisted 26/5 tillige med to Nodehæfter i Korsbaand til Anna Buchholtz' Fødselsdag.⁴⁸ Léon Buchholtz sendte 2/6 Jacobsen et Par Elfenbensknapper,⁴⁹ hvorfor han har takket i et Brev, Thisted 8/6, adresseret til ham.⁵⁰ Et Postkort, Thisted 6/7.⁵¹ Altsammen sendt til Wildbad, Württemberg. Et Brev, afsendt fra Thisted sandsynligvis mellem 6/ og ca. 12/7, i hvert Fald modtaget 20/7 i Kurhaus Seewis, Prättigau, Graubünden, Schweiz.⁵² I Begyndelsen af August endnu et Brev hertil.⁵³ Et Brev, modtaget i Berlin i Slutningen af September, skrevet i Thisted et Par Dage før Jacobsens Afrejse til Rom 28/9 1878. Modtaget i Langsehden er: Nogle faa Linjer fra Nizza, dateret 20/10.⁵⁴ Et Brev, Rom 5/11,⁵⁵ og et andet stilet til Léon Buchholtz, Rom 12/12 „neuen Stils“. ⁵⁶ Ca. 5/2 1879 har Anna Buchholtz modtaget en Æske med Blomster fra Jacobsen. Poststemplet har været ulæseligt.⁵⁷ Et Brev, 31/1, sandsynligvis fra Rom, hvoraf det efter Adressatens Mening fremgaar, at et foregaaende ikke har naaet hende.⁵⁸ Efter sin Hjemkomst fra den tredje Udenlandsrejse har Jacobsen – saa vidt det foreliggende Materiale kan oplyse – sendt Anna Buchholtz sit sidste Brev – til Hotel Hirsch, Bad Gastein, Oesterreich, saa det er naaet dertil ca. 7/7 1879.⁵⁹ Desuden – som det fremgaar af den bevarede Kladde – opfyldt hendes i XX udtalte Ønske om et Fotografi af det Oljeportræt, som ERNST JOSEPHSON malte af ham i Rom 1879.²³ – I alt drejer det sig saaledes om 13–14 Breve. – Formelt har de ikke adskilt sig fra Jacobsens øvrige Breve: De har været „lakonischer Natur“. ⁶⁰ Og ej heller indholdsmæssigt: Deres Tema har været dels Sygdommens, Appetittens og Humørets Op- og ned og den deraf betingede Kamp med Stoffet, i denne Periode jo „Niels Lyhne“, dels Emner fra Dagen og Vejen. Ironisk-venmodig har det lydt med en Tone, der er kendt fra hans andre Breve, naar han efter en Blodspytning har skrevet, at han føler sig om ikke „weltmüde“, saa dog „Thistedmüde“. ⁶¹ Skildringerne fra Rom har til og med det verbale været som i Brevene til Edv. Brandes.⁶² Med Taalmod har han bestemt de Planter, som Anna Buchholtz lod følge med sine Breve – for at tilskynde ham til at svare.⁶³ Paa hendes ivrige Invitationer har han

svaret først frygtsomt undvigende, at hans Rejserutes Luftkasteller fortaber sig i „eine duftige Ferne“,⁶⁴ og dernæst, da hun udlægger det som Kurland, bestemt undvigende med en for ham typisk Formulering: „Man soll Nichts versprechen“.⁶⁵

Det bevarede Udkast til et Brev fra Jacobsen til Anna Buchholtz bekræfter, at hans Breve til hende (og Broderen) blot har været venlige, venskabelige og neutrale.

Hvad betød da Anna Buchholtz for J. P. Jacobsen i Montreux?

Mens Jacobsen i Rom blandt Kunstnervennerne befandt sig vel, følte han sig ensom i Montreux. Hans Breve til Hjemmet og Edv. Brandes har alle udtalt eller udtalt Efterskriften: „*Vær barmhjertig og skriv.*“⁶⁶ Han længtes hjem – efter København og Vennerne der – „efter Kunst – Kunst i hvad Form nævnes kan, Maleri, Skulptur, Musik (endogsaa Musik), Skuespil, Kritik.“⁶⁷ I sin Forladthed sluttede han sig til sin „Bordnabo“ Anna Buchholtz. Og hun, der var litterært interesseret, og hvem Menneskene let forekom „geistig schwerfällig“⁶⁸ har utvivlsomt gjort sit til at sætte Bekendtskabet i Skred. Her i det snævre Pensionatsmilieu⁶⁸ ved den „dejlige Genfersø“, hvor „Livet havde saa gode Stunder“, opstod der set med Jacobsens Øjne – „et Slags Søndagsforhold“⁶⁹ af Fortrolighed og Sympati mellem dem. Opmærksomt lyttede hun til, hvad han fortalte hende om sin Familie, Thisted, Limfjorden og om sine „Geisteskinde“, specielt „Niels Lyhne“, der hurtigt blev hende „som en gammel Bekendt“.⁷⁰ Naar Jacobsen paa et Postkort 31/12 1877⁷¹ anmoder Broderen om i Korsbaand at sende „Aus den Sandregionen und andere Erzählungen von Holger Drachmann und J. P. Jacobsen“⁷² (og hvis Bogen vejer for meget, da at rive Drachmanns Del ud) har det sikkert været for at forære Anna Buchholtz sig selv. Hun imødekom hans „Trang til Musik“: Hun spillede og sang for ham, bl. a. de Melodier af „Gade, Heise og Hartmann o. s. v.“, som han gav hende til Julen 1877, valgt efter den Liste over „dansk Musik“ („med vedføjte Pris“), som han indtrængende i Brev af 8/12 1877 bad Vennen Fränkel om „til Julebrug“ at sammenstille til sig.⁷³ Med sin Livlighed har hun adspredt og opmuntret Jacobsen, der har givet sig i Øjeblikkets Vold: Barnligt løssluppet har de været oppe at slaas med „Sofapuder og Appelsiner“, har talt om løst og fast og „let hjerteligt“ af ingenting.⁷⁴ Med den forelskede Kvindes Bekymring og med den Omhu, hvori hun var opøvet over for Broderen, har hun „som en Tante“⁷⁵ værnet om den brystsige Digter.

Anna Buchholtz' Sjælsfinhed, Livlighed og Musikalitet har natur-

ligvis ikke ladet Jacobsen erotisk upaavirket. Næppe heller har han kunnet undgaa at bemærke, hvor betaget hun var af ham. Men Samværet har kun fremkaldt en blid og vag og flygtig Stemning hos ham. Det har ikke fyldt ham. „Uagtet det var en behagelig Omgang,“ – vel rettere, fordi det kun var en behagelig Omgang, „var det ikke nok.“ „Jeg er saa ene med mig selv hernede.“⁷⁶

Da Jacobsen var vendt hjem fra Italien, og Muligheden for et Gensyn dermed definitivt udelukket, ebbede Brevvekslingen ud – uden Afsked. Hvad var der for ham at skrive om? Det var ikke Jacobsen, men Anna Buchholtz, som havde haabet paa „eine zweite und verbesserte Auflage der lieben schönen Tage in Montreux.“⁷⁷

Brita Tigerschiöld har utvivlsomt Ret, naar hun om Anna Buchholtz' Betydning som Inspirationskilde til Madame Odéro-Skikkelsen i „Niels Lyhne“ siger: „Ramen för episoden och de yttre dragen hos gestalten är olika, men atmosfären kring själva känsloupplevelsen har Jacobsen utan tvivel fångat i romanen.“⁷⁸ Dog med denne Reservation: Som han fornam den: „Der var slet ikke Tale om at de var forelskede i hinanden, eller i alt Fald var de det da ikke meget, det var et af disse vage, behagelige Forhold, der kan opstaa mellem Mænd og Kvinder, som er ude over den første Ungdom, dens Blussen-op og dens Higen-ud-efter mod den ubekjendte Lykke. Det er et Slags flyvende Sommer, hvor man promenerer sirligt Side om Side og sanker sig selv i Bouket, klapper sig selv med en Andens Haand, beundrer sig selv med en Andens Øjne. Alle de smukke Hemmeligheder, man har, alle de nydelige Ting, man gjemmer paa, alt Sjælens Nips bliver taget frem og gaar fra Haand til Haand, og holdes prøvende op i artistisk Søgen efter det bedste Lys, imens man sammenligner og forklarer.“⁷⁹

Det turde herefter være klart, at den baltiske Professor har været uvederhæftig – eller en Skrøne. Carl Bulcke i hvert Fald godtroende: Postulatet om de flere Hundrede Kærlighedsbreve holder ikke Stik. Hvilke Drømme J. P. Jacobsen end drømte i Montreux, Giftermaal med Baronesse Anna v. Buchholtz var ikke deres Indhold. Heri er intet overraskende. Tværtimod. Jacobsen var – med VILHELM ANDERSENS Ord – mindre en Kvinde-Elsker end en Kvinde-Ven.⁸⁰ Det sidste endda i den Grad, at han i det berømte Brev til Edv. Brandes bittert maa anklage sig selv for at være – en Livets Hanrej.⁸¹

Anna Buchholtz' Breve er af litteraturhistorisk Værdi ved det Lys, de kaster over det Træk hos J. P. Jacobsen, som vel Edv. Brandes i Forordet til sin Brev-Udgave⁸² hæfter sig ved, men som Forskningen

iøvrigt ikke har skænket synderlig Opmærksomhed: Hans Lune, Humor, Munterhed.⁸³ Det hedder eksempelvis: . . . „Wie heiter wir zusammen waren, wenn wir uns wie Kinder mit Sofakissen und Apfelsinen bombardirten, und wie gut wir uns mit einander unterhielten. Ich kann aufrichtig sagen dass ich nicht ein einziges Mal mehr seitdem so herzlich gelacht und so angenehm geplaudert habe.“⁸⁴

Anna Buchholtz' Breve formidler saaledes en rigere Forstaaelse af J. P. Jacobsen.

I

Skrevet paa Broderens Visitkort. J.'s Broder har skrevet derpaa med Blyant: Fra en russisk Baron min Broder levede sammen med i Montreux.

Viel herzliche Grüsse von uns Beiden. Wir haben heute Montreux mit demselben Zuge am Morgen verlassen mit dem Sie gestern fortgingen, weil mein Bruder nicht am Abend in Zürich eintreffen will. – Wie mag es Ihnen gehen? Hoffentlich gut, das wünscht herzlich

Ihre A. B.

Adresseret til: Herrn J. P. Jacobsen, Schweizerhof.

II

Zürich, d. roten Mai 1878.

Eben erhalten wir Ihr Briefchen aus Bern, und für mich ist dasselbe wie das Heupferdchen das den übervollen Wagen umwarf. Mir ist, seit wir uns in Montreux trennten „gar nicht hübsch zu Muthe gewesen“, (um Herrn Bauman's Ausdrucksweise zu gebrauchen) und nun muss ich noch durch Ihre Zeilen erfahren, dass wir uns selbst um die Freude gebracht haben, Sie einen Moment am Bahnhof in Bern wiedersehn, Ihnen noch ein Mal herzlich die Hand zum Abschied drücken zu können! Eine innere Stimme sagte mir in Montreux, dass Ihnen daran gelegen sein würde diesen flüchtigen Augenblick zu benutzen um uns zu begrüßen, und deshalb war ich gar nicht mit meinem Bruder einverstanden als derselbe seine Absicht erklärte, den Frühzug am Morgen zu unserer Abreise aus Montreux zu benutzen, um nicht zu spät am Abend in Zürich einzutreffen. Er lachte mich aus als ich schüchtern meinen Grund dagegen vorbrachte, und meinte, wenn Sie die Absicht gehegt hätten uns am Berner Bahnhof zu begrüßen, so hätten Sie dieselbe jedenfalls in Montreux geäußert. Ich bin kindisch genug mich gar nicht darüber beruhigen zu können, dass uns dieses letzte Wiedersehen entgangen, und es erscheint mir jetzt als wäre der Abschied von Ihnen weniger schwer gewesen wenn sich derselbe auf Montreux und Bern vertheilt hätte. Ich schrieb den Gruss auf meines Bruders Visitenkarte im Eisenbahncoupé, und den kurzen Aufent-

halt unseres Zuges im Berner Bahnhof, benutzte mein Bruder um die Karte dem Portier Ihres Hotels abzugeben, während ich albern genug war mir den Hals nach allen Seiten hin auszurecken in der Hoffnung Sie irgendwo zu erblicken – ein Ding der Unmöglichkeit da Sie ja nicht ein Mal die Ahnung haben konnten dass wir eben vorüberbrausten! – Lieber Herr Jacobsen, ich wünschte ich könnte, so wie Sie, durch die Hoffnung auf ein frohes Wiedersehen, unserer Trennung eine optimistische Färbung geben, ich bin aber vorläufig noch zu sehr unter dem Eindruck dass die schönen sieben Monate die wir mit einander verbracht, zu Ende sind, als dass mich eine vague Zukunft die Stelle derselben ersetzen könnte. Die letzten Tage, wo wir so nett im Garten und oben in unsern Zimmern zusammen waren, haben mich vollends verwöhnt, und am Tage Ihrer Abreise fand ich Ihr weit geöffnetes Fenster und Ihren leeren Platz bei Tische so unausstehlich unangenehm zu sehn, dass ich froh war auch Montreux am folgenden Tage verlassen zu können. Ich wünschte nur dass mir jetzt andere Menschen nicht so langweilig und geistig schwerfällig erscheinen möchten; das Zusammensein mit Ihnen hat uns in dieser Beziehung zu sehr verwöhnt und ich kann mich gar nicht darin finden dass wir jetzt Keinen haben dem ich Alles erzählen kann was mir gerade in den Kopf kommt. Ich glaube das Lachen werde ich allmählich auch verlernen, nachdem ich in Montreux so angenehm viel gelacht wie lange nicht: mit Ihnen ging der Stoff dazu nicht aus, und ich vermisse jetzt lebhaft unser heiteres Geplauder. Die lieben schönen Tage in Montreux, wann kommen sie wieder?

Wenn mein Bruder wüsste dass ich diese Jerimiade schreibe, würde er wahrscheinlich unzufrieden sein, und eine Musterdame (high life z. B.) hätte es wohl auch nicht gethan, ich liebe aber sehr das zu thun wozu ich Lust habe, und warum soll ich Ihnen nicht sagen wie ungemüthlich ich es finde dass wir nicht mehr zusammen sind? Wenn Sie nur die tröstliche Versicherung geben wollten dass Sie Ihr Möglichstes thun werden um uns bald wiederzusehen, entweder in Kurland oder im Auslande! Doch wenn Sie mir schreiben, so erwähnen Sie, bitte, *nicht direct* dieses Zettelchens, da mein Bruder wohl auch Ihren Brief wird lesen wollen, und ich diese Zeilen ganz zuletzt in den Brief hineinschlüpfen lasse den wir Ihnen nächstens von Wildbad aus schreiben. Sie wissen, es setzt Schläge wenn mein Bruder erfährt dass ich unartig gewesen bin und mich zu sehr emancipirt habe! – Und, bitte verlieben Sie sich nicht in die verschiedenen Thora's denn dadurch würden Sie ein unfreier Mensch und nicht mehr Herr über sich und Ihre Pläne sein!

Vergessen Sie nicht ganz Ihre Anna Buchholtz.

III

Wildbad, d. 3ten Juni 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Vor allen Dingen sage ich Ihnen meinen herzlichsten Dank für die hübsche Ueberraschung die Sie mir durch Ihre Noten bereitet. Ich brauche

Sie nicht erst zu versichern dass ich mich lebhaft freute als der Postbote zugleich mit Ihrem Brief das Päckchen unter Kreuzband mir einhändigte: Sie wissen wie sehr mir alle Ihre dänischen Melodien gefallen, und es ist wirklich sehr gut und freundlich von Ihnen, meinen Schatz an hübschen Musikstücken noch bereichert zu haben! Es amüsirte mich sehr, die Sachen in einem einsamen Stündchen auf dem Klavier des grossen Kursaales (das ein wenig besser ist als der Klapperkasten in Bellevue!) auszuprobiren, und mit Freuden begrüßte ich wie einen alten Bekannten den „Vexelsang“ in Liden Kirsten, der ja auch in meinem Gjenklang fra Norden vorkommt. Ist der Titel des andern Stückes „Sovedrikken“, ein Name oder bedeutet er Etwas? Beide Hefte finde ich sehr hübsch und freue mich darauf sie ordentlich einzuüben und zu Hause meinen Freunden einen guten Begriff von dänischer Musik zu geben, die sie fast gar nicht kennen. Hoffentlich habe ich ein Mal die Freude Ihnen alle unsere Lieblinge auf meinem eigenen Klavier in Langsehden vorspielen zu können, und dabei Reminiscenzen zu feiern an die guten alten Tage in Montreux! Von meinem Bruder erhielt ich zu meinem Geburtstage einen schönen Regenmantel, ein Paar allerliebste Aermelknöpfe von dem sogenannten Moosachat, und Blumen in Fülle, auch Chokolade, Kringel und Champagner fehlten nicht, und Frau von Behr nebst Tochter halfen uns dieselben verzehren. Im Stillen trank ich von dem Champagner auch auf Ihr Wohl, dass es mit Ihrer Gesundheit und mit Niels Lyhne (so ist der Name doch richtig?) immer ganz nach Wunsch gehen möchte! Bitte vergessen Sie nicht, in Ihrem nächsten Brief zu sagen wie es mit dem Schreiben steht, ob Sie jetzt wieder fleissig sind, und ob es sich in der alten Umgebung, beim Brauschen des Limfjord's, besser fördert als in der kleinen sonnigen Zelle in Montreux, wo Sie darüber klagten, das Wetter sei zu freundlich und die Aussicht zu schön um in die rechte Schreibstimmung zu kommen. Am Ende dürfen Sie auch nicht Chillon sich gegenüber auf dem Ronde der Schreibtischwüste aufstellen, vielleicht genügt der Anblick den Fleiss zu stören! Warum haben Sie sich nur gleich bei Ihrer Rückkehr Stiche in der Brust geholt, das ist doch recht dumm von Ihnen, seien Sie nur hübsch vorsichtig und verderben Sie nicht zu Hause was Sie sich Gutes in Montreux aufgesammelt. Wenn Sie sich nicht den Sommer über artig aufführen, erlaubt Ihr Arzt Ihnen gewiss nicht den Winter in Rom, der eine gute Gesundheit verlangt. Ich wünschte es wäre etwas mehr Aussicht für uns vorhanden, dass Ihr freundlicher Geburtstagswunsch, ich möchte immer mehr Freude an Kunst und Natur erleben, in Erfüllung gehen könnte: vorläufig sind wir gezwungen, im Herbst unsere Schritte dahin zu lenken wo man Kunst leider mehr aus Büchern kennt und auch die Natur nur demjenigen Etwas bieten kann der mit genügsamem Sinn mit Wäldern und Wiesen vorliebnimmt. Da ich aber in Bezug auf Naturfreuden wirklich sehr genügsam bin, und, so lange ich nichts Besseres haben kann, an unsern landschaftlichen Schönheiten zu Hause auch lebhaft Freude zu finden verstehe, so beklage ich viel mehr, dass der Sinn für Kunst in Ausland so wenig gepflegt werden kann. Ein

Monat in Italien verbracht macht mich klüger in meiner Auffassung für Kunst als wenn ich hundert Abhandlungen darüber in Curland lese, und darum fällt es mir sehr schwer dass wir zurückkehren sollen ohne bis Rom und Neapel gekommen zu sein! – Wie lange wir hier in Wildbad bleiben, ist noch nicht ganz bestimmt, und hängt davon ab wie viel Bäder mein Bruder nehmen soll, die er vorläufig ganz ausgesetzt hat weil das Wetter zu schlecht ist. Es regnet ohne Aufhören, und ich denke schon daran dass man bald eine Arche wird bauen müssen wie zu Noah's Zeit, und Pärchen von allen Gattungen darin unterbringen. Wenn es Württemberger sein sollen die als Stammhalter des künftigen Geschlechtes in die Arche steigen würden, so hätten ihre Nachkommen wenig Grund auf Schönheit zu rechnen: scheusslicher hässlich kann man gar nicht sein als die Kanaha's hier zu Lande. Alle säbelbeinig, rothhaarig, und mit einem Wanst (verzeihen Sie den Ausdruck!) über welchem sie nur ein Tischtuch zu breiten brauchen um ihn als Esttisch zu benutzen. Ich versichere Sie dass Ihnen das Gelüste dick zu werden, vergehen würde wenn Sie die hiesigen Fleischklumpen sähen, in denen der Geist völlig ersticken muss! In Bezug auf erheiternden Umgang mit Menschen ist hier eine gänzliche Ebbe für uns eingetreten, und wir suchen uns daher durch Freundschaft mit Thieren so viel als möglich dafür zu entschädigen. Zwei ruppig aussehende, hässliche Hunde, die aber eine kluge und dankbare Seele in ihrer abschreckenden Hülle bergen, sind unsere treuen Begleiter auf Spaziergängen geworden, und zwei kleine Dachshunde, nicht viel grösser als Ratten und entzückend niedlich in ihren Spielen mit einander, ergötzen uns daheim, denn wir wohnen hier bei einem Förster, und haben daher die verschiedenste Auswahl an Hunden. – Wenn Sie uns schreiben, adressiren Sie nur immer noch *Wildbad* bis ich Ihnen eine andere Adresse gebe; denn obgleich es unsere Absicht ist, Ende Juni oder Anfang Juli vielleicht nach Seewis in Graubünden zu gehen, um dort einige Wochen vor der Heimkehr in einer nicht allzu hohen Bergluft zuzubringen, so wissen wir es noch nicht bestimmt, und lassen daher alle Briefe noch wie vor hierher adressiren. – Auf dem Brief der die Elfenbeinknöpfe enthielt, waren zwei Gattungen Marken die Sie nocht nicht haben und auch auf diesem Couvert ist eine gedruckte zu 5 Pf., ferner lege ich noch einige ein die Sie vielleicht nicht kennen. –

Und nun ist mein Brief länger geworden als ich glaubte, daher nur noch ein herzliches Lebewohl von

Ihrer Anna Buchholtz.

IV

Wildbad, Württemberg, 29. Juni 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Eigentlich haben Sie nicht verdient, dass ich Ihnen wiederum schreibe, da Sie meinen letzten Brief vom 2ten oder 3ten Juni noch gar nicht beant-

wortet, in welchem ich Ihnen von meinem Geburtstage erzählte und Ihnen für die hübschen Notenhefte dankte, die Sie so freundlich waren mir zu schicken. Sie haben den Brief doch hoffentlich erhalten? Mein Bruder hatte auch vier Seiten an Sie eingelegt. Ich hoffte nun dass Sie mir bald schreiben würden, da Sie in Ihrem letzten Brief an meinen Bruder mir sagen liessen, Sie wollten es in einigen Tagen thun; vielleicht sind Sie aber wie unser Amerikaner, der regelmässig zum Schluss seiner Briefe sagt: „I'll write again in a few days“, was dann in Wahrheit ein paar Monate bedeutet. Hoffentlich ist Ihr Schweigen nicht ein Zeichen dass Sie krank sind, sondern vielmehr dass Sie fleissig arbeiten, bitte sagen Sie uns nächstens wie es mit Ihren „Kindern“ steht, ich fragte Sie schon in meinem letzten Brief darnach, denn es interessirt mich sehr zu hören welche Fortschritte Niels Lyhne macht, der mir von Montreux her wie ein guter Bekannter vorkommt. Ferner bat ich Sie mir zu sagen was Sovedrikken bedeutet, der Titel des einen Musikstückes von Weyse, das ganz allerliebste ist und von dem ich gern wüsste was ich mir ungefähr darunter vorzustellen habe. Es macht mir viel Vergnügen Ihre beiden hübschen neuen Stücke und auch unsere lieben alten Lieder, Gjenklang fra Norden, Danske Melodier u. s. w., die mir so lebhaft den angenehmen Winter zurückrufen, auf dem Klavier des hiesigen Kursaaes in einsamen Stündchen zu spielen, doch leider findet sich fast immer eine unwillkommene Zuhörerschar ein, so dass ich bald wieder aufhören muss. Ein Mal hatte ich eben Elverhøy zu spielen begonnen, als sich ein Kreis Soldaten um mich sammelte, die mich mit offenen Mündern umstanden was mich so verwirrte, dass ich mitten im Stück abbrach. Wir haben hier meist schlechtes Wetter gehabt, Regen in jeder denkbaren Form, als Landregen, Gewitterregen, heftige Wolkenbrüche u. s. w., so dass wir fast gar nicht im Freien sein konnten, dadurch haben wir sehr häuslich und still gelebt, nicht einen Menschen kennen gelernt und viel gelesen, zuerst Turgenjew und dann Auerbach's Schwarzwälderdorfgeschichten, für die ja gerade hier der geeignete Ort ist. Endlich ist ein Umschwung im Wetter eingetreten, das Unerhörte hat sich ereignet, dass fünf Tage vergangen sind ohne Regen und auf den Wiesen rührt sich Alles was nur Hände hat um das Heu einzubringen das seit Wochen draussen liegt. Ich habe niemals schönere Wiesen gesehen als hier, und die Heuhaufen die so dicht aneinander gedrängt sind als wären es gutbestandene Roggenfelder, erfüllen das ganze Thal mit dem würzigsten Duft. Die grösste Schönheit dieser Gegend besteht in dem saftigen Grün der Wiesen, den klaren, schnell dahinrauschenden Gebirgsbächen, und dem dunklen Wäldermeer das die Höhen ringsum bekleidet. Diese Waldungen bestehen meist aus Fichten und Edeltannen, mit einzeln hineingesprengten Buchen, und letztere mildern lieblich den Ernst des Nadelholzes. Auf den Abhängen am Waldesrande finde ich besonders viel Blumen, unter denen sich am stattlichsten der hohe rothe Fingerhut ausnimmt; auch Orchis giebt es in grosser Menge, doch heller als der violette in Montreux. Am meisten sind alle freien Abhänge mit einem sehr reich blühenden Kraut bedeckt, dessen goldgelbe Blüthen und winzig

kleine graugrüne Blätterchen an die gewöhnliche robinia erinnern; ich lege davon ein Zweiglein für Sie ein, sowie auch zwei andere Blumen, deren Namen Sie vielleicht so freundlich sind mir zu sagen, falls sich aus diesen mangelhaft getrockneten Exemplaren Etwas erkennen lässt. In den Anlagen giebt es hier sehr schöne hochstämmige Rosen die gerade jetzt in allen Farben prangen, und viele hübsche Ziersträucher, auch unsern heimischen Jasmin, dessen starker Duft ihn weithin verräth. Wir schwelgen seit langer Zeit im Genuss von Gartenerdbeeren. Wie ist es damit bei Ihnen bestellt, und macht Ihr Garten Ihnen Freude? Hoffentlich haben Sie jetzt auch besseres Wetter und geniessen dasselbe nach Möglichkeit. Ich möchte wissen ob Sie Pläne gemacht haben im Juli oder August nach Kopenhagen zu gehen, oder ob Sie ruhig in Thisted bleiben bis Sie im Herbst nach Rom aufbrechen? Sie wollen es ja davon abhängig machen wie Sie mit Ihrem Buche fertig werden, nicht wahr? Ferner sagen Sie mir, bitte, ob Sie Ihre Cousine oft sehen, von derglauben dass sie Ihre Schwägerin werden könnte, und finden Sie sich in Ihrer Vermuthung bestärkt? Ich hoffe dass Sie meine Fragen *alle* hübsch eingehend beantworten werden, denn dieselben entspringen, wie Sie wissen, nicht aus müssiger Neugier sondern aus wirklichem Interesse. Von der Schweiz aus erhalten Sie von uns eine Postkarte mit unserer neuen Adresse, sollten Sie uns aber noch vorher schreiben wollen, so thun Sie es, bitte, hierher, da uns die Briefe von hier aus nachgeschickt werden. Ich vergass ganz Ihnen zu sagen, dass ich einen Brief von Mrs. Wray erhielt, die mich bat, Sie von ihr und ihrem Manne herzlich zu grüssen. Das junge Paar hat sich im Norden Frankreichs, im Dörfchen Dinard in einem Privatquartier niedergelassen, wo sie bis Ende November bleiben. Sie sind höchst glücklich dort am Meer, mit crabfishing, watching the boats u. s. w. beschäftigt. – Uebermorgen wollen wir Wildbad verlassen, und über Stuttgart und Rohrschach nach Graubünden, wo wir wahrscheinlich acht Wochen bleiben ehe wir nach Curland zurückgehen. Wie herrlich wäre es könnten wir uns noch irgendwo treffen wenn Sie nach Rom reisen! – Einen herzlichen Gruss von

Ihrer Anna Buchholtz.

V

Kurhaus Seewis, Prättigau, Graubünden, Schweiz, 11. Juli 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

In meinem letzten Brief von Wildbad aus, vom 30sten Juni, versprach ich, Ihnen von der Schweiz, auf einer Postkarte, unsere neune Adresse mitzuthemen, und da ich Ihnen zugleich sagte dass wir Wildbad am 1sten Juli verlassen wollten, so werden Sie sich gewiss gewundert haben wo die versprochene Karte so lange geblieben. Wir sind nehmlich die ganze Zeit über mit uns nicht im Reinen gewesen, an welchem Orte wir uns eigentlich niederlassen sollten, und obgleich wir übermorgen schon acht Tage in Seewis

sind, so schwankten wir immer, ob wir es nicht wieder verlassen würden, da es, trotz grosser Schönheit der Gegend, einige Uebelstände hat, z. B. mangelhaftes Essen. Wir haben uns aber endlich doch entschieden, vorläufig hier zu bleiben, so lange mein Bruder glaubt dass ihm die Luft bekommt, und ich beeile mich daher, Ihnen unsere neue Adresse zu schicken, was ich jetzt lieber in einem Brief als auf einer Postkarte thue, um Ihnen zugleich etwas umständlicher von unsern Erlebnissen berichten zu können. Ich schreibe auch gleich heute an die Post nach Wildbad, um uns die Briefe die sich unterdessen dort für uns aufgesammelt, herschicken zu lassen, und ich hoffe wohl sehr dass einer von Ihnen darunter sein wird. Wir haben seit dem 8ten Juni, Ihrem letzten Brief an meinen Bruder, Nichts von Ihnen gehört, und da ich in der Zwischenzeit so fleissig gewesen bin, Ihnen vor kaum 14 Tagen und wieder jetzt zu schreiben, so hoffe ich, Sie werden recht bald auch etwas von sich hören lassen, selbst im Fall Sie uns nach Wildbad geschrieben haben sollten. – Wir gingen am 1sten Juli bis Stuttgart, wo wir an dem Abend schöne Militärmusik in einem hübschen Garten hörten, und am 2ten nach Friedrichshafen in der Absicht, gleich mit dem Dampfschiff über den Bodensee nach Rorschach weiterzufahren. Es stürmte aber so stark, dass wir, Seekrankheitscandidaten, nicht allein den Abend, sondern auch zwei ganze Tage in Friedrichshafen sitzen mussten, bis endlich am 5ten der See wieder ein anständiges Gesicht machte und wir ungefährdet hinüber konnten. Von Rorschach fuhren wir mit der Bergeisenbahn nach Heiden, das uns sehr gerührt worden war; so reizend aber die Fahrt hierauf war, mit dem schönen Blick auf den Bodensee immer zu Seite, so wenig lockend erschien uns Heiden selbst zu einem längeren Aufenthalt, und wir reisten daher am 6ten weiter. Wir befinden uns nun 3000 Fuss überm Meer, und die Gegend lässt Nichts zu wünschen übrig an wunderbarer Schönheit; es ist eine grossartige Gebirgslandschaft und sehr lieblich zugleich – saftig grüne Wiesen mit nussbraunen Sennhütten darauf, sanfte Abhänge ganz mit Bäumen bedeckt, Buchen, Eichen und riesigen Ahorn, dann wieder tiefe wilde Schluchten in denen ganz unten Gebirgsbäche rauschen, hochansteigende Berge mit dunklen Nadelwäldern bedeckt, und darüber hinaus nach allen Seiten die schneegekrönten Häupter der Bergriesen. – Sie können sich nicht denken wie herrlich das ist, das Herz wird Einem ganz weit als müsste man mit einem Athemzuge den Eindruck all dieser Schönheit in sich aufnehmen! Hingegen ist Alles hier recht mangelhaft was von Menschen geschaffen werden: das Dorf selbst ein elendes Ding voll armer halbdummer Leute mit Kröpfen, alle Einrichtungen höchst primitiv, z. B. kein Arzt, und das Essen in unserm Hotel, trotz des eleganten Äussern des letztern, durchaus noch unter Bellevue stehend. Wenn aber nur mein Bruder sich hier wohl fühlen, und die Luft sich nicht als zu hohe Bergluft für ihn erweisen sollte, so wollen wir schon gern an einem so schönen Ort mit manchen andern Mängeln vorliebnehmen. Seewis soll sich, seiner geschützten Lage wegen, hauptsächlich auch für Brustkranke eignen, an denen überhaupt Bergluft geradezu Wunder thut, und als ich hier von einer Dame

hörte die einer etwas schwachen Brust wegen hergeschickt worden und im vorigen Sommer im Lauf von acht Wochen acht Pfund zugenommen, musste ich recht an Sie denken, wie heilsam es für Sie wäre sich auch durch Bergluft so zu stärken. Wenn Sie bei dem Plan geblieben wären, den Sie im Frühling ganz vorübergehend fasten, diesen Sommer nicht nach Hause zurückzukehren sondern denselben in den Bergen zu verbringen, ich glaube es hätte Ihnen sehr wohlgethan. Die Aerzte halten ja Bergluft für fast noch wichtiger für eine schwache Brust, als den Winter im Süden. Schöne Milch hätten Sie hier vollauf gehabt, und ausser dem Genuss der herrlichen Natur, würde Sie gewiss die Reichhaltigkeit der Flora sehr erfreuen. Die Wiesen und Abhänge sind bedeckt mit den mannigfachsten Blumenarten und Kräutern, die Alle wunderbar würzig duften. Ich bin emsig damit beschäftigt, die mir noch fremden Gattungen zu trocknen und meiner Sammlung beizufügen, und wenn wir uns wiedersehen, wird es mir viel Vergnügen machen mich von Ihnen über ihre Namen belehren zu lassen. Einen Vorzug hat Seewis jedenfalls vor den meisten andern, von Fremden mehr überfüllten Luftcurorten voraus, dass er nemlich sehr billig ist: wir haben zwei hübsche, sehr geräumige Zimmer im zweiten Stock und zahlen für uns Beide 11 fr. Pension, das ist doch nicht viel. In diesem Hotel ist ein ausgezeichnet gutes Klavier, auf dem ich nach Herzenslust meine lieben hübschen Stücke spielen kann, ohne ein fremdes Auditorium um mich versammelt zu sehen wie in Wildbad. Wenn ich Ihnen nur die Aussicht zeigen könnte die ich jetzt im Schreiben vom Fenster aus genieße, sowie die beiden schönen Blumensträusse die auf dem Tische vor mir stehen: der eine besteht aus Alpenrosen deren leuchtend rothe Blüten mit dem dunklen Grün eine wahre Augenweide sind, der andere aus diesen weisslich – gelben Orchis die einen so wunderbaren Duft besonders Abends ausströmen, dass mein ganzes Zimmer davon erfüllt ist; ich fand sie in Massen auf einer Waldwiese. – Krötenhund¹ grüsst Sie bestens, und mit der *bestimmten* Hoffnung bald einen Brief von Ihnen zu erhalten, sagt Ihnen ein herzliches Lebewohl

Ihre Anna Buchholtz.

Wie wäre es, wenn Sie, anstatt im September Ihre Reise nach Rom anzutreten, sich Ende Juli aufmachten, und dann bis Anfang September hier in den Bergen blieben? Sie würden gewiss so gestärkt nach Rom kommen, dass Sie dort doppelt gut sich allerlei Extravagancen zumuthen dürften. Wir wollen auch bis Anfang September in der Schweiz bleiben, und ich brauche nicht sagen wie reizend ich es finden würde, wenn wir eine Zeit zusammen hier in den Bergen verbringen könnten! Was meinen Sie dazu? Sie müssen mir schon deshalb bald antworten, damit ich Ihnen auch wieder bald schreiben darf: ich thue es so gern weil ich weiss dass Sie Alles interessirt. –

---

¹ ☉: Broderen.

VI

Paa sidste Side af Broderens Brev af 19/7 1878 har Anna Buchholtz skrevet:

Lieber Herr Jacobsen! Meine Befürchtung dass Krankheit der Grund Ihres langen Schweigens sein könne, hat sich also leider als nur zu richtig erwiesen, wie es uns Ihre Postkarte mittheilte, die wir an dem Abend aus Wildbad zugeschickt erhielten, an welchem wir uns eben zu unserer dreitägigen Excursion rüsteten, von der mein Bruder Ihnen schreibt. Dieselbe war herrlich, reich an den schönsten Eindrücken, ich hätte sie aber viel mehr genossen, wenn ich nicht die ganze Zeit über gedacht hätte, dass Sie wahrscheinlich noch krank im Bett liegen und Nichts als Ihre vier Wände um sich sehen! Es thut mir so sehr leid dass Sie durch diese Krankheit gewiss wieder einen Rückschritt gemacht, und es beruhigt mich noch lange nicht dass Sie sagen es sei keine Gefahr dabei gewesen: so etwas ist für eine angegriffene Brust doch keine Kleinigkeit. Wenn Sie uns wieder schreiben können, sagen Sie auch, bitte, wie es gekommen ist, ob durch Erkältung oder Ueberanstrengung; und seien Sie nur ja hübsch vorsichtig, wenn es Ihnen auch wieder ganz gut gehen sollte. Sie haben doch meinen Brief erhalten, den ich Ihnen vor acht Tagen von hier aus schrieb? Was denken Sie, ob Sie nicht am Ende wirklich noch diesen Sommer in die Berge kommen, wenn Sie sich ganz erholt? Hier sind so zahllose hübsche Luftcurorte, dass Sie eine reiche Auswahl hätten je nach der Höhe die Ihnen conveniren würde, und es soll ja Wunder thun für eine schwache Brust. Was sagt Ihr Arzt dazu? Hier würde Jeder es Ihnen verordnen, für uns wäre es himmlisch angenehm, doch ich sage es wirklich nicht aus Egoismus, sondern weil ich so *sehr* wünsche, dass Sie ganz gesund werden möchten! – Geben Sie uns bald gute Nachricht, das hofft von Herzen

Ihre Anna Buchholtz.

VII

Kurhaus Seewis Prättigau, Graubünden, Schweiz, 22. Juli 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Nachdem wir am 19ten Juli einen Brief an Sie abgeschickt, als Beantwortung Ihrer Postkarte, erhielten wir vorgestern Ihren Brief, der uns Gottlob wieder bessere Nachrichten von Ihnen brachte. So ganz beruhigt bin ich aber nicht über Ihr Befinden, denn Sie scheinen mir noch nicht so frisch und rüstig zu sein als Sie es sollten. Bitte sagen Sie mir aufrichtig, ob Sie glauben dass an Ihrem letzten plötzlichen Erkranken irgend Etwas schuld sei das Sie aufgeregt, betrübt oder geärgert hat? Ich denke solch ein Zerreißen einer Ader ist fast immer die Folge einer körperlichen Ueberanstrengung oder einer geistigen Aufregung. Es klingt so wehmühtig wenn Sie in Ihrem Briefe sagen, Sie seien weltmüde oder wenigstens Thistedmüde, und es machte mich ganz traurig es zu lesen, denn ich möchte Sie so gern recht

froh und muthvoll wissen! Auch dass Sie jetzt gar nicht an Ihrem „Niels“ schreiben dürfen, ist Ihnen gewiss eine grosse Entbehrung und lässt Ihnen überflüssige Zeit sich Gedanken zu machen. Liebster Herr Jacobsen, bitte ärgern Sie sich nicht wenn ich immer wieder auf dasselbe zurückkomme, aber versprechen Sie mir dass Sie es nicht wie einen unsinnigen Vorschlag betrachten sondern wirklich mit Ihrem Arzt im Ernst darüber reden wollen ob er nicht meint, dass Sie gut thäten noch im August es mit der Bergluft zu probieren, natürlich nur falls Sie sich soweit gestärkt hätten um eine langsame Reise wagen zu können? Meinen Sie nicht dass Ihnen jetzt Ihre schattenlose heimathliche Ebene vielleicht nicht gut thut? Die Hitze in derselben sowohl als auch Wind und Temperatursprünge sind viel fühlbarer als hier in den Bergen, wo gerade der August bis tief in den September hinein als die schönste und heilsamste Zeit betrachtet wird. Soll ich Ihnen etwas ausmalen was wir Alles für Sie thun wollten um es Ihnen behaglich zu machen, wenn Sie z. B. hierher kämen, obgleich Sie ja nicht gerade Seewis zu wählen brauchten sobald es Ihnen nicht gefiele? Ich würde Ihnen also, so viel Sie nur wollen, Ihre hübschen Lieder vorspielen auf dem hiesigen, sehr gut klingenden Klavier, ferner würde ich Ihnen meine Hängematte abtreten, in welcher Sie, im Schatten breitästiger Laubbäume aufgespannt, die herrliche erquickende Aussicht auf das schöne Gebirgsplanorama vor Augen, die heissen Stunden des Tages lesend oder schlummernd verbringen könnten. Dann würde ich Ihnen wieder all die vielen neuen Blumen bringen die ich auf meinen Spaziergängen finde und die ich jetzt zwecklos sammle, ohne zu wissen für wen; auch verschiedene komische Geschichten und Erlebnisse sollen Sie zu hören bekommen, – kurz, wir wollten Sie schon erheitern. Doch, Scherz bei Seite, so egoistisch bin ich nicht dass ich meine, einer dieser Gründe solle Sie verleiten in die Berge zu kommen, es wäre aber doch möglich dass Ihr Arzt selbst dafür stimmen würde wenn man ihn auf die Idee brächte, denn ich glaube dass die Aerzte im Norden nicht so leicht selbst darauf verfallen wie diejenigen denen die guten Wirkungen der Bergluft näher gerückt sind. Seewis gilt im Allgemeinen für einen Ort mit nur mässiger Bergluft und wird daher viel als Zwischenstation benutzt für Solche die nachher noch höher gehen, für uns, glaube ich, ist er besser als die hochgelegenen, an denen die Luft viel aufregender wirkt. Jetzt augenblicklich leiden wir auch sehr von Hitze, und ich kann mir denken wie unerträglich es in der Ebene sein muss.

Sie wünschen mir, ich solle recht Seewis froh werden: schön genug ist dieser Ort dazu, ich bin aber dumm genug, nicht so froh zu sein als ich es sollte. Ich glaube es ist hohe Zeit für mich nach Hause zu kommen um wieder Beschäftigung zu haben, denn ich bin an eine kleine Thätigkeit im Hause gewöhnt und diese allzu freie Zeit, in der ich auf allerhand unnütze Grübeleien komme, taugt Nichts. In den zwei Jahren unseres Aufenthaltes im Auslande bin ich nur während des Winters in Montreux recht froh und zufrieden gewesen: unser regelmässiges, gemüthliches Winterleben befriedigte mich sehr

– ein Winter kann aber doch nicht ewig dauern, und es ist eine unfruchtbare Beschäftigung, zu welcher ich nur zu sehr neige, Vergangenes zurückzuwünschen! Viel besser ist es, mit Muth und Frische die Zukunft zu erwarten, und dass dieselbe Ihnen, lieber Herr Jacobsen, wieder kräftigere Gesundheit und Ihren alten fröhlichen Sinn bringen möge, durch den Sie uns in Montreux oft genug heitere Stunden bereitet, – das wünscht von ganzem Herzen

Ihre Anna Buchholtz.

Ich danke vielmals für die Namen der Blumen und für die schönen alten Postmarken, die meine Cousine sehr freuen werden.

VIII

Zürich, d. 27sten August 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Sie werden gewiss recht enttäuscht sein, dies Mal nur von mir einen Brief zu erhalten und nicht auch von meinem Bruder: letzterer ist aber augenblicklich wieder so sehr durch seinen alten Feind, den Schwindel, in Anspruch genommen, dass seine armen Augen das Schreiben nicht vertragen. Habe ich nicht Recht wenn ich sage er sei ein unverbesserlicher „Schwindler“? Damit Sie aber nicht länger auf Nachricht von uns warten, begeben Sie sich allein auf die Reise zu Ihnen, und bitte im Voraus um Verzeihung wenn ich Sie nicht durch solche ergötzliche Anekdötchen erheitern kann wie mein Bruder. Aus dem Datum meines Briefes werden Sie schon ersehen dass wir unsere luftige Bergeshöhe mit ihrem Reichthum an Naturschönheiten und ihrer Armuth an geselligem Verkehr verlassen haben, und zwar sind es bald vierzehn Tage dass wir in Zürich hausen. Wir reisten am 15ten von Seewis ab, hierher als wir beabsichtigten, weil ein Zahn mir so viel zu schaffen machte, dass ich nicht länger zögern durfte ihn zu verabschieden. Gleich in den ersten vier Tagen liess ich mir hier fünf Backenzähne heben, und erhielt zum Trost dafür vom Zahnarzt wenigstens das Zeugniß, dass ich mich ganz tapfer dabei betragen. – Das ist auch etwas werth, da ich mich im Allgemeinen durch Energie beim Ertragen von Schmerzen gerade nicht auszeichne. Leider bin ich noch immer nicht ganz fertig mit meinen Zahnquälereien, da der Arzt bald nach unserer Ankunft verreiste; was noch zu thun übrig ist, muss in einer von den Städten die wir unterwegs passiren, Heidelberg, Cassel oder Berlin, abgemacht werden. Wir warten jetzt nur auf einen Lichtblick in meines Bruders Befinden, um unser Reiseschiffchen flott zu machen, und in langsamen Stationen den Heimweg anzutreten, vorläufig ist ihm so mangelhaft zu Muthe dass wir nicht wagen aus diesem Hafen auszulaufen. In Seewis ging es ihm recht gut, und die frische, dabei doch nicht allzu hohe Bergluft schien ihm zu bekommen, seit wir hier sind hat er aber alles Gewonnene wieder eingebüsst. Zum Theil mögen die zahnärztlichen Sitzungen daran

schuld sein, denen auch er sich seiner Zähne wegen unterziehen musste, zum Theil aber gewiss ein Schreck den wir vor acht Tagen hier erlebten, und den auch ich lange in den Gliedern spürte. Wir hatten eine Dame mit ihrer Tochter besucht, deren Bekanntschaft wir in Seewis gemacht und die so freundlich gewesen war mich auf meinem Gange zum Zahnarzt zu begleiten, wofür ich ihr bei diesem Besuche nochmals danken wollte: wir waren kaum zehn Minuten dort, als die Mutter, eine rüstige frische Frau in den besten Jahren, eben vom Stuhl aufstehend um eine Flasche Wein zu unserer Bewirthung zu holen, plötzlich rückwärts sank, leider nicht in einer Ohnmachtswandlung, wie wir es im ersten Moment hofften, sondern von einem Gehirnschlage getroffen, der ihre ganze rechte Seite lähmte. Wir Beide sowohl wie auch das arme junge Mädchen waren vor Schreck über dies so völlig unvorhergesehene Ereigniss selbst ganz erstarrt: mein Bruder half ihr die Mutter, die schon ganz die Besinnung verloren hatte, forttragen und ins Bett bringen, und dann eilten wir in einer Drosche fort um einen Arzt herbeizuschaffen, es war aber Nichts weiter mehr zu helfen und die Frau nach zwei Stunden todt. Die arme Tochter, welche die Mutter über Alles liebte und so ganz und gar nicht auf diesen plötzlichen Verlust bereitet war, erregt unser grosses Mitleid; wir selbst aber konnten uns auch lange nicht von der Erschütterung dieses traurigen Augenblicks erholen, und bei so erregbarem Nervensystem wie es mein Bruder hat, mag es den Anlass zu seinem jetzigen Uebelbefinden gegeben haben. Wir warten ungeduldig auf den ersten Tag wo er sich frischer fühlen sollte um abreisen zu können, denn bei unserer kalten Klima ist eine Rückreise in später Jahreszeit nicht rathsam und wir haben daher nach Hause geschrieben dass wir nicht später als den roten Septr. eintreffen möchten wenn Nichts dazwischen kommt. In der ersten Zeit erwarten wir nicht viel Genuss von unserer Heimkehr: ein so lange leergewordenes Haus, das Einkommen in demselben mit Diensthunden die im Lauf zwei und einhalbjährigen Nichtsthuns alle Lust zur Arbeit verloren haben – das ist nicht gerade lockend, dazu die trübe Jahreszeit der wir entgegengehen, die Unsicherheit in wiefern mein Bruder Wirthschaft und Klima vertragen wird, – hinreichend um uns vorläufig die Heimat nicht in den rosigsten Farben erscheinen zu lassen. Doch vielleicht kommt Alles besser als wir es erwarten! Jedenfalls sind Sie ein glücklicher Mensch, dass Sie, wie ein wirklicher Zugvogel, dem Süden entgegengehen dürfen, und nicht als umgekehrter, gleich uns, für den Winter nach Norden zu ziehen brauchen. Ich kann mir lebhaft vorstellen wie Sie nach all den italienischen Herrlichkeiten ausgehungert sein mögen, in denen Sie sich herumzuwälzen beabsichtigen, und ich würde Sie sehr darum beneiden wenn ich es Ihnen nicht zugleich von Herzen gönnte. Es war uns eine grosse Freude aus Ihrem letzten Brief zu ersehen, dass Sie sich in Bezug auf Gesundheit wieder so züchlich auf einen grünen Ast geschwungen haben, und sich allerlei Extravaganzen, wie z. B. eine Pfeife, Schnaps, „Niels Lyhne“ u. s. w. erlauben dürfen. Sie sagen in Ihrem Brief, Sie hätten *gar nichts* geschrieben und noch *weniger* gedacht: das

„weniger als Nichts“ erinnert mich an eine Jagdfahrt die mein Bruder vor Jahren mit einem Bekannten machte, wo der Wagen an einem stockdunklen Herbstabend in einen Graben fiel, und als mein Bruder zu seinem Gefährten sagte „nimm du die Leinen, ich sehe gar Nichts“, Jener erwiderte: „ja, ich sehe noch viel weniger!“ – Die „duftige Ferne“, in welche sich die spanischen Schlösser als Schluss Ihrer Reiseroute verlieren, bedeutet hoffentlich ein Besuch bei uns, den Sie fast versprochen haben, wie Sie sich wohl noch erinnern. Im Fall dass Ihr Kumyss-Plan auch dazu gehören sollte, versteht sich Ihre Rückreise über Curland von selbst, wenn Sie demselben aber auch untreu werden sollten, so darf Langsehden darum doch nicht gestrichen werden, das müssen Sie mir nochmals versprechen! – Von den Sanders erhielt ich Briefe, in denen sie mir herzliche Grüsse für Sie auftragen: ich hatte ihnen von Ihrer Krankheit geschrieben und sie sprechen grosse Theilmahme daran aus. Sie haben jetzt ein hübsches Landhaus nicht weit von London auf längere Zeit gemiethet, und bleiben daher in England. Auch von Mrs. Wray hatte ich einen Brief, und ebenfalls einen Gruss für Sie, in dem sie hinzufügt „we thought him so nice“. Das junge Paar ist plötzlich sehr wohlhabend geworden durch den Tod des alten Grossvaters und geht für den Winter nach Scarborough. – Nun habe ich Ihnen alles Möchliche erzählt um Sie dafür zu entschädigen dass sich mein Bruder nicht an dem Briefe betheiligen kann. Mein armer schwindlicher Krötenhund grüsst Sie vielmals, und mit den besten Wünschen für Ihre Gesundheit, bleibe ich

Ihre Anna Buchholtz.

Ich danke vielmals für die botanischen Namen und die Postmarken, und lege einige für Sie ein, von denen aber wohl nur 2 alte werthvoll sind. Sie haben doch meinen Brief vom 22sten Juli erhalten, in welchem ich Ihnen eine sogenannte Schweizer „Strafmarke“ à 50 schickte, wie sie auf mangelhaft frankirte Briefe geklebt werden? Sie sind ganz neu, erst vom Sommer her.

Für den Fall dass Sie unsere home-adress verloren haben sollten, setze ich dieselbe nochmals her – Langsehden, bei Hasenpoth Russland, Curland, via Berlin.

IX

Cassel, d. 22sten Sept. 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Ob Sie so tugendhaft gewesen sind, meinen Brief vom 27ten August, von Zürich aus geschrieben zu beantworten, ahne ich nicht, da wir unterdessen nicht zu Hause gewesen, und, der Unsicherheit unserer Pläne wegen, uns auch keine Briefe von Curland haben entgegenschicken lassen. Ich nehme aber bestimmt an dass Sie es gethan, und will Ihnen daher wieder berichten wie es uns seither ergangen. Dass uns das Glück nicht besonders gelächet, können Sie schon daraus entnehmen, dass wir im Lauf dieser vier Wochen nicht das Ziel unserer Reise erreicht haben, sondern nicht weiter als bis Cassel vorge-

drungen sind. Als wir am 29sten August Zürich verliessen und bis Basel gingen, bekam meinem Bruder dieser erste Reiseversuch so übel, dass wir in unserer nächsten Station, Heidelberg, fast vierzehn Tage stecken blieben. Dort hatten wir sehr heisses Wetter, und ich hoffte mein Bruder würde sich in der Stille eines Privatquartiers das wir gemiethet und zu welchem ein schöner schattiger Garten gehörte, etwas erholen; wir waren zugleich nicht so ganz verlassen wie an andern fremden Orten, indem unsere gute Bekannte, Miss Ellis, auf ihrem Wege in die Schweiz uns in Heidelberg aufsuchte und mehrere Tage dort blieb um uns Gesellschaft zu leisten. Sie erinnern sich doch noch ihrer? Es war dieselbe die ich immer im Hotel National besuchen ging, und die im Herbst acht Tage in unserm Bellevue verbrachte, wo sie sich der Feindschaft der Westermarck dadurch zuzog, dass letztere überhört hatte wie Miss Ellis mir sagte „she looks like a huge elephant!“ Leider erholte mein Bruder sich aber in Heidelberg ebensowenig wie vorher in Zürich, und wir setzten am 9ten Septbr. unsere Reise fort, indem wir als Zwischenstation vor Berlin, Wilhelmshöhe wählte, weil Cassel durch die Versammlung der Naturforscher und Aerzte überfüllt war. Unter günstigeren Umständen hätten wir unsern Aufenthalt im reizenden Wilhelmshöhe sehr geniessen können, denn auch dort noch hatten wir schönes Wetter und die Ankunft des alten Kaisers, die wir miterlebten lockte eine Menge Neugieriger herbei. Mein Bruder fühlte sich aber so elend krank durch den sich immerfort steigenden Schwindel, dass von Vergnügen für uns überhaupt nicht die Rede sein konnte, und wir nur das Gedränge und den Tumult verwünschten. Derselbe wurde auch so arg, dass wir auch vor einigen Tagen Wilhelmshöhe verliessen und nach dem, unterdessen etwas leerer gewordenen Cassel übersiedelten. Hier sitzen wir nun und zwar unter den ungemüthlichsten Umständen: es ist eiskalt geworden und mit Ungeduld harren wir auf den Augenblick wo wir unsere Heimreise fortsetzen könnten, die immer unangenehmer wird, je früher das Jahr der Winter hereinzubrechen scheint. Vorläufig ist uns unser eigenes warmes Haus aber noch ganz unerreichbar, denn mein Bruder fühlt sich so krank, verliert allmählich auch Schlaf und Appetit, dass ich nicht einmal weiss wie wir nach Berlin kommen sollen, wo es unsere Absicht ist, einen Arzt, Prof. Leyden zu consultiren. So schlecht wie es meinem Bruder in diesen letzten fünf Wochen gegangen ist, hätten wir nicht nach Curland zurückgehen dürfen ohne vorher mit einem tüchtigen Arzt Rücksprache zu nehmen, denn die Befürchtung dass sich ein ernstes Leiden herausbilde, liegt jetzt sehr nahe. Es ist wirklich schwer hier nicht ganz den Muth sinken zu lassen – bisher haben wir es nur mit den sieben mageren Kühen zu thun gehabt, und wir schauen vergeblich danach aus, ob wir nicht in der Ferne die Schwänze der sieben fetten Kühe erblicken können, an deren Zipfel wir uns sofort klammern werden! So wohlbewandert wie Sie in den Schriften des alten Testamentes sind, zweifle ich nicht daran, dass Sie sich dieses Traumes von Joseph von den sieben mageren und fetten Kühen erinnern! Ich hoffe meine Zeile erreichen Sie, noch ehe Sie Ihre italienische Reise angetreten. Wir

wüssten gern wieder ein Mal wie es Ihnen geht, seit Ihrem letzten Brief nach Seewis Anfang August, ahnen wir nicht was Sie treiben. Hoffentlich führen Sie sich gut auf, haben Ihren Niels Lyhne beendet, und ihn mit den besten Hoffnungen in die Welt geschickt, und rüsten sich nun zu Ihrem Bade im Meer der italienischen Kunstgenüsse, in dessen Wogen Sie gründlich unterzutauchen beabsichtigen. Sehr freundlich wäre es von Ihnen, wenn Sie uns bald schreiben und uns zugleich Ihre künftige Adresse aufgeben wollten: bis zum 10ten Oktbr. bitte Ihre Zeilen nach „*Hotel de Prusse Königsberg i/ Pr. Deutschland*“ zu richten, wohin wir einen Theil unsers Gepäcks schon im Sommer schickten und auch unsere Briefe adressiren lassen. Sollten wir nicht so bald dahin gelangen können, so würden wir uns die Briefe entgegen kommen lassen. *Nach* dem 10ten Oktbr. würde unsere curische Adresse sicherer sein, da man zu Hause alsdann au fait unserer Pläne wäre. Der Brief von dem ich annehme dass Sie ihn in dieser Zwischenzeit an uns geschrieben haben, und der jetzt zu Hause uns wartet, wird auch keinesfalls verloren gehen, da wir uns alle etwa für uns angelangten Briefe entgegenschicken lassen, sobald wir nur etwas mehr mit unsern Plänen im Reinen sind. Ehe wir mit einem Arzt gesprochen, können wir uns für Nichts Bestimmtes entscheiden, und wir wissen daher seit lange auch Nichts von unsern Freunden und Verwandten zu Hause. – Meine Finger sind ganz steif vor Kälte und ich will suchen durch eine kleine Promenade etwas mehr Wärme zu erlangen. Mein Bruder kann jetzt gar nicht hinausgehen, und liegt seit vielen Tagen nur auf dem Sofa; wie mich sein Zustand beunruhigt, können Sie sich denken! – Er grüsst Sie vielmals, und ein Gleiches thut mit den besten Wünschen für Ihr Wohlsein

Ihre Anna Buchholtz.

X

Langsehden, d. 30. Oktober. 11. November 1878.

Lieber Herr Jacobsen!

Ich kann mir denken wie Sie jetzt über uns, oder vielmehr über mich schimpfen mögen, weil wir so endlos lange Nichts von uns haben hören lassen. Da Sie mich aber im Allgemeinen als sehr tugendhafte Correspondentin kennen, so müssten Sie eigentlich davon überzeugt sein, dass ich nicht zum Schreiben kommen konnte, weil ich es sonst gethan hätte. Ihren letzten Brief aus Thisted erhielten wir Ende September in Berlin, und da Sie in demselben davon sprachen, nach einigen Tagen Ihre südliche Reise anzutreten, so wartete ich natürlich bis Sie uns ihre neue Adresse aufgeben würden. Ihre Zeilen aus Nizza aber erreichten uns erst vor acht Tagen, wo wir dieselben hier vorfanden, und da sie vom 10ten Oktbr. datirt waren, so fürchtete ich Ihre darin aufgegebene Adresse nach Siena möchte unterdessen ganz veraltet und ungültig sein, weshalb ich diesen Brief sicherheitshalber nach Thisted adressire, wodurch Sie ihn wahrscheinlich erst erhalten werden nachdem er Methusala's Alter erreicht. Für alle Fälle schrieb ich Ihnen vorgestern eine

Postkarte nach Siena, um Ihnen diesen Brief anzukündigen, also das Meinige habe ich jetzt redlich gethan um Ihnen endlich wieder Nachricht von uns zukommen zu lassen, thun Sie nun auch das Ihrige, und schreiben Sie uns, bitte, recht bald, um uns zu sagen wie es Ihnen geht und wie Ihnen als alter Römer zu Muthe ist. Wie viel Herrlichkeiten mögen Sie jetzt schon gesehen haben! Es freut uns sehr zu hören dass Ihre Gesundheit sich bisher ziemlich gut aufgeführt hat, hoffentlich kommt die Reisemüdigkeit nicht nach, und wenn Sie erst die südliche Luft längere Zeit in allen Zügen genossen, so hoffe ich dass es mit dem Athmen auch besser gehen wird. Seien Sie nur vorsichtig mit dem Draussengehen nach Sonnenuntergang, davor wird man gerade in Rom so sehr gewarnt. – Unser Lebenslauf ist, seit ich Ihnen am 22sten Septbr. von Cassel zuletzt geschrieben, in Kurzem folgender gewesen: Da es meinem Bruder gar nicht besser ging, so entschlossen wir uns einen berühmten Arzt, Prof. Leyden in Berlin zu consultiren, der aber erst Anfang Oktober von einer Ferienreise heimkehrte; bis dahin blieben wir noch theils in Cassel theils in Berlin, wo wir das Glück hatten einige Verwandte zu treffen. Da ich meinen Bruder in deren Gesellschaft gut aufgehoben wusste, war ich unterdessen etwas leichtsinnig, und besuchte das interessante Wachsfigurenkabinet, eine Ausstellung moderner Gemälde (die aber wenig Werthvolles enthielt) und das Concerthaus in welchem Bille mit seinem grossen Orchester unter andern schönen Sachen die „Erinnerungen an Ossian,“ von unserem Freunde N. W. Gade ganz herrlich vortrug. Es war ein reizendes Musikstück, und ich war stolz es meiner Cousine als dänische Musik vorstellen zu können. Nach Prof. Leyden's Heimkehr, consultirte mein Bruder ihn zwei Mal, wurde auch von ihm zum Augenarzt geschickt, und Beide kamen überein dass sie das Leiden nicht für ein organisches hielten, wohl aber dass mein Bruder recht sehr krank sei und grosse Vorsicht anwenden müsse. Das curische Klima hielten sie nicht für absolut schädlich, vor unserer Rückkehr aber musste mein Bruder erst noch einen Gebrauch von Teplitzer Moorbäder vornehmen. So gingen wir dann von Berlin wieder rückwärts, und blieben noch drei Wochen in Teplitz. Das Wetter begünstigte uns dort sehr, und der Ort ist ganz allerliebste, freundlich und sonnig, wir verbrachten daher eine ganz gemüthliche Zeit, in der Hoffnung dass mein Bruder die gute Nachwirkung der Bäder zu Hause fühlen werde. Leider ist bisher nicht sehr viel davon fühlbar, und es geht ihm noch so ziemlich unverändert, die Verhältnisse sind aber auch sehr ungünstig für eine Nachcur. Von Teplitz mussten wir, um nicht ganz in den tiefen Winter heimzukommen, unverzüglich nach Hause und nach einer sehr angreifenden Reise, die immer schrecklicher wurde je mehr wir uns dem Osten näherten, und ihren Culminationspunct in der achtstündigen Wagenfahrt auf fast unpassirbar schlechten Wegen von unserer Seestadt Liban bis hierher erreichte, liefen wir heute vor acht Tagen endlich in den heimathlichen Hafen ein. In diesen acht Tagen bin ich, wie Sie denken können, nicht einen Moment zur Ruhe gekommen, mit Schlüsselbund, Besen und Staubtuch bewaffnet, durcheile ich alle Winkel des Hauses, stöbere alle

Schiebladen durch, gönne keiner Motte und keinem Spinnweb das Dasein und habe glücklich so weit unsere Zimmer wieder hergestellt, dass wir sie mit Behagen bewohnen können. Natürlich ist selbst jetzt noch nicht Alles in Ordnung, aber es sieht doch schon sehr nett und behaglich aus, und wenn Abends die Lampen unsere warmen Stübchen mit den glänzend gebohnerten Dielen erleuchten, so fühlen wir lebhaft das Behagen des eigenen Heims. Im Uebrigen ist uns noch fremd zu Muthe, Sturm und Schlacker und die schrecklichen schmutzigen Wege die uns kaum das Hinausgehen gestatten, kommen uns verwöhnten Südländern ungewohnt vor, denn obgleich Montreux schon eine Art Uebergang zwischen Nizza und Curland war, so ist doch wieder ein himmelweiter Unterschied zwischen hier und unserer lieben kleinen Chillonecke. Auch die Verhältnisse hier sind uns fremd geworden, und es wird ein Weilchen dauern bis wir uns an Alles gewöhnen. Am schwersten gewöhnt man sich an den Mangel an Civilisation, und derselbe tritt uns in den Letten am grellsten entgegen: es ist sogar schwer ihnen etwas Gesittung beizubringen wenn man sie immer unter Augen hat, wie viel schwerer noch nachdem sie dritthalb Jahre sich selbst überlassen gewesen. Ich kann fast nichts mehr von den Leuten thun lassen ohne sie zu überwachen, weil sie alle Ordnung und Sauberkeit verlernt haben. Sie müssen es daher auch recht hoch anschlagen dass ich Ihnen einen so langen Brief geschrieben, es ist der erste den ich hier verfasse weil ich mir wirklich bisher fast gar keine Erholung gegönnt habe. Unsere drei Hunde freuten sich über unsere Rückkehr mehr als uns lieb war, indem sie uns mit ihren Liebkosungen beinahe verstickten. Könnten wir Ihnen doch nur Alle unsere Schätze auch vorstellen, Hunde, Bilder, die netten Zimmer, und Sie in dem hübschen Gaststübchen, die wir mit besonderer Vorliebe eingerichtet, aufnehmen! Hoffentlich kommt diese gute Zeit bald, nicht wahr, Sie möchten es doch auch? Von den Sanders erhielten wir wieder freundliche Briefe mit abermaligen Grüßen für Sie. Jetzt sind sie in ihrer neuen Wohnung nahe bei London etablirt. – Mit den herzlichsten Grüßen und besten Wünschen

Ihre Anna Buchholtz.

XI

bei Hasenpoth, Russland, Curland via Berlin.
Langsehden, d. 8ten Dec. 78. 20sten Dec. neuen Stils.

Lieber Herr Jacobsen!

Aufrichtig gesagt bin ich recht enttäuscht, dass Sie mir seit Ihrem Brief aus Rom vom 5ten Nov. nicht mehr geschrieben haben, denn da Sie doch unterdessen meinen Brief vom 11ten Nov. neuen Stils, den ich in Ermangelung einer andern Adresse nach Thisted richtete, erhalten haben, so hoffte ich, Sie würden mich dafür belohnen und uns wieder recht bald Nachricht von sich geben. Wir wüssten so gern wie es Ihnen fernerhin in der alten Weltstadt

ergeht, ob Sie noch von einem Quartier zum andern ziehe, und Ihr Mittagessen unter den pfeifenden Kellnern in Hemdärmeln einnehmen. Hoffentlich frieren Sie nicht zu sehr in Ihrem Zimmer, ein Uebelstand der mir von Rom unzertrennbar scheint, denn alle Menschen die dort einen Winter zugebracht, wissen nicht genug von den kalten Zimmern zu erzählen, und dieser Winter scheint im Süden recht streng zu sein. Ich fürchte immer, für Ihre Gesundheit ist Rom kein vortheilhafter Ort, und ich würde mich daher ganz besonders freuen zu hören dass es Ihnen damit gut geht und Sie sich nicht erkältet haben. Im Uebrigen brauche ich nicht erst zu fragen wie Sie sich dort gefallen: wahrscheinlich wohl so gut, dass Sie nicht mehr begreifen können, wie Sie es einen ganzen Winter in unserer bescheidenen kleinen Chillonecke ausgehalten und es doch erträglich angenehm gefunden haben – ist es nicht so? Sagen Sie uns doch, ob Sie ausser Ihrem scandinavischen Künstlerverein viel Bekanntschaften gemacht, und ob sich auch Damen an den soiréen betheiligen, die Sonnabends dort stattfinden? Erzählen Sie uns überhaupt so umständlich von sich als es Ihnen nur möglich ist, was freilich leider nicht sehr viel sagen will, da Ihre Berichte immer lakonischer Natur sind! Jetzt steht Ihnen bald eine besonders interessante Zeit in Rom bevor, denn in den Kirchen muss es zu Weihnachten viel Schönes zu sehen und zu hören geben – ein Tedeum das entweder am Christabend oder am Weihnachtsmorgen (ich weiss nicht genau an welchem) gesungen werden soll, hörte ich auf dem Klavier spielen und fand es herrlich. Wir, in unserer uncivilisirten Weltecke, sind auch mit allen Festen um zwölf Tage zurück, und haben daher noch über zwei Wochen bis zum Weihnachtsfest. Wenn die Gesundheit und die Wege es erlauben, so wollen wir alsdann zu unsern Verwandten fahren, um die Feiertage und Neujahr mit ihnen zu verbringen. In diesem Augenblick sieht es nicht gerade sehr einladend aus, denn nachdem wir den ganzen Herbst über weiches Wetter und aufgeweichte Lehmwege gehabt, auf denen Pferde und Wagen förmlich versanken, so ist plötzlich seit einigen Tagen, ohne vorhergehenden Frost, eine solche entsetzliche Masse Schnee gefallen, dass Zäune und Sträucher aus der Schneedecke nicht mehr hervorragen, und die Zweige der Bäume unter der weissen Last brechen. Dabei stürmt es heute, und der Schnee wird überall in Haufen zusammengeweht, so dass man nirgends eine Spur sieht wo vor fünf Minuten gegangen oder gefahren worden. Die Fensterscheiben sind ganz verschneit, und obgleich wir Mittagsstunde haben, so wusste ich nicht recht, ob ich Ihnen bei Kerzenlicht oder bei Tageschein schreiben sollte, so dämmrig ist es, in den Zimmern. Ernst am Abend wird es gemüthlich, wenn man bei Lampenschein an der summenden Theemaschine vergessen kann, wie sibirisch es draussen aussieht. Mein Bruder war es bisher besser gegangen als wir erwarteten, und er konnte bei dem milden Wetter zwei Mal täglich draussen gehen; seit dem Schneefall aber ist Spazierengehen fast ein Ding der Unmöglichkeit, und er leidet daher in den letzten Tagen wieder mehr an Schwindel und Kopfschmerz. Er lässt Sie vielmals grüssen, schreibt aber nicht selbst, weil seine Augen sehr angegriffen sind.

Wir haben in diesen sechs Wochen die wir jetzt in der Heimath verbracht, sehr still gelebt, und nur Wenige unserer Verwandten und Bekannten gesehen. Die schlechten Wege machten einen lebhafteren Verkehr unmöglich. Ich bin sehr tugendhaft fleissig in meiner Wirthschaft, pflege unsere hübschen Stübchen und die Blumentischen in denselben, putze unsere Lampen spiegelblank, spiele mit unsern Hunden (die uns, nebenbei gesagt, fast mit ihren Liebkosungen tödteten als wir sie wieder sahen) kurz, beschäftige mich wie es einer sittsamen Hausfrau ziemt. Am Abend musizire ich viel und dann feiern wir nette Reminiscenzen an die Zeiten die uns diese Lieder zurückrufen. Auch die Bilder betrachten wir gern die wir uns von den verschiedenen Orten mitgebracht, und ich werde nie müde unser liebes altes Montreux anzusehen. Die drei Alabasterstatuetten die wir uns aus Florenz mitgebracht, sind glücklich unversehrt angelangt, und zieren unsern Spiegeltisch im Saal, und die beiden schönen Ölgemälde, eine Flora von Tizian aus den Uffizien und ein Engel von Carlo Dolee ebenfalls daselbst, schmücken die Wände des Saales und werden nicht wenig bewundert. – Zum Schluss bitte ich Sie noch, Sie möchten uns doch sagen, wie es mit „Niels Lyhne“ geht ob er in Thisted oder Rom zur Welt gekommen. Ich habe grosse Sehnsucht ihn bald kennen zu lernen! –

Mit den herzlichsten Grüßen von mir und meinem Krötenhund stets

Ihre Anna Buchholtz.

XII

Langsehden, Hasenpoth, Curland, Russland d. $\frac{7\text{ten}}{19\text{ten}}$ Januar 1879.

Lieber Herr Jacobsen!

Ich weiss jetzt nicht ob ich auf alle die verschiedenen Postmeister zwischen Rom und Hasenpoth schimpfen soll, weil sie Ihren Brief verloren haben, oder ob ich mir Sorge machen soll in dem Gedanken dass Sie krank gewesen sein könnten, denn eins von Beiden ist doch gewiss der Fall, da Sie in Ihrem letzten Brief an meinen Bruder, vom 12ten December neunten Stils, bestimmt versprochen hatten, nach acht Tagen wieder zu schreiben und wir seitdem Nichts von dem versprochenen Brief zu sehen bekommen haben. Auch ohne Ihr Versprechen zweifele ich nicht daran dass Sie uns im Lauf dieser Zeit geschrieben hätten um uns ein gutes neues Jahr zu wünschen, und ich will daher nur hoffen dass nicht Krankheit der Grund ist der Sie daran gehindert hat. Sollten Sie nicht wohl genug sein um einen längeren Brief zu schreiben, so theilen Sie uns, bitte, in einigen Zeilen auf einer Postkarte mit wie es Ihnen ergeht – es ist so unangenehm gar keine Ahnung davon zu haben warum Sie plötzlich verstummt sind. Als Sie zuletzt an meinen Bruder schrieben, schien es Ihnen doch ganz gut zu gehen, und Sie erwarfen eine so schöne Schilderung von Ihren Römischen Tagen, dass wir uns darauf gefasst machten nächstens zu hören, Sie würden Rom gar nicht mehr verlassen. Was das Wetter anbetrifft,

so haben Sie es aber sehr ungünstig abgetroffen, denn wir lasen neulich in der Zeitung, dass es drei Grad Réamur in Rom gefroren habe, und sehr kalt und sonnenlos sei. Dieser Winter scheint überhaupt im Süden ein sehr ungünstiger zu sein, und Bekannte von uns, die in Nizza und Mentone sind, klagen bitterlich über Kälte. Sie hätten lieber zu uns kommen sollen anstatt nach Rom zu gehen, denn erstlich hätten Sie schöne warme Zimmer gehabt mit einer Temperatur von 14 Grad R., die Sie wahrscheinlich in Ihrem „Palazzo Uhrmacher“¹ nicht aufweisen können, und zweitens ist dieser Winter bisher kein strenger bei uns gewesen. Wir haben nur einen Tag 11 Grad Frost gehabt, meistens 3 bis 4 Grad, und in den letzten vierzehn Tagen auch keinen Wind mehr. Im December hatten wir heftige Schneestürme, welche die Wege derartig verwehten, dass man selbst im Schlitten kaum durchkommen konnte, und wir lange Zeit hindurch gleichsam lebendig begraben waren. Allmählich haben sich die ungeheuern Schneemassen auf den Strassen gleichmässiger vertheilt, und wir haben jetzt die herrlichste Schlittenbahn die man sich nur denken kann. Vormittags sind wir tugendhaft genug spaziren zu gehen und durch diese Anstrengung ein Recht zu gewinnen auf eine Belohnung, die darin besteht, dass wir Nachmittags ein Stündchen spaziren fahren, ein Moment auf den ich mich den ganzen Tag über freue. Es ist so lustig, wenn die Glocke am Kopf des Pferdes hell erklingt, und ich werde nicht müde, die Schönheit der Winterlandschaft zu bewundern, die tausend blitzenden Diamanten die Einem überall entgegenfunkeln, die weichen Umrisse der Bäume die mit ihren schneebedeckten Aesten so märchenhaft aussehen, und das schöne dunkle Grün der Tannen gegen welches das Weiss des Schnee's reizend absticht. Auch an sonnenlosen Tagen ist der Winterhimmel oft sehr schön, wenn die verschiedenen Schattirungen von Grün nach dem Horizont zu in lichte opalfarbene Streifen übergehen oder bei Sonnenuntergang von einem zarten Rosa angehaucht sind. Im nächsten Winter sollen Sie uns auf diesen Schlittenfahrten begleiten, und ich werde die Beiden Herren kutschen, denn ich rechne darauf, dass Sie im Sommer, wenn Sie bei uns sind, sich so gut bei uns gefallen werden um bis über den Winter zu bleiben und auf diese Weise die verschiedenen Jahreszeiten hier kennen zu lernen! – Wir haben Weihnachten und Neujahr ganz allein zu Hause verbracht, weil eine Fahrt die wir zu unsern Verwandten projectirten um bei ihnen das Fest zu erleben, sich durch Weg und Wetter verschlug; letztes liess gerade damals seinen vollen Grimm in den ärgsten Schneestürmen los. Wir leben überhaupt ganz einsiedlerisch, und sehen oft in vielen Wochen keinen Menschen, denn erstlich leben alle unsere Verwandten in einer ganz andern Gegend und sind daher in einem Lande wo keine Eisenbahnen existiren nur durch eine tagelange Fahrt zu erreichen, und zweitens fühlt sich mein Bruder selten wohl genug um zu Visiten in der Nachbarschaft oder weiteren Fahrten zu unsern Verwandten aufgelegt zu sein. Es geht ihm im Ganzen immer noch besser hier als in den

¹ Jacobsen boede hos en Urmager i Rom.

letzten Monaten im Auslande, aber er kann sich nicht viel Anstrengungen zumuthen und namentlich im Lesen und Schreiben ebensowenig leisten wie bisher. Dies ist ihm bei seiner Buchführung sehr störend, und ich bin daher in Geschäftsachen oft seine Secreterin. Unsere Bekannten wundern sich darüber dass wir trotz unserer grossen Einsamkeit niemals über Langeweile klagen, aber wir gehören zu den glücklichen Menschen die sich nicht lange weilen und die auch einer einsamen Lebensweise ihre Lichtseiten abzugewinnen verstehen. Der Tag vergeht uns mit seinen verschiedenen häuslichen Beschäftigungen ganz gemüthlich und ein Winterabend ist erst recht behaglich mit seiner warmen hellen Theestunde auf die ein Stück Musik folgt und dann eine gemeinsame Lektüre. Ich lese eben jetzt meinem Bruder Don Quixote vor, den ich mit den Illustrationen von Doré besitze, und der uns vielfach durch seine komischen Situationen zum Lachen bringt. Nachher lasen wir die Münchhausenschen Abenteuer, ebenfalls von Doré illustriert, und hatten dabei auch viel Spass. Wie finden Sie unter Anderm folgende Scene: Münchhausen trifft an einem eisigen Wintertage einen armen halberfrorenen Bettler an der Strasse, und hüllt ihn in seinen einzigen Mantel, in dem Augenblicke erschallt die Stimme Gottes aus den Wolken die ihm zuruft: „Der Teufel soll mich holen, lieber Sohn, wenn ich diese That unbelohnt lasse!“ –

Ehe ich schliesse, muss ich Ihnen doch noch erzählen, dass wir zu Neu-jahr Briefe von den Sanders und von Mr. Wray hatten, und dass letzterer die Geburt eines Söhnchens anzeigt, welches am 11ten December erschienen ist. Er scheint sehr vergnügt darüber zu sein und sagt „the little fellow is crying very loudly which I think is a good sign.“ Die Sanders sind überglücklich in ihrer ländlichen Wohnung und leben auch, ganz wie wir, sehr häuslich. Miss Gray fühlt sich diesen Winter viel wohler, obgleich es in England sehr kalt sein soll. –

Ich hoffe doch, dass Sie meinen letzten Brief vom 20sten December neuen Stils erhalten haben, in welchem ich Ihnen eine kleine Karte als Neu-jahrsgross schickte? Durch Ihr Schweigen habe ich ein so unheimliches Gefühl, als ob meine Briefe ins ungewisse Blaue hineingesandt würden! Am Ende erhalten Sie dieselben gar nicht, weil vielleicht meine Adresse nicht richtig ist, denn ich verstehe ja nicht „dänisches Consulat“ im Italienschen zu sagen. Bitte wenn Sie uns etwas lieb haben, schreiben Sie *bald*, und beruhigen Sie uns über den Grund Ihres Stillschweigens. Ich kann mich nicht von dem quälenden Gedanken frei machen dass Sie krank sind, sonst hätten Sie ja geschrieben! In der Hoffnung bald Gutes von Ihnen zu hören, stets Ihre Anna Buchholtz.

Sagen Sie mir *aufrichtig* ob mein Brief mit der Neujahrskarte genügend frankirt war? Er wog auf meiner Briefwaage 14 Gramm, aber die Postmeister sind bisweilen unaccurat wenn ein Brief nicht sehr viel unter 15 Gramm wiegt. –

Ich möchte wissen ob ich mein Brief an Sie lieber nach Thisted oder an Ihre Kopenhagensche Buchhandlung adressiren soll, im Fall dass wir ein Mal Ihre Adresse auf Reisen nicht wissen sollten; welcher von den beiden obgenannten Wegen ist sicherer und schneller?

Ich schreibe für alle Fälle meine Adresse auf diesem Brief, damit derselbe zurückkommt wenn er Sie nicht auffinden sollte. –

Haben Sie nicht Lust, sich bei einem sehr guten Photographen in Rom photographiren zu lassen: *Montabone, Piazza Spagna*, und dann uns ein Bild von sich zu schicken? –

XIII

Langsehden bei Hasenpoth, Russland, Curland. $\frac{9\text{ten Februar}}{28\text{ Januar.}}$ 1879.

Lieber Herr Jacobsen!

Welche Mittel soll ich anwenden um endlich ein Lebenszeichen von Ihnen zu erlangen und Ihr hartnäckiges Stillschweigen zu brechen, das jetzt über zwei Monate anhält? Der letzte Brief den wir von Ihnen erhielten, war vom 12ten Decbr. datirt, und da ich Ihnen seitdem zwei Mal geschrieben habe, am 20sten Decbr. und 19ten Januar neuen Stils, so weiss ich gewiss dass Sie uns längst geantwortet hätten wenn Sie nicht krank wären oder Briefe verloren gegangen. Für den Fall nun, dass Sie unsere Briefe nicht erhalten haben sollten, schreibe ich diese Zeilen nach Thisted, von wo die Ihrigen dieselben hoffentlich an Sie befördern werden; zugleich habe ich heute an die Buchhandlung nach Kopenhagen geschrieben (deren Adresse Sie mir gegeben) und angefragt, ob man dort weiss wie es Ihnen geht, ob Sie gesund sind und welches Ihre jetzige Adresse ist. Seit vielen Wochen warte ich ungeduldigst auf die Posttasche und hoffe endlich einen Brief von Ihnen daraus hervorzuziehen, und immer bin ich aufs Neue enttäuscht! Wenn ich nur wenigstens wüsste dass Sie gesund sind, ich fürchte aber sehr es sei Ihnen Etwas zugestossen! Vor drei Tagen brachte mir der Post ein kleines Kästchen mit einer Adresse von Ihrer Hand, Blumen enthaltend, man war aber an der russischen Grenze ganz barbarisch damit umgegangen, hatte das Kästchen in viele Stücke gerissen, den Inhalt zerdrückt, kurz echt russisch sich aufgeführt, so dass ich kaum erkennen konnte welches die Aufschrift war. Ich gab mir die grösste Mühe den Poststempel zu erkennen, wann es abgesandt worden, um mir daraus ein Bild zu machen ob Sie kürzlich oder schon vor lange diesen duftenden Gruss geschickt, es war aber unmöglich auch nur einen Buchstaben oder eine Zahl deutlich zu lesen, so dass ich keine Ahnung habe seit wie lange es unterwegs gewesen. Hatten Sie vielleicht ein paar Zeilen eingelegt? Ich kann mir nicht erklären dass Sie gar nicht schreiben! Für Ihre freundliche Sendung danke ich Ihnen tausend Mal, es ist so gut von Ihnen an mich gedacht zu haben, und ich legte Rosen, Veilchen und die andern Blumenkinder in Marie Grubbe zum Trocknen, wo sie jetzt einen lieblichen Duft verbreiten. Wenn Sie nur auch sagen wollten dass Sie gesund sind!

Ich kann heute nicht weiter, mit den herzlichsten Grüssen

Ihre Anna Buchholtz.

Wissen Sie dass ich Ihre Stücke jetzt gar nicht spielen mag weil sie mich traurig stimmen so lange ich keine Ahnung habe wie es dem freundlichen Geber derselben ergeht!

XIV

Langsehden, bei Hasenpoth, Curland, Russland, via Berlin ⁶ März 1879.
18

Lieber Herr Jacobsen!

Ich möchte wohl wissen, ob Sie auch nur die Hälfte der Briefe bekommen die ich Ihnen schicke! Eigentlich glaube ich es nicht, da die Ihrigen nicht alle zu uns gelangen, wie wir durch Ihren letzten Brief vom 31 Januar erfahren haben, aus welchem deutlich hervorgeht dass der Vorgänger desselben verloren gegangen ist. Wir könnten uns Ihr Schweigen so wenig erklären, dass ich, meiner gewöhnlichen Neigung zum Pessimismus huldigend, bereits keinen Zweifel mehr hegte, Sie seien schwer erkrankt, und um zu erfahren was aus Ihnen geworden, schrieb ich an die Gyldendalsche Buchhandlung nach Kopenhagen, von welcher ich umgehend die Antwort erhielt, Sie seien wohlauf und noch in Rom. Noch vorher aber wurden wir über Ihr Wohlergehen durch das Eintreffen Ihres Briefes vom 31sten Januar beruhigt, und ich bedauerte nun, dass ich am Tage zuvor einen flüchtigen Brief an Sie nach Thisted abgesandt, in welchem ich Sie bat, falls Sie Rom verlassen haben sollten, uns Ihre Adresse mitzuthemen und uns doch endlich ein Mal wieder Nachricht von sich zu geben. Ist Ihnen dieser Brief von Thisted zugeschickt worden? Er war vom 28sten Januar alten Stils datirt, wenn Sie ihn aber nicht erhalten, so ist nicht viel daran verloren, nur der Dank für Ihre freundliche Blumen-sendung, den ich Ihnen auch in dem Briefe aussprach. Die Blätter in Marie Grubbe sind ganz von den darin getrockneten Veilchen durchduftet, und selbst das Kästchen, das ich trotz seines zerrissenen Zustandes aufbewahrt, verbreitet noch seinen herrlichen Duft in meiner Schieblade. Wenn Sie uns nächstens schreiben, sagen Sie mir, bitte, ob Sie den Brief erhalten den ich Ihnen zu Weihnachten schrieb, und in welchen ich eine kleine Blumenkarte hineingelegt? Es wäre mir besonders unangenehm wenn derselbe verloren gegangen sein sollte, da er zugleich unsern Neujahrswunsch enthielt, und Sie sich daher über sein Ausbleiben gewiss gewundert hätten. – Jetzt ist wieder recht lange Zeit (fast sechs Wochen) vergangen seit wir Nichts von Ihnen gehört, und ich glaube fast dass Sie sich unterdessen aus einem Römer in einen Neapolitaner verwandelt haben werden; dessenungeachtet halte ich mich an Ihre alte römische Adresse, solange Sie uns keine neue aufgeben. Hoffentlich haben Sie Ihre Zahnschmerzen unterdessen verloren, wenn nicht, so gebe ich Ihnen den Rath, meinem Beispiel zu folgen und allmählich alle Ihre kranken Zähne zu entfernen. Wissen Sie wie viel ich mir im Ganzen habe ziehen lassen seit wir uns getrennt? Fünf in Zürich, zwei in Cassel und fünf hier von unserm Landarzt, und zwar im Lauf der letzten, acht Tage, also zwölf Alles im Allen! Ist das nicht eine imposante Zahl? Ein dreizehnter

sollte eigentlich nachfolgen, derselbe hat aber eine so starke, lange Wurzel, dass unser Arzt, da er kein Zahnarzt ist, nach dreimaligen kräftigem Zerren das Experiment aufgeben musste weil er fürchtete ein Blutgefäss zu sprengen. Offengestanden ist diese ganze Wirtschaft aber eine reine Thierquälerei, und nur der Gedanke dass ich mich doch über kurz oder lang dazu entschliessen musste, gab mir den Muth dazu. Dass mein Mund unter diesen Umständen nicht durch eine Reihe „glänzender Perlen“ (der beliebte Dichtervergleich!) geschmückt ist, können Sie sich vorstellen – ich werde hingegen lebhaft an Gorgonen, Parzen, oder dergleichen liebliche Erscheinungen erinnert wenn ich mich selbst im Spiegel erblicke.

Seit ich Ihnen zuletzt geschrieben, hat sich die Natur die uns umgiebt noch in Nichts geändert: Dieselbe dicke weisse Decke umhüllt noch immer alles Lebende draussen, der Reif bezieht fast alle Morgen die Bäume und Sträucher mit tausend funkelnden Diamanten, es friert zwölf Grad Réamur jeden Abend, und beinahe täglich machen mein Bruder und ich unsere beliebten Schlittenfahrten in den Wald, wobei wir nicht müde werden die Schönheit der Winterlandschaft zu bewundern. Unser Aller heisse Wünsche gehen dahin, dass der Winter, besonders der schützende Schnee, noch möglichst lange dauern möchten, und die armen Felder nicht zu früh den schädlichen Contrasten der glühenden Sonne und der eisigen Nordostwinde preisgeben, die im Verein mit starken Nachtfrösten bei uns oft bis spät in den Mai hinein währen. Diese Uebergangszeiten zwischen Winter und wirklichem Frühling, mit ihren unpassirbaren Flüssen, schmutzigen Wegen und ewig sich regenden und ebenso oft getäuschten Frühlingshoffnungen sind mir verhasst, und ich freue mich wenn sie so kurz als möglich ausfallen. Vor ungefähr zwei Wochen, als wir ein paar sehr milde Tage hatten, wurde ich eines Morgens durch ein melodisches Pfeifen geweckt, und erblickte auf einer Pappel vor meinem Fenster zwei entzückende kleine schwarze Kugeln, ein Starrenpäarchen, das dumm genug war etwas zu früh heimzukehren. Mit Eintritt des starken Frostes sind sie wieder spurlos verschwunden.

Wir leben nach wie vor sehr gemüthlich, und geniessen in vollen Zügen das Behagen unserer eigenen Häuslichkeit. Ich wünschte nur ich könnte Ihnen zeigen wie nett es bei uns aussieht, besonders wenn der eigenthümlich vergoldende Schein der Abendsonne auf unsere Bilder, all die zierlichen Nipsachen, die spiegelblanken Dielen und das grüne Laub der Blumentische fällt. Unser kleines Treibhaus fängt jetzt an, unter dem Einfluss der mächtiger werdenden Sonne, unsern Blumentisch auch mit blühenden Sachen zu versorgen, als Hyacinthen, Goldlack, Linezarien, Calla's, und dergleichen. Ich lege Ihnen hier zwei Blätter einer sonderbaren Pflanze ein, die im Treibhause überwintert hat, und die sich durch ihre verschiedenfarbigen Blätter, helllila, und weiss mit grün gerändert, sehr hübsch ausnimmt; wollen Sie so freundlich sein mir den lateinischen Namen dieser Pflanze zu nennen, wenn Sie denselben kennen. Die Blüten sind hellgelb. Wenn Sie uns nächstens schreiben, erwarte ich etwas von Ihren Plänen in Bezug auf die Rückreise

zu hören. Gedenken Sie von Italien direct nach Hause zu gehen, oder Absteher über ein gewisses östlich liegendes Land zu machen? Wir haben heute schon den 14ten März alten Stils, und ich schreibe absichtlich so lange an diesem Brief, damit er Sie gerade zu Ihrem Geburtstage erreicht, denn er muss noch den Umweg über Kopenhagen machen. Da wir nehmlich seit so langer Zeit Nichts von Ihnen wissen, wage ich doch nicht mehr diesen Brief nach Rom zu schicken, und sende ihn daher an die Kopenhagensche Buchhandlung mit der Bitte, dieselbe möchte ihn freundlichst an Ihre Adresse gelangen lassen. Also viel Glück und Gesundheit und viel Freude an Ihren Geisteskindern wünsche ich Ihnen zum 7ten April, und dass derselbe noch viele viele Male wiederkehren möge, das drückt Ihnen auch mein kleiner langohriger Bote aus, der um eine freundliche Aufnahme bittet. – Und nun sagt Ihnen Lebwohl mit den herzlichsten Grüssen

Ihre Anna Buchholtz.

Mein Bruder, der heute Morgen Geschäfte halber zu einem Nachbarn fuhr, trug mir auf Sie herzlich zu grüssen, und Ihnen ebenfalls die besten Wünsche zu Ihrem Geburtstag zu sagen.

XV

Paa et Kort med et Billede af en Hare, der ser paa et Ur:

I hope I am not too late to wish you – Many happy returns of the day.

26 März
7 April 1879.

Mit herzlichem Gruss aus Langsehden.

XVI

Paa et Postkort:

Herrn

I. P. Jacobsen

in Thisted

Dänemark

Stemplet Berlin 29.-6.-79.

Berlin, 28. Juni 1879.

In meinem langen Brief, den ich Ihnen vor acht Tagen nach Thisted schrieb, habe ich Ihnen alles Nähere von uns erzählt, daher ich heute nur diese flüchtigen Zeilen absende, um Ihnen zu sagen dass wir soeben von Doktor kommen, der uns nach Gastein schickt. Wenn Sie uns also bald nach *Oesterreich, Bad Gastein, poste restante* schreiben wollten, so wäre es hübsch von Ihnen, denn wir wüssten gern wie Sie Ihre Heimreise zurückgelegt und wie es Ihnen jetzt geht. Ich habe doch auch wirklich einen ordentlichen Brief verdient, da ich eine so ausserordentlich tugendhafte Correspondentin bin! Wir verliessen vor fünf Tagen Langsehden und langten gestern Abend

hier an, sehr ermüdet von unserer Reise; wir wollen uns daher zwei oder drei Tage hier erholen ehe wir nach Gastein weitergehen. Bitte schreiben Sie bald und viel Ihrer Sie herzlich grüssenden

Anna B.

XVII

Hotel Hirsch, Bad Gastein, Oesterreich, 21. Juli 1879.

Lieber Herr Jacobsen!

Zum Lohn für Ihre freundliche Erfüllung meiner Bitte mir bald zu schreiben, ertheile ich Ihnen vollständige Absolution für Ihre vorhergegangenen Sünden, falls dieselben Ihr Gemüth sehr bedrückt haben sollten. Bei unserer Ankunft hier vor vierzehn Tagen erwartete mich Ihr Brief, und es war uns eine grosse Freude zu hören dass es Ihnen wieder so gut geht. Fahren Sie nur fort auf diesem Wege, der noch dazu ein bequemer zu sein scheint, da Sie nicht in die Fremde deswegen zu gehen brauchen, Ihnen vielmehr Thisted besser bekommt als Rom und Capri. Bei meinem Bruder schien das auch der Fall zu sein, und ich glaubte er hätte zu Hause einen kleinen reserve fond von Kräften angesammelt, leider liessen ihn dieselben aber sehr bald im Stich als die erste Reiseermüdung sie auf die Probe stellte, und das Urtheil des Berliner Arztes beweist uns wie Recht wir gethan, nicht aus Bequemlichkeit die Badereise diesen Sommer aufzugeben. Der Augenarzt fand nemlich meines Bruders Augen schlechter als im vergangenen Herbst, und meinte es würde durchaus nöthig sein dass er mehrere Sommer der Reihe nach entweder Gastein, Wildbad oder die Teplitzer Moorbäder brauche – keine erfreuliche Aussicht für Menschen die so sehr die Reize ihrer eigenen Heimath goutiren, besonders im Sommer. Da es meinem Bruder nur erlaubt ist einen Tag um den andern zu baden, so wird seine Cur wohl nicht vor Mitte August beendet sein; alsdann soll er eine Erholungszeit von 14 Tagen in Ischl zubringen, ehe wir unsere Heimreise antreten. Bis zum 15ten August also bleibt unsere Adresse die eben angeführte, von da ab bitte wieder nach Langsehden zu adressiren. Reizend wäre es wenn Sie mir ganz bald schrieben, damit Ihr Brief mich noch sicher erreicht. Vom Wetter werden wir nicht gerade begünstigt, seit wir hier sind ist es bitter kalt, und regnet dazu täglich Nudeln, die sich auf den Bergen ringsum in Schnee verwandeln; auch die Gesellschaft lässt viel zu wünschen übrig, lauter krummbeinige, dickleibige, rothnäckige Süddeutsche oder blasirt aussehende Juden, die überhaupt in solchen Massen Gastein überschwemmen dass es Einen nicht Wunder nehmen kann wenn das dritte Wort das man auf der Promenade hört, stets von Procent und Geschäften handelt. Wir haben hier nicht einen einzigen Bekannten und vertreiben uns in den Regentagen die Zeit damit, die sinnigen und unsinnigen Grüsse zu studiren mit denen hier alle Bänke, Tische und Pavillons vollgekrizelt sind. Mein Bruder hat vorigen Tag einen entdeckt der ihm viel

Spas macht: „Der Zobel der lebt in Sibirien. In der Sahara lebt das Gnu, der B'soffne der lebt in Delirium, In meinem Herzen lebst du!“ Wie finden Sie diese schmeichelhafte Zusammenstellung? – Morgen wird der alte Kaiser erwartet, und unsere letzte Hoffnung ist, dass er uns das sprüchwörtlich gewordene Hohenzollernwetter bringen werde. Die Gegend hier ist wunderschön, echte herzerfrischende Alpennatur, und ich daher um so untröstlicher dass der Regen uns fast gar nicht gestattet uns der reizenden Promenaden zu erfreuen, die man hier nach allen Seiten hin machen kann. – Mein Krötenhund grüsst Sie vielmals und wünscht Ihrem Bruder besseres Erntewetter als wir es haben. Mit dem herzlichen Wunsch bald wieder ebenso gute Nachrichten von Ihnen zu erhalten wie die letzten es waren, grüsst Sie bestens Ihre

Anna Buchholtz.

XVIII

Bitte sagen Sie mir, ob Sie eigentlich den redlichen Willen haben, das Ihrige zu thun, um uns im nächsten Jahre wiederzusehen! Sie wissen sehr gut, dass Sie uns versprechen sollten, die Reihe der Zukunftsbilder die Sie für diesen Winter und den folgenden Frühling entworfen, mit dem Plane zu einem Besuch in Langschden zu beschliessen, selbst im Fall Sie Ihre Kumissreise nicht antreten sollten, aber Sie scheinen sich zu einem solchen Versprechen nicht recht entschliessen zu können. In einem Ihrer Briefe machen Sie freilich eine Andeutung als ob Sie diesen guten Gedanken hegten, brechen aber gleich davon ab und sagen: „man soll Nichts versprechen!“ Warum wollen Sie uns aber nicht die Freude machen und sich allen Ernstes sich mit dem Plan beschäftigen, nicht eher nach Dänemark zurückzugehen als bis wir ein fröhliches Wiedersehn gefeiert? Sie denken doch gewiss auch gern an unsere lieben alten Bellevue-Zeiten und verspüren Lust dieselben aufzufrischen, oder hat der Glanz von Rom unser armes kleines Montreux ganz in den Schatten gedrängt? Sie haben schon am Ende vergessen wie heiter wir zusammen waren, wenn wir uns wie Kinder mit Sofakissen und Apfelsinen bombardirten, und wie gut wir uns mit einander unterhielten! Ich kann aufrichtig sagen dass ich nicht ein einziges Mal mehr seitdem so herzlich gelacht und so angenehm geplaudert habe – es gab ja auch kein Gebiet auf dem Sie nicht bewandert waren und für das Sie nicht Interesse hatten, und hier haben die Menschen so wenig allgemeine Interessen, dass sie fast immer nur Subjectives besprechen. Verlobungen, Hochzeiten, Kindergeburten, Toilette und Hauswirtschaft ist das Lieblingsthema der Damen, und Güterverkäufe, Jagden, Landwirthschaft und Besetzungen der verschiedenen Beamtenstellen, dasjenige der Herren. Wie es in andern Ländern aussieht, interessirt hier meistens nicht, und von Kunst weiss man erst recht wenig, so dass wir auch nur selten von alledem erzählen was wir Schönes im Lauf dieser Jahre gesehen. Mein Bruder macht mir Vorwürfe darüber, dass ich

mich nicht besser den Interessen des Landes anzupassen weiss in welchem wir nun einmal leben, und oft gelangweilt und zerstreut aussehe, und es ist auch gewiss sehr hässlich von mir dass ich es nicht besser verstehe mich zu überwinden wo ich mich nicht amüsire aber leugnen kann ich nicht dass ich mich hier in Gesellschaft nicht selten langweile, und immer Vergleiche anstellen muss, wie anregend und angenehm wir uns dagegen mit Ihnen unterhalten konnten! Curland ist leider nicht Montreux, wir wollen aber hoffen dass es uns vergönnt sein wird, in Langsehden eine zweite Auflage unserer gemüthlichen Zeit in Montreux zu erleben, nicht wahr? Wir drei, Sie, mein Bruder und ich, vertrugen uns doch ausgezeichnet, und waren so gut wie Manche Vier oder Fünf – versuchen Sie nun wie wir uns in Langsehden Luft vertragen, ich denke wir würden uns auch nicht gerade prügeln, was meinen Sie? –

XIX

Wenn Sie den Namen dieser zierlichen kleinen Planze kennen, die ich in einem Nadelwalde, auf Moorboden gefunden, so bitte ich sehr, ihn mir freundlichst zu sagen. Dass soll *kein* Ueberführen sein wie mit dem Kohl – ich schäme mich recht wenn ich daran denke, wie dumm es von mir war zu glauben Sie würden sich betäuben lassen!

(Hertil syet en Plante).

XX

P. S. Ich glaube mein Bruder schenkte mir hauptsächlich deswegen in Berlin das hübsche Schreibpapier mit meinen Namenszügen, um meinen Briefen die er immer zu lang findet, ein naturmässes Ziel zu setzen. Es hilft aber Nichts, ich bin doch noch nicht fertig, und muss daher das Blättchen zu Hülfe nehmen. Ihr Oelportrait haben Sie doch nach Hause mitgebracht? Ich muss gestehen dass ich sehr gern eine Photographie davon hatte, um darüber urtheilen zu können, wie gut die Aehnlichkeit gelungen. Auch möchte ich die allegorischen Rosen auf dem alten Buche sehn, ich wüsste dann vielleicht genauer was Sie bedeuten. Jetzt fürchte ich fast diese Allegorie könne in der Weise gedeutet werden, als ob Ihnen die Gegenwart *so* rosig sei, dass deren Blüthen die Blätter der alten Erinnerungen gänzlich verdecken und vergessen machen! Bitte sagen Sie mir doch ob diese Erklärung richtig ist oder ob dieselbe nur meiner pessimistischen Auffassung entsprungen? Viel mehr Freude würde es mir machen, wenn ich annehmen dürfte, dass die Rosen eine fröhliche Zukunft, eine zweite und verbesserte Auflage des guten alten Erinnerungsbuches bedeuteten!

Seien Sie so gut und schreiben Sie mir noch hierher, in der Fremde ist man besonders verhungert nach einem freundlichen Wort.

Ihre A. B.

Kladde til et Brev fra J. P. Jacobsen til den kurlandske Baronesse Anna Buchholtz skrevet i 1879 efter Hjemkomsten fra Rom.

Længere Zeit bin ich herumgeflogen, sitze aber jetzt in meinem Thisteder-Nest und wird von allen meinen Freunden bescholten wegen nicht-beantwortete Briefe. Ich hoffe dass Langsehden Ihnen wieder in sein Schoos aufgenommen habe und dass Sie alles da schön gefunden. Hier ist es heute nass und morgen nasser und ist so seit zwei Monate gewesen, mein Bruder hat noch nicht sein Hafer nach Hause führen können, es steht alles auf dem Felde.

Mein Oelbild wovon ich früher gesprochen habe ist gekommen und sehr gut gefallen. Ich habe meine Mutter das Bild zum Geburtstagsgeschenk gegeben. Photographie ist unter Kreuzband geschickt. Man muss es von weitem beobachten (eine Viertelmeile will genügen) sonst treten die Klicksen zu stark hervor.

Die kleine Blume war ein *Vaccinium oxiccocos*, die deutsche Name kenne ich nicht. Im Herbst trägt das Kraut rothe Beeren so gross wie Erbsen, hier werden sie eingemacht und zu Broten gegessen. Die kleine Stadt Thisted ist in dieser Zeit völlig in Aufruhr. Wir wollen jetzt ein Eisenbahn haben, sonst sind wir mit einer Diligence die letzten 8 Meilen gefahren. Nun gilt's aber wo das Stationsgebäude Platz finden soll, denn Alle wollen es dahin haben, wo es Ihnen am vortheilhaftesten ist. Wir aber (meine Familie und ich) wünschen es soweit entfernt als möglich und namentlich nicht in unserer Nähe weil wir dann unsern Garten verlieren werden.

LITTERATURHENVISNINGER

I. Haandskrifter.

Marx Nielsens Samling 27, 4° i Det kgl. Bibliotek:

J. P. Jacobsens efterladte Papirer. Kapsel I–VIII.

I. Fru Marie Grubbe. (Kaps. I, M. G.).

III. Prosaiske og dramatiske Udkast. (Kaps. III, Pros.).

VIII. Materialier til J. P. Jacobsens Biografi + Bilag (Kaps. VIII, Biogr., Kaps. VIII, Biogr. Bilag).

Brandes-Arkivet i Det kgl. Bibliotek: Breve. Kapsel I–V (Br. -A., I etc.).

Vilhelm Møllers Optegnelser m. m. vedr. J. P. Jacobsen. Det kgl. Bibliotek. (V. M.).

II. Trykt Litteratur.

J. P. Jacobsen: Samlede Værker. Udgivet paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer af Morten Borup. Under Medvirkning af Georg Christensen. Det danske Prog- og Litteraturselskab. I–V. Kbh. 1924–29. (J. P. J.: S. V.).

Edv. Brandes (Udg.): Breve fra J. P. Jacobsen. Med et Forord udgivne af Edvard Brandes. Kbh. 3. Udg. 1926. (Brevudg.).

Morten Borup (Udg.): Georg og Edv. Brandes Brevveksling med nordiske Forfattere og Videnskabsmænd. Udgivet af Morten Borup. Under Medvirkning af Francis Bull og John Landquist. I–VIII. Kbh. 1939–42. (Brevveksl.).

- Carl Dumreicher: J. P. Jacobsen Manuskripter og Breve. Akademisk Antikvariat. 1920. (Dumreicher: Kat.).
- Carl Bulcke: Noch einmal: J. P. Jacobsens Liebesbriefe. Kronik i Berliner Tageblatt 21/6 1929. (C. Bulcke: Kronik). NB. Hans første Kronik: J. P. Jacobsens Liebesbriefe 17/5 1929 har ikke været mig tilgængelig. Et Resumé findes indledningsvis i 2. Kronik.
- Julius Clausen: J. P. Jacobsens „Ferne Geliebte“. Kronik i Berlingske Aftenavis 5/7 1929. (J. Clausen: Kronik).
- Genealogisches Handbuch der baltischen Ritterschaft. Herausgegeben von den Verbänden des livländischen, estländischen und kurländischen Stammadels. I-IV. Görlitz. 1930-38. (G. Hdb.).
- Søren Hallar: To Breve om J. P. Jacobsen. Socialdemokratens Kronik 8/4 1947. (S. Hallar: Kronik).
- Anna Linck: J. P. Jacobsen. Et Levnetsløb. Paa Grundlag af Digterens efterladte Papirer. Kbh. 1. Udg. 1911, 2. Udg. 1926, 3. Udg. 1947. (A. Linck: J. P. J.).
- J. P. Jacobsens Kærlighedsbreve. Artikel i Berlingske Aftenavis 17/5 1929. (A. Linck: 1. Art.).
- Myten om J. P. Jacobsens Kærlighedsbreve. Artikel i Berlingske Aftenavis 28/6 1929. (A. Linck: 2. Art.).
- Carl S. Petersen og Vilhelm Andersen: Illustreret dansk Litteraturhistorie. I-IV. Kbh. 1919-25. (V. Andersen: Ill. d. Litt.hist.).
- Ejnar Thomsen: Dansk Litteratur efter 1870. Kbh. 1935. (E. Thomsen: D. L. efter 1870).
- Brita Tigerschiöld: J. P. Jacobsen och hans roman Niels Lyhne. Göteborg. 1945. (Br. T.: J. P. J.).
- Lauritz Nielsen: Katalog over danske og norske Digteres Originalmanuskripter i Det kgl. Bibliotek. Kbh. 1941-43. (L. Nielsen: Kat.).

¹ Brevveksl. Nr. 45, p. 287. - ² Utr. Brev til Moderen, 16/9 1877 Höfr. Hotel Hamburg. - ³ Utr. B. t. Broderen William, 18/9 1877 Hotel Rheinischer Hof. Kassel. og t. Moderen, 21/9 1877 s. St. Sml. det i „Tilskueren“ 1904, p. 948-49 t. Vilhelm Møller aftr. B. - ⁴ Utr. B. t. Broderen, 18/9 1877. Hotel Pfeiffer Marburg. - ⁵ Utr. B. t. Forældrene, 25/9 1877 Bayrischer Hof Heidelberg. - ⁶ T. Edv. Brandes B. 7/9 1877 Thisted og 2/10 1877 Pension Bellevue. Montreux, Brevveksl. Nr. 45 og 46, p. 287 f. - ⁷ Utr. B. t. Broderen, 27/9 1877 Hotel „Storck“ Basel. - ⁸ Kaps. I, M. G. Heri et Hæfte, indeholdende Bogtitler til „Marie Grubbe“ og Notitser og Regnskab til Jacobsens Udenlandsrejse 1877. Sml. L. Nielsen: Kat. p. 185. - ⁹ I Jacobsens utr. B. t. Forældrene, 4/11 1877 Pension Bellevue. Montreux er indlagt et Reklamekort med Billede af Pensionen og Angivelse af, hvor hans Værelse (og andre Stuer) er beliggende. - ¹⁰ Brevveksl. Nr. 57, p. 302 f. og utr. B. t. Forældrene, 5/5 1778 Pension Bellevue. Montreux. - ¹¹ Anna Buchholtz' Brev nr. I. NB. A. B.'s Breve er nummereret med Romertal efter deres kronologiske Rækkefølge og findes Br.-A, IV. - ¹² Utr. Postkort t. Broderen, 11/9 1778 Bern. - ¹³ Utr. B. t. Forældrene, 14/5 1878 Fredericia og Kaps. I, M. G. - ¹⁴ J. P. J.: S. V., II p. XI. - ¹⁵ op. c. II p. X. - ¹⁶ op. c. II p. 130 ff. - ¹⁷ op. c. p. XXII. - ¹⁸ C. Bulcke: Kronik. - ¹⁹ A. Linck: 1. Art. - ²⁰ G. Hdb. Slægten Manteuffel-Katzdangen er optaget deri. - ²¹ De utr. Breve i Br.-A, IV. - ²² Br.-A, IV. - ²³ Br.-A, I. Herpaa skrevet med Blyant med fremmed Haand: Kladde til et Brev til den kurlandske Baronesse Anna Buchholtz skrevet i

1879 efter Hjemkomsten fra Rom. – ²⁴ V. M. – ²⁵ S. Hallar: Kronik. I Brevet, der kan dateres til Sommeren 1878 (efter 1. Juli, sml. V) staar: Han (d. v. s. Jacobsen) har nylig haft Brev fra hans Baron og Baronesse nu er de i Svejtz igen men boer højt oppe hvor der er kjøligt. – Det findes i Museet for Thy og Vester Han Herred i Thisted. – ²⁶ Kaps. III, Pros. Sml. L. Nielsen: Kat. p. 187. – ²⁷ Br. T.: J. P. J. p. 208. – ²⁸ A. Linck: 1. Art. Sml. 2. Art. – ²⁹ A. Linck: J. P. J. 1. Udg. p. 104, 2. Udg. p. 101, 3. Udg. p. 101. – ³⁰ Ny Stil kaldes Tidsregningen efter den gregorianske Kalender. Gammel Stil Tidsregningen efter den julianske Kalender. Denne sidste var i Brug i Rusland til efter Revolutionen i Foraaret 1917. – ³¹ Br.-A, III, utr. B. fra München 10/7 1879. – ³² Br.-A, V. – ³³ A. Linck: J. P. J. 3. Udg. p. 99 f. – ³⁴ op. c. p. 98 ff. – ³⁵ Især IV, V, XII, XIV. – ³⁶ III. – ³⁷ VII og X. – ³⁸ XVIII, X og XIV. – ³⁹ Utr. B. t. Broderen 4/10 1877 Pension Bellevue. Montreux. – ⁴⁰ II. – ⁴¹ Utr. – ⁴² Utr., Brevveksl. Nr. 53, p. 298, utr. – ⁴³ Brevveksl. Nr. 57, 302 f. – ⁴⁴ Anna Linck er af den Opfattelse, at Anna Buchholtz „vistnok var noget ældre end Jacobsen“, (der da var 30 Aar. Han fyldte 31 i Montreux 7/4 1878) og Julius Clausen (sml. Slutningen af hans Kronik), at „hun maa have været nærmere de 50 end de 40 Aar“. (!). – ⁴⁵ Kaps. VIII, Biogr. Bilag. – ⁴⁶ Baron Heinrich Behr. (Tersa) Meha bei Wolsa. Gouvernement Saratoff. Bl. Broderens Breve findes et visitkort, hvorpaa Leon Buchholtz har skrevet: „Mein alter Freund. Ueberbringer dieses ist der dänische Schriftsteller J. P. Jacobsen, welcher du freundlichst zur Kumisscur aufgefordert hast. Besten Dank dafür. Ich bin sicher, du werdest dich mit ihm ebenso gut einleben, als meine Schwester und ich es mit ihm gethan haben. Dein treuer Leon Buchholtz.“ Dateret Montreux. Pension Bellevue, April 1878: Sml. ogs. hans Brev Langsehden Januar 1879, Br.-A, IV. – ⁴⁷ II. – ⁴⁸ III. og Broderens B. Wildbad 3/6 1878. – ⁴⁹ Det samme B. – ⁵⁰ V og Br.s B. 29/6 1878. – ⁵¹ VI. og Br.s B. Kurhaus Seewis, Prättigau Schweiz, 19/7 1878. – ⁵² VII. – ⁵³ IX. – ⁵⁴ X og Brevveksl. Nr. 66, p. 312 f. – ⁵⁵ XI. – ⁵⁶ XII. – ⁵⁷ XIII. – ⁵⁸ XIV. – ⁵⁹ XVII. – ⁶⁰ XI. – ⁶¹ VII. – ⁶² XI og Brevveksl. Nr. 68, p. 314 f. – ⁶³ Især VII og VIII. – ⁶⁴ VIII. – ⁶⁵ XVIII. – ⁶⁶ Brevveksl. Nr. 48, p. 290 ff. Fremhævet af Jacobsen selv. – ⁶⁷ op. c. Nr. 53, p. 298 f. – ⁶⁸ Br.s B. Wildbad 3/6 1878. – ⁶⁹ J. P. J.: S. V., II p. 263. – ⁷⁰ III og IV. – ⁷¹ Utr. – ⁷² Aus den Sandregionen und andere Erzählungen von Holger Drachmann und J. P. Jacobsen. Nach dem Dänischen bearbeitet von Adolf Strodtmann. Berlin. 1877. Heri af Jacobsen: Mogens, og Ein Schuss im Nebel. Samme Strodtmann har ogsaa oversat „Marie Grubbe“, der udkom 1877, (sml. Brevveksl. Nr. 49, p. 292 ff.). Muligvis har Jacobsen ogsaa foræret Anna Buchholtz den. Sml. utr. B. 17/10 1877. Pension Bellevue Montreux og XIII. – ⁷³ Utr. Br.-A, I. Sml. Fränkels Liste fra Dec. 1877, Br.-A, I. – ⁷⁴ XVIII. – ⁷⁵ Sml. Br.s B. Wildbad 3/6 1878 og Kurhaus Seewis Prättigau Schweiz 19/7 1878. – ⁷⁶ Brevveksl. Nr. 53, p. 298. – ⁷⁷ II, XVIII og XX. – ⁷⁸ Br. T.: J. P. J. p. 192. – ⁷⁹ J. P. J.: S. V. p. 263. – ⁸⁰ V. Andersen: D. ill. Litt.hist. IV, p. 210. – ⁸¹ Brevveksl. II, Nr. 5 p. 244 f. (B. 13/3 73). Sml. V. Andersen: op. c. p. 221. – ⁸² Brevudg. p. I–LIX. – ⁸³ E. Thomsen: D. L. efter 1870, p. 46. – ⁸⁴ XVIII.

Tilføjelse: Da nærværende Artikel forelå i 1. Korrektur før Aage Knudsen: J. P. Jacobsen i hans digtning, 1950 udkom, har jeg ikke kunnet tage hensyn til denne bog.

BITEGN OG DERES ANVENDELSE I DANSK HERALDIK

AF

HENRIK BERNER

Bitegn benyttes for derved at betegne en slægts forskellige linier eller for at karakterisere enkelte personer, specielt uægte byrd, eller – undtagelsesvis – en speciel afhængighed af suverænen.

Man kan stort set opdele bitegnene i 4 grupper, hvis grænser indbyrdes og udadtil desværre ofte er vanskelige at drage. Man har saaledes:

- 1) de *egentlige* bitegn
- 2) de *uegentlige* bitegn – eller bitegn i videre forstand
- 3) bitegn, som hverken hører under gruppe 1) eller 2), men nærmest er et sted imellem – de kan kaldes en *art egentlige* bitegn
- 4) særlige *æres- eller naadestegn*.

De egentlige bitegn er specielle figurer, som „lægges paa“ skjoldet og dets figurer, som regel midt paa skjoldhovedets plads. De er ikke egentlige skjoldfigurer, hvorfor den almindelige regel om, at farve og metal skal veksle, ikke gælder her. De benyttes i første række som kendetegnet for enkelte personer, i anden række for disses efterkommere. De indviklede franske og engelske majoratsregler har været af væsentlig betydning for udviklingen af disse bitegn, hvorfor de da ogsaa forekommer talrigest i disse lande.

Som det ældst kendte egentlige bitegn opgives turnerkraven. Den fremtræder som en smal, vandret liggende bjælke med – som regel 3 eller 5 – nedhængende flige, i begyndelsen rektangulære, senere trapezformede. Turnerkraven benyttes, naar der er tale om ægte afstamning, og i England betegner den den første søn eller dennes linie. Som eksempel herpaa kan nævnes, at Prinsen af Wales fører det engelske rigsvaaben, belagt med en hvid turnerkrave med 3 flige.

Det er uvist, hvilket vaaben, der er tillagt den nuværende Hertug af Windsor, men han fører næppe mere det her nævnte vaaben, det gør nemlig PRINSESSE ELISABETH som tronarving.

Fra dansk heraldik kendes intet eksempel paa benyttelse af turnerkraven som bitegn. Det eneste sted, hvor en saadan officielt forefindes, er i 2. og 3. felt i vb. BOSC DE LA CALMETTE. Her ses bl. a. en svævende blaa turnerkrave over 2 røde løver. Det at den „svæver“ er utvivlsomt et tegn paa, at den fremtræder som almindelig skjoldfigur og ikke som et bitegn. Et saadant skal nemlig regelret „lægges paa“ skjoldet *og dets figurer* og gaa henover hele skjoldet, ikke blot over et enkelt felt som her.

Et andet ret hyppigt anvendt bitegn er skraabjælken. Er det en højre skraabjælke, kendetegner den normalt en yngre linie, kommer den fra venstre, antydes muligvis uægte byrd. Oftest fremtræder den ganske smal – netop for at karakterisere den som et særligt tegn til forskel fra de almindelige skraabjælker – og ofte er den afkortet i begge ender, sommetider skrumpet ind til en lille stav paa skjoldets hjertested. Det ses dog ogsaa, at den har almindelig skraabjælkes bredde, hvilket især er tilfældet, naar den fremtræder med flere farver eller belagt med en eller flere figurer. Som eksempel herpaa kan nævnes den franske tronarvings vaaben – Dauphinens vaaben. Dette saas bl. a. i filmen „Henrik V“, hvor tronarvingens vaaben fremtraadte 4-delt, de 2 felter med de franske hvide lillier i blaat, de 2 andre felter med en skraabjælke belagt med en delfin.

Herhjemme har vi eet eksempel paa anvendelse af skraabjælken som egentligt bitegn: det vaaben, som ved legitimeringen 1676 tildeles Hr. Hannibal Sehesteds uægte søn, JENS STEEN SEHESTED. Det viser faderens almindelige vaaben og hjælmtegn, skjoldet belagt med en guld venstre skraabjælke, som dog snart gik af brug. Skraabjælken her er ganske vist ikke „lagt paa“ skjoldets figurer, men „under“ disse, hvilket sikkert er sket for ikke herved at gøre skjoldmærket ukendeligt. Dette vaaben er – saa vidt vides – det eneste eksempel paa officiel dansk anvendelse af et egentligt bitegn.

Som nævnt ovenfor kendetegner de egentlige bitegn som regel – naar undtages skraabjælken – enkelte personer. Saaledes er nævnt, at bitegnet i England (hvor dette system som nævnt er endda overordentlig veludviklet) for søn

- nr. 1 er en turnerkrave, mens det for
- nr. 2 er en liggende halvmaane, for

- nr. 3 en femoddede stjerne eller et sporehjul, for
- nr. 4 en merlette (fugl uden næb og ben), for
- nr. 5 en ring, for
- nr. 6 en lillie, for
- nr. 7 en rose, for
- nr. 8 et ankerkors, for
- nr. 9 et dobbelt firblad.

Sønnerne i næste generation belægger ofte deres faders bitegn med deres eget, for eksempel den 3. søns 2. søn: et *sporehjul belagt med en halvmaane*. Der findes eksempler paa op til 3 gange anvendelse af denne regel, saa maa man give op af hensyn til tydeligheden!

Herhjemme har vi eet eksempel paa en anvendelse af et egentligt bitegn efter de sidst nævnte regler: nemlig i det vaaben, som 1796 tildeltes Charles Joseph Selby som **BARON SELBY**. Dette 6-delte vaaben er sammensat af 5 forskellige slægters vaabener efter de specielle udviklede engelske regler herfor. I 1. og 6. felt ses stamvaabenet, i 1. felt belagt med et blaa sporehjul, kendetegnet paa, at Charles Joseph var 3. søn af en Majoratsbesidder. Vaabenet er komponeret i England af institutionen „College of Arms“, og man kan derfor ikke tale om nogen egentlig dansk anvendelse af bitegn i dette tilfælde – kun om en godtagelse. Det samme gælder end mere vaabenet **GREVE BILLEBRAHE-SELBY**, der i midterskjoldets 2. felt har Selby-vaabenet med sporehjul. Her er kun tale om en overføring af eet af felterne fra vb. Baron Selby, ikke om nogen dansk benyttelse af et egentligt bitegn. Endelig kan nævnes, at der i 4. felt (repræsenterende slægten Fauconbergs vaaben) af vb. Baron Selby forekommer en højre skraabjælke. Dette er utvivlsomt tegn paa, at den Roger Fauconberg, som Selby blandt andre nedstammede fra, har tilhørt en yngre gren af familien Fauconberg.

Efter denne gennemgang af gruppe 1): de egentlige bitegn, vil vi nu vende os til nr. 2 af de ovennævnte grupper: de uegentlige bitegn.

Disse er de talrigst benyttede og først opdukkende af bitegnene og i modsætning til de omtalte egentlige bitegn bestaar de ikke af specielle figurer, men fremtræder som en ændring af vaabenets figurer eller deres antal. Indbefattet under ændring er saavel farve som stilling samt evt. halvering og lignende. Endvidere kan en figur „transformeres“ til en anden af lignende art eller form. Endelig adskiller bitegnene i denne gruppe sig fra de førstnævnte deri, at de

oftest repræsenterer en hel linie, kun i anden række enkelte personer. En anden modsætning – om end ikke af principiel art som de nysnævnte – frembyder de uegentlige bitegn i forhold til de egentlige deri, at der er gjort ret flittig brug af dem i dansk heraldik, som det nu skal nævnes nedenfor.

Den hyppigste anvendelse her i Danmark finder vi indenfor de vaabener, som i tidernes løb er tildelt sønner af kongeslægten. Som bekendt fører den *danske konge* som saadan bl. a. et guld skjold hvori 3 over hinanden gaaende blaa kronede løver (oprindeligt leoparder) ledsaget af 9 røde hjerter (oprindelige var skjoldet strøet med hjerter). Første gang vi træffer en ændring af dette vaaben er i 1245, da Abel som hertug af Sønderjylland benytter et med hjerter strøet skjold hvori 2 ukronede leoparder – begyndelsen til det senere saa kendte og stadig i brug værende vaabenmærke for hertugdømmet Slesvig: de 2 løver (hjerterne er faldet fra „undervejs“). Hertug Erik Langben af Langeland – yngre broder til Hertug Valdemar IV af Sønderjylland – fører i 1296 kun een leopard i sit skjold – altsaa en yderligere reducering af det oprindelige kongevaabens figurer. Den senere Kong Christoffer (broder til Erik Plovpenning og Abel) benytter i 1245 – altsaa mens begge brødrene endnu levede – som herre til Lolland og Falster et sigil, der viser en leopard eller en grif – aftrykket er utydeligt, saa man kan ikke med sikkerhed afgøre, hvilket dyr det er.

Fra Valdemarernes tid gør vi et spring gennem aarhundrederne frem til 1914, da der tildeles Hans Højhed Prins Aage som *Greve af Rosenborg* et skjold, der viser en gaaende blaa kronet løve over 3 røde hjerter i guld felt – altsaa afledet af det gamle danske kongevaaben. Det vaaben, der samtidig tildeltes hans *eventuelle efterkommere*, viser samme skjoldmærke i det 4-delte skjolds 1. & 4. felt, en „Rose og en Borg“ i 2. & 3. felt, mens det oldenborgske stamvaaben sættes i hjerteskjoldet.

Det er ikke blot kongeættens yngre sønner og deres efterkommere, som tildeles skjolde, afledede af deres kongelige fædres. Ogsaa de uægte sønner og deres linier fremtræder med vaabener, der viser de her nævnte regler for benyttelse af de uegentlige bitegn.

Hertugerne og Greverne af Halland – efterkommere af Kong Valdemar den Stores og Kong Valdemar Sejrs uægte sønner – førte et tværdelt skjold hvori i 1. felt en gaaende kronet leopard, i 2. felt 6 hjerter – farverne kendes ikke. Omtrent samme vaaben føres af den saakaldte *Skarsholm-Slægt*, her kendes dog farverne: guld løve i blaat, røde hjerter i hvidt felt. Deres stamfader Knud Hertug af Laaland, Estland & Bleking

var uægte søn af Kong Valdemar Sejr. En uægte søn af Hertug Valdemar IV af Sønderjylland, Hr. Abel Valdemarsen, fører et guld skjold strøet med røde hjerter. Dette vaaben videreførtes af hans efterkommere, slægten *Sappi*. Slægten *Løvenbalk* fører et vaaben, hvori ses en gaaende blaa løve over 2 blaa bjælker i guld. Familien opgives at nedstamme fra en uægte søn af Kong Christoffer II af Danmark. Navnet antoges i det 16. aarhundrede efter vaabenet. Slægten *Markdanner* førte i det tværdelte vaabens første felt en oprejst kronet rød løve holdende en fakkel. Slægten angives – maaske urigtigt – at nedstamme fra Kong Christian III af Danmark. Dette sidste vaaben kan dog ikke helt ud tages til indtægt for en dansk benyttelse af uegentlige bitegn, idet det 1571 tildeltes slægtens stamfader, Caspar Markdanner, af Kejser Maximilian II, hvorefter det saa siden stiltiende godtoges her i landet. Det kan nævnes, at navnet oprindeligt blot var Markdan, dannet efter Danmark.

Allerede tidligt indgik som fast bestanddel i det danske rigsvaaben det smalle hvide kors, der firdeler skjoldet – Dannebrogskorset. Ogsaa dette kors genfindes flere steder blandt kongeslægten's uægte linier.

Kong Christian IV.s uægte søn, Hans Ulrich Gøldenløve, tildeltes et vaaben, der viser Dannebrogskorset lagt paa 2 løver. Kong Frederik III.s uægte søn, Ulrik Frederik Gøldenløve, førte oprindeligt et vaaben som det lige nævnte. I 1671 erigeredes for ham *Grevskabet Laurwigen*, for hvilket stadfæstedes et vaaben, hvori ses en oprejst hvidspættet kronet leopard (eller løve) i en krum guld hellebard i blaat felt, – en ændring af det norske rigsvaaben. Herefter førte Ulrik Frederik Gøldenløve et 4-delt vaaben: sit oprindelige i 1. & 4., grevskabets i 2. & 3. felt, de fire felter adskilt ved Dannebrogskorset. Dette vaaben ses endnu paa *Charlottenborg* over porten ud mod Nyhavn. Ifølge Adelsleksikonnet førte ULRIK FREDERIK GØLDENLØVE endelig et tredie vaaben, hvor det oprindelige er anbragt som hjerteskjold, mens hovedskjoldet er 4-delt ved et smalt hvidt kors, i 1. & 4. felt ses Grevskabet Laurwigens vaaben, 2. & 3. felt er skraadelt af sort og guld, henholdsvis af guld og sort. Af nyt er tilkommet 2 elefanter som skjoldholdere; disse maa sikkert henregnes til bitegnene i gruppe 4 (æres- eller naadestegnene), tage som de utvivlsomt er fra elefantordenen.

Ulrik Frederik Gøldenløves 2 sønner i hans ikke anerkendte første ægteskab med Sophie Urne, Woldemar og Carl, tildeltes 1682 et vaaben som *Baroner af Løwendal*, hvor i 1. & 4. felt ses en oprejst hvidspættet kronet leopard holdende en hvid fane med et rødt kors i rødt felt – en ændring af det fædrene grevskabs vaaben.

Det vaaben, som 1679 tildeltes Kong Christian V.s uægte børn

med Sophie Amalie Moth som *Grever og Grevinder af Samsø*, er dannet efter ganske de samme retningslinier som det forannævnte vaaben for Ulrik Frederik Gøldenløve.

Som slutning paa denne gennemgang af brug af uegentlige bitegn ved fastsættelse af vaabener for uægte sønner indenfor kongeslægten skal nævnes det vaaben, som 1830 tildeltes Kong Frederik VI.s 4 uægte børn med Frederikke Ravsted: *Dannemand*. Her dominerer atter Dannebrogskorset.

Brugen af de uegentlige bitegn er herhjemme ikke saa udbredt i adelen, som den har været det i kongefamilien. Mange uægte sønner har ved legitimering faaet lov til at føre faderens slægts-vaaben uændret, – andre tildeles et helt nyt vaaben som f. eks. Ulrik Frederik Gøldenløves uægte søn Vilhelm von Ulrichsdal (1726).

Dog kan nævnes et par eksempler paa det modsatte: Ribe-bispen Hr. Iver Munk (Lange-) havde med Ide Pogwisch 2 uægte sønner, FRANDS OG NIELS, som tillige med deres efterslægt fører 3 blaa dam-brikker i vaabenet i stedet for faderens 3 røde roser. Hr. Niels Lange (Munk) havde en uægte søn, CHRISTEN, som 1572 tildeltes et vaaben med kun een rose i stedet for faderens families 3. Hjælmtegnene i begge de 2 sidstnævnte vaabener er nydannede, inspirerede af skjoldets figurer.

Endelig kan nævnes det vaaben som – skønt ikke stadfæstet – førtes af familien *Løwensøn*: en guld løve i rødt. Slægten stammer illegitimt fra Carl Woldemar Greve af Danneskiold-Løvendal, og vi ser saaledes her en sidste „efterkommer“ af den norske løve. Her er der dog næppe tale om nogen bevidst anvendelse af et uegentligt bitegn, snarere en inspiration fra faderens vaaben ved komponeringen af det nye vaaben.

Inden afslutningen af gennemgangen af de uegentlige bitegn skal nævnes, at man i udlandet har eksempler paa, at yngre sønner vel fører faderens skjold uændret, men ændrer hjælmtegnet. Dette er formentlig ogsaa sket herhjemme i middelalderen, men ingen eksempler kan nævnes paa officielle stadfæstelser af en saadan fremgangsmaade i Danmark. Det er sket, at moderens eller en fjernere slægts vaaben er antaget i sin helhed (f. eks. VAGEL 1782 = von Ulrichsdal, for at blive i „den *Gøldenløve'ske familie*“!), men dette kan næppe betragtes som en anvendelse af bitegn.

Vi er nu kommet til gruppe 3): bitegnene som hverken kan henføres til den ene eller den anden af ovennævnte 2 grupper, men nærmest har plads midt imellem.

Her har vi i Danmark 3 eksempler, som i virkeligheden udspringer af samme patent, nemlig *den kongelige bestemmelse fra 1695* om, at „de Guldlewens Børn og Afkom skulle bruge det Tilnavn Grever og Grevinder af Danneskiold og . . . til et Kjendetegn, af hvilken Konge de have deres Oprindelse, i „Hjerteskjoldet“ [føre] et ovalt Skjold, hvori den Konges Chiffer af guld skal staa i blaat Felt, af hvilken den Guldlew, hvis Descendenter de ere, nedstammede, . . .“ Disse kongelige initialer kan med fuld føje betragtes som en art egentlige bitegn. Der er udstedt 3 patenter, hvor denne regel er bragt i anvendelse: *Greve af Danneskiold-Laurvig* 1695 (søn af ovenomtalte Ulrik Frederik Guldlew og derfor med et kronet F3 i „hjerteskjoldet“), *Greve af Danneskiold-Samsøe* 1695 (søn af Christian Guldlew Greve af Samsøe og med et kronet C5 i „hjerteskjoldet“) og *Greve af Danneskiold-Løwendal* 1786 (for en sønnesøn af førnævnte Woldemar Baron af Løwendal og med et kronet F3 i „navleskjoldet“).

Inden denne gruppe forlades, skal lige nævnes, at *det adelige Stift Vallø* i saavel sit oprindelige 1737 fastsatte som det i 1819 ændrede og det i 1889 tilbageførte, nu benyttede vaaben i hjerte- henholdsvis navleskjoldet fører erektricens – Dronning Sophie Magdalene's – initialer, guld i blaat felt.

Sluttelig bemærkes, at borten, firkanten, skjoldhovedet og skjoldfoden kan anvendes som en art bitegn. Det ses dog ikke, at noget saadant er sket her i landet.

Som den 4. og sidste gruppe af bitegn er tidligere nævnt de saakaldte æres- eller naadestegn. Det er kun med en vis betænkelighed, de her medtages blandt bitegnene, især da det som regel er meget vanskeligt at afgøre, om forekomsten af en eller flere af de figurer, man med en vis ret antager plejer at tyde paa ganske særlig kongelig bevaagenhed, i det enkelte konkrete tilfælde nu virkelig optræder i denne rolle – eller om den eller de blot er anbragte ved en tilfældighed eller af snobberi. Da grænserne saaledes her er saare svævende, skal blot kortelig nævnes de figurer, der kan være tale om i denne forbindelse og nogle af de steder opremses, hvor de utvivlsomt forekommer i nævnte rolle.

Som man vel kan tænke sig, drejer det sig om symboler af national karakter eller saadanne, som henleder tanken paa det regerende fyrstehus.

Her til lands bliver det i første række løver (eller leoparder) og specielt blaa i guld felt og maaske tillige røde i guld felt (de oldenborgske farver). I anden række kommer hjerter, Dannebrogskorset

og dannebrogslag samt – som lige berørt ovenfor – undtagelsesvis elefanter.

Saaledes kan nævnes: Dannebrogskors og løver (ganske vist nogle med „forkerte“ farver): HR. HANNIBAL SEHESTED OG FRU CHRISTIANE, Datter af Kong Christian IV. I denne forbindelse skal parentetisk indskydes, at det synes, som om de øvrige af Christian IV.s børn med Kirstine Munk, som fik titler af Grever og Grevinder af Slesvig, har ført et vaaben, stærkt mindende om de Gottorp'ske hertugers.

Dele af Rigsvaabenet: Anna Sophie Reventlow, *Hertuginde af Slesvig* (1712) og det for hende 1713 oprettede *Grevskab Vallo*.

En gruppe for sig danner de kongelige maitressers vaabener, her dominerer bl. a. hjerterne, ofte i forbindelse med en bort: GREVINDE MOTH 1677 (Dannebrogskors, hjerter og løver), GREVINDE VIEREGGE 1703 (Dannebrogskors, hjerter i bort, løver, oldenborgske bjælker), GREVINDE SCHINDEL 1710 (bort med hjerter, løver).

Om den bort med valgsprog, der ses i det GREVINDE DANNER 1855 tildelte vaaben, kan komme med blandt æres- og naadestegnene, er tvivlsomt. Ligeledes den løve, der her optræder som højre skjoldholder.

I fortsættelse af ovennævnte eksempler kan nævnes det vaaben, som 1673 tildeltes Kong Christian V.s yndling, Peder Schumacher, som *Greve af Griffenfeld*. Her er der gjort flittig brug af hjerter og leoparder. Mere tvivlsomt er det derimod, om der er en dybere mening bag de to vaabener som henholdsvis 1701 tildeltes Bartholomæus Zanniboni som *Greve af Zanniboni* og 1710 Franciscus de Ratta m. fl. som *Markgrever af Mandal*. Her forekommer i første tilfælde vildmænd, danske flag og dannebrogfarvet bort samt løve og hjerte, i andet tilfælde en rød bort med 4 gaaende guld løver (de oldenborgske farver).

Til endelig afslutning paa denne efterhaanden lange gennemgang skal nævnes et helt enestaaende og ganske uheraldisk dannet vaaben: det der 1883 tildeltes Frk. Elisabeth von Ziegesar som GREVINDE RØST i forbindelse med hendes forestaaende ægteskab med Prins Julius, en broder til Kong Christian IX. Her ses *to* skjolde, sammenstillede à l'alliance. I det højre forekommer i 2. og 3. felt en blaa løve i guld, hvilket utvivlsomt skal hentyde til Grevindens fremtidige forbindelse med det danske kongehus. I de 2 andre felter ses Kristoforus – af en ukendt grund anbragt paa dette sted. Det venstre skjold er hendes eget slægtvaaben, von Ziegesar.

ANETAVLE
FOR
KOMPONISTEN P. E. LANGE-MÜLLER

* 1 DEC. 1850

VED
HANS EGEDE GLAHN

Nedenstaaende Anetavle er udarbejdet i Anledning af, at det i Aar er 100 Aar, siden Komponisten P. E. Lange-Müller fødtes. Den frembyder Interesse i flere Henseender – rent bortset fra, at det drejer sig om Forfædrene til en af vort Lands store Tonekunstnere. Det er vist meget sjældent, at man – saaledes som her – for en borgerlig Person, født for 100 Aar siden, kan udfinde samtlige hans 16 Tipoldeforældre, der er født i 1600- eller 1700-Tallet. Dertil kommer, at mange af Aernerne kan føres endnu længere tilbage, i enkelte Tilfælde endog 13 Generationer, formentlig til 1400-Tallet.

Nogle af Aernerne stammer fra Udlandet: Norge (Garboe), Frankrig (Lakier) og Tyskland (Kratzenstein, Truchces von Höffingen, Lerchenfelder von Nappurg m. fl.).

Blandt Aernerne findes flere, der har beklædt Rigets højeste Embeder: Assessor i Højesteret, Sjællands Biskop, Overpræsident i København, Stempelpapirforvalter i Danmark og Norge, Rector magnificus. Iøvrigt er Præsterne i Flertal, medens man blandt Lange-Müllers Aner forgæves vil søge efter en Kunstner.

- I. LANGE-MÜLLER, PETER ERASMUS * 1. Dec. 1850 Frederiksberg, Komponist, † 26. Febr. 1926 København. – Gift 23. Juni 1892 i Marienbad m. Ruth Alpha Gudma Møller, adopteret Block, * 8. April 1866 København, † 30. Oktober 1921 Sophienberg, Hørsholm Sogn.
- II. 1. MÜLLER, OTTO FREDERIK (dbt. Friedrich Otto) * 31.

- Aug. 1807 København, Assessor i Højesteret, † 20. April 1882 Frederiksberg.
 Gift 23. April 1842 København m.:
- II. 2. LANGE, SOPHIE CHARLOTTE * 27. Okt. 1818 København, † 27. Juni 1859 Frederiksberg.
- III. 1. MÜLLER, PETER ERASMUS * 29. Maj 1776 København, Dr. teol., Professor v. Københavns Universitet og Universitetets Rektor, 1830 Biskop over Sjællands Stift, † 4. Sept. 1834 København.
 Gift 30. Dec. 1805 paa Kalundborg Ladegaard m.:
- III. 2. STUB, LOUISE AUGUSTA * 27. Marts 1788 København, † 10. Febr. 1852 København.
- III. 3. LANGE, MICHAEL * 23. Febr. 1788 København (Helliggeist), Assessor i Højesteret, Deputeret i Danske Kancelli, Konferensraad, 1846 Overpræsident i København, † 20. Marts 1856 København.
 Gift 8. Aug. 1816 Christianssand m.:
- III. 4. PETERSEN, LUCIE (LOUISE) THOMINE * 21. April 1795 Christianssand, † 16. April 1858 Frederiksberg.
- IV. 1. MÜLLER, FRIEDERICH (FRITZ) ADAM * 28. Maj 1725 paa Boller, Stempelpapirforvalter i Danmark og Norge, Konferensraad, Skaber af Det Müllerske Pinakotek (i Det kgl. Bibliotek), † 27. Febr. 1795 København.
 Gift 15. Sept. 1763 Tikøb m.:
- IV. 2. GARBOE, MARTHA SOPHIE * 11. Okt. 1745 Tikøb, † 20. Febr. 1780 København.
- IV. 3. STUB, OTTO FRIDERICH * 1. Marts 1754 Hellested, Kommandørkaptajn, Ejer af Kalundborg Ladegaard, † 1. Juni 1827 Kalundborg.
 Gift 9. Marts 1781 m.:
- IV. 4. KRATZENSTEIN, LOUISE ELISABETH * 30. Marts 1757 København (Petri Kirke), † 15. Okt. 1844.
- IV. 5. LANGE, HENRICH CHRISTIAN * 18. Okt. 1756 København, Brygger i København, Kasserer i det asiatiske Compagni, † 30. Juni 1814 København.
 Gift 18. Nov. 1786 Bloustrød m.:

- IV. 6. CLAUSEN, ELISABETH CHARLOTTA CHRISTIANA * 23. Okt. 1769 Barmstedt, Holsten, † 12. Nov. 1847 Birkerød.
- IV. 7. PETERSEN, CLAUS PETER * 4. Marts 1762 paa Dronninggaard i Holbæk Amt, Læge, Stadsfysikus i Christianssand, † 14. Nov. 1823 Christianssand.
Gift 22. Okt. 1790 Christianssand m.:
- IV. 8. LAKIER, CHRISTINE WILHELMINA * 24. Dec. 1768 Skelskør, † 8. Nov. 1817 Christianssand.
- V. 1. MØLLER, PETER * 1675, Forvalter paa Boller, † 21. Marts 1749 paa Boller (begr. i Horsens Klosterkirke).
Gift 15. Aug. 1709 Tyrsted m.:
- V. 2. ANCHERSEN, AURELIA dbt. 2. Nov. 1684 Tyrsted, † 20. Sept. 1754 Horsens.
- V. 3. GARBOE, RASMUS (ERASMUS) HENRIKSEN * Maj 1699 Vejrum, Magister, Sognepræst til Tikøb, Provst, Konsistorialraad, † 9. Aug. 1784 Tikøb.
Gift 2° 6. Juli 1729 m.:
- V. 4. LINDEMANN, CHARLOTTE SOPHIE JACOBSDATTER † 1762.
- V. 5. STUB, LAURENTIUS LAURITSEN dbt. 29. Jan. 1723 Longelse, Sognepræst til Højby, Provst, † 7. April 1777 Højby.
Gift 14. Dec. 1752 m.:
- V. 6. GREIS, VALDBORG JENSDATTER (Enke efter Frederik Lohmann).
- V. 7. KRATZENSTEIN, CHRISTIAN GOTTLIEB * 30. Jan. 1723 Wernigerode, Tyskland, Dr. med., Professor i Fysik v. Universitetet i Halle og Sct. Petersborg, 1753 Professor i Medicin og Eksperimentalfysik v. Københavns Universitet, Universitetets Rektor, † 7. Juli 1795 København.
Gift 1° 8. Maj 1754 København (Petri Kirke) m.:
- V. 8. HAGEN, ANNE MARGRETHE * 1733 København, dbt. 5. Jan. 1734 (Petri Kirke), † 24. Dec. 1783 København.
- V. 9. LANGE, MICHAEL * 24. Dec. 1729 København, Brygger i København, Oldemand for Bryggerlauget, en af Stadsens 32 Mænd, Raadmand, † 30. Jan. 1786 København.
Gift 27. Okt. 1755 Sorterup (Sjælland) m.:
- V. 10. RÖEDER, SOPHIA BIRGITHA * 1732, begr. 21. Marts 1765 København (Vor Frue Kirke).

- V. 11. CLAUSEN, CHRISTIAN AUGUST CARL * ca. 1735, Skovrider, adjungeret Anders Olsen med Successionsret som Overførster for Nordsjælland, Vildt- og Forstmester, † i Embedet 10. Dec. 1804.
Gift m.:
- V. 12. NIELSEN, FRIDERICA CHRISTIANE CHARLOTTE.
- V. 13. PETERSEN, CHRISTIAN FREDERIK, Forpagter.
Gift m.:
- V. 14. JOHNSDATTER, GJERTRUD.
- V. 15. LAKIER, PEDER BAGGESEN * 9. Okt. 1733 Ringkøbing, Sognepræst til Ramløse-Annise, † 8. Februar 1820 Petershvile, Annise Sogn.
Gift 31. Jan. 1766 København (Nicolai Kirke) m.:
- V. 16. BORTHIG, LUCIA THOMINA (Enke efter Jacob Quist) dbt. 30. Aug. 1737 Kalundborg, † 26. Aug. 1814 Hillerød.
- VI. 3. ANCHERSEN, JEREMIAS * 12. Marts 1650 Kolding, Stiftsprovst over Aarhus Stift og Sognepræst ved Aarhus Domkirke, † 1. Maj 1719 Aarhus.
Gift 11. Juni 1683 m.:
- VI. 4. FRIIS, SIDSEL CHRISTENSDATTER * 1. Nov. 1647 Aarhus, † 2. Juli 1728 Aarhus. (Hun gift 1° m. Provst, Sognepræst Arild Jørgensen Bentzen).
- VI. 5. GARBOE, HENRIK EILERSEN * 1669 Bergen, Magister, Sognepræst til Vejrum, † 12. Marts 1727 Vejrum.
Gift 1° m.:
- VI. 6. BRUUN, ANNA CATHRINA RASMUSDATTER † 29. Jan. 1700.
Søster til VI. 8.
- VI. 7. LINDEMANN, JACOB * 1665, Assistenthusforvalter i København, † 1738.
Gift m.:
- VI. 8. BRUUN, MARTHA SOPHIE RASMUSDATTER * 1672, † 1738.
Søster til VI. 6.
- VI. 9. STUB, LAURITZ, Degn i Longelse.
Gift m.:
- VI. 10. ROSE, KIRSTEN.
- VI. 13. KRATZENSTEIN, THOMAS ANDREAS * 1684, Overlærer ved Borgerskolen, Raadmand, Borgmester i Wernigerode i Tyskland, † 1765.
Gift m.:

- VI. 14. MANNESSEN, MARIE ELISABETH * 1690, † 1760.
- VI. 15. HAGEN, BERNHARD * 1696 Tønning, dbt. 14. Nov., Apoteker, Ejer af Kong Salomons Apotek i København, † 1747, bisat 4. Dec. København (Petri Kirke).
Gift 19. Juni 1732 København m.:
- VI. 16. CÖLLNER, ANNE MARGRETHE * 1714, † 1748, bisat 3. Juli København (Petri Kirke).
- VI. 17. LANGE, CHRISTEN MICHELSEN * ca. 1663, Brygger i København, † 30. Aug. 1730 København.
Gift 11. Marts 1712 København (Vor Frue Kirke) m.:
- VI. 18. LINDBERG, MARGRETE LARSDATTER * 25. Dec. 1694 København, begr. 25. Marts 1750 København.
- VI. 19. RÖEDER, HENRIK HERMAN * 6. Dec. 1695 Nykøbing Falster, Sognepræst til Vemmelev og Hemmershøj, † 14. Marts 1738 Vemmelev.
Gift 1729 m.:
- VI. 20. ZIMMER, ANNA CATHRINE GREGERSDATTER * 1701. (Hun gift 2° m. Sognepræst Elias Hansen Svane).
- VI. 29. LAKIER, PEDER * 2. Sept. 1698 Ringkøbing, Storkøbmand i Jylland, senere Fuldmægtig og Taxator ved Curantbanken i København, begr. 30. Marts 1748 København.
Gift 19. Maj 1724 Ringkøbing m.:
- VI. 30. HÖXBROE, JOHANNE MARIE HANSDATTER (Gift 2° m. Urtekrammer Christian Falck).
- VI. 31. BORTHIG, FREDERIK VILHELM.
Gift m.:
- VI. 32. BECH, MARGRETHE CATHARINE.
- VII. 5. SØRENSEN, ANCHER * 21. Juni 1608 Egtved, Magister, Sognepræst til Kolding, Provst, † 16. Nov. 1682 Kolding.
Gift 2° 1641 m.:
- VII. 6. WULFF, ANNE JEREMIASDATTER * 1625 Kolding, begr. 23. April 1700.
- VII. 7. FRIIS, CHRISTEN NIELSEN * ca. 1604 Aarhus, Magister, Sognepræst ved Frue Kirke i Aarhus, Provst for Ning Herred, † 13. Sept. 1664 Aarhus.
Gift ca. 1630 m.:
- VII. 8. CLEMENS DATTER, KAREN, begr. 27. Marts 1685 Aarhus.
- VII. 11. BRUUN, RASMUS, Dronning Charlotte Amalies Bibliotekar.
Gift m.:

- VII. 12. TRUCHCESIN v. HÖFFINGEN, SOPHIE CATHARINA * 29. Juli 1649 Höffingen, † 9. Febr. 1729 Tikøb. (Hun gift 2° m. Hans v. Bildering).
- VII. 15. BRUUN, RASMUS, se under VII. 11.
- VII. 16. TRUCHCESIN v. HÖFFINGEN, SOPHIE CATHARINA, se under VII. 12.
- VII. 29. HAGEN, MATHIAS, Købmand og deputeret Borger i Tønning. Gift m.:
- VII. 30. SCHÖLER.
- VII. 31. CÖLLNER, JOHAN ARNOLD, Købmand i København, en af Stadens 32 Mænd, † 1732. Gift m.:
- VII. 32. SCHACK, ANNA MARGRETHE, † 1732.
- VII. 35. LINDBERG, LAURITZ BIØRNSON, Brygger i København. Gift m.:
- VII. 36. BECH, ELLEN SÖFFRENSDATTER.
- VII. 39. ZIMMER, GREGERS HANSEN * Juli 1666 Nykøbing. Magister, Sognepræst til Nykøbing og Systofte, † 27. Juni 1720 Nykøbing. Gift 2° 26. Juli 1700 m.:
- VII. 40. SUHR, ANNA FREDERIKSDATTER * 22. Juli 1679, † 22. Jan. 1706.
- VII. 57. LAKIER, CHRISTEN PEDERSEN * ca. 1670, Købmand i Ringkøbing fra 1696, † 12. Juli 1700 Ringkøbing. Gift m.:
- VII. 58. BOESDATTER, GUNDER. (Hun gift 2° m. Raadmand Anders Stauning).
- VII. 59. HÖXBROE, HANS THOMSEN, Kæmner og Skatteopkræver i Vejle, † 1705. Gift m.:
- VII. 60. HANSDATTER, KAREN * 1666, † 1705.
- VIII. 9. POULSEN, SØREN * 1561 Kolding, Sognepræst Egtved og Ødsted, Provst, † 1640. Gift 1° 14. Juni 1590 m.:
- VIII. 10. STEPHANSDATTER, METTE, † 1617.
- VIII. 11. . . ., Jeremias, Slotsskriver paa Koldinghus. Gift m.:
- VIII. 12. REINUNCH, ANNIKA HERMANDSDATTER.
- VIII. 13. FRIIS, NIELS CHRISTENSEN * ca. 1565 Aarhus, Købmand

- og Raadmand i Aarhus, † 1621 Aarhus, begr. i Aarhus Domkirke. (Gift 3 Gange).
- VIII. 15. SMAGBIER, CLEMENS JENSEN, Raadmand i Aarhus.
Gift m.:
- VIII. 16. OLUFSDATTER, ANNE.
- VIII. 23. TRUCHCES V. HÖFFINGEN, JOHAN LUDVIG.
Gift m.:
- VIII. 24. LERCHENFELDERIN V. NAPPURG, CATHARINA FELICITAS.
- VIII. 31. TRUCHCES V. HÖFFINGEN, JOHAN LUDVIG, se under VIII. 23.
Gift m.:
- VIII. 32. LERCHENFELDERIN V. NAPPURG, CATHARINA FELICITAS, se under VIII. 24.
- VIII. 77. ZIMMER, HANS JACOBSEN, Hof-Sadelmager.
Gift m.:
- VIII. 78. HUMBLE, BIRTHE GREGERSDATTER.
- VIII. 79. SUHR, FREDERIK * 20. Okt. 1644, Amtsforvalter i Nysted, Kammerraad, † 28. Nov. 1706 Nysted.
Gift m.:
- VIII. 80. PEDERSDATTER, CATHRINE * 1639, † 3. Maj 1706 Nysted.
- VIII. 113. DE LA QUIÈRE, PIERRE BASILE * ca. 1640, Huguenot fra Nordmandiet i Frankrig.
- IX. 18. POULSDATTER, ELSE.
- IX. 19. SØRENSEN, STEPHAN, Sognepræst i Verst og Bekke, 1594 Provst.
Gift m.:
- IX. 20. BUCH, . . . MADSDATTER.
- IX. 45. TRUCHCESS VON UND ZU HÖFFINGEN, BERNHARD.
Gift m.:
- IX. 46. KARPFFIN, MARIE MAGDALENE JACOBÆ.
- IX. 47. LERCKENFELDER V. NAPPURG, JOHAN CASPAR, høj-fyrstelig württembergsk Raad og Kammerherre.
Gift m.:
- IX. 48. REITHMOHRIN V. DEUTHOFFEN, ELISABETHA.
- IX. 61. TRUCHCESS VON UND ZU HÖFFINGEN, BERNHARD, se under IX. 45.
Gift m.:
- IX. 62. KARPFFIN, MARIE MAGDALENE JACOBÆ, se under IX. 46.

- IX. 63. LERCKENFELDER v. NAPPURG, JOHAN CASPAR, se under IX. 47.
Gift m.:
- IX. 64. REITHMOHRIN v. DEUTHOFFEN, ELISABETHA, se under IX. 48.
- IX. 155. HUMBLE, GREGERS CHRISTENSEN * 1597 Humble, Sognepræst til Sønder Kirkeby og Sønder Alslev, † ca. 1657.
Gift 1° m.:
- IX. 156. HANSDATTER, KAREN.
- IX. 157. SUHR, BERNT * ca. 1615, Hoffurer, Inspektør paa Gjentoftegaard, senere Bryghusskriver paa Kongens Bryghus, † 28. Okt. 1685 Kbhvn.
Gift i Bremen m.:
- IX. 158. KRAMMER, MARGRETHE JOHANSDATTER ca. 1621, † 1683 København.
- X. 39. BUCH, MADS, 1531 Sognepræst til Egtved og Ødsted, Provst, † 1584.
- X. 89. TRUCHCES VON UND ZU HÖFFINGEN, HANS.
Gift m.:
- X. 90. v. STERNFELS, AGNES.
- X. 93. LERCHENFELDER v. NAPPURG, CASPER.
Gift m.:
- X. 94. BÜHLMAYRIN, AGNES.
- X. 121. TRUCHCES VON UND ZU HÖFFINGEN, HANS, se under X. 89.
Gift m.:
- X. 122. v. STERNFELS, AGNES, se under X. 90.
- X. 125. LERCHENFELDER v. NAPPURG, CASPER, se under X. 93.
Gift m.:
- X. 126. BÜHLMAYRIN, AGNES, se under X. 94.
- X. 309. PEDERSEN, CHRISTEN, 1590 Rektor i Odense, 1592 Sognepræst til Humble, Provst, † 25. Maj 1624 (han var af den gamle adelige Slægt Uldsax).
Gift 10. Okt. 1592 m.:
- X. 310. GREGERSDATTER, MAREN, † 30. Sept. 1618.
- X. 311. JACOBSEN, HANS * i Odense, 1606 Rektor i Odense, 1612 Sognepræst til Nykøbing og Systofte, Provst, † 18. Juli 1630.
- XI. 185. LERCHENFELDER v. NAPPURG, WULFF, Oberst i Presburg.
Gift m.:

- XI. 186. **BERNERIN V. MASSPAY, ANNE.**
 XI. 249. **LERCHENFELDER V. NAPPURG, WULFF**, se under XI. 185.
 Gift m. :
 XI. 250. **BERNERIN V. MASSPAY, ANNE**, se under XI. 186.
 XI. 619. **NIELSEN, GREGERS**, 1569 Sognepræst til Bødstrup, † 7. Juli
 1605.
- XII. 369. **LERCHENFELDER V. LERCHENHOF, GEORG.**
 Gift m. :
 XII. 370. **ALTIN, BARBARA.**
 XII. 497. **LERCHENFELDER V. LERCHENHOF, GEORG**, se under XII.
 369.
 Gift m. :
 XII. 498. **ALTIN, BARBARA**, se under XII. 370.
- XIII. 737. **LERCHENFELDER, HENRICH.**
 Gift m. :
 XIII. 738. **SIRGIN V. SIRGENSTEIN, MARIE.**
 XIII. 993. **LERCHENFELDER, HENRICH**, se under XIII. 737.
 Gift m. :
 XIII. 994. **SIRGIN V. SIRGENSTEIN, MARIE**, se under XIII. 738.

KILDER

Foruden en Række Haandbøger kan nævnes følgende Stamtavler og Slægtsbøger m. v. :

- TH. HAUCH-FAUSBØLL og H. R. HIORT-LORENZEN: *Patriciske Slægter*, 2. Samling, Slægten Müller.
 Det Müllerske Familiearkiv.
 JOHN ARTHUR LANGE: *Slægt Lange 2*, Brygger i København Christen Michelsen Lange (Manuskript, Rigsarkivet).
 THV. LINDEMAN: *Den trønderske Familie Lindeman* (Trondheim 1924).
 O. M. GIERSING: *Stamtavle over Efterkommerne af Bernhard Hagen og Ane Cöllner* (1884).
 Kong Salomons Apotek i København, 250 Aars Historie 1658-11. Maj-1908, Udgivet af Otto Müller, samlet og fortalt af E. Dam, København 1908.
 H. FRIIS-PETERSEN: *Stamtavle over Familien Friis fra Aarhus*, Aarhus 1946 (Maskinskrevet, Landsarkivet for Sjælland).
 SOFUS LAKJER: *Slægten Lakjer, Gentofte 1941* (Maskinskrevet, Det kgl. Bibliotek).
 MAX GROSHENNIC: *Den Suhr'ske Stiftelse. Dens Grundlægger og hans Slægt.* (København 1912).

FORTEGNELSE OVER DANSK GENEALOGISK LITTERATUR I AARET 1949

VED

ALBERT FABRITIUS

- Jfr. Dansk Tidsskrift-Index. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn, 35. årg. 1949. Kbh. 1950.
Avis-Kronik-Index. Red. af E. Allerslev Jensen og K. Høyer Nielsen. 10. årg. 1949.
Olav Christensen: Bibliografi over sønderjydske Slægtstavelitteratur (Tønder) 1950. 8vo. (Skrifter udgivne af Historisk Samfund for Sønderjylland, Nr. 11). (40 s.).

1949.

- Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af Louis Bobé og Albert Fabritius. 1949. 66. Aargang. Kbh. 1949. 8vo. (XXX - 481 - 151 - 53 s.). Afsnit II indeholder stamtavler med våbenafbildninger og portrætter over slægterne: Banner-Høeg, Banner (Mathiesen), Huitfeldt, Løvenskiold.
Hans Denver: Far's Slægt 1948. Kbh. [1949]. 8vo. (57 s. - 1 tvl. - uden tit.bl.).
Stamtavle. [Efterkommere af gårdmand i Ove Anders Nielsen, 1740-80]. Brædstrup 1949. 8vo. (6 upag. s.).
J. E. Nørgaard: Stengaardsslægten fra Bølling-Sædding. Kbh. (Odense) 1949. 8vo. (72 s. - ill.).
K. M. Rosager, f. Ellegaard: Tillæg til Bogen: Svundne Slægters Arv. (Svendborg) 1949. 8vo. (30 s. - ill.).

-
- ALLER - Harald Nystrøm: Slægten Aller. Trykt som Manuskript. Kbh. 1949. 8vo. (41 s. - ill.).
BANNER - se Danmarks Adels Aarbog.

- BOJE – H. C. Boje: Slægtsbog for Bojeslægten i Gødvad og nogle deri indgiftede Slægter. III. Del. Hellerup [1949]. 8vo. (76 s. – ill.).
- BRAMSEN – Bo Bramsen: Bogen om Luis Bramsens Efterkommere. En Familieoversigt gennem mere end 100 Aar. Samlet og udgivet af B. B. i Anledning af 100-Aars Dagen for Geheimeetatsraad Ludvig Bramsens Fødsel. 1847 9. September 1947. Trykt som Manuskript. (Kbh.) 1949. 4to. (205 s. – ill. – 1 tvl.).
- BRORSSEN – Sven Houmøller og Otto Kryck: Familien Brorsen fra Nordborg. Kbh. 1949. 8vo. (102 s.).
- BUSCH – se Halberg.
- BÜGEL – Fundats for Caspar Peter Bügels Familiestiftelse og Stamtavle over Caspar Peter Bügels Efterkommere. (3. udg. ved Albert Fabritius). Kbh. 1949. 8vo. (104 s. – ill.).
- CLAUSEN – se Halberg.
- DISSING – Peder Dissing: Sognefoged og gårdejer i Dissing, V. Jølby, Dragby sogn, Mors Stephan Christensen Dissings efterslægt. Horsens 1949. 8vo. (62 s.).
- FRIIS – Familien Friis fra Ribe gennem 400 Aar ved H. Friis-Petersen. Trykt som Manuskript for Familien. Aarhus 1949. 8vo. (219 s. – ill.).
- GAD – se Halberg.
- HALBERG – Alexander Halberg: Nogle Oplysninger om Familierne Halberg, Busch, Gad, Clausen og Tvermoes. Kbh. 1949. 8vo. (38 s. – ill.).
- HAMMER – Otto Holger Hammer, Marie Camilla Hammer, født Sørensen: Slægt og Minder ved H. Hammer. Aarhus. Aarhus 1949. 8vo. (90 s. – ill.).
- HANSEN – se Poulsen.
- HASTRUP – Georg Nielsen: Stamtavle over Familien Hastrup. (Den jydsk Slægt). Hornslet 1949. 8vo. (40 s.).
- HENRIQUES – Jul. Margolinsky: Stamtavlen Henriques 1725–1948. Bendix Moses Henriques Efterkommere. Kbh. 1949. 8vo. (211 s. – ill. – m. tvl.). – Tilføjelser og Rettelser. S. st. o. a. s. 213–15.
- HERLEVSEN – Familien Herlevsens Stamtavle fra Aaret 1695 til 19. Juni 1949. (Holbæk) [1949]. 4to. (23 bl.).
- HOPPE – (Anne Hoppe:) Slægtsbog for Familien Hoppe og Memoirer. Kbh. 1949. 4to. (109 s. – ill.).
- HUITFELDT – se Danmarks Adels Aarbog.
- HØEG – se Danmarks Adels Aarbog.

- INGERSLEV – Tomas Gabriel Heiberg Ingerslev: Slægtens Spor. Ahnetavle for fire Brødre Ingerslev. Odense 1949. 8vo. (72 s.).
- JENSEN – Thøger Rugholm: En Vendelboslægt. Efterkommerne efter Gaardfæster og Sognefoged Chr. Jensen af Vedsted og hans Søskende. Odense 1949. 8vo. (328 s.).
- KJÆRSGAARD – (Mathilde Marie Kjærsgaard:) Minder om vor Slægt. (Aalborg) [1949]. 8vo. (35 s. – ill. – uden tit.bl.).
- LARSEN – se Poulsen.
- LOHSE – Axel Tryde: Johann Friedrich Lohses slægt. (Kbh. 1949) (57 s. tvl. fotolito).
- LORCK – Andreas Lorck Schierning: Die Chronik der Familie Lorck. Schicksale und Genealogie einer Flensburger Kaufmannsfamilie aus vier Jahrhunderten. Neumünster 1949. 8vo. (202 s. – ill. – tvl.).
- LØVENSKIOLD – se Danmarks Adels Aarbog.
- MATHIESEN – se Danmarks Adels Aarbog.
- MØLLER – (Jørgen Møller:) Skibsbygger-slægten Møller fra Troense. Odense 1949. 8vo. (51 s. – ill.).
- NIELSEN – (Hans F. Randbøll:) Oversigt over Købmand i Stege Wilhelm Christian Nielsen og Hustru Anna Christina Andersdotter's Efterkommere. (Kbh. 1949). 4to. (17 s. – dupl. – tvl.).
- PHILIP – Joseph Fischer: En Nakskov Slægt [Philip]. Paa Foranledning af Grosserer Nathan Philip. Trykt som Manuskript. Kbh. 1949. (63 s. – ill.) 8vo.
- POULSEN – [Anetavler og stamtavler]. I. Anetavle for Brugsforeningsuddeler Rasmus Poulsen og hans søskende. – II. Anetavle for Fru Maren Poulsen, f. Hansdatter og Vejassistent Rasmus Hansen. – III. Stamtavle over Smed Niels Larsen og Hustru Karen, f. Poulsdatters Efterkommere. – VI. Stamtavle over Slagter Peter Poulsen og Hustru Karen, f. Rasmussens Efterkommere. – VII. Stamtavle over Brugsforeningsuddeler Rasmus Poulsen og Hustru Maren Hansdatters Efterkommere. – VIII. Stamtavle over Vejassistent Rasmus Hansen og Hustru Sofie Nielsen (Korte)'s Efterkommere. [Maribo 1949]. 8vo. (6 tvl. – IV og V ikke trykt.
- SEIERSEN – Fortegnelse over fhv. Hotelejer P. Seiersens Efterkommere. Odense [1949]. 4to. (1 tvl.).
- SØRENSEN – J. C. Krogh: Poul Sørensen og Maren Jensdatter. Slægtsbog. Skive 1949. 8vo. (66 s. – ill.).
- TVERMOES – se Halberg.
- VALEUR – Slægten Valeur. Stamtavle 1949. Med biografiske Oplys-

ninger, Portrætter, Autografer, Familiedokumenter og orienterende Slægtsskema. Redaktion ved Ove Valeur og Peter Valeur. Ringkøbing 1949. 4to. (132 s. – tvl.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1913.

MIDDELBOE – Bernh. Middelboe: Stamtavle over Slægten Middelboe 1912. Samlet af . . . Kbh. 1913. 4to. (16 upag. s. – ill.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1924.

ERICHSEN – Ingeborg Andreasen, f. Erichsen: Barndomsdage. (Paris) 1924. – Heri s. 89: Familien Erichsen; s. 97: Familien Rosted; s. 99: Familien Cruse; s. 108: Familien Lorenzen; s. 111: Familien Møller; s. 114: Familien Blom; s. 118: Familien Lucas i England; s. 120: Familien Suhr i England; Familien Pettelat i Frankrig; s. 121: Familien Rasmussen; s. 124: Familien Warthoe; s. 125: Familien Fold; s. 127: Familien Madsen; s. 128: Familien Jonsen.

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1928.

AHLMANN – [L. Ahlmann:] Stammtafel des Geschlechts Ahlmann. Gravensteiner Linie. (Görlitz) [efter 1927]. 4to. (1 tvl.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1929.

PREISLER – (Karl Adolf Preisler:) Die Familie Preisler durch fünf Jahrhunderte. 1450–1929. (Bredstedt 1929). 8vo. (30 upag. s. – tvl.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1930.

SCHRØDER – Johs. W. Schrøder: Udtog og Supplement til Familien Schrøders Stamtavle 1630–1930. Odense (1930). 8vo. (24 upag. s.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1935.

MENTZ – F. K. Brummerstedt: Efterkommere af Johann Liborius Mentz og Magdalene Ernestine Lips af den Erhardtske Linie og den Hammerske Linie. Kbh. 1935. 4to. (41 s.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1944.

SCHØNHEYDER – [J. Schönheyder:] Den norske gren av familien Schönheyder. Utdrag av og tillegg til familierregisteret i Danske

Patriciske Slægter utg. i Kbh. 1891 av Sofus Elvius og H. R. Hiorth-Lorenzen. Den norske gren er med tillegget ført à jour til mai 1944. (Oslo) 1944. 8vo. (15 s. - tvl.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1946.

FENSTEN - (Erik Eriksen:) Et Uddrag af Fensten Slægtens Stamtavle. (Risskov 1946). 4to. (13 s. - dupl.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1947.

LEHMANN - Konrad Lehmann: Stamtavle over familien Lehmann. Kbh. 1947. 4to. (18 dupl. s.).

Supplement til stamtavlefortegnelsen for 1948.

ARNESEN - Elisa Tandberg: Familien Arnesen (Holst) fra Slesvig-Holstein. Oslo 1948. 4to. (74 s. - ill.).

HOLST - se Arnesen.

PRIOR - Thomas Prior: Slægten Prior i Danmark 1724-1945. (Trykt som Manuskript). Afsluttet Marts 1945. Kbh. 1948. 4to. (236 s. - 6 tvl.).

SCHOU - Minder om vore Forældre Philip og Clara Schou og Barn-domshjemmet paa Frederiksberg ved Sven Schou. I-III (Kbh.) 1948-49 4to (tvl. m. billeder og tekst).

EMIL MARQUARD

1873—1950

Emil Marquard fødtes 16. Sept. 1873 i Emden i Hannover. Han blev 1891 Student fra Roskilde, tog 1898 Skoleembedsexamen og samtidig ansattes han ved Ritzaus Bureau. I denne Virksomhed, der kræver anstrengt og aarvaagent Arbejde, ofte ud over Daggy, Indføling og Takt tjente han, med Kendskab til det tyske Sprog fra Fødselen og sin akademiske Uddannelse ikke tilstrækkelig paaskønnet i over 25 Aar. Jævnside hermed blev han Assistent i Rigsarkivet i 1901, Underarkivar og fra 1925 Førstearkivar. Ved sin Imødekommenhed og Hjælpsomhed var han skattet af alle, der søgte ham.

Sin personhistoriske Interesse viste han tidligst ved smaa Udgiverarbejder i dette Tidsskrift. Nogle Optegnelser af Kontreadmiral J. G. Arff (5. Række I 1904), Nogle Undersøgelser vedrørende Slægter med Navnet Hammelev (6 II) og Laurits Klingbergs Selvbiografi (7 III).

Hans sjældne Arbejdskraft kaldte ham snart til større Felter. I 1918 fremkom hans „Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III. og Christian V.s Tid“, en kulturhistorisk Kilde af Betydning, i hvilken hans filologiske Viden har sat gode Spor. Herefter fulgte hans Udgave af et Regnskab over Københavns Borgere 1659 (1920), hans Offentliggørelse af Kancelliets Brevbøger fra 1629-44, der beskæftigede ham til hans Død, det monumentale Værk „Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne 1523-69,“ hvor hans Kendskab til det 16. Aarhundredes vanskelige, flygtige Haandskrift stod sin Prøve. Sammen med Admiral T. A. Topsøe-Jensen udarbejdede han Officerer i Den dansk-norske Søetat 1660-1814 og Den danske Søetat 1814-1932 (1935).

Som Foredragsholder var han fængslende ved Liv og Lune i sin Fremstilling.

Ved Emil Marquards Død har en stræbsom og nyttig Gerning faaet sin Afslutning. I mange Aar forberedte han Udgivelsen af en Navnefortegnelse over Danmarks Diplomater i Udlandet og fremmede Sendebud her. Han efterlader yderligere en Samling af Notater væsentlig om Danske i fremmede Lande, som han, altid redebon, aabnede for andre.

Emil Marquard var en god, ivrig dansk Mand, velsindet og elskværdig i sit Væsen. Det samme smukke Billede, et Exempel til Efterfølgelse, viste han i Hjemmet, hvor han værgede og værnede med sit ufortrødne, hjertevarme Livsmod.

LOUIS BOBÉ.

SMAA MEDDELELSER

AKTSTYKKER VEDRØRENDE EN DISCIPELS BORTVISNING FRA AARHUS LATINSKOLE

Paa Aarhus Katedralskoles bibliotek er det lykkedes mig at fremdrage nogle aktstykker vedrørende en tyvagtig elevs bortvisning fra skolen. Papirerne har ligget upaaagtede, siden rektor Blache i 1872 flygtigt benyttede dem i en artikel i Historisk Tidsskrift 4. R. III, 51. De er alle fra 1776; det ældste, dateret 22. Maj, er Rektor KRARUPS henvendelse til Biskop BILDSØE:

Høyædle og Høyærværdige, Høy-Gunstige Hr Biskop!

Da den nederste Discipel af den øverste Lectie her i Skolen HANS CHRISTIAN ROSENBERG findes saa hengiven til visse skammelige Laster, i sær Tyverie, at han efter mange, ja utallige Advarseler og ofte igientagen haard Straf, endnu vedbliver at udøve de samme, saa finder jeg mig ved Samvittigheds og Embeds Pligt uomgiengelig forbunden til at forvise ham strax, uden nogen Skaansel, af Skolen, da han kun forarger andre unge Mennsker, og kan aldrig ventes at blive bedre, hvorfor jeg herved underdanigst i følge sidste Skole-Forordnings 65de Art. udbeder mig Deres Høyærværdigheds gunstigste Tilstaaelse, at dette skeer med Deres Samtykke.

Jeg anbefaler Skolen og mig til Deres høje Bevaagenhed, og er Deres Høyædle Høyærværdigheds underdanige Tiener

Aarhus d. 22de Maji 1776

THURE KRARUP

Og biskoppen svarer:

At indbemældte Discipel bliver, efterat alle til hans Bedring forsøgte Midler ere befundne forgiæves og frugtesløse, efter Skoleforordningen uden videre Skaansel strax forvist af Skolen, kand jeg paa Embedets Vegne ikke andet end billige.

Aarhus Bispegaard d. 22 May 1776

P M BILDSØE.

Rektor Krarup indsamlede den næste dag skriftlige beviser fra de forskellige guldsmede, som Hans Christian havde solgt sine tyvekoster til. Et enkelt af dem vedføjes her:

At Hans Christian Rosenberg, Disipel her i skollen for et par uger siden har solgt mig et Par sølskoespender, vog $2\frac{1}{2}$ Lod, for 8 mark, som han sagde at tilhøre en anden som skulde have bedet ham at selge dem, men befantes siden af same model som et Par Knæspender, der blev mig forevist af en anden Disipel ved navn RYTsov, som beklagede at de dertilhørende skospender vare ham frastiollen, saa det kan ey Paatvivles at de mig solte spender vare de same som Rytsov har mistet. Det tilstaaes herved efter forlangende af mig

Aarhus d. 23 May 1776

OLE RAVN, Guldsmed i Aarhus.

Om det samme tyveri afgav fjerdelectiehøderen Ahrendall ogsaa vidnesbyrd:

Da ANDREAS RYTZOV i 4de Lectie har for mig andraget at et par Sølv Skoe Spender, vog $2\frac{1}{2}$ Lod, fra ham paa sit Kammer er bortaget; og der hos yttret Mistanke, at Ingen uden Hans Christian Rosenberg havde taget dem, og forsikrede tillige at Rosenberg selv havde tilstaaet det for ham, hvorfor hand bad mig at være ham behielpelig til Vederlags Erholdelse, saa har jeg talt med Rosenberg derom, da hand reent ud tilstooede at hand havde taget bemeldte Spender paa Rytzovs Kammer imod hans vidende og Villie, og solgt dem til Guldsmed Ravn for 8 mark; ligeledes tilstooede hand at hand desforuden skyldede bemeldte Rytzov 2 mark 3 skilling laante Penge, ligeledes en anden af mine Disciple ved Navn Borgen ogsaa laante Penge 1 mark 8 sk. Hvilket herved efter Velædle Hr Rector Krarups forlangende tilstaaes af Mig

Aarh. d. 25 May 1776

H N AHRENDALL

Endelig følger saa tyvens „frivillige og aldeles utvungne“ skriftlige tilstaaelse:

Omendskiøndt min slette Opførsel, hvorved jeg har giordt mig høyst strafværdig, er destoverre alt for vidt bekiendt, kand jeg dog ey unnlade, efter Hr Rectors forlangende, at give ham denne min frivillige og aldeeles utvungne Tilstaaelse om mine groveste Forbrydelser, som ere følgende:

1773 i August tog jeg af Stuepigens Dragkiste 1 mark 4 sk. I samme dage nogle Penge af Clausens Lomme, da han sov.

Den 6te blev det opdaget, og jeg derfor straffet af min Lærer.

1774 i Martti fratog jeg Clausen 1 par Sølv Knæ-Spender og solgte dem til Guldsmed Galle, og da det kort derefter blev aabenbart, udstod jeg haardere straf end forrige gang.

i Juni tog jeg af Clausens Chatol ham uafvidende 1 Rdl hvilket jeg strax derefter maatte tilstaae, hvorfor jeg igien af min Lærer med flere Hug blev straffet.

i September tog jeg atter fra Clausen 2 mark 10 sk., som min Lærer betalte ham og straffede mig for paa nye.

i October 1 par Sølv Knæspænder fra Høst, som jeg solgte til Guldsmed Bøeg, men da det blev opdaget udstood jeg haardere Straf paa Kroppen og Beskiemmelse da jeg maatte spise med Tjeneste-folkene i nogle Dage.

i Juulen tog jeg af Hoegs Kuffert 1 Specie, som jeg solgte til Kiøbmand Dentzel; ligeledes fra Clausen 9 sk. Da dette Tyverie var opdaget, udstood jeg den haardeste straf jeg nogensinde havde lidt. Idet jeg 6 Dage i Rad blev pryglet med en Jagt-Pisk, hver Dag en halv Tiime og i 8te Dage maatte spise med tjenestefolkene.

Endelig har jeg nu paa nye igjen for et par Uger siden stiaalet fra Discipulen Rützov, som logerer hos Skipper Søren Bohr, et par Sølv-Skoespænder og solgt dem til Guldsmed Ravn for 8 sk.

Ligeledes for faae Dage siden fra min Lærer og Vert Hr Rector Krarup 1 sølv spise-skee, som jeg brækkede tvert over og søgte at afslide Stemplet, skjønt forgiæves, hvorpaa jeg solgte Bladet til Guldsmed Buchof for 1 Rdl, som jeg fik og forødede, og Skaftet sammenbøyet faldbød jeg Guldsmed Smith, som lovede at give mig 1 Rdl. derfor, men i dets sted leverede han det til Rector og røbede mit Tyverie. For 3 Uger siden ligeledes fra Høst 1 dansk Bibel pantsat til Gullev for 3 mark.

Desforuden har jeg uden mine Forældres og Lærers vidende og Samtykke Solgt efterfølgende Sager og ilde anvendt Pengene.

12 Sølv Knapper af 1 Trøye vog 2 lod	1 Rdl.
1 par Skoespænder 1 $\frac{1}{2}$ lod	- - 4 m. 8 sk.
1 par Knæspænder $\frac{1}{2}$ lod	- - 1 - 8 sk.
1 par sorte Skindbuxer solgt og gule Skindbuxer givet skræder Drengen. 1 gl. blaae Frakke og Vest solgt til Mads skræder Dreng paa Rosengade for 2 mark	
1 par gamle sorte Skindbuxer	- 8 sk.
1 par gl. sorte Plydses Buxer	1 - - -
For et halt aar siden et Sølv Halsspende til Guldsmed Buchof	2 - 4 -

At denne min utvungne Tilstaaelse er sanfærdig, kand jeg ikke andet, efter min Samvittighed, end med min Haand bevidne

Aarhus d. 23 May 1776

H.C. Rosenberg

Foruden anførte Forseelser har jeg og satt mig i ufornoden

Gield og laant af en Knappemager Kone imod Bøger til Pant	1 m. 1 sk.
Af Studenten Jacob Larssen ligeledes mod Pant	2 m. 10 sk.
af Feltskiærer Svenden Knold imod Pant min danske Bibel	3 m. 8 sk.

af Skoeholder Gulev imod Pant Høstes danske Bibel ..	3 m. - -
af Skipper Søren Michelsen mod Pant den ægte Tome af Holbergs Dannemarcks Historie, som Rector Krarup havde laant mig.....	1 Rdl. - - - -
Af Rector Krarups stue-Pige uden Pant.....	1 Rdl. - - - -
af Disciplen Rasmus Kruse uden Pant.....	- - 1 - - -
af Disciplen Niels Borgen ligeledes.....	- - 1 - 8 sk.
af Disciplen Rytzov ligeledes.....	- - 2 - 3 -
	4 Rdl. 3 m. 1 sk.

Hvilke 4 Rdl 3 m 1 sk jeg har spildt hen og brugt til unyttige omkostninger.
Hvilket at forholde sig saa i Sanhed jeg herved tilstaar.

Aarhus d. 25 May 1776

H C Rosenberg

At Hans Christian Rosenberg i vores Paahør har mundtlig tilstaaet den første forestaaende Bekiendelse af ham utvungen og sandfærdig at være aflagt og anført; samt at den underskrevne af 25 Maji af ham i vores Paasyn frivillig er optegnet efter egen i vores Nærværelse aflagte Tilstaaelse, det bliver herved af os bevidnet.

Aarhus d. 25de Maji 1776

C CLAUSEN. I HØST.

- Efter læsningen af disse papirer kan man daarligt undgaa at være interesseret i at høre om disciplens videre skæbne.

Takket være gode forbindelser lykkedes det at faa ham optaget i mesterlektien i Ribe skole, hvorfra han dimitteredes det følgende aar. Efter at have læst nogle aar ved Universitetet blev han faderens kapellan i Resen sogn, Ribe stift. 1787 efterfulgte han faderen som sognepræst og fungerede som saadan til sin død 1812. Han var gift, men efterlod sig ingen børn¹⁾.

CARL ERLING JØRGENSEN
stud. mag.

BROEN

Da hr. MADS MORTENSEN BROEN, sognepræst til Ourø i Issefjorden (Wiberg nr. 881. 4) døde, uvist når, men før 28/7 1645, efterlod han sig ingen livsarvinger, og for at man kunne få rede på arveforholdene, avhørtes en række vidner på Hornum herredsting den nævnte dag, og derved oplystes følgende om hans familieforhold:

MADS n. n. fik i Rodsted i Sønderup sogn følgende børn:

¹⁾ Jvfr. Oluf Nielsen, Historisk-topografiske Efterretninger om Skodborg og Vandfuld Herreder s. 146-7, 149-50. Personalhistorisk Tidsskrift 9. R. III, 212.

1. LAUST BROEN, der døde i Nibe.
2. THOMAS BROEN, der boede i Sønderholm, men var død 1645. Han havde datteren ANNA.
3. PEDER BROEN, der boede i Dallum i Suldrup sogn.
4. ANDERS BROEN, der boede i Lindgård i Slet herred, men døde i Løgstør. Han havde børnene: Margrete, Christen i Lyngsø og Anne, der alle levede 1645.
5. CHRISTEN BROEN, der først boede i Høldal i Suldrup sogn, senere i Kallundborg, hvor han døde.
6. MORTEN BROEN, der drog til Sjælland, og hvis søn var hr. MADS, sognepræst til „Orø“.
7. SIDSEL MADSDATTER, der havde sønnen LARS.

Hr. Mads' fader og dennes sødskende var alle døde i 1645, så arven efter ham må være tilfaldet hans ovennævnte fætre og kusiner.

(Hornum herreds tingbog 28/7 1645)

HANS H. FUSSING.

TIL ARTIKLEN HOLCK'SKE SLÆGTER

i Personhistorisk Tidsskrift 1948.

p. 93. Ifølge Meddelelse fra Stabsfanejunkeren O. Ovenstad hed den her nævnte Kaptajn ikke TESSIN, men PEZIJN, han gjorde Tjeneste ved Akershus Infanteri Rgt.

p. 102. I Ovenstads norske Militærbiografier nævnes en HERMAN HOLCK, der blev Regimentsadjutant ved Oplandske nat. Inf. Rgt. 21. Okt. 1710 og vistnok kun stod der en kort Tid. Han kunde være en Efterkommer af Præsten PEDER HOLCK i Folden, i hvis Efterslægt Navnet Herman forekommer, eller muligvis en af de Sønner af Kapt. HENRICK HOLCK (af Myklebust-Slægten), der faldt i Den store nordiske Krig.

H. H.

SUPPLEMENT TIL STUDENTERFORTEGNELSER

VED H. FRIIS-PETERSEN

Aabenraa: Studenter fra Aabenraa immatrikulerede i Leipzig 1660–1769 (Alb. Schröder: „Studenten aus Apenrade, Hadersleben und Tondern an der Leipziger Universität“ i Heimat-Blätter aus Nordschleswig, 1940 S. 69).

Aalborg: Oplysninger om Studenter fra Aalborg Katedralskole 1870–1938 (Kjeld Galster: „Aalborg Katedralskole 1540–1940“ S. 327–373).

Haderslev: Studenter fra Haderslev immatrikulerede i Leipzig 1594–1746 (Alb. Schröder: „Studenten aus Apenrade, Hadersleben und Tondern an der Leipziger Universität“ i Heimat-Blätter aus Nordschleswig, 1940 S. 69–70).

Die Abiturienten des Gymnasiums 1866–1920 (v. C. Carstens i „Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins“ 8. B. 1921 S. 79–94).

Personalier vedrørende Dimittender fra Haderslev Katedralskole 1921–1925 (v. Olav Christensen i „Haderslev-Samfundets Aarskrift“ 1946–1950).

Hjørring: Fortegnelse over samtlige Studenter udgaaet fra Hjørring Gymnasium 1910–1944 (v. V. G. Konradsen i Skoleprogram 1944 S. 5–94).

Ribe: Personalhistoriske Oplysninger om de af Ribe Katedralskole 1921–1930 dimitterede Studenter (v. Ejnar Askgaard i Tillæg til Efterretninger om Ribe Katedralskole 1944–45).

Sønderborg: Studenter fra Sønderborg immatrikulerede i Kiel 1665–1865 (T. O. Achelis: „Aus der Geschichte der Sonderburger Lateinschule“ i Heimatblätter für den Kreis Sonderburg, V. 1925 S. 116–120).

Tønder: Studenter fra Tønder immatrikulerede i Leipzig 1445–1792 (Alb. Schröder: „Studenten aus Apenrade, Hadersleben und Tondern an der Leipziger Universität“ i Heimat-Blätter aus Nordschleswig, 1940 S. 70–71).

Studerterne ved Københavns Universitet 1829–1880, alfabetisk ordnet, med Identificering og Henvisninger til den trykte Litteratur (v. H. Friis-Petersen. 1950. Maskinskrevet Manuskript paa kgl. Bibl. og Statsbiblioteket).

Endvidere gøres opmærksom paa Studenter-Jubilæumsskrifterne, der begynder med Studenterne af 1812 og med enkelte Lakuner er fortsat til den nyeste Tid.

SUPPLEMENT TIL SAMME

VED TH. O. ACHELIS

Til den meget værdifulde Oversigt over Studenterfortegnelser, som H. Friis-Petersen har givet i nærværende Tidsskrift 1949, S. 122–132, kan m. H. t. Hertugdømmernes Latinskoler gives nogle Tilføjelser.

Glückstadt: D. Detlefsen, Liste der aus den oberen Klassen des Gymnasiums abgegangenen Schüler 1786–1821 (Progr. 1889, S. 13–16).

D. Detlefsen, Geschichte des kgl. Gymnasiums zu G., 5 (Progr. 1897, S. 24–25): Dimittender 1815–1825.

D. Detlefsen, Geschichte . . . 5, Fortsetzung (Progr. 1898, S. 29–30): Dim. 1826–1837.

D. Detlefsen, Geschichte . . . 6 (Progr. 1904, S. 29–30): Dim. 1837–1853.

D. Detlefsen i Glückstädter Fortuna 1898, S. 31. Krigsdeltagerne 1848–1850.

Husum: E. Møllers Bog er udkommet i „Quellen und Forschungen zur Familiengeschichte Schleswig-Holsteins, Bd. 4.

Kiel: Andreas Detlefsen, Die Abiturienten der Kieler Gelehrtenschule von Ostern 1848 bis Ostern 1908 (Progr. 1908).

- Meldorf*: Niemeyer, Die Abiturienten der Meldorfer Gelehrtenschule. Von Ostern 1767 bis 1910 (Progr. 1910).
- Ratzeburg*: P. Bopertag, Zur Erinnerung an die ersten fünfundzwanzig Jahre des Bestehens der Lauenburgischen Gelehrtenschule (Progr. 1871, S. 37-50): Elever 1846-1871.
J. Wassner, Geschichte der ersten fünfzig Jahre der Lauenburgischen Gelehrtenschule zu Ratzeburg (Progr. 1896, S. 67-72): Dim. 1847-1895.
- Rendsburg*: P. S. Frandsen, Geschichte der Gelehrtenschule zu R. (Progr. 1857, S. 37): Dim. 1820-1830.
Rudolf Koopmann, Verzeichnis der Lehrer und Schüler der oberen Klassen, die von Michaelis 1854 bis Michaelis 1904 dem Gymnasium und Realgymnasium in R. angehört haben (Progr. 1905, S. 5-24).
Verein früherer Schüler und Lehrer des Gymnasiums und Realgymnasiums zu R., S. 7-36: Elever i „Secunda“ og „Prima“ 1854-1931.
- Schleswig*: Achelis i Jahrbuch Angeln, Bd. 8 (1937), S. 11-15: Dim. 1821-1851.

TH. O. ACHELIS.

JØRGEN ROSENKRANTZ

Tilføjeelse til Personalhistorisk Tidsskrift 1949, pag. 152.

I Ny kgl. Saml. 2°, 743, findes en afskrift af Jørgen Rosenkrantz's selvbiografi. Papiret viser en nederlandsk vandmærketype fra 18. århundrede, og hånden er Langebeks. Fra Danske Magazins udgave adskiller manuskriptet sig ved at medtage et (mindre væsentligt) stykke, der i levnedbeskrivelsen trykte version nok er gledet ud under sætningen; desuden har afskriften bevaret 16. århundredes stavemåde.

SVEN GISSEL.

ANMELDELSER

MORTEN BORUP: *Johan Ludvig Heiberg*. I–III. Kbh. (Gyldendal) 1947–49. I 249 S., II 243 S., III 234 S.

Breve og Aktstykker vedrørende Johan Ludvig Heiberg. Udgivet af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved MORTEN BORUP. I–V. Kbh. (Gyldendal) 1946–50. I 174 S., II 356 S., III 341 S., IV 365 S., V 394 S.

Siden 1940, det Aar de Heiberg-Gyllembourgske Privatpapirer i Rigsarkivet blev offentligt tilgængelige, har vi oplevet en næsten overvældende Forøgelse af Heiberg-Litteraturen. I hurtigt Tempo er det rige Materiale blevet gransket, kommenteret og bragt i Trykken. Udgave har fulgt Udgave, og nu – ti Aar efter – er Gruben vist saa godt som tom. Det er næppe andet end Slagger, der er ladet tilbage. Det igangsættende Initiativ i denne Sag har ligget hos afdøde Professor Aage Friis, men mange andre har været i Virksomhed og bistaaet ham ved Fremdragelsen af det store Stof. 1940 indledte han Rækken af de senere Aars anselige Heiberg-Publikationer med Brevudgaven „Fra det Heibergske Hjem“. 1943 kom Morten Borups Udgave af „Heibergske Familiebreve“, og Aaret efter fulgte den statelige fjerde Udgave af Fru Heibergs Memoirer „Et Liv gjenoplevet i Erindringen“, forsynet med hele det oprindeligt udskudte „private“ Materiale og en særdeles fyldig Kommentar. 1947 noteredes fjerde Udgave af Fru Heibergs Bog om P. A. Heiberg og Thomasine Gyllembourg, forøget med et helt Bind Tillæg og Oplysninger, og udgivet efter samme Principper som den nye Udgave af Fruens Erindringer. Til de to sidstnævnte slutter sig som en Art Efterslæt fra den rige Høst de af Just Rahbek meddelte Studier og Aktstykker i Bogen „Omkring Johanne Louise Heiberg“ (1948), og som Kronen paa Værket foreligger endvidere MORTEN BORUPS monumentale trebinds Biografi over Johan Ludvig Heiberg og den nu afsluttede fembinds Udgave af „Breve og Aktstykker vedrørende Johan Ludvig Heiberg“, ligeledes besørget af Lektor Borup.

Med Fuldførelsen af de sidste to Publikationer har en enkelt flittig og beskeden Forsker lykkeligt ført et Forehavende til Ende, som med et lidt misbrugt Ord er stort og betydningsfuldt nok til at kaldes et Livs Bedrift, skønt alle ved, at det ikke er det eneste, Morten Borup har bedrevet. Th. A. Müller naaede efter en Menneskealders ihærdigt Studium af Holberg kun til at skildre denne Digters Levned indtil 1722, eller omtrent hans halve

Liv. For dette Arbejde høstede han, muligvis mod sin Vilje, paa sine gamle Dage mange og fortjente Æresbevisninger. Meningen med disse Bemærkninger er ikke at anlægge en mekanisk Maalestok paa en Forskergeringens Betydning; de tager kun Sigte paa at værge J. L. Heibergs Biograf, som ikke er gaaet mindre samvittighedsfuldt til Værks end Holbergs, mod den endnu urimeligere Uret, at han ligefrem skulde komme i Vanry, fordi han overkommer saa utrolig meget og i Stedet for den halve altsaa har givet os den hele Johan Ludvig Heiberg.

Det er kun rimeligt at rose Morten Borup for hans Flid, Metode, Præcision og Grundighed i Arbejdet; men det er ikke nok. Med alt dette kunde hans Heibergbiografi godt være blevet en ideløs og kedsommelig Bog af den Art, hvori den videbegærlige tror at føle sig snydt for det væsentligste. Man kender disse historiske Biografier uden historisk Duft eller Stemning, med megen Lærdom og livløse Milieuer, hvor ingen samlende Tanke findes og Helten eftertrykkeligt ses at have opgivet Aanden. Vi maa være Morten Borup taknemmelige for, at det ikke er et saadant Gravmæle for den Heibergske Aand, han har skænket os, og fremhæve den modne menneskelige Indsigt, det sunde Omdømme, Taktfølelsen og den vaagne, men aldrig smaalige Retfærdighedssans, hvormed hans Bog er skrevet.

Og Retfærdighed er ikke ligefrem det, Eftertiden mest har været villig til at yde J. L. Heiberg. Af alle Guldalderens store danske Digtere har ingen maattet vente saa længe paa en samlet Vurdering af sit Livsværk som han. Borup peger paa, at den, der skal foretage en saadan Vurdering, ikke kan nøjes med det rent digteriske; han maa ogsaa opkaste sig til Dommer i „filosofiske, astronomiske, zoologiske, grammatiske, mytologiske, litteraturhistoriske og dramaturgiske“ Spørgsmaal, altsammen Discipliner, som Heiberg med sin store Alsidighed fra Tid til anden har produceret sig i. Borup ser i dette Forhold en af Grundene til, at ingen Forsker tidligere har vogtet sig i Lag med Opgaven at skildre hele hans Liv og Gerning under eet; thi hvem har mere den fornødne Indsigt i alle disse Videnskaber til at dømme ham med Autoritet? Det kan være, Borup har Ret, men ogsaa andre Aarsager har vel gjort sig gældende. Tiden arbejder periodevis for visse Digtere, ikke for andre. Heibergs centrale Stilling i dansk litterær Kritik og dansk Teaterkritiks Historie er i vort Aarhundrede blevet fastslaaet af Paul V. Rubow og Fr. Schyberg; og dog har en senere Kritik fulgt væsentlig andre Veje og indtil i Dag overvejende hyldet de stik modsatte Idealer. Den Tid, der er gaaet siden Heibergs Død, har ikke været gunstigt stemt mod de Smags- og Korrekthedsideal, han engang kæmpede for og selv søgte at virkeliggøre baade i sit Liv og i sin Poesi. Den gamle Paludan-Müller besvarede den begyndende Realismes Krav om, at Digtningen burde være Kød og Blod af Tidens Tanker og Røre, med en Henviisning til, at Kød og Blod fik man hos Slagteren. Han var opvokset med den Heibergske Æstetik, som aldrig blev træt af at ivre mod den „raa Virkelighed“. Den kunde være saa grum og virkelig den være vilde, den hørte ikke til i Poesiens Verden. Dogmet

ramte endda Paludan-Müller selv, som det ses af Heibergs Anmeldelse af „Adam Homo“'s første Del. Desværre har ved Tidernes Ugunst Efterslægten set den raa Virkelighed brede sig mere og mere, baade i Livet og Litteraturen, paa Smagens Bekostning. Smagen er ikke langt fra at være blevet det billigste af alt. Den hjælper os hverken til at leve eller dø, Korrektheden endnu mindre. Det Svar vilde man antagelig faa fra adskillige af 70ernes, 80ernes, 90ernes og det 20. Aarhundredes Digtere – maaske ikke de lykkeligste, men heller ikke de mindste – hvis man spurgte dem, om de ikke fandt, at Tiden snart var inde til ligesom i Heibergs Tid at gøre Smagen til Statsreligion.

Spørgsmaalet om Heiberg og vor Tid kommenteres af Borup i Bogens Slutningslinier med følgende Ord: „Kan man end ikke leve paa ham [Heiberg] som paa Grundtvig eller Søren Kierkegaard . . ., saa kan den danske Aand dog ikke undvære Funkerne af hans Vid. I en Tid, hvor den aandelige Kultur overalt er paa Tilbagetog, er det en stor Værdi for en Nation at have et Fond som Heibergs Værker at øse af.“ Det forekommer mig unægtelig, som om Aanden har svigtet Morten Borup en Kende, da han skrev disse Linier. Som Konklusion er de fattigere, mere slapt og tilfældigt formuleret end meget af det øvrige, han har at sige til Heibergs Ros eller Dadel hvor som helst i sit Værk. Det lyder, som om han af hele den Heibergske Arv ikke turde sætte sin Lid til andet end Viddets Livskraft.

Men lader meget af J. L. Heibergs æstetiske Troslære, den engang almægtige, sig ikke længere genoplive, maa vi trøste os med i Stedet at have faaet Manden selv, Personligheden, levende tilbage. Og det er i Sandhed en stor, smuk, fornem og harmonisk Personlighed, et værdigt Dannelsesideal for en yngre Slægt i en disharmonisk Tid. Det er haabløst i en kort Anmeldelse at yde Morten Borup Retfærdighed for alt det nye og interessante, hans Biografi og de tilhørende Breve og Aktstykker har bragt for Dagen. De udkommer formelt som to særskilte Publikationer, men de lader sig ikke skille og danner tilsammen eet stort sammenhængende Værk, hvori Digteren, Filosofen, Kritiker og Teaterembedsmanden J. L. Heibergs Liv og Virke endelig ligger fuldt og klart dokumentarisk belyst. Med dets Afslutning har baade Personalhistorikere, Litteraturhistorikere og ikke mindst Dyrkere af den hjemlige Teaterhistorie faaet et uvurderligt Værk i Hænde.

OLE JACOBSEN.

LARSEN-LEDET: *Mit Livs Karrusel*. IV. Fast i Aarhus. 254 S. 1949. Gyl-dendal.

Fjerde Bind af LARSEN-LEDETS Erindringer foregaar i 1905–06 og skildrer hans Virksomhed som Redaktionssekretær fra Starten af „Jydsk Morgenblad“, det mislykkede Forsøg paa at skabe en radikal Morgenavis for Jylland. Unægtelig et tragikomisk Kapitel i nyere dansk Pressehistorie! Billederne fra Bladets omtumlede daglige Tilværelse er ligesaa livagtige som de er overraskende, tegnede med Fynd og Humør; Portrætterne af dets Ledere: Højskoleforstander

HELGE HOSTRUP, senere Generalkonsul MARINUS L. YDE og Jernbanemanden VILHELM OHLSSON meget morsomme, men rigtignok ogsaa temmelig nærgaaende, for ikke at sige taktløse. Sit eget Lys sætter Forf. ikke under nogen Skæppe; han er ubestridt Helten i enhver Situation. Men Selvbiografien dokumenterer ogsaa paa samme Tid hans klare Forstand, urokkelige Ro midt under al Forvirringen, hans berømte Slagfærdighed og hans usædvanlige Evne til at fortælle en god Historie. I Tilgift til Beretningen om det ny-startede radikale Venstres Forsøg paa at erobre Jylland fortælles personlige Minder, som ikke er kedelige, om Aarhus' to store Socialdemokrater, HARALD JENSEN og PETER SABROE, og et Kapitel helliges Forf.s Oplevelser i Sverige og Norge under Unionskrisen 1905.

Stærkt subjektive, ikke just upartiske, men derfor ikke mindre fornøjelige Bidrag til Belysning af politiske Tilstande og Presseforhold i Christian IX.s sidste Regeringsaar.

H. TOPSØE-JENSEN.

ROBERT NEIENDAM: *Gennem mange Aar*. Afhandlinger og Kronikker. Med Billeder. Branner og Korch. 1950. 228 S. og 16 Tavler.

Man kunde have ønsket, da Teaterhistorikeren ROBERT NEIENDAM ifjor Foraar fyldte 70, at denne Mærkedag var blevet markeret ved Udsendelsen af et nyt Bind af hans Hovedværk, „Det kongelige Teaters Historie 1874–1922“, som Tidernes Ugunst standsede for en Snes Aar siden, og hvis Fortsættelse har været dybt savnet. Men Teaterhistorien, selv naar det gælder Nationalscenens Historie, har ikke blide Kaar i dette Land, naar Talen er om Understøttelser til videnskabelige Publikationer. Og saaledes er denne vigtige Haandbog forblevet en Torso til Fortrydelse for dens mange Læsere og sikkert ogsaa til Sorg for dens Forfatter.

Nu blev Fødselsdagen fejret paa en beskednere Maade, idet ROBERT NEIENDAM under Titlen „*Gennem mange Aar*“ har samlet og udvalgt 17 af sine talrige spredte Afhandlinger og Kroniker, hvoraf de 9 stammer fra det sidste Tiaar.

Kærnen i Bogen udgør fem værdifulde Essays, der tidligere har været trykt i samme Forfatters „*Mennesker bag Masker*“ (1931), nemlig: „Molière – Montaigne – Holberg – Pillooy“, „Adam Oehlenschläger og Dr. Ryge“, „Omkring Anna Nielsen“, „Henrik Ibsens første Besøg i Kjøbenhavn 1852“ og „Den lille Eventyrerske“. Man kan have sine Tvivl om Betimeligheden af at flytte de bedste Stykker fra en tidligere, meget benyttet og vurderet Essaysamling over i en ny, tilmed da det værdifulde Noteapparat, som er af Betydning for mange interesserede Læsere, stadig maa søges i første Udgave. Og det er utvivlsomt upraktisk, at de tre af disse fem Artikler har faaet nye Titler i „*Gennem mange Aar*“. Personlig vilde jeg have foretrukket, at Forfatteren i Stedet for havde reddet fem andre Afhandlinger af sin rige Produktion fra deres aabne Begravelse i Aviser eller Tidsskrifter.

Men Indlemmelsen af disse fem Essays fortæller en karakteristisk Ting om ROBERT NEIENDAM: Han synes aldrig, at et Emne er udtømt, eller at Behandlingen af det har faaet sin definitive Form. Alle Afhandlingerne i indeværende Bind er efter Forfatterens egen Oplysning i Forordet „gennearbejdet paany“. Denne Omarbejdelse kan studeres i Enkeltheder ved at sammenholde „Mennesker bag Masker“ med den nye Bog. Den er overordentlig grundig og spænder lige fra stilistiske Ændringer – der tit synes overflødige, da NEIENDAM som bekendt altid har ført en fortræffelig Pen – over Rettelser af Smaafejl op til væsentlige Tilføjelser af nyt Stof, snart et Par belysende Smaatræk, snart Udnyttelse af et hidtil overset Aktstykke eller Citat af et hidtil ukendt Brev. Karakteristisk i saa Henseende er den ypperlige Afhandling „Omkring Anna Nielsen“, en af Forfatterens betydeligste, der har faaet yderligere Fylde ved Benyttelsen af undertrykte Partier af Fru HEIBERGS „Et Liv, gjenoplevet i Erindringen“ og af Fru NIELSENS utrykte Rejsedagbog, men hvor f. Ex. ogsaa et Udtryk som „HEIBERGS Bureaukratisme“ skærpes til „HEIBERGS Arrogance“. Ogsaa enkelte Forkortelser noterer man sig. Hvorfor mon – i „Den lille Eventyrerske“ – er Aarstallet 1886 strøget, hvor Talen er om MAGDA v. DOLCHES Giftermaal med Fabrikant BOSSE?

Bogen henter Bidrag fra hele ROBERT NEIENDAMS Studieomraade, for saa vidt som den begynder med Grønnegadeteatrets Grundlæggelse og ender med „Det kgl. Teater under Besættelsen“. To betydningsfulde Afsnit har tidligere været trykt i vort Tidsskrift: „Æstetik contra Teater. Heiberg-Hostrup“ med nogle ubetalelige selvaflørende Betragtninger af Fru HEIBERG i hendes værste kvasifilosofiske Stil over HOSTRUPS Komedier og „D. G. Monrad og Teatret“. Af det øvrige rige Stof vil jeg være tilbøjelig til at fremhæve den kloge lille Afhandling „Omkring Kærlighed uden Strømper“, der konkluderer i de sande Ord om WESSEL: „Han egnede sig ikke til at ringe Døddag ind, men vilde more sig selv og andre med sin Satire, der – skønt den var tidsbestemt – alligevel ved sin komiske Kraft har overlevet den Genre, den parodierer“. Fremdeles den indgaaende Studie: „Peter Foersom, Oplæringskunstens Foregangsmand“ om den højtannede og litterært begavede Skuespiller, hvem vi skylder ikke blot de ru og kærnefulde Shakespeareoversættelser, men ogsaa den barnligt fromme Aftenbøn: „Nu lukker sig mit Øie“. Endelig Karakteristiker og Portrætter som „Georg Carstensen“, „Herman Bang som Skuespiller“ og „Betty Nansen“. Smaa Specialundersøgelser som „Thorvaldsen og Teatret“ og „Grundtvig og Teatret“ giver NEIENDAM Lejlighed til at lægge sin omfattende Viden og store Belæsthed for Dagen.

Teaterhistorie er en mangesidet Videnskab, og hver Forsker dyrker sit særlige Felt. For ROBERT NEIENDAMS Vedkommende er der ikke Tvivl om, at hans særlige Interesse er „Mennesker bag Masker“. Han er frem for alt Personalhistoriker og som saadan en af vore allerbedste. Som Videnskabsmand er han fremragende: en særdeles dygtig Arkivforsker med udpræget Sporsans med Hensyn til at finde vigtigt, upubliceret Materiale og metodisk Evne til taalmodigt og omhyggeligt at sammenstille en Mosaik af alle de

smaa karakteriserende Træk, hvoraf et Portræt opbygges, saa at Læseren faar den trygge Tillid: dette Billede ligner, saadan maa N. N. have været. Men han er dernæst en Ordets Kunstner. Hans Billeder af Fortidens Mennesker ligner ikke blot, de lever: Michael Rosing og Dr. Ryge, Anna Nielsen, der var Fru Heibergs Jævnbyrdige, og den fantastiske og pikante Eventyrske Rosalinde Thomsen alias Magda v. Dolche alias Enken Bosse.

Og drejer det sig om Mennesker, han selv har kendt, faar Billedet yderligere Farve i Skæret af personlige Minder: Herman Bang før den sidste Rejse, Betty Nansen og Anna Larssen paa deres Kunsts Højde.

„Gennem mange Aar“ vil finde mange Læsere. Den fortjener det.

H. TOPSOE-JENSEN.

Præstegaardsliv. Minder fra gamle Præstegaarde. Redigeret af ERNST FR. HANSEN. Kbh. 1949. 219 Sider. (P. Haase & Søns Forlag).

Det er ikke en ubetinget Ros, naar en Forfatter karakteriseres ved Tilføjelsen: „der er gaaet Præstegaard i ham“. Man vil derved antyde, at der paa Baggrund af det rige og skønne Præstegaardsliv, som saa ofte er blevet historisk skildret og saa ofte besunget, ikke sjældent har udviklet sig en sød-laden Sentimentalitet, der har liden Forbindelse med Virkeligheden, endnu mindre med Aand. Naar man derfor stilles over for en Bog med Titlen „Præstegaardsliv“, kan man paa Forhaand fyldes med nogen Ængstelse for igen at skulle møde den Række banale Klichéer, som kendetegner visse literære Behandlinger af dette Emne. Det er da paa sin Plads straks at fremhæve, at den i Overskriften nævnte Bog ikke giver Anledning til en saadan Ængstelse, men tværtimod i høj Grad formaar at hævde sin Plads baade ved Indhold og Form.

Bogen indledes med et ganske kønt Digt af MADS NIELSEN „Den gamle Præstegaard“, hvori man dog tydeligt nok genkender Reminiscenser fra Valdemar Rørdam. Langt vægtigere er den egentlige Indledning „Præstegaarden“ af Provst CARL HERMANSEN. Med fin Forstaaelse baade for Historie og Aandsværdier gøres der her Rede for, hvad der særtegner Præstegaarden til Forskel fra andre danske Hjem. Man maa her mindes Henrik Pontoppidans Ord om „Præstelivets ejendommelige Poesi“.

Naar Læserens Sind er blevet stemt i den rette Tonart gennem denne dobbelte Introduktion, stilles han over for en Række Erindringsbilleder af præstegaardsfødte. Hvor meget man end fra et historisk-kritisk Standpunkt kan indvende mod Memoirer med deres ofte subjektivt farvede Tilrettelægning af Stoffet og hyppige Erindringsforskydninger, saa viser det sig netop paa et Omraade som dette, hvor meget fattigere vor Litteratur vilde være, om man skulde undvære Memoireforfatternes personligt følte Skildringer af et svundet Kulturmilieu.

Udenrigsministeriets Direktør JENS RUDOLPH DAHL giver i en elegant,

let causerende Form Skildringer af nordjydske Præstegaardsliv (Brandstrup, Kettrup) i dette Aarhundredes første Decennium. Stiftsprovst JOHNS FOG-PETERSENS Bidrag om Alslev Præstegaard i Vardeegnen er tungere, men ogsaa lødligere og indeholder adskilligt af almindelig kirkehistorisk Interesse, især vedrørende hans Fader, den kendte grundtvigske Præst P. N. Petersens Virksomhed og hans Bestræbelser for at skabe en folkelig-kirkelig Vækkelse. Rektor CARL GAD vender Blikket langt bag ud og peger i sin Artikel „Fem Præstegenerationer“ paa en større historisk Sammenhæng. Ikke mindst Skildringen af Præsten Elieser Gad (i Skævinge) i forrige Aarhundredes Begyndelse tegner et mærkeligt Tidsbillede. Interessante, til Dels fælles Træk fra Hverdagslivet i de gamle Præstehjem meddeles af Missionær KNUD HEIBERG (Vemmelev ved Slagelse), Provst POVL HELWEG-LARSEN (Seest ved Kolding) og Forfatterinden INGEBORG OLRİK (Dalby paa Fyen). Pastor J. H. MONRAD tegner et ypperligt Billede af den herskabelige Kølstrup Præstegaard paa Fyen og viser, hvorledes det har været muligt under Nutidens saa stærkt forringede Kaar vedblivende at gøre Præstegaarden til Centrum i Sognet om end ad andre Veje og ved andre Midler. Den sidste Artikel (ved Direktør GUNNAR SADOLIN) omhandler Valløby Præstegaard, der var Forfatterens Barndomshjem og siden er blevet et Fælleshjem for Slægten. Paa ejendommeligt Maade sluttet her et Kredsløb.

Bogen tjener i høj Grad til Ære baade for Redaktøren og Bidragyderne. Hvor forskellige de enkelte Forfattere end kan være, hører de aabenbart alle hjemme i et eget aandeligt Frimureri, og hvor afvigende de skildrede Milieuer end kan synes, er dog visse gennemgaaende fælles Træk i Erindringsbillederne kendelige nok. Som et Bidrag til Belysning af et af de mest betydningsfulde Elementer i ældre Tidens danske Kultur vil „Præstegaardsliv“ være af blivende Betydning.

BJØRN KORNERUP.

Præstegaardsliv. Minder fra gamle Præstegaarde. Redigeret af ERNST FR. HANSEN. Anden Samling. Kbh. 1950. 211 S. (P. Haase og Søns Forlag).

Den Samling Erindringsbilleder fra danske Præstegaarde, som Redaktør ERNST FR. HANSEN 1949 udgav under Titel „Præstegaardsliv“, har fundet en saa gunstig Modtagelse, at det var naturligt, at Udgiveren har følt Trang til at lade den følge af et nyt Bind. Anden Samling er forsynet med en vel-skrevet Indledning af Redaktøren, der med Benyttelse af Arbejder især af Valdemar Rørdam, Halvor Zangenberg, Rasmus Ussing og Georg Hansen fremdrager en Række almindelige Træk til Belysning af svundne Tidens Præstegaardsliv og derved tegner Baggrunden for de følgende specielle Skildringer.

Ialt har ni Memoireforfattere givet Bidrag til dette Bind, og til Trods for deres Forskelligartethed er de foreliggende Mindetegninger baaret af en

mærkelig Helhedsstemning. Snart mere subjektivt følt, snart mere historisk orienteret er det de samme Toner, der genlyder, stadige Variationer over det Tema: Præstelivets ejendommelige Karakter som paa een Gang dybt rodfæstet i Dagligdagens Muld og dog et Vidnesbyrd om en højere Aandens Verden.

Det kan være vanskeligt nok at give den ene Forfatter Fortrin for den anden. Anmelderen vil dog maaske være tilbøjelig til at sætte Sognepræst, Dr. theol. L. P. FABRICIUS' Bidrag „Fra Gislev Præstegaard“ højest. Beretningen om Aarhundreders Skæbner og Skikkelser smelter her sammen med Indtryk fra et virksomt og frodigt Nutidsliv, saa at Bidraget næsten kan siges at give et Almenbegreb af dansk Præstegaardsliv.

Med Taknemmelighed maa man skønne paa det Arbejde, der i hele dette Samlingsværk er ydet af Udgiver og Forfattere for endnu en Gang at lade det gamle Præstegaardsmilieu træde frem som det Midtpunkt, det var i dansk Samfundsliv, før Nutidens store Skred – økonomisk, socialt, politisk, kulturelt – tog sin Begyndelse. Det er dog med en egen Følelse af Vemod, at man lægger Bogen fra sig. Snart højlydt, snart stilfærdigt klinger det næsten fra hver eneste Side: Ak! hvor forandret!

BJØRN KORNERUP.

FINN T. B. FRIIS: *H. C. Andersen og Schweiz*. 152 S. ill. 1949. Gyldendal.

H. C. Andersen besøgte første Gang 1833 Schweiz og søgte som syg og nedbrudt Olding i 1873 forgæves Helbredelse i dette Land, som han elskede saa højt, og som han under sine mange Ophold havde lært saa grundigt at kende. I hans Digtning staar det store Eventyr „Iisjomfruen“, der vandt ham Bjørnsons Beundring, som det smukkeste Vidnesbyrd om, hvad Alpelandet betød for ham.

Kontorchef Finn T. B. Friis, der tidligere har udgivet en fortræffelig Bog om Schweiz (1945), og som i en interessant Afhandling i „Meddelelser fra Thorvaldsens Museum“ 1947 har behandlet Løvemøntet i Luzern, har med sit nye Skrift givet et smukt og værdifuldt Bidrag til H. C. Andersen-Litteraturen paa et Omraade, der ikke tidligere har været behandlet i Sammenhæng. Han har ikke blot studeret det paa Dansk foreliggende trykte og utrykte Materiale (Digterens utrykte Dagbøger og et omfattende Brevstof). Men han kender, hvad der i høj Grad forøger Bogens Interesse, af Selvsyn grundigt de Egne, Andersen har gæstet, har paa Stedet efterforsket endnu levende Traditioner om ham og hans Schweizer-Venner og har ved yderligere Biblioteksstudier i Schweiz fremdraget en Mængde, for danske Læsere nyt, personalhistorisk Stof om de Mennesker, Digteren mødte under sine Rejser i de forskellige Egne af Landet. Fremhæves her skal især Oplysningerne om de for Forbindelsen mellem Danmark og Schweiz betydningsfulde Ur-magerfamilier Houriet og Jürgensen i Le Locle.

Bogen er overordentlig nydeligt udstyret. Ogsaa dens usædvanlige Billedstof vidner om Forfatterens Kyndighed og utrættelige Sporsans.

Alt ialt et Værk, om hvilket der kun er godt at sige, og som i Oversættelse fortjente at blive tilgængeligt for et schweizisk Publikum.

H. TOPSØE-JENSEN.

T. VOGEL-JØRGENSEN: *Berlingske Tidende gennem to Hundrede Aar 1849-1949*. I-III. 1949.

Et stort og gammelt Blads Historie kan spænde vidt. Den er ikke alene en Del af det paagældende Lands Pressehistorie, den rummer ogsaa tekniske Perspektiver som Tryk, Billeder og Papir, Politik og Aandshistorie, Reklame, Personalhistorie og meget andet. Dette er naturligvis af saa meget større Betydning, jo ældre og indflydelsesrigere Bladet er. For „Berlingske Tidende“s Vedkommende er der unægtelig Plads for adskilligt. Det er ikke alene vort ældste nu eksisterende Blad, det er ogsaa det største, og det har gennemgaaet en Udvikling, der giver Anledning til at belyse et helt stort Stykke Danmarkshistorie. Saaledes har Vogel-Jørgensen ogsaa opfattet Opgaven. Han har villet skabe et Jubilæumsværk, der ikke tjener blot Jubilæets Tarv, men lever videre som et fast Punkt i Litteraturen, og det er lykkedes ham. Der foreligger fra tidligere Tid en Begyndelse til et Værk om Bladets Historie, skrevet af Professor Norvin og Arkivar Jürgensen West, men det er kun naaet til 1838, og Vogel-Jørgensen har set bort fra det, for saa vidt som han har taget Arbejdet op fra Bunden. Det er ikke lidt, han har naaet i de forholdsvis faa Aar, han har haft til sin Raadighed. Kilden er naturligvis først og fremmest selve Bladets 200 Aargange, og de er underkastet en grundig Gennemgang, selv om en fuldstændig Gennemlæsning forbyder sig af sig selv. Dertil kommer et betydeligt utrykt Materiale, dels i Bladets eget Arkiv, dels i Rigsarkivet (hvor der besynderligt nok findes 14 Pakker af Bladets Arkiv fra Aarene 1843-65), Sjællands Landsarkiv (Carl Berlings Skifte) og Bibliotekerne. Endelig er naturligvis i vid Udstrækning andre Aviser og trykt Litteratur benyttet. En stor Del af de citerede Dokumenter er trykt i Værkets 3. Del.

Dette omfattende Materiale har Vogel-Jørgensen behandlet baade med Grundighed og Selvstændighed. Hans Glæde ved Arbejdet lyser frem ikke mindst af Rigdommen af Noter med deres undertiden næsten overdrevent fyldige Oplysninger, der indeholder mange Guldkorn. Der er Fejl i Bogen, og hvor skulde det kunne være anderledes, men Hovedindtrykket er Soliditet og Nøjagtighed.

I denne Rigdom vil man være tilbøjelig til at fremhæve dels første Binds grundige og fængslende Fremstilling af „Berlingske Tidende“s Genesis ud af den ældste danske Presse, dels det Væld af biografiske Skildringer, Bogen indeholder, og i hvilke navnlig tre Skikkelser dominerer, CARL BERLING, M. L. NATHANSON og CHR. GULMANN. Disse Mænd har hver paa sit Tids-

punkt nystiftet Bladet. Carl Berling var den geniale Udgiver, Nathanson den nyskabende Redaktør og Gulmann den moderne Kombination af begge Dele: Bladmanden. Ingen af dem var ret beset nogen stor Journalist, men de forstod, hvad der netop i deres Moment maatte kræves af et Blad, og de kunde sætte Folk i Arbejde. Jeg for min Del finder Vogel-Jørgensens Skildring af Nathanson den mest fængslende i Bogen; lysende træder denne kerne-danske Mosait frem for Læseren, en fin Kombination af det hos „Berlingske“, der gjorde Tantenavnet berettiget, og en levende Aands Blik for, hvad Presse var og skulde være.

Alene denne udførlige og vel underbyggede Karakteristik fastslaaer Bogens blivende Værdi. Men man kan ikke lade være at nævne den Vrimmel af mindre Biografier, der fylder navnlig andet Bind. Naturligvis er den biograferede altid set ud fra Bladet og hans Tilknytning til det, og det kan betinge en vis Indsnævring. Men det har jo altid Interesse at se Manden i hans Arbejde, og selv Petitesser bidrager her til det samlede Billede. Personalhistorikerne vil ud i Fremtiden finde adskilligt hos Vogel-Jørgensen, som uden hans Arbejde maaske var forblevet unoteret, og det bør han have sin Ære for.

Alt i alt er der Grund til at være tilfreds baade med Bladets Initiativ, med Valget af Forfatter, med hans samvittighedsfulde og skarpsindige Løsning af Opgaven og med den elegante Udstyrelse, der er blevet Bogen til Del. Et Standardværk.

POVL ENGELSTOFT.

SPØRGSMAAL

(Eventuelle Svar bedes tilsendt Redaktionen, der vil sende dem videre til Spørgeren og offentliggøre dem i Tidsskriftet.)

HASSING

20/7 1748 blev tidligere sergeant ANDREAS HASSING begravet i Viborg (Graabrødre), han efterlod sig foruden enken, MAREN JENSDATTER, 5 børn deriblandt en søn JENS ANDREASEN HASSING, der i 1748 var skrædersvend i Viborg og i sit 18. år (konf. i Viborg (Sønder sogn) 2/10 1746), og en datter MARIE ANNE HASSING, der blev døbt i Viborg (Sønder sogn) 17/6 1742, her står faderen opført som spiseimester for fangerne ved tugthuset. En anden søn, CHRESTEN HASSING, tog 7/8 1753 borgerskab i Viborg som skrædder, her står han opført som født i „Lange ved Randers“, hans fødeår må være ca. 1723.

Hvor stammer ANDREAS fra, og hvor er de to sønner født, samt hvor og når er MAREN JENSDATTER død? Hvad er der blevet af JENS HASSING? Er der mon nogen forbindelse mellem ovennævnte familie og den MAREN JENSDATTER HASSING, der d. 22/5 1737 i Viborg Domkirke blev gift med organist ALEXANDER HØFFNER, og som døde 7/6 1759 i Viborg (Domsogn)?

KNUD G. C. HASSING. Postbox 110, Vejle.

TIL MEDLEMMERNE

Fra sparekassefuldmægtig E. JUEL HANSEN, Pantheonsgade 12, Odense har tidsskriftet modtaget meddelelse om, at oplysninger kan fås om følgende slægter:

Slægterne ALBERTUS, BARDRAM, BERTELSEN (fra Nørre Rangstrup Herred), BIRCH (fra Assens), BIRCHEROD og BIRKEROD, BLAD, BLESS, BRANDT (fra Bogense og Middelfart), EXING, FELDTHUSEN, FÜRSEN, HANSEN (Biskop Peder H.s Sl.), HEMMER (fra St. Croix), HERDAHL, HUUSFELDT, JERICHOW (tidl. CHRISTENSEN), KURRELBAUM, LINDENHAN, MØHL (fra Kolding), D'ORIGNY, RESTING, RHEINLÄNDER, RIEFFESTAHL, SCHRÖDER (fra Ærøskøbing), SEYDEWITZ, STEENSEN (Aunbjerg), TECHT, v. THUN, WILMS og ZINN.

Endvidere: Biografiske Oplysninger om slesvigske Jurister, biogr. Opl. om de i H. t. Patenterne af 10/5 1851 og 29/3 1852 fra Amnestien udelukkede Personer, Notater om Maanedsløjtnanter 1800-01, 1807-14 og 48-50, Hædersmedaillen i Anledning af 2. April 1801, St. Helena-Medaillen, en Del Oplysninger (med Registre) om Livrentesocietetet af 1775 og Tontinen af 1800, maskinskrevne Registre til følgende Værker: Collegial- og Departements-tidende (foreløbig Afsnittet Befordringer og Afgang) 1798-1870, Dolleris: Danmarks Boghandlere I-IV, Kay Larsen: Danmarks Kapervæsen 1807-14, Personalhistorisk Tidsskrifts Tillæg: Dødsfald i Danmark 1881-1923, Richter: Dødsfald i Danmark 1761-90 og 1791-1890, Topsøe-Jensen og Marquard: Officerer i den dansk-norske Søetat 1660-1814 og den danske Søetat 1814-1932, I-II.

Forespørgsler fra Samfundets Medlemmer kan forventes besvarede, naar frankeret Svarkuvert (evt. international Svarkupon) vedlægges.

Cand. phil. KNUD G. C. HASSING, postbox 110, Vejle, samler oplysninger vedrørende familierne HASSING.

Civilingeniør JØRGEN GLØERSEN, Drammensveien 97, Oslo, søger følgende årgange af Personalhistorisk Tidsskrift: 1882, 1892-95, 1898, 1901, 1912-15, 1917-18, 1920-21, 1927. Tilbud bedes meddelt direkte.

SAMFUNDETS ANLIGGENDER

Følgende har indmeldt sig i Samfundet: KARL RAFN ANDERSEN, Ballerup, CENTRALBIBLIOTEKET i Nakskov, ERHVERVSARKIVET, Århus, cand. phil. KNUD G. C. HASSING, Vejle, frøken INGER SEIDELIN HJORT, Klampenborg, afdelingsbibliotekar SVEN HOUMØLLER, HUMANISTISKA BIBLIOTEKET, Stockholms högskola, LEIV TRESCHOW KRAFT, Oslo, lærer H. K. KRISTENSEN, Lunde, mag. art. POUL LINNEBALLE.

Samfundet har derefter 329 medlemmer, nemlig 267 i Danmark, 42 i Norge og 20 i det øvrige udland. Det tilsvarende tal var året forud 329 medlemmer.

Fra 1. januar 1951 har desuden følgende indmeldt sig i Samfundet: fuldmægtig CHR. BJØRN-JENSEN, universitetssekretær Povel FØNSS, dr. med. ERIK GARDE, assistent K. SECHER JENSEN, sekretær P. O. ROSENØRN og RØDOVRE KOMMUNEBIBLIOTEK.

Samfundets bestyrelse består fra 1. jan. 1951 af nedennævnte medlemmer:

Højesteretsdommer A. DRACHMANN BENTZON.	Kontorchef i Finansministeriet ARILD FALK-JENSEN.
Kammerherre, hofjægmester, lensbaron H. BERNER SCHILDEN HOLSTEN.	Museumsinspektør H. HJORTH-NIELSEN.
Kontorchef i Danmarks Nationalbank O. H. CLEMENTSEN.	Professor ved Universitetet, dr. jur. STIG IUUL.
Redaktør, cand. mag. POVL ENGELSTOFT.	Overarkivar i Rigsarkivet, dr. theol. BJØRN KORNERUP, formand.*
Bibliotekar, dr. phil. ALBERT FABRI- TIUS, sekretær.*	Overbibliotekar, dr. phil. H. G. TOP- SØE-JENSEN.*
	Redaktør T. VOGEL-JØRGENSEN.

De med * betegnede herrer danner skriftudvalget.

FORTEGNELSE OVER MEDLEMMERNE
AF
SAMFUNDET FOR
DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE

(31. DECEMBER 1950)

Æresmedlemmer.

Kgl. Ordenshistoriograf, dr. phil. LOUIS BOBÉ.
Ridderhusgenealog, Universitetssekretær, fil. dr. h. c., Friherre TOR
CARPELAN, Helsingfors.
Arkivraad, fil. dr. JOHAN AXEL ALMQUIST, Stockholm.
Professor, dr. phil. HALVDAN KOHT, Oslo.
Överbibliotekarie, fil. dr. GUNNAR CARLQVIST, Lund.
Professor, dr. theol. J. OSKAR ANDERSEN.
Grosserer, TH. BULL, Oslo.

Korresponderende Medlemmer.

DURCHMAN, OSMO, Kansliråd, Bibliotekar i Styrelsen for Genealo-
giska Samfundet i Finland, Helsingfors.
HILDEBRAND, BENGT, Docent, fil. dr., f. d. Redaktør af Personhistorisk
Tidskrift, Stockholm.
KELLINGHUSEN, HANS, Professor, Arkivraad ved Statsarkivet i Ham-
burg.
SOLLIED, P. R., Ingeniør, Oslo.

Medlemmer i Danmark¹.

Hs. MAJESTÆT KONGENS HAANDBIBLIOTEK.

AALBORG HAANDVÆRKERFORENINGENS BIBLIOTEK, Aalborg.
AARHUS CENTRALBIBLIOTEK.
ABILDGAARD, J., Apoteker, Nykøbing Falster.
AHLEFELDT LAURVIGEN, ADOLPH, Greve.
ANDERSEN, ARTHUR, Landsdommer.

---

¹ Hvor ingen Bopæl er anført, er denne København.

- ANDERSEN, A. E., Civilingeniør, Nørre Aaby.
ANDERSEN, K. BRUUN, Landsretssagfører, Branddirektør, Ærø.
ANDERSEN, KARL RAFN, Ballerup.
ASSENS AMTSBIBLIOTEK, Assens.
BARTH, E. D., Overretssagfører.
BAY, BJØRN B., Prokurist, Sundby pr. Nykøbing Falster.
BENTZON, A. DRACHMANN, Højesteretsdommer.
VON BENZON, AAGE, Vekselerer.
BENZON, TOVE, Frue, Vedbæk.
BERLINGSKE TIDENDES ARKIV OG BIBLIOTEK.
BERNER SCHILDEN HOLSTEN, H. Lensbaron, Kammerherre, Hofjægermester, Langesø.
BIBLIOTEKET, Silkeborg.
BIBLIOTEKET FOR THISTED BY OG AMT, Thisted.
BIBLIOTEKET FOR VEJLE BY OG AMT, Vejle.
BIE, P., Driftsinspektør.
BILGRAV, K. A., Bygningskonstruktør, Birkerød.
BJØRCK, E. A., Dommerfuldmægtig, Sorø.
BJØRLING, PETER, Hospitalstjenestemand.
BLACK, SOPHUS, fhv. Telegrafbestyrer, Rungsted Kyst.
BLOCH, CARL, Mariager.
BLOM, ERIK, Dyrslæge.
BLÆDEL, FINN H., Sekretær.
BLÆSBJERG, JOHS., Lærer, Hørdum.
BOECK, H., Kaptajn, Kammerjunker.
BOKKENHEUSER, C. P., Oberstløjtnant.
BONDE, AAGE, Bibliotekar, Aarhus.
BOOLSEN, JOHS., Forfatter, Bangsbostrand pr. Frederikshavn.
BORNHOLMS AMTS BIBLIOTEK, Rønne.
BRAMMER, TAGE, Amtsforvalter, Slagelse.
BRASK, AAGE, Godsejer, cand. jur., Christianslund pr. Randers.
BROCH, E., Lærer, Bjerringbro.
BRUUN, A., Sagfører, cand. jur., Køge.
BÜTZOW-ROHDE, G., Grosserer.
CALOV, BENT G., Bankbogholder, Kalundborg.
CARLSEN, HOLGER C., Ingeniør, Kærgaarden, Vorupkær pr. Randers.
CARLSEN, OLAF, dr. phil., Forfatter, Sølyst pr. Skanderborg.
CARØE, FINN, Landsretssagfører, Sønderborg.
CENTRALBIBLIOTEKET, Holstebro.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR SYDVESTJYLLAND, Esbjerg.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR HJØRRING AMT, Hjørring.
CENTRALBIBLIOTEKET, LEMVIG.
CENTRALBIBLIOTEKET FOR MARIBO AMT, Nykøbing Falster.
CENTRALBIBLIOTEKET, Nakskov.
CENTRALBIBLIOTEKET, Næstved.
CENTRALBIBLIOTEKET, Skive.
CENTRALBIBLIOTEKET, Viborg.
CHRISTENSEN, AAGOT, Frue.

- CHRISTENSEN, OLAV, Kommunefuldmægtig, Haderslev.
CHRISTENSEN, R. E., Overlæge, Faaborg.
CHRISTENSEN, ROBERT, Direktør.
CHRISTENSEN, TOVE, Frøken.
CLAUSEN, HOLGA, Frue, Konsulinde, Hellerup.
CLAUSEN, JULIUS, cand. mag., Bibliotekar.
CLEMENTSEN, O. H., Kontorchef i Danmarks Nationalbank.
DAHL, AAGE, Sognepræst, Horsens.
DAHL, SVEND, Rigsbibliotekar.
DINESEN, T., Ingeniør, Hillerød.
DRAGSTED, OVE, Direktør.
EHRENCRON-MÜLLER, H., Bibliotekar.
EHRENREICH-HANSEN, C., Frk., Randers.
ENGELSTOFT, POVL, cand. mag., Redaktør.
ERHVERVSARKIVET, Århus.
ERUP, VILHELM, Bogholder.
ESMER, EINAR, Grosserer.
FABRITIUS, ALBERT, dr. phil., Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek.
FALK-JENSEN, A., Kontorchef i Finansministeriet.
FELUMB, SV. CHR., Kapelmester.
FILTENBORG, P., Sognepræst, Fole.
FINSEN, EYVIND, Ingeniør.
FISCHER-NIELSEN, P., Driftsleder, Odder.
FLØYTRUP, E. ST., Skovrider, Tranekær.
FORENINGEN TIL UDGIVELSE AF DANMARKS ADELS AARBOG.
FOSS, E., Frue, Aalsgaarde.
FREDERIKSBERG KOMMUNALBESTYRELSES HAANDBIBLIOTEK.
FREDERIKSBERG KOMMUNEbibliOTEKER.
FRIIS, NIELS, Redaktør.
FRIIS-PETERSEN, H., Grosserer, Aarhus.
FROM, LARS P., Bogbindermester, Odense.
FUGL, M., Politimester, Frederikshavn.
FUSSING, HANS H., dr. phil., Lektor.
FYHN, HANS, Fabrikant.
FÆRØ AMTS BIBLIOTEK, Thorshavn.
GARNISONSbibliOTEK, DET KGL.
GENTOFTE KOMMUNEbibliOTEK.
GLADSAKSE KOMMUNEbibliOTEK.
GLAHN, H. EGEDE, Kontorchef.
GLENTHØJ, R. A. L. T., Sognepræst, Kirke Helsing pr. Gørlev.
GOTSCHALK, J. F., fhv. Fuldmægtig i Finansministeriet, Esbønderup.
GRANDJEAN, LOUIS E., Direktør.
GRUM-SCHWENSEN, A., Stads- og Havneingeniør, Fredericia.
GRØNNING-RASMUSSEN, Else, frue.
GRØNVALD, F. C., Direktionssekretær.
HADERSLEV CENTRALbibliOTEK, Haderslev.
HADERUP, ERNST, Civilingeniør.
HANSEN, E. JUEL, Sparekassefuldmægtig, Odense.

- HANSEN, GREGERS, Kontorchef.
HARBOU, N., Dommer.
HARRIES, O., Dommer, Svendborg.
HARTMANN, JØRGEN B., mag. art.
HARTVIG, MICHAEL, Grosserer.
HASSING, KNUD G. C., cand. phil., Vejle.
HEISE, CARL, Højesteretssagfører.
HEISE, TORKIL, Landsretssagfører.
HELLBORN, FRITS, Ekspeditionssekretær.
HENRIKSEN, J. V., cand. jur., Kontorchef.
HERLUFSHOLMS SKOLES BIBLIOTEK, Næstved.
HETSCH, STEPHAN, Overretssagfører.
HILLERØD FOLKEBIBLIOTEK, Hillerød.
HJERSING, KNUD, Sekretær.
HJORT, INGER SEIDELIN, frøken, Klampenborg.
HJORTH-NIELSEN, H., Museumsinspektør.
HOLCK, HARALD, Kontorchef i Statsministeriet.
HONNENS DE LICHTENBERG, G., Kaptajn.
HORNEGAARD, HANS, overlærer, Rungsted Kyst.
HORSENS CENTRALBIBLIOTEK, Horsens.
HOUMØLLER, SVEN, afdelingsbibliotekar.
HVIDT, L. N., Dispatchør.
HÆRENS ARKIV.
HØEG, EILER, Læge, Jægerspris.
HØEGH-GULDBERG, FRITZ, Legationssekretær.
HØRRING, JOHS., Landsretspræsident, Ordensskatmester, Viborg.
HØRSHOLM KOMMUNEBIBLIOTEK, Hørsholm.
INGEMANN, S., Godsejer, Egebjerggaard pr. Kappendrup.
IUUL, STIG, dr. jur., Professor.
JENSEN, CHR., Gas- og Vandmester, Aarhus.
JENSEN, C. A., mag. art., Museumsinspektør.
JOHANSEN, FRITS, Direktør.
JØRGENSEN, CARL, Organist, Riisskov.
JØRGENSEN, HARALD, dr. phil., Arkivar i Rigsarkivet.
KALUNDBORG CENTRALBIBLIOTEK, Kalundborg.
KINDT, G., Frue, Haslev.
KIÆR, H. F., Kommandørkaptajn.
KJØLBY, A., cand. phil., Forfatter.
KLITGAARD, C., Postmester, Hjørring.
KOCH, POUL, Intendant i Flaaden.
KOLDING BIBLIOTEK, Kolding.
KONOW, HANS, Grosserer.
KORNERUP, BJØRN, dr. theol., Overarkivar i Rigsarkivet.
KORSE, AUG., Lærer, Broager.
KRAG, O., fhv. Gesandt, Kammerherre.
KRAK's Legat.
KRISTENSEN, H. K., lærer, Lunde.
KROGH-JENSEN, G., dr. phil., Stadsbibliotekar.

KRØIER, JOHANNES, Administrator.
KÜHLE, SEJER, Kontrollør.
KØBENHAVNS KOMMUNES FOLKEBIBLIOTEKER. (2 Ekspl.).
KØBENHAVNS STADSARKIV.
LANDSARKIVET FOR FYN, Odense.
LANDSARKIVET FOR NØRREJYLLAND, Viborg.
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND.
LANDSARKIVET FOR DE SØNDERJYDSKE LANDSDELE, Aabenraa.
LANGEBÆK, C. H., Tandlæge.
LARSEN, ALFR., Grosserer.
LASSEN, NIELS B., Direktør, Aarhus.
LINDBERG-NIELSEN, CARL, landsarkivar, cand. mag., Odense.
LINDHARD, TH., Landinspektør, Haderslev.
LINNEBALLE, POUL, mag. art.
LINVALD, A., Rigsarkivar.
LOLLAND-FALSTERS HISTORISKE SAMFUND, Søllested.
LOUW, A. CH., Direktør.
LUND, HANS, Højskoleforstander, Rødding.
LYNGBY BIBLIOTEK, Lyngby.
MAIBØLL, CHRISTIAN, pens. Lærer, Jejsing.
MARIBO STIFTSMUSEUM, Maribo.
MARSTRAND, W., Civilingeniør, Akademisekretær.
MEYER, KARSTEN, Højesteretssagfører.
MIDDELFART FOLKEBIBLIOTEK, Middelfart.
MOLBO, ERIK, cand. mag., Slagelse.
MÜLLER, OLUF, mag. scient., Odense.
MYRHØJ, A. M. S., Overlærer, Kalundborg.
MØLLER, AKSEL, Borgmester, cand. polit.
MØNS FOLKEBIBLIOTEK, Stege.
MØRKEBERG, H. H., Sagfører.
NATIONALHISTORISKE MUSEUM PAA FREDERIKSBORG, DET, Hillerød.
NATIONALMUSEET.
NEDERGAARD, POUL, Sognepræst.
NEERGAARD, C. H., fhv. Søfartschef ved Statsbanerne.
NEIENDAM, ROBERT, Teaterhistoriker.
NIELSEN, C. A., Arkitekt.
NIELSEN, SIGISMUND, stud. mag.
NISSEN, HARALD, Civilingeniør.
NORDJYDSKE LANDBIBLIOTEK, DET, Aalborg.
NORDSJÆLLANDS CENTRALBIBLIOTEK, Helsingør.
NORRIE, J. W. GORDON, Kaptajn.
NYGAARD, POVL, Genealog.
NYGÅRD, S., fhv. Arkivar i Rigsarkivet.
NYKØBING MORS FOLKEBIBLIOTEK, Nykøbing Mors.
OBELITZ, BREDO, Prokurist.
ODENSE CENTRALBIBLIOTEK, Odense.
OLSEN, KÅRE, Bibliotekar.
ORDENSKAPITLET'S SEKRETARIAT.

- OSTERMANN, KNUD, Sognepræst, Hornborg pr. Flemming.
PARUP, P. F., Godsinspektør, Horsens.
PEDERSEN, MARTHA, Frue, Aarhus.
PERVIL, JØRGEN, Assistent.
PETERSEN, ARNE, Herlev.
PETERSEN, HARRY, Assistent ved Statsskovbruget.
PLUM, DANIEL, Fuldmægtig.
PLUM, INGER MARIE, Frk.
PONTOPPIDAN, A., Hærarkivar, Kammerjunker, Kaptajn, Klampenborg.
PORSVIG, V., kst. Overlærer.
PRANGE, KNUD, stud. mag., Risskov.
PUST, SVEND, Bibliotekar.
QUAADE, POUL, cand. jur., Sekretær i Finansministeriet.
RAADHUSBIBLIOTEKET.
RANDBØLL, HANS F., Prokurist.
RANDERS CENTRALBIBLIOTEK, Randers.
RASMUSSEN, K. WINKEL, Fuldmægtig.
RASMUSSEN, S., Lærer, Vridsted.
REPHOLTZ, KNUD, Læge, Kleitrup pr. Hobro.
RIGSARKIVET.
RIGSDAGENS BIBLIOTEK.
RISAGER, VAGN, Provst, mag. art., Harridslev pr. Randers.
RODE, E., Overretssagfører.
ROSENKILDE, V., Boghandler.
ROSKILDE BIBLIOTEK, Roskilde.
RUDBECK, H. N., Overlærer, Forstander.
SCHOU, JØRGEN, Grosserer.
SCHRØDER, PER, civilingeniør, Lyngby.
SCHÆFFER, AAGE, Apoteker.
SEERUP, ASGER, Politimester, Ringkøbing.
SEIDEL, WILHELM, Kunstmaler.
SJÆLLANDS STIFTSBIBLIOTEK, Roskilde.
SLOTTVED, AXEL, dr. med., Overlæge, Kolding.
SMITH, J., fhv. Amtsassessor.
SOMMER, OTTO VILH., Antikvarboghandler.
SORØ AKADEMIS BIBLIOTEK, Sorø.
SPRECHLER, H. W., Direktør, Premierløjtnant.
VON SPRECKELSEN, OTTO, Revisor, Viborg.
STATENS LÆRERHØJSKOLE.
STATSBIBLIOTEKET, Aarhus. (2 Ekspl.).
STATSMINISTERIET.
STRANDBYGÅRD, J. B., Civilingeniør, Aarhus.
STRICKER, S. M., Hoteldirektør, statsaut. Vejer og Maaler, Christiansfeld.
STUDENTERFORENINGENS BIBLIOTEK.
SUNDBO, ARNE, Borgmester.
SWANE, J., Amtsforvalter, Vejle.
SVENDBORG BY OG AMTS BIBLIOTEK, Svendborg.

SØLLERØD KOMMUNEBIBLIOTEK, Holte.
 SØNDERBORG CENTRALBIBLIOTEK, Sønderborg.
 SØNDERJYDSKE LANDSBIBLIOTEK, DET, Aabenraa.
 SØRENSEN, MOGENS POLL, Odense.
 SØRENSEN, P.-B., Fabrikant.
 TEIST, F., Højesteretssagfører.
 THAULOW, TH., Kammerjunker, Oberstløjtnant.
 THISET, OLIVIA, Frue, Klampenborg.
 THOMSEN, C. J. T., Overretssagfører, Aarhus.
 THOMSEN, EJNAR, Professor.
 TOBIESEN, FR., dr. med., Overlæge.
 TOPSØE-JENSEN, H. G., dr. phil., Overbibliotekar.
 UNIVERSITETSbibliotekets 1. AFD.
 URNE, HENRIK, cand. jur., fuldmægtig i Justitsministeriet.
 WEBERG, O., cand. polyt., Maskiningeniør.
 WEILBACHS KUNSTNERLEKSIKON, REDAKTIONEN AF.
 VEMMETOFTE KLOSTERS BIBLIOTEK, Faxe.
 WERNER, HANS, mag. art., Afdelingschef.
 WILLADSEN, POUL, Grosserer.
 VIND, O., Kammerherre, Hofjægermester, Sanderumgaard pr.
 Marslev.
 VOGEL-JØRGENSEN, T., Redaktør.
 VORDINGBORG KOMMUNEBIBLIOTEK, Vordingborg.
 WRIGHT, H. K., Civilingeniør.
 ZAHRTMANN, H. C., Assistent ved Post- og Telegrafvæsenet.

Medlemmer i Norge¹.

AALL, C., Kammerherre, Ulefoss.
 BERGENS UNIVERSITETS BIBLIOTEK, Bergen.
 BERGENS OFFENTLIGE BIBLIOTEK, BERGEN.
 BULL, FRANCIS, Professor.
 DAAE, ANDERS, Apoteker, Rena.
 DEICHMANSKE BIBLIOTEK, DET.
 DRAMMENS FOLKEBIBLIOTEK, Drammen.
 ENGELSTAD, EJA, Frue, Bækkelagshøgda.
 FREDERIKSSTADS FOLKEBIBLIOTEK, Frederiksstad.
 GLØERSEN, JØRGEN, Ingeniør.
 HAGEN, GUNNAR, Revisor.
 HEIBERGSKE SAMLINGER, DE, Alma.
 HOLST, J. C., Ingeniør.
 HORN, K., Frk., Bibliotekar.
 HERNES, THORLEIF HANSTEEN, Drammen.
 IRGENS, AAGE, cand. oecon., Bankdirektør, Sandefjord.
 JOHNSON, GUDRUN, Frk.
 KOMMUNEBIBLIOTEKET, Stavanger.

¹ Hvor ingen Bopæl er angivet, er denne Oslo.

KRAFT, LEIV TRESCHOW.
 KRAG, HANS, Drøbak.
 MATHIESEN, JØRGEN, godsejer, Eidsvold verk.
 MEIDELL, S. S., cand. jur., Direktør, Vinderen.
 MOLDE FOLKEBIBLIOTEK, Molde.
 MUNTHE, W., Overbibliotekar, Vinderen.
 RIBBER THAULOW, P., Overretssagfører, Vikersund.
 RIKSARKIVET, Oslo.
 RYNNING, CARSTEN, Departementssekretær.
 SANDBERG, J., Generalsekretær.
 SCHMIDT, OLAUS, Forfatter, Trondheim.
 SOLBERG, GEORG, Fylkesbetjent, Drammen.
 SOLLIED, RAGNA, Frk., Bergen.
 SPANGEN, CHRISTIAN, Tandlæge, Gardvik pr. Kongsvinger.
 STATSARKIVET, Bergen.
 STATSARKIVET, Hamar.
 STATSARKIVET, Kristianssand.
 STATSARKIVET, Oslo.
 STATSARKIVET, Trondheim.
 TILLIER, ODD, cand. oecon.
 TRONDHEIMS FOLKEBIBLIOTEK, Trondheim.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET. (2 Eksp.).
 WESSEL, NANNA, Frue, Tanumgaard, Sandvika.
 VIDENSKABERNES SELSKABS BIBLIOTEK, DET KONGELIGE NORSKE, Trondheim.

Medlemmer i det øvrige Udland.

ACHELIS, OTTO, dr. Rendsburg.
 BULL, JENS, Minister, Haag.
 FRITZE'S KUNGL. HOVBOKHANDEL, Stockholm.
 GOTTLIEB, EIGIL, Bankier, Montreux.
 GOTTLIEB, ANNA CHARLOTTE, Frue, Stockholm.
 GÖTEBORG STADSBIIBLIOTEK, Göteborg.
 HINTZE, GOTTFRIED, Huvudsta, Sverige.
 HUMANISITISKA BIBLIOTEKET, Stockholms högskola.
 KUNGLIGA BIBLIOTEKET, Stockholm.
 LANDBOKASAFN, Reykjavik.
 NORTHWESTERN UNIVERSITY LIBRARY, Chicago.
 RAND, MOGENS, Ingeniør, Bombay.
 RIKSARKIVET, Stockholm.
 SCHEEL, POUL, Generalkonsul, Chicago.
 STELLING, MOGENS, Fanny Bay, B. C., Canada.
 STOCKHOLMS STADS BIBLIOTEK, Stockholm.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET, Lund.
 UNIVERSITETSBIIBLIOTEKET, Uppsala.
 UNIVERSITY OF ILLINOIS, Urbana, U.S.A.
 UNIVERSITY OF MINNESOTA, Minneapolis, U.S.A.

REGISTER

AF

ALBERT FABRITIUS

Personerne anføres som hovedregel paa deres slægtsnavn, et sådant, der ikke er opstået alene ved at sætte „sen“ til faderens fornavn. Denne skik varer for landboernes vedkommende til ca. 1828, jfr. forordn. af 30. maj s. a. Føres et sådant slægtsnavn ikke, anbringes vedkommende på fadersnavnet, eller bliver eventuelt at udelade, når han ikke i teksten er nærmere bestemt.

Desuden udelades de personers navne, om hvem intet af videre betydning siges i teksten, f. eks. førere for hærafdelinger, konger og andre, i hvis tjeneste de i teksten nævnte personer står, forfattere, hvis værker citeres o. s. v.

Kvinder anbringes som hovedregel på deres pigenavn, kun undtagelsesvis tillige på mandens navn og i så fald med henvisning fra pigenavnet; er dette ikke noget egentligt slægtsnavn, bliver det eventuelt at udelade.

Er navnene latiniserede bibeholdes denne form i registret, medmindre teksten oplyser, hvorledes de skal gengives på dansk.

Nævnes en person flere gange på samme side, antydes det, hvor sådant anses fornødent, i registret ved et mindre tal foroven, til højre for sidetallet.

Fyrster sættes på deres navn, ikke på landets, medmindre dette anses mest praktisk, da tillige derpå.

Sammensatte efternavne f. eks. Lente-Adler, sættes på første dels begyndelsesbogstav, altsaa i det nævnte tilfælde på L.

Partikler som von, de, des, de la, zum o. s. v. ses der bort fra; eks.: des Vignes sættes under V.

Begynder efternavnet med le eller la, sættes det derimod som regel under L. Er partiklen smeltet således sammen med navnet, at et nyt ord er dannet, f. eks. Dupuy, anbringes navnet på partiklens begyndelsesbogstav, her altsaa D.

De efter spansk skik sammensatte efternavne (moderens slægtsnavn tilføjet efter faderens) anbringes under det første led.

Lokaliteter og institutioner, hvorom teksten har bemærkninger af særlig betydning, er optaget i registret.

Aabye, Dorthe, g. Søtoft 85.	Benedikt Wilh. 101. – Cai 99. – Cathr.
Aage, prins, greve af Rosenborg 176.	Margr., g. v. Vieregg 115. – Christiana
Aarsleff, Anna Christ., g. Sotoft 87. –	Sophie, g. v. Kielmannsegg 102. –
Joh. Pedersen, skipper 87.	Ferd, greve 99. – Franz Ernst 100. –
Aaskow, Urban Bruun, læge 123	Fr. Chr. 99. – Fr. Ferd, greve 99. –
Abel, konge 176.	Hedv., g. Schack 113. – Hedv. Margr.
Abrahamson, Werner, 120 f., 123.	100. – Ida 100. – Joach. Chr. 100. –
Adeler, Johs., prem. lt., 99. – Theodo-	Joh. Albert 100. – Margaretha 99. –
rus, kmhr. 99.	Metta Henr., g. Oberg 110.
Adlerfeld, Carl Max, baron 99. – Elisa-	Ahlmann, slægt 193.
beth bsse 99.	Ahrendall, H. N., hører 198.
Ahlefeldt, Adelheid Benedicte, g. v. Gollo-	Ahrenschild, Ad. Ludv., kapt. 100. –
win 105. – Anna Emerentia, g. Brock-	Chrf. Joh. 100. – Daniel Joach. Ferd
dorff 101. – Balth. Bendix 105 – Bened-	100. – Margr. 100.
ict 99. – Bendix, kfrd. 99, 110. –	Albertus, slægt 214.

- Aller, slægten 190.
 Altenbourg, Louise Charl., g. Dernath 103.
 Altin, Barbara, g. Lerckenfelder 189.
 d'Ammon, Louise, g. de Marteville 107.
 Anchersen, Aurelia, g. Møller 183. – Jeremias, stiftspr. 184.
 Andersen, H. C., digter 211 f.
 Andresen, Christina Elis, g. Tanner 115. – Chrf., rektor 127.
 Anna, hertuginde af Slesvig-Holsten 112.
 Anna Sophie, dronning 180.
 Arnesen, slægt 194.
 Aspern, Jac. Wilh. v., kancred. 100.
 Bahrt, Joh. Gust. v. 100.
 Balle, Nic. Edinger, biskop 118.
 Bambanius, Dor., g. Hecklau 106.
 Bandau, Joh. Gottl. 100.
 Bang, Fr. Ludv., prof. 120. – Herman, digter 120, 209. – Niels Chr., godsforv. 120. – Oluf Lundt, prof. 120. – Peter Swane, sgpr. 119 f.
 Banner (Mathiesen), slægten 190.
 Banner-Høeg, slægten 190.
 Barchmann, Joh. Elis., g. Gram 84.
 Bardram, slægt 214.
 Barnewitz, Dor. Alb. v., g. Wrangel 116.
 Bassewitz, Fr. Henning v. 100. – Henning Fr. v. 112. – Joach. Ad. Otto v. 100. – Øllegaard, g. v. Reichel 122.
 Bast, C. F., sgpr. 118, 125 f. – P. D., sgpr. 118, 120 f., 124–26.
 Bastholm, Chr., teolog 120.
 Bausch, Georg 103. – Helena Elis., g. Cronhielm 103. – Joh. Georg 103.
 Bawyr, Friedr. v., gen. vagtmstr. 100.
 Bech, Ane Serine Bertine, g. Biering 89. – Ellen, g. Lindberg 186. – Hans, sgpr. 82, 84. – Margr. Cathr., g. Borthig 185.
 Bechstein, kapt. 100.
 Beckmann, Anna Maria, g. Clausenheim 102.
 Beclemischoff, kmjkr. 100.
 Behrmann, Ilsabe Gertr., g. v. Deden 103. – Joh. v. 103.
 Benicke, Leonhard Chr. v. 100.
 Bentzen, Arild Jørgensen, provst 184.
 Benzen, Rasmus Peter Fritz, urtekr. 88.
 Benzon, Eggert Chrf., skibsbygmstr. 89. – Friederike Ferd., g. Adeler 99. – Hansine, g. Sotoft 89. – Jacob 100. – Jacob, kmjkr. 100.
 Berbrandt, Louise, g. Nansen 127.
 Bergen, Fr. v., kapt. 105.
 Berggreen, A. P., komponist 124.
 Berkenthin, Claus Hartv. 101. – Louisa, g. Bredow 101.
 Berling, Carl, kmhr. 212 f.
 Berner von Maspey, Anne, g. Lerckenfelder 189.
 Bernstorff, Carl Wilh. 101.
 Bertelsen, slægt 214.
 Bielfeld, Caroline, g. Brömbesen 101. – Joh. 101.
 Bielfeldt, Jac. 109. – Sophie, g. v. Mantueffel 109.
 Bielke, Anthon Heinr. 101. – Chrf., oberst 101. – Friedr. 101.
 Bierfreund Christiane Cathr., g. Sotoft 86. – Jacob, kbmd. 86.
 Biering, Fr. Ferd., sgpr. 89. – Hans Leon W. H., sgpr. 89.
 Bildering, Hans v. 186.
 Bildsøe, P. M., biskop 197.
 Bildt, Daniel Hinr. 101. – Knud Reinh. 101.
 Bille-Brahe-Selby, familien 175.
 Bindesbøll, Gottlieb, ark., 8, 28, 52.
 Birch, slægt 214. – Karen, g. Jerichau 86. – Niels Jørgensen, kobbersmed 86.
 Bircherod, slægt 214. – Fr. Chr., sgpr. 117.
 Biron de Baelen, Marie Henr. L. A., g. Stael von Holstein 114.
 Blad, slægt 214.
 Blechen, Karl, maler 11.
 Bless, slægt 214.
 Block, Ruth Alpha Gudrun, g. Lange-Müller 181.
 Blom, slægt 193.
 Blome, Adelheid, g. Rumohr 111. – Cay Wilh., kfrd. 99.
 Blunck, Ditlev, maler 5, 8, 12.
 Boas, Meta Margr. Fr. Jenny, g. Biering 89.
 Bobben, Julia Sophie, g. v. Seitzberg 114.
 Bohn, Cathr. Marie, g. Ahlefeldt 100.
 Boje, slægten 191. – Margr. Christiana, g. v. Eldern 104.
 Boolsen, Johs., forf. 75.
 Borch, Anders, kbmd. 84. – Ebbe, stud. 76, 81, 84.
 Borgen, Niels 200.
 Bornemann, Wilh., gen. aud. 119.
 Borthig, Fr. Vilh. 185. – Lucia Thomina, g. Lakier 184.
 Bosc de la Calmette, familien 174.
 Bosse, fabrikant 208.
 Bramsen, slægten 191. – Ludvig, ghetrd. 191.
 Brandes, Edvard 133, 138–41. – Margr. Dor., g. Stradtman 115. – Petrus v., resident 115.
 Brandt, slægt 214.
 Braun, Hinr., kapt. 101.
 Bredahl, Anna Christ. v. 101. – Hedv. Maria Margr. 101. – Peter, overjgmstr. 101.
 Bredal, Erik, biskop 117.
 Bredow, Gebhard Ludv. Fr. v., kmhr. 101.
 Broberg, C. A., 3, 51.

- Brockdorff, Charl. Amalie, g. Stieglitz
 Brockdorff 99. - Chr., oberst 116. -
 Detlev 101. - Dor. Øllegaard, g. Karp-
 fanger 102. - Magd. Sophie, g. v. Wit-
 ting 116. - Poul v. 102.
 Brockenbühl, 51.
 Brockes, Maria v., g. v. Bahrt 100.
 Broen, Anders 201. - Anne 201. - Anne
 201. - Christen 201. - Christen 201. -
 Laust 201. - Mads Mortensen, sgpr.
 200 f. - Margrethe 201. - Morten 201. -
 Peder 201. - Sidsel Madsdt. 201. -
 Thomas 201.
 Brorsen, slægten 191.
 Brugjer, Margr. Susanne, g. Destinon 103.
 Brummer, kmjkr 101.
 Brun, Daniel, kapt. 101. - Thoria, g. v.
 Kampferbek 101.
 Brunckhorst, Jac. 103.
 Bruun, Anna Cathr., g. Garboe 184. -
 Martha Sophie, g. Lindemann 184. -
 Rasmus, bibl. 185 f.
 Brömsen, Fr. Aug. v., kmhr. 101.
 Brömsen, Hans Hinr. 101.
 Buch, Mads, sgpr. 188.
 Buchholtz, Anna v., bsse 133-72. - Léon
 v. 134-172.
 Buchwald, Adelheid, g. Moltke 99. -
 Benedicta Magd., g. v. Düring 104. -
 Fr. v., Kmhr. 108. - Hans Ad., amtmd.
 101. - Kay v. 110. - Otto Fr. v. 104. -
 Sophia, g. v. Plessen 110.
 Bulcke, Carl 133-35, 141.
 Bull, Ole, violinist 6.
 Busch, slægten 191.
 Buschkowski, Martha Magd., g. v. Bawyr
 100.
 Bügel, Caspar Peter 191.
 Bühlmayer, Agnes, g. Lerckenfelder 188.
 Bülow, Johan, mæcen 119.
 Bärenclau, Claus v., kapt. 100. - Dor.
 Benedicte v. 100.
 Böttcher, Ludv. digter 3.
 Bötticher, Cathr. Charl. Anna Margr., g.
 Ahlefeldt 99.
 Böttiger, Anna Cathr., g. v. Eisenberg
 104. - Joh. Friedr. v., 104.
 Carl I, sp. konge 91.
 Carstens, Cathr. Elis., g. Tieffenbroch
 115. - Hans 115.
 Castell, Friederike Louise Amoene, g.
 Rantzau 111.
 Castell-Remlingen. Charlotte, g. Stolberg
 115.
 Cavalieri, Ferdinando, maler 11.
 Cederström, Andreas baron 102.
 Charlotte Frederikke, prinsesse 2, 34.
 Chifflet, Jean-Jacques 94.
 Christensen, slægt, se Jerichow.
 Christian II, konge 90-97.
 Christian III, konge 177.
 Christian VIII, konge 3, 16, 65.
 Christopher, konge 176.
 Christopher II, konge 177.
 Clausen, slægten 191. - Elisabeth Charl.
 Chr., g. Lange 183. - C., hører 200. -
 Chr. Aug. Carl., skovrider 184.
 Clausenheim, Anna Christ. 102. - Anna
 Margr. 102. - Anna Maria 102. -
 Bernhard, v. 102. - Carl Fr. 102. -
 Joh. Matth. 102. - Margr. Lucia 102. -
 Maria Elis. 102. - Mathias 102. -
 Mathias, kmhr. 102. - Ursula Elis. 102.
 Clemmensen, Søren, tolder 76, 78, 84.
 Criwitt, Cuno Hinr., kmjkr. 102.
 Criwitt, Paul v. 103.
 Croisette, Louis de la 103.
 Cronhielm, Analie Ernestine, g. Brunck-
 horst 103. - Angelica Margr. P. H. 103.
 - Ernst Georg Aug. 103. - Ernst Philipp,
 major 103. - Friedr. Detl. 103.
 Croy, Adrian de 96.
 Cruse, slægten 193.
 Cöllner, Ann Margr., g. Hagen 185. -
 Johan Arnold, kbmd. 186.
 Dahl, Jens Rudolph, direktør 209.
 Daldorph, Anna Sophie, g. v. Rhode 112.
 Dangerfeld, Anton v. 107. - Cathr. Magd.,
 g. Frese 105. - Margr., g. de Hertoghe
 107.
 Dankwart, F. E. C. T. C., ghkfrd 68, 74.
 Dannemand, slægten 178.
 Danner, Louise, grevinde 180.
 Danneskiold-Laurvig, familien 179.
 Danneskiold-Løvendal, familien 179. -
 Carl Woldemar greve 178.
 Danneskiold-Samsøe, familien 179. -
 Conradine Chr., g. Wedel 115.
 Dante, Dieterich v., ritmstr. 103.
 Decken, Hans Heinr. v. d., kapt. 103.
 Deden, Joh. Ad. v. 103. - Nic. Georg v.,
 ritmstr. 103.
 Deking, Catharine Sophie v. 103. - Elert
 Joach. v. 103.
 Dellvich, Dor., g. Zülów 116.
 Delong, Alb., gen. konsul 69-74.
 Dernath, Gerh. v., greve 103.
 Destinon, Alexandre Jac. 103. - Friedr.
 Wilh. 103. - Joh. v., resident 103. -
 Marianne 103. - Pierre Jean 103. -
 Dethardt, Caroline v., g. Heldt 107.
 Dietz, Anna, g. Krock 103.
 Dirks, Caspar Fr., apoteker 77. - Lovisa,
 g. Gram, 76 f.
 Dissing, slægten 191. - Stephan Christen-
 sen 191.
 Dolche, Magda v., g. Bosse 208 f.
 D'Origny, se d'Origny.
 D'Orville, ltmt. 104.
 Dresen, frue 104.

- Dreyer, Cathr., g. Schröder 114. - Joh. 100. - Margr., g. Ahrenschildt 100. - Thomas 114.
- Düring, Adolf Friedr. 104. - Adolf Fr., hofmstr. 104. - Albertina Friedr. 104. - Albertina Frid. v., g. v. Kuntsch 103. - Anna Margr. v. 104. - Caecilia, g. v. Preuss 111. - David Ulr. 104. - Joh. Ad. 104. - Paul Peter 104.
- Eberherz, Anna Margr., g. v. Suckow 115. - Fr. v., oberst 110. - Hans Adolph 115. - Maria, g. v. d. Pforten 110.
- Eckhardt, Joh. Hinr. v. 104.
- Eddelien, Heinr., maler 36.
- Eding, Lütke 106.
- Eichstedt, godsejer 52.
- Eickstedt, gen.major 104. - Dubslav 104.
- Eisenberg, Carl Jos. v., oberst 104. - Constanze Cathr. Jos. v. 104.
- Elbecks, Anna Kilia, g. Scheidel 113.
- Eldern, Woldemar v. 104.
- Elisabeth, prinsesse af England 174.
- Ellenberg, Anna Barbara, g. Schenck 113. - Joh. Ant., gen.major 113.
- Emanuel, port. konge 96.
- Erhardt, slægt 193.
- Erichsen, slægten 193.
- Erik Langben, hertug 176.
- Erik Plovpenning, konge 176.
- Erreboe, Birgitte, g. Bierfreund 86.
- Eschen, Joh. Heinr. 104.
- Ewald, Johs., digter 120-126, 130 f.
- Exing, slægt 214.
- Exter, Anna Elis. v., g. Eschen 104.
- Eyben, Fr. v. 104. - Fr. Aug. v. 104. - Fr. Ludv. v. 104. - Hulderich 104.
- Faaborg, Rasmus Mathiesen, sgpr. 78, 84.
- Fabricius, L. P., sgpr. 211.
- Falck, Chr., urtekr. 185.
- Fauconberg, Roger 175.
- Faxell, Bengt v. 104.
- Fearnley, Thomas, maler, 5 f.
- Fechte, Elisabeth v. d., g. Eickstedt 104.
- Feldthusen, slægt 214.
- Fenster, slægt 194.
- Ferber, Carl Gottl. 104.
- Fersen, jfr. Versen. - Wilhelmina Car. Dor. J., g. Rumohr 112.
- Fiedler, auditor, 1, 3, 6, 51 f.
- Finecke, Günther Dietr. v., oblt. 104.
- Firmenich, Joh. Math., germanist 6.
- Fleetwood, Harald, riksheraldiker 97.
- Flor, Ferdinand, maler 6.
- Foersom, Peter, skuespiller 208.
- Fog-Petersen, Johs., stiftsprovst 210.
- Fogh, Hans Larsen 77. - Inger, g. Fugl 84. - Margr. Hedv., g. Gram 77.
- Fold, slægt 193.
- Frandsen, Niels, bgmstr., 76, 78 f., 84.
- Frederik VI, konge 3.
- Frederik (VII), prins 3.
- Frederik, arveprins 40.
- Frese, Cathr. Magd., se v. Dangerfeld.- Joach. 105. - Marianne, g. v. Cederström 102.
- Freyberg, Hartv. v. 110. - Jeanette v., g. v. Plessen 110.
- Friccius, Franciscus v. 105. - Fr. Carl v., landkansler 105. - Fr. Chr. v. 105. - Fr. Chr. v., justrd. 105. - Lucas Balth. Chr. v. 105. - Maria Elis. v. 105.
- Fricke, Angela Emerentia, g. Bausch 103.
- Fridach, Burchard Philip, baron 105.
- Friis, slægten 191. - Christen Nielsen, provst 185. - Fr. Ferd., ark. 1. - Niels Christensen, kbmd. 186. - Sidsel, g. Anchersen 184.
- Fritsch, C. D., maler 3.
- Fritz, Joh. Fr. de 100. - Johanna Elis., g. Bandau 100.
- Frost, Anna Elisabeth 104.
- Fränkel, E. E. 140.
- Fugl, Karen Margr., g. Borch 84. - Rasmus, amtsforv. 84.
- Fuglsang, Barbara, g. Dirks 77.
- Fürsen, slægt 214.
- Fürstenberg, baron v. 105.
- Gad, slægten 191. - Carl, rektor 210. - Elieser, præst 210.
- Garboe, Henrik Eilersen, sgpr. 184. - Martha Sophie, g. Müller 182. - Rasmus Henriksen, provst 183.
- Gauquier, Chistien de 108.
- Gerbrecht, Michael Gottfr. 105.
- Gerhardi, Fr. Anth. Ludv. v. 105. - Joh. Fr. v., kaner. 105.
- Gerner, Henrik 124.
- Glümer, Conr. Nic., kornet 105. - Joh. Friedr. 105. - Wilhelmine Christiane 105.
- Gohren, Fr. Bernh. v. 105. - Friedr. Bernh. v. 105.
- Gollowin, Peter Gust., oberstlt. 105.
- Gonsager, Johanne, g. Müller 117.
- Gotsch, Florentine Charl. Sophie v., g. v. John 108.
- Gottschalk, Carsten v. 105. - Joh. Chr. Lebrecht 105.
- Gottschalk, F. G., gross. 70, 74. - W. E., læge 70, 74.
- Graah, Peter Hersleb, ldsdommer 126.
- Grahner, Joh. Chrf. 105.
- Gram, Hans, forp. 82, 84. - Hans, historiker 81, 84. - Herm. Mich., godsforv. 83 f. - Lars, toldbetj. 75-77, 80-84. - Laurits Nielsen, sgpr. 80 f., 84. - Niels, forp. 77, 80-84.
- Grand, Ulrich Dan. v., oblt. 105.
- Graventhal, Ulrica Beata Sophie v. 105.
- Grefe, Magd. Elis., g. Hochmann 100.

- Greis, Valdborg, g. Stub 183.
 Gribestein, Euphrosyne, g. Krabbehöft 102.
 Griffenfeld, Peder 180.
 Gril, Josine Dor. Marie, g. Bech 83 f.
 Grimmenstein, Cajus v., kanc. rd. 106.
 Grootte, Paul 104. - Sara, g. Eckhardt 104. - Carl Andreas 106. - Joh. Georg 106.
 Grotthusen, Johanne Dor., g. Bielke 101.
 Grundtvig, N. F. S. 120.
 Gruttschreiber, Antoinetta Christina Sophie 106. - Ernst Fr. Adam v. 106. - Fr. v., ritmstr. 106.
 Gulev, skoleholder 200.
 Gulmann, Chr., redaktør 212 f.
 Gyldenkrone, Friederica Hedv. Albertine bsse 106.
 Gyldenløve, Hans Ulrik 177. - Ulrik Fr. 177.
 Gyntelberg, Henrik, kmdr. 119.
 Goeden, Fr. Wilh., baron 105. - Haro Burchard v., baron 105.
 Goele von Tettenborn, Chr. Heinr. 103. - Elisabeth, g. v. d. Decken 103.
 Goertz, Friederica Hedv. Albertine, g. Gyldenkrone 106. - Georgine Dor. Henr. v., g. v. Eyben 104.
 Götzsche, Hendrik Fr., sgpr. 127.
 Hagen, Anna Margr., g. Kratzenstein 183. - Bernh., apoteker 185. - Mathias, kbmd. 186.
 Halberg, slægten 191.
 Hald, Johs. Petr., cand. theol. 131.
 Hall, C. C., politiker 51.
 Halle, Franz v. 106. - Joh. v., kansler 106.
 Hamerstralen, Wilh. Fr. v., major 106. - Wilhelmine Elis. 106.
 Hammer, slægt, 193. - Christen 77. - Frantz, rdmd. 75, 78, 84. - Margr., g. Suan, 75, 78, 84. - Otto Holger 191. - Susanne, g. Faaborg 78, 84.
 Hammerich, Fr. 51.
 Hane, Emma Susanna Car. v. 106. - Paschen Fr. v. 106.
 Hansen, slægt 214. - C. F., oberst 70. - Chr., 29 f., 57. - Const., maler 9,35. - Jacob, kmdr. 120. - Mikkel Smit, degn 120. - Peder, biskop 214. - Rasmus, vej-ass. 192.
 Hansteen, Elisabeth Dor., g. Fogh 77.
 Harbou, Carl Fr. 106. - Chr. Aug. 106. - Chr. Carl, ritmstr. 106.
 Harder, Joh. Joach. 112. - Maria Louise, g. v. Reichwein 112.
 Hartboggen, etrdinde 106.
 Harten, Joach. 106. - Peter Jac. 106.
 Hartmannsdorff, Gottlieb 112. - Tugeneich, g. Salpius 106, 112.
 Hassing, slægt 215. - Andreas 214. - Chresten, skrædder 214. - Jens Andreasen, skrædersv. 214. - Maren, g. Høffner 214. - Marie Anne 214.
 Hastrup, slægten 191.
 Hatfield, sir 9.
 Hatten, Carl Chr. v. 106.
 Hechten, Christina Margr. v., g. Glümer 105. - Justus v. 105.
 Hecklau, kapt. 106. - Dorothea Margr., g. Schmidt 114. - Friedr. v. 106. - Friedr. Heinr. 106. - Hans Chr. 106. - Joh. Math. 106.
 Hecquet, Fr. Frantz, læge 19.
 Hedemann, Chr. Chrf. 106. - Chr. Chrf. 106.
 Hee, Peder Pedersen, sgpr. 78, 84.
 Heespen, ghrdinde 106.
 Heiberg, Joh. Ludv. 204-06, 208. - Johanne Louise 208. - Knud, missionær 210.
 Heinsohn, Albr. Chr., legrd. 106. - Elisabeth Cecilia 107. - Joh. Diedr. 107. - Johanna Cathr. 107. - Wilh. Georg Dietr. 107.
 Heitmann, Jørgen, rektor 117.
 Heldt, Anna Cathr., g. v. Hatten 106. - Balthasar, hofrd. 106. - Friedr. 107.
 Helmbourg, Gabriel Joh., regrd. 107. - Sigrid Maria 107.
 Helweg-Larsen, Povl, provst 210.
 Hemmer, slægt 214.
 Henriques, slægt 191.
 Herdahl, slægt 214.
 Herlevsen, slægt 191.
 Hermansen, Carl, provst 209.
 Herold, Joh. Chrf., kapt. 107. - Joh. Chrf. Herm. 107.
 Hertoghe, Cornelius de 107. - Cornelius de 107.
 Hochmann, Cathr. Marie, g. Ahlefeldt 100. - Jacob 100.
 Hockenberg, Friedr. 107.
 Hohenmühlen, Joh. Chr., etrd. 107.
 Holck, Henrik, kapt. 201. - Herman, rgmtsadj. 201. - Peder, sgpr. 201.
 Holm, Chr. Fred. dept. chef., 4, 7, 9 f., 47.
 Holmer, Magnus Fr. v. 107.
 Holst, slægt 194. - Anna Maria Margr. 107. - Marcus, kapt. 107. - Maren Jensmine, g. Benzon 89.
 Holstein, Andreas Gust. greve, 107. - Chr. Fr. v., oberst 80 f., 84. - Christiana Øllegaard, g. Rantzau 111. - Inis Rosalie Wilh. Alex. 107. - Joh. Georg, ghrd. 111.
 Holten, Nic., ghkfrd. 35.
 Hoppe, slægten 191. - Caroline, g. Kløcker 188. - Fr., gen. adm. lt. 118. - Hedv. Eleon., se Wolff. - Iver, adm. 122. - Peter, HRass. 119.

- Horn, Carl Gustav v., baron 107.
 Hostrup, Helge, højskoleforst. 207. - J. C. digter 208.
 Houriet, slægt 211.
 Hudtvalcker, Sara Christ., g. Köster 102.
 Huitfeldt, slægten 190.
 Humble, Birthe, g. Zimmer 187. - Gre-gers, sgpr. 188.
 Hundahl, Benthe Marie, se Jacobsen. - J. K. 135.
 Huusfeldt, slægten 214.
 Hylten, Helena Maria 107. - Samuel v., assessor 107.
 Høegh, Just 94.
 Höffingen, se Truchsess v. H.
 Höffner, Alexander, organist 214.
 Høpfner, Nik. Chr., hofbogtr. 121.
 Høst, I., hører 200.
 Høxbroe, Hans Thomsen, kæmner 186. - Johanne Marie, g. Lakier 185.
 Ingerslev, slægten 192.
 Iversen, Charlotte Louise, g. Bast 125. - Johs. Erasmus, kantor 125.
 Jacobsen, Benthe Marie 135, 170. - Hans, provst 188. - J. P., digter 133-72. - William 138.
 Jacques de Luxembourg 96.
 Jansen, Maria Elis., g. Søtoft, 87 f.
 Jensen, slægt 192. - Chr., sfgd. 192. - Harald, socialdemokrat 207. - J. L., maler 2, 24 f.
 Jerichau, Carl Chr., urtekr. 86. - Jens Ad., billedhgr. 86.
 Jerichow, slægt 214.
 Jespersen, Chr., byfgd. 129.
 Jessen, Anna Christina v., g. Gerbrecht 105.
 John, Chr. Albr. 107. - Chr. Aug. v. 107. - Chr. Fr. Adolph Marteville Felix 107. - Friedr. Ludv. Carl. Bernh. 108.
 Jonsen, slægt 193. - Laurentius, sgpr. 84.
 Josephson, Ernst, maler 139.
 Josofonitz, Paul v. 108. - Paul Jobst Fr. 108.
 Juliane, prinsesse 40.
 Julius, prins af Slesvig Holsten Sonderborg Glücksborg 180.
 Just, F. C., major 71, 74.
 Justrick, hofrd. 108.
 Jyde, Peder, skomg. 76.
 Jüger, Ludv. Friedr. v. 114. - Maria Elis. v., g. Schröder 114.
 Jürgensen, slægt 211.
 Kaasbøll, Peter, rektor 118.
 Kampferbek, Fr. v., ritmstr., 101.
 Kampferstein, Karl v., 102. - Maria Elis., 102.
 Karpfanger, Joach. Lambert 102.
 Karpff, Marie Magd. Jac., g. Truchsess v. Höffingen 187.
 Kelenberg, g. v. Sassen 113.
 Kielmannsegg, Joh. Ad. v. 102. - Joh. Gottfr. frihr. 102.
 Kistenbrügger, Casten 102.
 Kjærsgaard, slægten 192.
 Kjærulff, Jens Christensen, bgmstr. 84.
 Kjærunggaard, Heinr. Hansen, bogbd. 85.
 Klöcker, Elisabeth 119. - Fr. Abr., exam. jur. 119. - Herman L., vicebgmstr. 118. - Marie Elis., g. Gyntelberg 119.
 Knold, feltskærersvend 199.
 Knud, hertug 176.
 Knuth, Christ. Sophie Fr., g. Mühlmann 109. - F. M., lensgreve 3, 51.
 Koch, Anders 78. - Frederikke Lucie Th. L., g. Biering 89. - Hans, rdmd. 78, 84. - Jørgen Hansen, hofbygmstr. 10.
 Koefoed, Georg Albr. 130. - Thomas, prok. 129.
 Kofod Ancher, Peter, jurist 127.
 Kohten, Mettke, g. Dreyer 100.
 Koppelow, oberst 102.
 Korte, Sofie Nielsen, g. Hansen 192.
 Koye, F. V. P. G., oberst 71, 74.
 Krabbehöft, Johann Joach. 102.
 Krakwitz, Abraham Ernst v., kapt. 102.
 Krammer, Margr., g. Suhr 188.
 Krarup, Thure, rektor 197-200.
 Kratzenstein, Chr. Gottl., prof. 183. - Louise Elis., g. Stub 182. - Thomas Andr., bgmstr. 184.
 Krest, NN, g. Beclemischoff 100.
 Krock, Johan v. 103. - Paul v. 103.
 Krohn, F. C., medailleur 9.
 Krohne, Bernh. v., oberstlt. 103.
 Kruse, Cathr. Magd., g. v. Voss 115. - Rasmus 200.
 Krüger, russ. etrd. 103.
 Kröger, Johanna Car., g. v. Hanc 106.
 Kuntsch, Joseph v., jkmhr. 103. - Maximilian Heinr. v., baron 105.
 Kurrelbaum, slægt 214.
 Kückler, Albert, maler 6, 8, 38.
 König, Cathr. Lucia, g. Heinsohn 107. - Joh. Fr., sv. min. 102, 107.
 Köster, Heinr. Jürgen 102. - Joh. Gerh., kbmd. 102, 106.
 Kösters, Margr., g. Bernstorff 101.
 Laffert, Wigand v. 108.
 Lakier, jfr. de La Quierre. - Christen, kbmd. 186. - Christine Wilh., g. Petersen 183. - Peder, kbmd. 185. - Peder Baggesen, sgpr. 184.
 Landt, Jørgen, sgpr. 128.
 Lange, Christen 178. - Christen Michelsen, brygger 185. - Frands 178. - Henr. Chr., brygger 182. - Michael, overpræs. 182. - Michael, rdmd. 183. - Niels 178. - Sophie Charl., g. Müller 182.
 Lange-Müller, P. E., komponist 181-89.

- Langermann, Chr. Aug. Heinr. v. 108. —
 Wilhelmine Sophie 108.
 Langhoff, Cathr. Marie, g. Lawaetz 108.
 — Hans Friedr. 108.
 Langloh, Anna Elis., g. Offeln 110. —
 Jac. 110.
 La Quière, Pierre Basile de 187.
 Larsen, Jacob, student 199. — Niels, smed
 192.
 Larsen-Ledet, Lars, afholdsagitator 206 f.
 Larssen, Anna, skuespillerinde 209.
 Lastrop, Anna Barbara, g. Ployart 110. —
 Wichman 108.
 Lauprecht, Gustav Ad. v. 108. — Joh. Jul.
 Aug. Ad. v. 108.
 Lautrup, C. V., just. rd. 14. — Hans, bir-
 kedommer 14. — N. C., etatsrd. 14.
 Lawaetz, Joh. Dan. 108.
 Lebedjeff, Michail, russ. maler 10 f.
 Lehmann, slægt 194.
 Lemm, Anna Maria, g. Rumohr 112.
 Lemwig, Wilh., adm. 122.
 Lenthe, Anna Marie, g. Ferber 104.
 Lerche, Amalie Christ. Caroline 108.
 Lerckenfelder, Casper 188. — Catharina
 Fel., g. Truchsess v. Höfingen 187. —
 Georg 189. — Henrich 189. — Joh. Cas-
 par, kmhr. 187 f. — Wulff, oberst 188 f.
 Leska, Alexandrine v. 108. — Stanislaus
 v. 108.
 Leuenburg, Friedr. Detl. Alex. 108.
 Leuenfeldt, Fredr. Conr. v. 108.
 Leuenschild, Charlotta Am., g. Kisten-
 brügger 102.
 Leuning, Cecilie Marie, g. Lütken 88.
 Levetzau, Clara v., g. v. Finecke 104.
 Liliencron, Andreas Paul v. 108. — Jul.
 v. 108. — Paul Albert v. 108.
 Linck, Anna, 134–37.
 Lindau, Dietr. W., maler 11.
 Lindberg, Lauritz Bjørnson, brygger 186.
 — Margr., g. Lange 185.
 Lindemann, Aug. Ad. v. 108. — Charl.
 Sophie, g. Garboe 183. — Gustav Ad.
 v. 108. — Jacob, ass. husforv. 184.
 Lindenhan, slægt 214.
 Lips, Magd. Ern., g. Mentz 193.
 Lipstorf, Clemens Sam., bgmstr. 113.
 Lobedanz, Carl v. 108. — Johnny v. 108.
 Lohmann, Frederik 183.
 Lohse, slægten 192. — Johann Fr. 192.
 Lombeck, Elisabeth, g. v. Preuss 111.
 Lorck, slægten 192.
 Lorenzen, slægten 193.
 Lubonsky, Lukas Helwig 109.
 Lucas, slægt 193.
 Luckner, Sophie Agnes, g. Moltke 109.
 Ludvig, ung. konge 96.
 Lund, Joh. Ludv., maler 12.
 Lundbye, Carl, Løjtn. 18. — Joh. Th.,
 maler 18.
 Lurwy, greve 109.
 Luxdorph, B. W. 119.
 Lütken, Otto Didrik, sgpr. 88. — Vilhel-
 mine Marie, g. Sotoft 88.
 Lütkens, Anna, g. v. Deding 103. — Ma-
 thias 103.
 Lützau, Carl Christ., g. Cronhielm 103.
 Löw von Steinfurt, Charlotte, g. v. Frey-
 berg 110.
 Löwe, arkitekt 52.
 Løvenbalk, slægten 177.
 Løvendal, Carl 177.
 Løvenskiold, slægten 190.
 Løwenstern, Jean Eduard 108.
 Løwensøn, familien 178.
 Løvenørn, Fr. de, kfrd. 80 f, 84. — Poul
 119.
 Maase, Charl. Louise, g. Schröder 114. —
 Maria Amalie v. d., g. v. Grimmenstein
 106. — Nic. Heinr. v. d., etrd. 106.
 Madsen, slægt 193.
 Malling, Ove 120.
 Mandal, Franciscus de Ratta, markgreve
 180.
 Mannesen, Marie Elis., g. Kratzenstein
 185.
 Manteuffel, Joach. Ernst, baron v. 109.
 Manteuffel-Katzdangen, baron 134, 138.
 Mario, ung. maler 10.
 Markdanner, slægten 177. — Caspar 177.
 Markhart, Margr. Cathr. Elis., g. v.
 Nitsch 102, 106.
 Marquard, Emil, arkivar 195 f.
 Marschall, Charl. Chr., g. Müller 101.
 Marstrand, Wilhelm, maler 9, 23, 38.
 Marteville, Friederike Louise, g. v. John
 107. — Pierre de 107.
 Mathiesen, slægten 190. — Baltzer, bgmstr.
 76, 78, 83 f.
 Mathiz, Wilhelm v., billedhgr. 6.
 Matoley, Bernhard Sam. 101.
 Maurice, Jean-Baptiste, herold 93.
 Meinert, Franche 79.
 Melberg, Chrf. Wold. v. 109. — Detlev
 Johs. 109.
 Melbye, Joh. Chr., sgpr. 127.
 Melchior, Chr. Henr., politisekr. 125. —
 Johs. Erasmus 125. — Laur., kammer-
 sanger 125. — Sophie, g. Wiwet 125.
 Melling, se v. Melberg.
 Mentz, Johann Liborius 193.
 Meschede, Ilse v., g. Braun 101.
 Meurer, Agatha Maria 109. — Anna
 Margr., g. Schellendorf 113. — Anna
 Sophia Henr. v. 109. — Carl v. 109. —
 Henrich v. 109. — Maria Wilhelmina
 109. — Maria Wilh., g. v. d. Vechte 115.
 Meyer, Anna Cathr., g. Roepstorff 112. —
 Auguste, g. v. Seddelen 114. — Cathr.

- Elis., g. Harten 106. – Ernst, maler 4, 7 f. – Friedr. Joh. Lor. 114. – Hinrich 112. – Heinr. Conrad, ltnt. 109.
- Michelsen, Søren, skipper 200.
- Middelboe, slægten 193.
- Mierop, Louisa Regina Hedv. 109. – Peter Wilh. 109.
- Minsicht, Maria Christ. v., g. de Hertoghe 107.
- Mohren, Anna Christina g. Nierodt 109.
- Moldenit, Cecilia Cathr., g. Nissen 110. – Herm. Caspar, justrd. 110.
- Molié, Joh. Georg, ltnt. 109. – Johanna Margr. Cathr. Wilh. 109.
- Moltke, A.W., greve 40. – Adam Gottl., greve 109. – Fr., 120. – Friedr., greve 109. – Friedr. Ludv., greve 109. – Levin Claus 99. – Maria Elis., g. Ahlefeldt 99.
- Monrad, Elias, stud. 80, 84. – J. H., præst 210.
- Moth, Sophie Amalie 178.
- Muller v. d. Lunen, Eleonora, g. Krakwitz 102.
- Munk, Iver, biskop 178.
- Muschkin-Puskin, Alexei 109. – Maria Sophie 109.
- Musäus von Steineck, se Steineck.
- Mühlmann, Christ. Sophie Fr., grevinde 109.
- Müller, Adam, maler 4, 25. – Apollonia Gabriele Friederica, g. Bildt 101. – Cecilia Margr., g. Rogert 117. – Detlev, sgpr. 117. – Fritz Adam, kfrd. 182. – Jambert Gabr. 101. – Joh. Samuel, rektor 109. – Otto Fr., HRass. 181. – Peter Erasmus, biskop 182.
- Mynster, J. P., biskop 119.
- Münter, Balthasar, sgpr. 119. – Fr. 120 f., 123.
- Möhl, slægt 214.
- Møller, slægt 192 f. – Hans Svane, se Hans Suan. – J. P., maler 4, 12. – Peter, godsforv. 183. – Ruth Alpha Gudma, se Block. – Vilhelm 135, 137.
- Mörner, bssc, g. Pechlin 110.
- Nansen, Betty, skuespillerinde 209. – Christiane Ant., g. Rogert 127. – Hans Michelsen 127.
- Nathanson, M. L., redaktør 212 f.
- Nebelong, N. S., arkitekt 47, 66.
- Neiendam, Robert 207.
- Neubauer, Maria Elis., g. Seligerscron 114.
- Neumann, Cathr., g. v. Leska 108.
- Nielsen, Anders, gmd. 190. – Anna, skuespillerinde 208 f. – Friderica Chr. Charl., g. Clausen 184. – Gregers, sgpr. 189. – Laur., bgmstr. 77, 83. – Wilhelm Chr., kbmd. 192.
- Nierodt, Magnus Wilh. 109.
- Niessen, se Nissen.
- Nigri, Hermann, kansler 106.
- Nissen, Andreas, kantor 118. – Chr. Siegfr., kapt. 109.
- Nitsch, Elisabeth Fr. v., g. Grote 106. – Franz Carl v., 102, 106. – Margr. Caroline, g. Harten 106. – Margaretha Car. v., g. Köster 102.
- Nyborg, Claus Unger, læge 18.
- Oberg, Adolph Ludv. 110. – Anna Metta 110. – Benedict Wilh. Georg 110. – Georg Ludv. v. 110.
- Offeln, Otto v., kbmd. 110.
- Ohlsson, Vilhelm, jernbanemand 207.
- Olrík, Ingeborg, forfatterinde 210.
- Olsen, F. C., overlærer 123.
- Oppermann, arkitekt 52.
- d'Origny, slægt 214.
- d'Orville, se D'Orville.
- Overbeck, Jodocus 112.
- Pahlen, Hans v. d. 110.
- Palme, Anna Kirst., g. Birch 86.
- Paludan, Fr. Aug., kmdr. 51. – Jul. Ferd., gen.major 3.
- Pauelsen, Fritz, oberst 8.
- Pauli, Jacob Heinr. (v. Rosenschild) 110.
- Paulsen, Joh. Hinr. 108. – Margr. Friedr. v., g. Criwitt 103. – Mathias v., adm. 103. – Regina Christina, g. Justrick 108.
- Pechlin, Detlev Philip v. 110. – Friedr. Joh. v. 110. – Henriette Jul. 110. – Joh. Ad. v., oberst 110. – Joh. Detl. Alex. v. 110.
- Pedersen, Christen, provst 188. – Chrff., bgmstr. 76.
- Pentz, Sibylla Dor., g. Westphal 113, 116.
- Perkenthin, se Berkenthin.
- Petersen, Chr. Fr., forpagter 184. – Claus Peter, stadsfysikus 183. – Lucie Thominé, g. Lange 182. – P. N., præst 210.
- Pettelat, slægt 193.
- Pezijn, kapt. 201.
- Pfenner, Gabriel Gottl., kapt. 114. – Maria Dominica, g. Scottmann 114.
- Pfennig, Joh. Georg v., justrd. 110.
- Pflug, assessor 110.
- Pforten, Ulr. Wilh. v. d. 110.
- Philip, slægten 192. – d. gode, hertug 91.
- Philipsen, C. J. A. 6, 24, 51.
- Plese, Jacob du 110.
- Plessen, Carl Ad. v., kmhr. 110. – Charl. Am., g. v. Scholten 114. – Charlotte Louise, g. Scheel 113. – Diedr. Joach. v. 110. – Schack Marquard 110.
- Ployart, Joh. Martin 110. – Nic. Theod. 110.
- Pogwisch, Bendix, kapt. 111. – Gustav Adolph 111. – Ide 178. – Justinus Otto 111.

- Postel, Amalie Ernestine, se Cronhielm.
 Poulsen, Peter, slagter 192. - Rasmus, brugsforeningsudd. 192. - Søren, provst 186.
 Pram, Chr. 119, 125f., 129.
 Preisler, slægt 193.
 Pretorius, Werner Chr. v. 111.
 Preuss, Franz Heinr. v. 111.
 Prior, slægt 194.
 Pronay, Barbara Agneta bsse., g. Holstein 107.
 Qualen, Agathe Margr., g. Brömsen 101. - Bernhard v. 111. - Hans 101. - Henning, ritmstr. 111. - Josias v. 111. - Ulrica Wilh. v. 111.
 Quist, Jacob 184.
 Raasløff, Andr., kapt.lt. 67. - Wald. Rud., krigsmin. 67-74.
 Rachel, Christ. Adolph v. 109. - Dorothea, g. Müller 109. - Eleon. Am., g. Benicke 100.
 Rahbek, Knud Lyne 120 f., 123, 125.
 Rambshausen, Joh. Friedr. v., kornet 111.
 Ramlau, Dorothea Elis., g. Sotoft 87. - Fr. Ferd., oberst 87. - Heinr. Aug., vognmd. 87.
 Rammin, Carl Andreas v. 111.
 Ranchstedt, Ulrica Maria, g. Pechlin 110.
 Ranck, Anna Metta 111. - Anna Metta, g. v. Schwertzel 114. - Conrad, gen.lt. 111. - Conrad, resident 111.
 Randerode von d'Aa, Denna, g. Criwitz 103.
 Rantzau, Albertine Louise Charl., g. la Roche 112. - Anna Sophia, g. Schack 113. - Benedict 111. - Cai 111. - Chr. t. Salzau 113. - Christina, g. Ahlefeldt 99. - Chrf. Fr. 111. - Daniel 111. - Detlev v. 114. - Detlev, ghrd. 111. - Erik, baron 111. - Friedrich, greve 111. - Gertrud Cathr. Magd., g. Schröttering 114. - Hans Bertr. 111. - Hans Chr., bagermstr. 87. - Hinr. 111. - Joh. Jac. 112. - Joh. Joach., sgpr. 87. - Margr. 112.
 Rasch, Philip 127. - Tønnes, kbmd 127 f. - Tønnes Georg 123.
 Rasmussen, slægt 193. - Oluf, forp. 77.
 Rauch, Chr. Barth. v., major 112.
 Ravn, Ole, guldsmed 198. - V. C., musikhist. 125.
 Reders, Elis. Apoll., g. Pauli 110.
 Redsted, Margr., g. Sommer 71-74.
 Reenstierna, Axel, greve 112. - Magd. Sophie 112. - Margr. Wilh. 112.
 Reichel, Carl Breide v., gen.major 112.
 Reichwein, Ulr. Friedr. v. 112.
 Reinhard, Joh. Georg 105.
 Reinunch, Annika Hermansdt. 186.
 Reitmohr v. Deuthoffen, Elisab., g. Lerckenfelder, 187 f.
 Reitzel, C. A. boghdl. 42.
 Reitzen, Margr. Hedv. v., g. Rantzau 111.
 Rentorff, Gustav v. 112.
 Resting, slægt 214.
 Revenfeld, Detl., oberst 112.
 Rheinländer, slægt 214.
 Rhode, Hinrich v. 112. - Lars, kons. forp. 117.
 Rieffestahl, slægt 214.
 Roche, Wilhelm Carl la 112.
 Rogert, Anders Villumsen 117. - Carl Ludv. 119. - Carolina Louise Cec. g. Rasch 127 130. - Chr. Berbandt, rdm. 123, 127, 130. - Detlev Ludv., komponist 117-132. - Hans, hører 117. - Hans Nansen, skibskapt. 127. - Ide Johanne, g. Bang 117, 119. - Johanne Gonsager, g. Hansen 118-20. - Poul, sgpr. 117. - Poul Andersen, sgpr. 117. - Poulina Joh. Christ., g. Götzsche 127. - Vilhelm, sgpr. 117. - Villum Andersen, bgmstr. 117.
 Romain, Elisabeth 56.
 Roode, se Lowenstern.
 Rose, Kirsten, g. Stub 184.
 Rosenberg, Hans Chr., sgpr. 197-200.
 Rosenkrantz, Jørgen 203.
 Rosenschild, se Pauli.
 Røsing, Mich., skuesp. 125, 209.
 Rosted, slægten 193.
 Rostorph, Ide Johanne, g. Rogert 117.
 Rothe, Andreas Bjørn 120, 123. - Tyge 120, 123.
 Rothlieb, Heinr. Gabr. 112.
 Rumann, Sophia Amalie Wilh., g. Grote 106.
 Rumohr, Amalie Car. Ph. 112. - Anna Emercentia, g. v. Liliencron 108. - Antoinette Ch. H. 112. - Asmus 112. - Christ. Cathr. 112. - Detlev 112. - Henning 112. - Henning Benedikt 111. - Henning Heinr. 112. - Margr. Lucia 112. - Ulrica Wilh., g. Qualen 111.
 Rye, Gynild Dorothea, g. Aarsleff 87.
 Ryge, J. C., dr., skuespiller 209.
 Rytzow, Andreas 198 f.
 Röeder, Henr. Herm. sgpr. 185. - Sophia Birg., g. Lange 183.
 Rømer, Hans, skovrider 129.
 Roepstorff, Anna Marie Christ. 112. - Charl. Johanna Christ. 112. - Chr. Detlev 112. - Joh. Adolph v. 112. - Rørbye, Atalia 10. - Atalia 14 f. - Elise 15. - Frederikke Eleon. Cathr. 14 f., 36, 40, 46. - John, læge 1-7, 14, 18 f.
 Roest, Elisabeth, grevinde 180.
 Sabroe, Peter 207.
 Sadolin, Gunnar 210.
 Sager, Anna Ida Hedv., g. Løwenstern 108.
 Salpius, Joh. Martin Gotthelf 112.

- Sant, Anna Cathr. v., g. Hockenberg 107.
 Sappi, slægten 177.
 Sasz, Anna Elis., g. Schilden 113.
 Sassen, Joh. Ad. v., kapt. 113. - Joh. Ad. Max. Chr. v. 113.
 Scavenius, P. B. t. Gjorslev 8.
 Schack, Anna Margr., g. Cøllner 186. - Aug. Wilh. 113. - Barthold Chrf. 113. - Barthold Hartv. 113. - Barthold Hartv. 113. - Carolus Joach. 113. - Chr. Günther 113. - Cord Henr. 113. - Diedr. Aug. 113. - Diedr. Wilh. 113. - Gottfr. Wilh. Aug. 113. - Hans, greve 113. - Hans, gen. major 113. - Hans Fr. Chr., greve 113. - Jacobine Marie 113. - Johanna Christ. Elis. 113. - Sybilla Dorothea 113. - Wilh. Ludv. 113, 116.
 Schaubert, Eduard, arkitekt 29, 58.
 Schaumburg Augusta v., g. Grutt-schreiber 106.
 Scheel, Anna Christ., g. v. John 107. - Jürgen 113.
 Scheidel, Chr. Gottl. 113.
 Scheitern, oblt. 113.
 Schellendorf, kmhr. 113.
 Schenck, Chr. Ludv. Tileman, oblt. 113. Joh. Tilman, rdmd. 113.
 Schiedel, se Scheidel.
 Schilden, Anna Henriette v., g. v. Friccius 105. - Carolina Wilh. v., g. v. Hamerstralen 106. - Heinrich Andr. v. 105, 113. - Joh. Erich 113. - Joh. Hermann, ldrd. 113.
 Schindel, Charlotte Helene 180.
 Schiøtt, C. F., just. rd. 12-16. - Chr. Fr., oberst 17 f. - Laura, g. Lautrup 14. - Pauline, g. Lautrup 14. - Rose, g. Rerbye 1, 14 f., 17-20, 25, 38 f.
 Schlesing, Cardel Ludv. 113. - Carl Andr. 113.
 Schmettau, Theodora Eug. v., g. Løvendal 108.
 Schmiedebach, Margr. Dor. v., g. de la Croisette 103.
 Schmieden, Anna Maria Sophie 114. - Cathr. Magd. 114. - Detl. Aug., major 114.
 Schmidt, Burchard Conr. 114.
 Schnetz, Victor, maler 38.
 Schockmann, Gertrud, g. Vermehren 110.
 Scholten, Jobst v., gen. guvernør 114. - Joh., kapt. 114.
 Schou, Anne Giertrud 122. - Anne Kirstine 121, 123. - Clara 194. - Claus Mich., tømmermstr. 121. - Michael 122. - Philip 194.
 Schröder, slægt 193, 214. - Gabriel, kancred. 114. - Georg, kancred. 114. - Justus Herm., kmhr. 114.
 Schrötter, Martin Wolder 114.
 Schult, Albrecht, kapt. 113.
 Schwabach, Dorothea Christiana, g. Ahlefeldt 99.
 Schwertzel, oberforstmstr. 114.
 Schönheyder, slægt 193. - Chr. 120 f., 123.
 Seddelen, Aug. Wlad. v. 114. - Ludv., baron, general 114.
 Seelhoff, g. v. Lindemann 108.
 Sehested, Hannibal 180. - Jens Steen 174.
 Seiersen, slægten 192. - P., hotelejer 192.
 Seitzberg, snedker 114. - Franz Hinr. Carl 114.
 Selby, Charles Joseph, baron 175.
 Seligerscron, Anna Cathr., g. Siebern 114. - Chr. Peter Adrian 114.
 Sell, Tobias, hofmusikus 124.
 Seydewitz, slægt 214.
 Sidon, Cathr. Elis. v., g. Scheidel 113.
 Siebern, Joh. Nic. 114. - Math. Hinr. 114.
 Sievers, Cathr. Dor., g. v. Grand 105. - Joh. 105.
 Sigismund, polsk konge 92, 96.
 Sirgin v. Sirginstein, Marie, g. Lerckenfelder 189.
 Sixtel, Georg Joh. 114. - Hans Chr., etrd. 114.
 Skarsholm-slægten 176.
 Skraggenhielm, Samuel, livmed. 114.
 Smagbier, Clemens Jensen, rdmd. 187.
 Smith, L. 120 f.
 Sneedorff, H. C. 120-23, 125.
 Somm, Elisabeth v., g. v. Pfennig 110. - Hermann v., kancred. 110.
 Sommer, F. L. F., admiral 71, 74.
 Sonne, Jørgen Valentin, maler 6, 8.
 Sophie Magdalene, dronning 179.
 Sorterup, Mette, g. Fogh 77.
 Sottmann, Aug. Hinr. 114.
 Spend, Christen, sgpr. 79, 84.
 Spendrup, P. M. 123.
 Sporon, Benjamin Georg, amtmd. 120.
 Stael von Holstein, Georg Bogislaus 114. - Lambert E. M. F. 114.
 Stampe, Henrik, ghrd. 119. - Holger, baron 31.
 Stauning, Anders, rdmd. 186.
 Steenhuus, Rasmus Nielsen, degn 82, 84.
 Steensen, slægt 214.
 Steffens, Heinrich 120.
 Steineck, Cathr. Magd., g. Heinsohn 107. - Petrus Musäus v. 107.
 Stenglin, Carolina Christ., bsse 115. - Daniel Heinr., baron 115. - Otto Chr., baron 115. - Philipp Heinr., baron kmhr. 115.
 Sternfels, Agnes v., g. Truchsess v. Höfingen 188.
 Stieglitz Brockdorff, Fr. Wilh., baron 99. - Friederike Sophie, bsse, g. Adeler 99.

- Stockfleth, Frederikke Eleonore Cathr., se Rørbye.
- Stolberg, Chr. Günther, greve 115. - Henriette Friedr. 115.
- Stradtman, Chr., rgmtskvmstr. 115.
- Stralenheim, v., resident 115.
- Stub, Laurentius, provst 183. - Laur., degn 184. - Louise Augusta, g. Müller 182. - Otto Fr., kmdrkapt. 182.
- Suan, Anne, g. Frandsen 76, 78 f., 84. - Hans Olufsen, kbmd. 75-79. - Laurs 75, 78 f., 84. - Niels 75, 78 f. - Oluf 75. - Oluf Nielsen 75, 77, 79.
- Suckow, Joh. Friedr. v. 115.
- Suhr, slægt 193. - Anna, g. Zimmer 186. - Bernt, bryghusskr. 188. - Frederik, amtsforv. 187.
- Sulau, se Zülow.
- Surland, Margr. Christ., g. Ahlefeldt 100.
- Sutorius, Michael 115.
- Svan, Hans (1750), 76. - Hans, bødker 76. - Ole, bødker 76.
- Swane, Ulriche Eleon., g. Hansen 120.
- Svitzer, Peter, kbmd. 87.
- Sühren, Margr. Christ., g. v. d. Pahlen 110.
- Sørensen, Ancher, provst 185. - Marie Camilla, g. Hammer 191. - Poul 192. - Stephan, sgpr. 187.
- Sotoft, Andrea Fr., g. Benzen 88. - Anna Christ., g. Biering 89. - Bolette Jensine Henr. 88. - Cecilia Marie 88. - Chr., sgpr. 88. - Eleonore Hedv., g. Birch 86. - Hans 86. - Hans Kjerumgaard, bagermstr. 86. - Jacob Bierfreund 87. - Jens, fuldm. 86. - Jens Nielsen, boelsmand 85. - Jens Ostenfeldt, lysestober 87. - Johanne Theod. Nic. 88. - Konstance Emilia 88. - Nicolai, amtstuefuldm. 89. - Nicolai, digter 85-89. - Niels Henriksen, exam. jur. 87. - Niels Jensen, bager 85. - Otto Wilh., dir. 89. - Petrea Frederikke 88.
- Tanner, Albr. Wilh., baron 115.
- Techt, slægt 214.
- Tessin, kapt., se Pezijn.
- Thaarup, Fr., amtmd. 127 f-131. - Th., digter 120 f.
- Thayssen, Peter v., ctdr. 115.
- Thede, kammerpræsident 115.
- Thiele, Just Math. 16.
- Thomsen, Rosalinde 209.
- Thorvaldsen, Bertel, billedhgr. 11, 29.
- Thun, slægt 214.
- Tiefenbroch, Bendix Joh. 115.
- Tigerschiöld, Brita 135, 141.
- Tilly, Albertine Maria Eleon. v. 115. - Jac. Caspar v. 115.
- Trepka, Chr., gen.major 18. - Chr. Math., oberstlt. 18.
- Treschow, W. F., ghkfrd. 32.
- Trojel, P. K. 120. - P. M. 120.
- Truchsess von Höffingen, Bernhard 187. - Hans 188. - Joh. Ludv. 187. - Sophia Cathr., g. Bruun 186.
- Tscherning, A. F., politiker 69-74.
- Tvermoes, slægten 191.
- Uffeln, Sara v., g. v. Scholten 114.
- Uldsax, slægten 188.
- Ulrichsdal, Vilhelm v. 178.
- Urne, Sophie, g. Gyldenløve 177.
- Usedom, Hans Jürgen, major 115.
- Wachtmeister, Maria Sophie, g. Muschkin-Puskin 109.
- Vagel, familien 178.
- Wagner, Joh. Mart., billedhgr. 11. - Margr. Dor., g. Siebern 114.
- Valdemar IV, hertug 176 f.
- Valdemar Sejr, konge 177.
- Valdemarsen, Abel 177.
- Valeur, slægten 192.
- Wallgren, O. H., maler 24 f., 51.
- Warming, Paul, cand. jur. 97.
- Warthoe, slægt 193.
- Vechte, Friedr. v. d., baron, major 115.
- Wedel, Augusta grevinde, g. v. Qualen 111. - C., greve 115.
- Wedderkop, Gottfr. v., ldrd. 116.
- Vegesack, Cathr. Friederica 115. - Friedr., kapt. 115.
- Vermehren, Emerentia Eleon., g. du Plese 110. - Paul 110.
- Versen, jfr. Fersen. - Anna Maria v., g. Sutorius 115.
- Werthern, Adolph Georg v., baron 116.
- Wessel, J. H., digter 208.
- West, Joh. Wilh., sgpr. 40 f.
- Westphal, Hartw. 116.
- Westphalen, Susanna Cathr., g. Meyer 109.
- Wiborg, Jacob, byfgd. 129.
- Wich, Caroline Friedr. v., g. v. Holmer 107. - Cyrill v., envoyé 107.
- Wiecke, Gottschalck Anton v. 112. - Margr. Sophie v., g. v. Rauch 112.
- Wiele, Elisabeth, v. g. Liliencron 108. - Franz Ludv. v. d. 108.
- Wienholz, Johanne Cathr., g. Bildt 101.
- Vieregg, Carl Heinr. v., statsmin. 115. - Helena Elisabeth 180. - Victor Aug. v. 115.
- Viers, Mathilde Marie, g. Lobedanz 108.
- Wilhelm, Hertug af Sachsen-Gotha 112.
- Willgaard, Chr. Fr., degn 82, 84.
- Wilms, slægt 214.
- Wisch, Detl. v. d., ritmstr. 116.
- Witting, Carl v., kapt. 116.
- Wittmack, Christiana Wilh., g. Thaysen 115.
- Wittmer, Joh., maler 66.

- Wittorf, Ægidius 99.
 Wiwet 125
 Vogt, Barbara Augusta, g. v. Rammin
 111. – Jost v., gen.major 111.
 Woldenberg, Anna Cathr., g. Revenfeld
 112. – Dorothea v., g. v. Goeden 105.
 – Joh. v., oberst 116.
 Wolff, Hedv. Eleon, g. v. Aspern 100.
 Woskewizin, Martha Magd., g. v. Bawyr
 100.
 Voss, Friederike Sophie 115. – Gustav Fr.
 v., kapt. 115.
 Wrangel, Gustav Georg baron 116.
 Wulff, Anne, g. Sorensen 185. – Peter,
 ltnt. 1 f., 7, 25, 51.
- Ueberwasser, Brigitta, g. v. Rambshau-
 sen 111. – Heinr., rdmd. 111.
 Yde, Marinus L., gen.konsul 207.
 Zanniboni, Bartholomæus 180.
 Zeuthen, Chr. Fr., baron 46.
 Ziegesar, Elisabeth v., se Roest.
 Zimmer, Anna Cathr., g. Røeder 185. –
 Gregers Hansen, sgpr. 186. – Hans
 Jacobsen, Hofsadelmg. 187.
 Zinn, slægt 214.
 Zülau, Anna Gesa v. 116. – Hinr. Wolter
 v. 116. – Sara Margr. v. 116.
 Zülow, Chr. Conrad 116. – Victor 116.
 Ørslew, Karen, overjordemoder 119.
 Ørsted, Anders Sandøe, jurist 117.

	Kr. Ø.
Saldo overført fra forrige Aar	1.614,91
Tilskud fra den danske Stat	1.200,00
" " Dansk-historisk Fællesfond	485,00
" " Alfred Good's personalhistoriske Fond	200,00
Anonym Gave	1.200,00
Medlemskontingent	5.461,70
Salg af ældre Aargange og Publikationer	246,35
Indvundne Renter	91,20
	<hr/> 10.499,16

Samfundet ejer den 31. December 1949:

Kr. 2.200,00 $3\frac{1}{2}\%$ Østifternes Kreditforenings Oblig. 16. Serie, 1. Afd.
(heraf Kr. 1.000,00 testamentarisk Gave fra Hendes Maje-
stæt Enkedronning Lovisa).

Kr. 2.200,00 er Totusindtohundrede Kroner.

København, den 8. August 1950.

Ovenstaaende Regnskab har vi gennemgaaet og sammenholdt med de vi befundet at være tilstede. Obligationerne lyder paa Samfundets Navn.

København, den 6. September 1950.

sign.: **Aage von Benzou.**

	Kr. Ø.
Trykning af Tidsskriftet	6.417,17
Honorarer for Bidrag til Tidsskriftet	1.191,00
Papir og Tryksager	142,42
Porto	236,52
Diverse Omkostninger	100,12
Møder	485,00
Saldo overføres til næste Aar	1.926,93
	<hr/> 10.499,16

samt:

Kr. 400,00 4% Husejer Kreditkasse Obligationer 2. Afd. 5. Serie
" 100,00 $4\frac{1}{2}\%$ " " " 2. " 5. " "
" 1.000,00 $4\frac{1}{2}\%$ Kjøbenhavns Kreditforenings Obligation 8. Serie
" 3.998,08 kontant

Kr. 5.498,08 er Femtusindfrehundredenitotte Kroner og Øre,

indestaaende i Overformynderiet iflg. testamentarisk Gave fra Overrets-
sagfører Paul Hennings' Enke, Fru Lina Hennings, født Limpert, Ka-
pitalen udleveres først ved en Rentebyders Død.

sign.: **O. H. Clementsen.**

de os forelagte Bilag, og vi har intet fundet at erindre. Formuen har

sign.: **Hans F. Randbøll.**

DØDSFALD I DANMARK I AARET 1949

MEDELTE AF
NIELS FRIIS

TILLEG TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT
71. AARGANG
(12. RÆKKE 5. BIND)
1950

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1950

DØDSFALD I DANMARK I AARET 1949

MEDELTE AF NIELS FRIIS

De vigtigste af de nedenstaaende Liste over Dødsfald i Danmark i Aaret 1949 anvendte Forkortelser er følgende:

B. = Barn, Br. = Broder, D. = Datter, E. = Enke, F. = Fader, g. m. = gift med, H. = Hustru, M. = Mand, Mo = Moder, S. = Son, Sst. = Søster; bgr. = begravet, bkg. = bekendtgjort, MB. = Medlem af Borgerrepræsentationen (i Provinsen: Byraadet), MF. = Medlem af Folketinget, ML. = Medlem af Landstinget, MSH. = Medlem af Sø- og Handelsretten, tjg. = tjenstgørende, * = forhenværende, afskediget, ikke tjenstgørende; FS. = Frederiksborg. Skifteret, KS. = Københavns Skifteret, NBS. = Nordre Birks Skifteret, SBS. = Søndre og Amager Birks Skifteret. Hvor den afdødes Hjemsted ikke er angivet, er dette Storkøbenhavn (København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner).

Iøvrigt henvises til Forordet til Fortegnelsen over Dødsfald i Danmark i Aaret 1944, Pers. Tidsskr., 66. Aarg., 11. Række, 6. Bind, Till.

* * *

Hds. Højhed Prinsesse Aage, Grevinde af Rosenborg, f. Komtesse Mathilde Emilie Francisca Maria Calvi di Bergolo, 16.10.

Aaberg, Thyra, f. Noring, Stockholm, 31.7.	Agerholm, Theodora, f. Jessen, bkg. 25.6.
Aabye, Margr., Kommunelærerinde*, Frk., 24.11.	— Thora, Thisted, bkg. 18.10.; M: Læderhdl.
Aagaard, Børge, Fiskeeksportør, Kolding, bkg. 6.8.	Agri, Frantz, Gross., Rudkøbing, bkg. 14.5.
— Fanny, f. Arends, 27.8.	Ahler, Astrid, f. Bruun, 19.7.
Åkerman, J. W., Anlægsgartner, Odense, bkg. 7.3.	Ahlstrand, C. P., Direktør, 3.12.
Aalkjær, Vilh., Insp., Haslev, bkg 5.6.	Ahm, Maren Sofie, E., 10.6.
Aaris-Larsen, Oluf, Tømrerm., Næstved, 22.2.	Ahrends, Joach. Fr., Formand, KS. 18.5.
Aaro, Maximilian, Købmand*, 10.12.	Ahrenst, F. L., Blikkenslagermester, Nyborg, bkg. 30.12.
Aastrup, Marie, bkg. 23.5.; M: Stationsforst., Allingaabro.	Albeck, Anna, f. Bolgann, 22.7.
Abel, Ida, E., 6.5.	— Ella, London, 13.1.; M: Poul.
Abildgaard, Esther, 29.12.; M: Erik	— Ella, f. Hess, 24.2.
— J. C. M. P., Postkontrolør*, 28.2.	— Harriet, KS. 27.6.
— Rob., 9.5.; Mo: Kirstine.	Albert, Caroline Louise, 3.4.
Abrahamsen, Erik, Professor, Dr. phil., 17.2.; H: Anna.	— L., Kgl. Hof-Fotograf, 16.9.
d'Acqueria, Louise Henriette de Serene, Stiftsdame, 1.1.	Albertus, Marjorie, f. Clay, 6.5.; M: Kapt. G. A. A.
Adolph, Holger, Dir., Generalkonsul, Gross., 2.12.	Albinus, Hedwig Christine, Frøken, 25.2.
Agerbeck, Fanny, Frøken, 7.6.	Albrethsen, S. A., Toldforv., Skovkass.*, 9.11.
	Aldan, Chr. S., Urmagerm., 28.10.
	Alexius-Meisner, Garver*, 8.11.
	Algreen-Petersen, Carsten, Læge, 13.9.

- Allerup, Eddie, Gross., 22.5.
 Allerup-Lundbeck, Viktor Otto Peter, Afdelingschef, 9.8.
 Alrik, Axel, Tegner, 28.5.
 Amdrup, Nana, Kommunklererinde*, 5.11.
 Ammitzbohl, Esther, 14.10.
 — Lars T., Læge, Glostrup, 16.10.; H: Helga.
 — Laura, f. Rindom, 13.11.
 Ammundsen, Ingrid, Frue, 26.5.
 Amsinck, Ellen, f. Fritzsche, 19.3.
 Andersen, A. P., Godsejer, Løjtved, 16.12.
 — Alfr. T., Hotelejer*, Espergærde, 16.5.
 — Andr., Købm., Konsul, Skive, 30.3.
 — Anna, Oberstinde, 8.8.; S: Poul Arkner, Afrika.
 — C. H., Konsulent, Særslev, bkg. 25.8.
 — Carl, Billedhugger, Valby, 28.8.
 — Chr. Rich. Jørgen, Forf., KS. 1.9.
 — Einar, Civiling., 21.4.
 — Eugenie Siggaard, 30.3.; M: Telegrafbest.
 — H. E., Direktør, Statsaut. Revisor, 12.2.
 — Jens Kirk, Dir., Chicago, bkg. 2.11.
 — Karen K., Apoteker, Herning, bkg. 21.7.
 — Louise, Provstinde, f. Paludan, 30.9.
 — Niels Peter, Inspektør, cand. polit., 9.8.
 — Peter, Tobaksfabr., Caracas, bkg. 3.10.
 — R. F., Redaktør, Borgmester*, Vordingborg, 4.6.
 — S. A., Tandlæge, Randers, bkg. 22.12.
 — Vigo, Direktør, 18.9.
 Andersen-Alstrup, Jørgen, Landsretssagfører, 27.5. i Tyskl. H: Senta, f. Brorson.
 Andersen-Rosendahl, Max, Kommunklerer, cand. theol., 25.2.
 Andreasen, Ingvar, Købmand, Taps, 12.8.
 — K., Skoleinsp., Viby J., 18.6.; H: Anna.
 Andree, Carl Birger, Værkfører, 22.1.
 Andresen, Anton, Kaptajn, 1.6.
 — Jens, Teatermaler, Göteborg, bkg. 15.7.
 — Kai, Gross., 20.10.; H: Ellen.
 Anker, Andreas C., Lods*, 21.5.
 — Knud, Bankbest., 10.12.; H: Agnes.
 — P. H., Kommunkel.*, Birkerød, bkg. 7.6.
 Arends, Georg E., Gross., 9.10.
 Arentoft, Søren, Elektricitetsværksbest., Tolne, bkg. 21.3.
 Arhning, Agnes, Lærerinde, 10.10.
 Arlstoft, C. A., Urmager, Hovedkass., 10.6.
 Arnbak, Rigmor Gunver, f. Jagt, stud. jur., KS. 16.8.
 Arnborg, Helga, f. Schæffer, 6.9.
 Arnhof, Emmy, 2.2.; M: Edv.
 Arnlov, Sv. Erik, Pilot, 25.12.; H: Alice, f. Eilertsen
 Arntzen, Ella, 8.10.
 Arnyed, Hjalml., Konst., Musiker, KS. 27.1.
 Asbæk, Niels, Forstelærer*, Hammel, bkg. 19.10.
 Aschengreen, C. F. la Cour, Oberstl., FS. 28.10.
 Assens, Johs., Maskinm., 13.6.
 Auerbach, Otto, Konditor, KS. 1.6.
 Augustinus, Alvild H. A., Urmager, Odense, bkg. 4.7.
 Avenstrup, Holger, Fabr., 11.9.
 Avnsted, Axel, Kommunkel., 3.7.
 Axø, Alb., Stabssergent*, Aalborg, bkg. 25.7.
Baadsgaard, Niels, Holte, 26.5.
 Baadslund, Anna, E., 7.10.
 Baasch, Edvard, Smedem., 15.3.
 Baastrup, Carl, Bankdir.*, Osterskov, bkg. 18.1.
 Bach, Ebbe, Højskolelærer, Rødding, bkg. 7.5.
 — Emil, Speditør, 5.1.
 — Maren, Lærerinde*, bkg. 17.2.
 — Ole, Propr., Rolighed, Thisted, bkg. 1.5.
 Bache, Valdemar, 5.2.; H: Olga.
 Bacher, Dorthæa, Frue, 21.5.
 Bachmann, Phil. A. Schlichting, cand. pharm., Vejle, bkg. 6.8.
 Baden, Else, bkg. 25.8.; M: Harry.
 Baelius, Ax., 3.7.
 Baerens, Poul, 22.6.
 Bagge, Carl, Uddeler*, Ruds Vedby, bkg. 27.8.
 Bagger, Aage Johs., Varmem., KS. 1.10.
 — Agnete, f. Daugaard, 25.3.; M: Gross.
 — Anna Marie Kirstine, E. e. Overholdkontr., KS. 16.11.
 — Anne, 20.12.; M: Hans
 — Christine, Frue, 14.11.
 — Karen Marie, E., Vordingborg, bkg. 25.3.
 Bagger-Petersen, Chr., Maskinm., 18.11.
 Baggers, Charles, Stationsforst., 14.12.
 v. Bahder, Wilh., cand. pharm., 14.4.
 Bahn, Olga, f. Brunbæk, 23.6.
 Bahnson, Hertha, f. Ulrichsen, 19.12.

- Balle, Anna, f. Budtz-Jørgensen, 29.3.
 — Emmy, 16.11; M: Niels.
 — Jens J., Købm., Herlev, 6.1.
 — Mary Sigrid, f. Koch, Hotelejer, KS. 1.11.
 Ballin, Adolf, 6.7; H: Gudrun.
 Balling, Karl Viggo, Fabr., KS. 7.6.
 — L. J. J., Hovedbogholder*, 15.2.
 Balslev, Fritze, Pastorinde, Soro, 9.11.
 Baltz, H. V. Max, Kapelmester, 16.8.
 Bandholtz, Sophy, 15.12; M: Heinrich.
 Bang, Anker Vedel, Repræsentant, Randers, bkg. 16.9.
 — Bodil, 21.11.
 — Camillo, Prokurist, 20.3.
 — Caroline, 24.1.
 — Dorthea, KS. 29.8.
 — Gustav Johs., Laboratorieforst., cand. pharm., 4.7.
 — Johs., Overskovfoged, Astrup, bkg. 22.9.
 — Louise, f. Vieth, 13.2.
 — Magda Elisabeth., Frk., 24.8.
 — Nina Conrad., 10.1.
 — Peter Laur., Malerm.*, KS. 1.10.
 Bang, Ragna, f. Gyiring, 31.1.
 — Vilh. Kornerup, Gaardejer, Hjerm., bkg. 15.9.
 Barfoed, Aage Falck, Gross., Auderød, 30.7.
 Barkhuus, Carl, Gross., 4.6.
 Barner, Ingeborg, Frøken, 6.8.
 Barnewitz, Vald. G., Speditor*, KS. 13.12.
 Barnow, Frida, Konsulinde, Aarhus, 25.6; M: Niels.
 Bartholdy, Oscar, 10.9.
 Bartholin, Peter, 18.12.
 Baruël, Frédéric, Fuldm., Overretssagf., 26.2; H: Else, f. Brandt.
 Basse, Aage P., Kontorfuldm., Aarhus, bkg. 22.11.
 Bast, Vald, Skibsf.*, 12.1.
 Bastian, Gerda Christine Marie, KS. 1.12; M: Stabsoff.
 Bauditz, Hilma, Frue, 27.9; M: Henning.
 Bauer, Thekla, 8.1.
 Baumann, Hanne, Frøken, 6.2.
 Baumgarten, Mary Olga, f. Møller, KS. 6.12; M: Købm.
 Baunsgaard, Andrea, f. Hansen, 1.5.
 Bay, Carl H., Fængselslærer, 29.8; H: Anna
 — Preben, Valentin, Tegner, FS. 29.7.
 Bayer, Anna Cathrine, f. Jensen, 10.5; M: Pastor emer. A. B.
 Bech, Harald, Gross., 4.7.
 — Ingeborg, f. Brandt, 5.6.
 — Kai, Overlæge, Varde, 23.4.
 Bech, Theodor, Revisor, 20.6.
 Bech-Thomsen, Karla, Telegrafassistent., 10.10.
 Becker, Margr., f. Engel, 25.3.
 Beck, Aage, Proprietær, Enggaard v. Hjørring, bkg. 28.11.
 — Alice Hasager, Frue, Randers, bkg. 28.6.
 — Axel, Sognepræst*, 6.12.
 — Jens, Gaardejer, Drengsted, bkg. 30.3.
 — Johanne, f. Larsen, E. e. Organist Johs. B.
 Beck, Jul., Repræsentant, 3.5.
 — O., Politiasistent, Esbjerg, bkg. 31.8.
 — Ralf, Bankbest., Langeskov, 18.6.
 — Rich. Hasselbalch, Købm., Maribo, 26.12; H: Martha.
 Becker, Anna Amalie, E., KS. 12.3.
 — Jenny Helene, 27.12; M: Frants.
 Beckmann, Chr., Sygehusinsp.* i Fakse, Kastrup, bkg. 25.1.
 — Simonine, 5.8.
 Beenfeldt, Henriette Dorthea, Frue, 24.12.
 Behrend, Ellen Marie, E., 6.7.
 Behrendt, Chr., Branddir.*, Middelfart, 16.9.
 — Hertha, E., 19.10.
 Behrens, Fr. Vilh., Skråderm., KS. 13.1.
 Beier, Ingeborg, Randers, bkg. 19.12; M: Landsretssagf.
 Beierholm, Marie, E. e. Bankdir., Assens, bkg. 27.9.
 Bekker, Alex, New York, bkg. 10.12.
 Bencard, Thora, f. Rosenstand, 19.4.
 Bencke, Jørgen G., Skibsf.* i DFDS., 24.3.
 Bender, Betty, 8.9.
 Bendix, Marie, Frue, 5.10.
 Bendixen, Carl, 26.6.
 — Olaf, Statsskovfoged, Viborg, 5.2.
 Bendtsen, Nelly, f. Jagd, M: Amtsf. bkg. 18.6.
 Bengtsson, Carl Chr., Bagerm., Helsingør, 13.7.
 — Elinor, 2.6; M: Erik.
 Bennetzen, Einar, Gdr., Sogneraadform.*, Gram, bkg. 27.8.
 Bennick, Hugo, Hovmester, 5.6.
 Bentsen, Robert, Kontorchef, bkg. 3.4.
 Bentzen, C. J. H. A., Overkontrolør*, Aarhus, 3.1.
 — Jens, Politias., KS. 15.10.
 Bentzon, Ida Johanne, 2.12.
 Benzen, Signe Johanne, Hofjuveler, 1.9. v. Benzons, Gerh. M. Rosencrone, Kap-
 tajn, 18.7.
 — Marie Rosencrone, Frk., 29.11.

- Berendt, Alfrida, KS. 28.10.
 Berg, Annette, E. e. Blikkenslagerm., 16.10.
 — Birgitte, Christiansfeld, 27.2.
 — C. V., Korpsofficiant, 10.9; H: Astrid.
 — Carl, 12.11; H: Else.
 — Edel Inger Agnete, f. Otto, Rødovre, SBS. 26.9.
 — Harald, 9.8; H: Fanny.
 — Hugo, Repræsentant, Rosenvang v. Aarhus, bkg. 5.12.
 — Johan, Kriminaloverbetjent, 12.12.
 — Martin, Res. Kap. v. Lutherkirken, 15.1.
 — Sophy, 29.12.
 — Sophus, Apotheker*, bkg. 28.11.
 — Viggo, Kunsthandler, Skagen, bkg. 9.6.
 v. Bergen, Anna, f. Madsen, 14.10.
 Bergenholtz, Johs. Mathæus, KS. 30.3.
 Berggreen, Carl J., Drager, 10.4; H: Irene.
 Bergmann, Boline, E. e. Skoleinsp., 21.8.
 Bering, Liisberg, Hugo, Forstander, cand. theol., 6.1.
 Berlème-Nix, A. E., Bankdirektør*, 11.11.
 Berlin, Anton, Læderhandler, 16.1.
 Berling, Rob., Assurandør, Aarhus, 2.11; H: Gerda.
 Berling-Hansen, Agathe Mary, f. Berling, KS. 7.5.
 Berner, Jenny Sigrid, f. Bagge, KS. 1.4.
 — Solveig Carla, f. Kræfting, 11.3; M: Assurandør.
 Bernstorff-Mylius, Andr. P., Kmhr., Hofjægermester, Greve, Katstrup, 14.4; H: Elisabeth, f. Reedtz-Thott.
 Berthelsen, B. M., Gymnastikl.*, Esbjerg, bkg. 9.8.
 Berthold, Johanne, 6.11.
 Berthou, Vald, 28.9.
 Betak, Einar, Malerm., 12.3.
 Beyer, Vilhelmine Augusta, f. Schröder, bkg. 30.4.
 Bidsted, Edm., Værkm. i DSB., 19.11; H: Astrid.
 Bidstrup, Carl, Restaurator, 5.9.
 — J. A., Mejeribestyrelse, Hou, Lohals, bkg. 28.6.
 — Selma, 14.11; M: Anton.
 Biehe, Marie Elisabeth, f. Kauffmann, FS. 4.4.
 Bielefeldt, Chr. Fr., Kontorchef i Landmandsbanken, 16.11.
 — Elisabeth, f. Knoph, 18.10; M: C. F. B.
 Bierbum, C., Bankdir., Holbæk, 11.1.
 Bierre, Hans Harald Peter, NBS. 2.3.
 Bildsøe, Ernst Vald., Restaurator, 29.8.
 Bille, Einar, 15.9.
 Bille-Brahe, Elisabeth, Enkebaronesse, f. Cederfeldt Simonsen, 9.4.
 Bille-Brahe-Selby, Ellen, Lensgrevinde, Tisvildeleje, 29.11.
 Billing, Georg Oscar, Guldsmid, 26.7.
 Binderkrantz, G., Tandlæge, Odense, bkg. 21.4.
 Binderup-Schultz, Grethe, f. Weng, 12.3.
 Bindslev, Edith, f. Riise, 11.3; M: Borgmester Alfred B.
 Birch, Emil Alb. Vald., KS. 1.4.
 — Skjold, V., M. 16.11.
 — Vilh. Salomon, KS. 23.9.
 Birch-Jensen, Holger, Inspektør*, Holbæk, 8.7.
 Bird, Roger G., Direktør, 14.2.
 Birk, Chr., Urmagerm., Randers, bkg. 19.10.
 — Hakon, Købm., Aalborg, bkg. 16.11.
 Birkedal, Andrea, Vaskeriejer, Rødding, bkg. 19.12.
 Bisgaard, Karen, Frøken, Helsingør, 4.4.
 — T. K., Sognepræst, Bjergby, 8.4.
 Bjeld, R. H., Telegrafkontr., 15.2; H: Karen.
 Bjerg, Karl Ulrich, Jiu-Jitsu-Lærer, Odense, 9.7.
 Bjergager, E. A. O., Civilingeniør, Lyngby, 26.4.
 Bjerke-Petersen, Anna, 15.3; M: Vilh.
 Bjerre, Harald, 24.2; H: Elisabeth, f. Kalledsøe.
 — Hugo, Repræsentant, 24.1.
 — Jacob, Gaardejer, Fabjerg, bkg. 14.5.
 Bjerre, Jakob, Branddir.*, Lemvig, bkg. 30.3.
 — Johanne Andrea, Musiklærerinde, Lyngby, bkg. 2.6.
 Bjerregaard, Georg, Dommer*, Odense, 7.8.
 — Ida, f. Christiansen, KS. 14.5.
 — Jenny, f. Lerche, 13.18.
 Bjerring, Søren, Overlærer*, Hasseriis, bkg. 5.10.
 Bjørnbak, Bent, Norrköping, 15.10; F: Bjørn B., Landsretssagf.
 Bjørndal, Hedvig, Holstebro, bkg. 25.2; M: Overretssagf.
 Bjørneboe, Anna, f. Schmidt, 22.9.
 Bjørnow, H. C., Direktør, cand. jur., 6.1.
 Blach, N. M., Kommunalærer*, 19.3.
 Black, Anna Elisabeth, f. Busch, E. e. Telegrafbestyrer, KS. 17.8.

- Black, Ejnar, Redaktør, 5.4; H: Bodil Ipsen.
 — Ella Marie, f. Carlsen, FS. 10.12.
 — Margr., Frøken, 31.8.
 Blanck, Carl de, Naalemagerm., 8.7.
 Blankensteiner, Evelyn, bkg. 18.9.
 Blessing, Hans P., Pastor emer., 22.5.
 Blicher, Henriette Magdalene, 28.12.
 — P. Kunstmaler, Skovkrogen v. Asens, bkg. 28.2.
 — Steen, Godsekspeditor, 7.3.
 — Steen St., Toldvagtimester*, bkg. 20.10.
 Blichfeldt, Inge, KS. 8.11; M: Redaktør.
 Bloch, Anna Marie Christine, E., KS. 28.9.
 — Babette, f. Pfeiffer, E., 7.12.
 Block, Dagmar Christine Georgia, Frk., 26.10.
 Blom, Aage Gram, Ingeniør, 27.11.
 — Alfred S., Grosserer, 30.9.
 — Peder, Murerm., Ribe, bkg. 19.12.
 Blume, Fr., Skræderm., Randers, bkg. 2.8.
 Blædel, Augusta, f. Langkilde, 25.6.
 Boas, Emmy, f. Holst, 1.9.
 Bock, Carl Nielsen, Boghandler, Graasten, bkg. 4.11.
 — Poul, Repræsentant, 29.12.
 Boeck, Alhed, E. e. Gross. Matthias B., 14.3.
 Boemann, Kaj, Grosserer, 13.1.
 Boesen, Arthur, Maler, 29.12.
 — Elers, Gaardejer, Astrup, 26.2.
 Boetius, Axel, 3.7.
 v. d. Bogaert, Dagny Louise Charlotte, f. Hansen, NBS. 30.8.
 Bogason, Skuli, Kredslæge, Aarhus, 6.2.
 Bohm, Knud, Restauratør, bkg. 9.12.
 Bohn-Willeberg, Agnes, bkg. 27.10; M: F. B.-W.
 Boisen, C. C. M., Auditor*, Amtsfuldm., Odense, 8.6.
 — Camilla Cæcilie, KS. 28.9; E. e. Toldass.
 — Karen, 22.7.
 Boje, Hans, Apoteker*. St. Croix, 9.6.
 — Vald., Marskandiser, Randers, bkg. 18.1.
 Bojsen-Møller, Mark, Stud. merc., bkg. 19.6; Mo: Marianne Tillge-Rasmussen.
 Boldt, Fr., Pantefoged, Ribe, bkg. 26.3.
 Bolgann, Carl Joh., 20.6.
 Boll, C. H., Landsretssagf., Skive, 16.2.
 — Karen Margr., f. Tang, NBS. 27.1.
 Bolt, Agnes, f. Petersen, 8.3.
 — Knud, 27.6; H: Ebba.
 Bolwig, Simon Peter, 19.1.
 Bolwig, Anna Elisab., f. Sjøquist, 12.3.
 Bonde, J. P., Rentier, Kolind, bkg. 28.9.
 — Will., 8.12; H: Elisabeth.
 Bondo-Hansen, KommuneL*, Aarhus, bkg. 22.6.
 Bonfils, Inger Johanne, f. Linde, 17.11.
 Bonne, Axel, Overretssagfører, 17.11.
 Boolsen, Else, 23.5.
 — Vald, Toldvagtimester, 27.5.
 Borberg, Ejnar Juul, Politimester*, 29.4.
 Borch, C. S., 31.7.
 — Wilh., Grosserer, 12.10.
 Borchsenius, Valborg, Solodanserinde*, 5.1.
 Borg, A. T. E., Købm., Roskilde, bkg. 9.8.
 — P. C. H., Mejerikonsulent*, Graasten, bkg. 4.5.
 Borgelin, C. V., Cigarhandler, KS. 31.1.
 Borgen, Johs. Chr., Forvalter, KS. 4.2.
 Borgwardt, Klara, f. Ehrdan, 11.6.
 Bork, Anna Sofie, Kommunelærerinde, 4.12.
 Borné, G. A. F. P., Salgschef, KS. 13.7.
 Bornstein, Etty, Chef-Stewardess i DDL., 8.2.
 Bornø, Jens, Plantereskoleer, Hørsholm, 31.5.
 Borries, Carl Th., Hospitalsforvalter*, 24.5.
 Borum, Ida, Frue, 19.11.
 Boserup, Elisab., E. e. Lakaj, 19.12.
 — Johan, Tandlæge, Docent*, 24.8; H: Maja.
 — Marie Mathilde Münster, Frøken, Næstved, 17.2.
 — Otto Fr., Forpagter*, Løvenborg, 11.5.
 — Sophie Elisabeth, KS. 10.12.
 Bottelet, Const., Bagerm.*, 1.6.
 Boye, Chr., 27.6.
 — Emilie Cathrine, f. Boye, Brøndbyøster, SBS. 30.9.
 — Johanne Margrethe, Biblioteksassistent*, 21.9.
 — A., Malermester, Aarhus, bkg. 16.6.
 — Broder, Lærer, Haderslev, 27.8.
 — Nis Peter, Propr., Haugaard, 8.2.
 Braams, Anna Albania, f. Geisler, 17.3.
 Bracht, Henning, 8.9 i Amerika; Sst: Julie Holm.
 Brack, Carl Vilh., Fabrikant, Roskilde, 3.3.
 — Fritz, Fabrikant, 26.3.
 Brammer, Alfrida, Helsingør, 18.2.
 — Emilie Hansigne, f. Larsen, 17.6.
 — H., Entreprenør, bkg. 28.9.
 Bramsen, H. A., Fabrikant, 14.4; H: Betty.

- Brandes, Grethe, Balletinstruktør, 16.10.
- Brandstrup, Ludvig, Teaterdirektør, 27.6.
- Brandt, Bertel C., Sadelmagerm., 14.6.
- Elna, f. Arboe, 18.12.
- Guido, Grosserer, 11.3; H: Vera.
- Gutzen, H., Repræsentant, Fabrikant*, 15.10.
- Joh. Møller, Toldforvalter*, Fredericia, 29.5.
- Maja, Æroskobing, 6.9.
- N. H., Konsul*, 5.5; H: Marie.
- Ove, Grosserer, Kaptajn, 17.4; H: Elisabeth.
- Sophy, Overassistent, Frøken, 17.6.
- Vilhelm, Løge, Vanløse, 17.4; H: Louise, f. Petersen.
- Brandt-Jacobsen, Jørgen, Blikkenslagermester, Faaborg, 19.10.
- Branth, W., Forpagter*, Vindbyvold, 21.10; H: Vissa.
- Brasch, Albert Kjeld, Bogholder, FS. 3.1.
- Brasen, Chr. Stub, Kontorchef, 27.2.
- Brask, Gerda, f. Lund, Fredericia, 20.11; M: Statskons.
- Brassel, Johanne, f. Nielsen, 1.5.
- Bratting, Bertha, f. Bentzen, 17.7.
- Brauer, Johanne, 19.5.
- Braune, Edv. T. H., Fabrikant, 18.10.
- Bredahl, J. Chr., Købmand*, Fensted, bkg. 26.4.
- Bredal-Jørgensen, Martha Margr., 10.5.
- Bredgaard, Rasmus, Gaardejer, Strømlund, bkg. 11.8.
- Bredmose, Agnes, f. Wolder, KS. 1.11.
- Bregendahl, Olga, Tandlæge, 15.8.
- Brehm, Johs., Blikkenslagerm.*. 3.7.
- Ludvig Th., Konsul, Filadelfia, 18.4.
- Breinholm, Aage, Tandlæge, Viborg, bkg. 30.9.
- N., Arkitekt, Korsør, bkg. 26.2.
- Breit, Agnes, 15.5.
- Bremer, Adolfine Elisa, NBS. 14.6.
- Brene, Chr. A., Slagterm., KS. 14.10; S: Komp. Erling B.
- Breum, Valborg Alma, 15.7.
- Brinch, Margrethe, 23.2; M; Dir.
- Brinck, Gotfried, Montageinspektør, 29.3.
- Julie Augusta Margrethe, f. Fley, E., KS. 4.2.
- Brincker, Elna Emilie, f. Edsberg, 27.3.
- Hulda, M. A., Grejsdal, 13.11.
- Brink, Elsa Maria, f. Beuchel, 18.10.
- Petra Birgitte, f. Posselt, 26.2.
- Brinkmann, Oscar, Restauratør, 8.5.
- Brix-Jørgensen, Lasse, 24.11.
- Bro, Martin, 23.9; H: Ellen, f. Schow. Bro, N. A., Købmand*, Holstebro, bkg. 7.3.
- Broch, Agnes, f. Schmidt, E. 1.4.
- Brockdorff, Birger, Organist*, Ruds Vedby, bkg. 11.10.
- Brockenhuus-Lovenhielm, Erik, KS. 25.2.
- Brockenhuus-Schack, Knud, Hofjægermester, Greve, Barritskov, Gram og Nybøl, 26.9.
- Bronér, Axel, Skibsfører, 21.4.
- Brown, Karen K., E. e. Skibsfører, 18.1.
- Bruhn, Birger, Kapelmester, 4.11; H: Else Bech B.
- Ellen Margr., f. Hoegh, 28.10; M: Hans.
- Margr., Overlærer, Vejle, bkg. 21.3.
- Poul Heinrich, Glasmager, FS. 19.12.
- Bruhns, Knud Vilh, Vagtfunktionær, 22.2.
- Brummerstedt, Emil, Boghandler, Aarhus, 9.3.
- Brun, Hemming, Sekretær, 18.3; H: Elna.
- Brunckhorst, Elsa, Frk., 14.10.
- Brunnemann, Chr. G., Bankfuldm., 8.2.
- Brunke, Cathrina, f. Hansen, M: Toldkontrolør, KS. 29.12.
- Emma, f. Hintsche, 1.3.
- Brunso, Aage, Murerm., 19.10; H: Gethe.
- Brusch, C. J., Direktør, Aalborg, bkg. 1.2.
- Martha, f. Wiggers, E. e. Trafikinsp., 16.3.
- Bruun, Anna Cecilie, f. Fich, 7.11.
- Elise, bkg. 14.12; M: Carl Albert.
- Grethe Marie Thiern, Lærerinde, stud. mag., Kalundborg, 12.12.
- Hans P., Savværksejer, Ny Stenderup, bkg. 14.11.
- Harriet, E. e. Købm., Vordingborg, bkg. 22.8.
- Ingeborg, bkg. 17.9; M: Teatermaler Ax. B.
- Inger M., Postkontr., Frk., Odense, 6.4.
- Inger, 4.8; M: Kr.
- Johs. Ivar, Klædefabr.*, Aalborg, 14.10; H: Jutta.
- Karen, bkg. 8.2; Br: N. Th.
- Margrethe Frederikke Elisabeth, f. Castenschiold, 9.3.
- Svend, Kroejer, Elverdamskroen, 6.4.
- Bruus, Karen, f. Willumsen, NBS. 29.12.
- Brüel, Emil, Fabr., Ing., Hillerød, 17.7.
- Brüggemann, Litzy, bkg. 11.9.
- Bryndum, Edv. M., Pastor emer., Sejs, 30.6; H: Sigrid.

- Brünning, Ernst, Rentier, Skibsreder, Sønderborg, bkg. 15.9.
- Brødstrup-Hölm, Louise, 19.4; Br: Chr. B.-H.
- Bræmer, H., Strandkontrolør, Asaa, bkg. 14.9.
- Brøbech, Johs., Rentier, Glæsborg, bkg. 11.10.
- Brøchner-Larsen, A., Civilingeniør, 25.1.
- Brøndstad, Jul., Fuglekærgaard, Brejning, 3.10; H: Ella.
- Brøndsted, Julie, Frøken, 13.1.
- Bronnich-Hansen, Emil A., Biblioteksbetjent*, 30.1.
- Bronnum, Aage, Fabrikant, bkg. 16.2.
- Harriet Marie, f. Andersen, 2.4; M: Kr.
- Otta, Koncertsangerinde, Sangpædagog, 16.8.
- Buch, Ejnar, Disponent, cand. pharm., 8.12; H: Elna.
- Elisabeth, f. Krestensen, 6.3. Erika, f. Knudsen, 12.8.
- F., Fotograf, Nakskov, bkg. 28.12.
- Hertha C. M., Frøken, 31.1.
- Martin, Typograf*, KS. 2.5.
- Buch-Møller, H., Fuldm., cand. jur., 13.10; H: Laura, f. Gjølring.
- Buchhave, N. V., Chefpilot, 8.2.
- Buchardt, Anna Marie, 2.11.
- van d. Buchwald, C. S., Grosserer, 12.3.
- Buck, Ingeborg, f. Dichmann, KS. 19.4.
- Bugge, Antonia, E. e. Sognepræst, Silkeborg, bkg. 20.4.
- Buhl, Betty, f. Lund, 26.8.
- Buhr, Morten, Arrestforvarer*, Tranebjerg, bkg. 19.3.
- Bukkehave, Chr., Direktør, Svendborg, bkg. 24.12.
- Bundgaard, Ths., 16.7.
- Bundegaard, E. Flach, Ingeniør, bkg. 12.10.
- Bune, Mary, Sygeplejerske*, 10.8.
- Buntzen, Elvira, 13.2.
- Burchardt, Chr. H., Slagterm., Kalundborg, 17.7.
- Dagmar, Hansine, Lærerinde*, Frøken, 13.6.
- Burcharth, Gee, Frøken, 26.6.
- Burén, Nils Nilsson, 26.7.
- Burmeister, Einar, 22.6; H: Jensine.
- Selma Alfrida Theodora Constantia, 21.7; S: Henry.
- Busch, Aage H., Civiling., KS. 11.1.
- Ida Louise, NBS. 27.1.
- Johanne Sofie, 12.9; M: Axel.
- Olga, f. Tvenstrup, 1.7; M: Rud.
- Busch-Møller, Hans Hannibal, 13.10.
- Buschard, Laura, 12.10; E. e. Kapelmusikus.
- Busk, Alfrida, f. Ring, 1.9.
- Ingeborg, 29.8.
- Paul, Sognepræst, Svindinge, 10.7; H: Gudrun.
- Svend, Forstander, Aarslev, bkg. 15.7.
- Bussenius, Caroline, 27.5.
- Buusmann, Laura Marie, E.: KS. 27.8.
- Bülow, Martha Charlotte, KS. 20.7.
- Byrum, Andreas, Fabrikant, Skive, bkg. 3.3.
- Boje, Holger, 31.12.
- Bolling, Otto V., Skovrider*, 12.10.
- Bomler, Sofus, Tømrerm., Viborg, 18.6.
- Bonding, Lodevika Charlotte Dorthea, KS.
- Bonnelycke, Alexandria (Lis), f. Borge- sen, 24.9; M: G. V.
- Bottcher, Chr., Kreaturhdl., Køge, bkg. 3.3.
- Bøttern, Gerda Kaas, 4.7.
- Bottzauw, Ellen Kristine, KS. 7.4.
- Cadovius, Nik., Tapetscermester, 22.5.
- Caland, Hans, Overbetjent*, 11.1.
- Callesen, Johan V. O. J., Toldforvalter, 15.2.
- Callo, Marcus, Gaardejer, Bevtøft, bkg. 15.3.
- Cammer, Thyra, E., 26.3.
- v. Cappeln, Oline, bkg. 13.12.
- Carlsen, Carl Peter, Godsinspektør* v. Bækkeskov, Odense, 17.2.
- Carstens, Einar, Isenkrammer, Randers, bkg. 8.7.
- Carstensen, F. C., Fhv. Vicegeneralpostdirektor i Siam, Thisted, 30.11.
- Carstensen, Henriette, Enkepastorinde, bkg. 22.4.
- Ivan, Oberst, Kammerjunker, 21.8; H: Esther, f. Hansen.
- Casse, Anna, 8.4.
- Castberg, E. O., Læge, Farum, 9.10.
- Castonier, Alma, Frøken, 25.12; Sst: Alexandra.
- Cato, Oscar, Trykkeribestyrer, 23.6.
- Celinder, Johan, 2.10.
- Mariane, 26.10.
- Chemnitz, Alfred, Tømrerm., Klokke- holm, bkg. 12.12.
- Christens, Carl, Apoteker*, Næstved, 14.4.
- Christensen, Alexandra, Professorinde, f. Schuldt, 3.4.
- Alfred, Pastor emer., 10.4.
- Bruno, Pressesekretær v. Statsradio- fonien, 1.6.
- C. C., Læge, Gudumholm, 21.3.
- C. E., Viceskoleinspektør, 22.2.
- Chr., Maskinfabr., Ingstrup, bkg. 1.3.

- Christensen, Einar, Civilingeniør, 11.1.
 — Hans Jul. Alfr., Sognepræst, 10.4.
 — Holger, Købmand, Viborg, 17.9.
 — Holger E., Oberst i Fodf., Kommandant paa Bornholm, 30.8.
 — Jens Carl, Postmester*, 18.2.
 — John, Direktør, Nakskov, 31.3.
 — O. Winther, Afdelingsing., 27.4; H: Astrid, f. Gradert.
 — S., Direktør, Herning, 11.2.
 — R. A., Snog, Dyrslæge, Hyllinge, bkg. 15.10.
 — William, Arkivar*, Dr. phil., 11.8.
 Christensen-Dalgaard, E., Realskolebest.*, Kolding, 20.7.
 Christiani, Knud, Stationsbestyrer* i St. Nord., 5.11; H: Karen, f. Lund.
 Christiansen, Bernt, Viceskoieinsp.*, Køge, 18.4.
 — Carl S., Arkivar* i Rigsarkivet, 30.4; H: Johanne.
 — Hans, Bryggeriejer, Roskilde, 10.12.
 — J. Fr., Dyrslæge, Præstø, bkg. 10.2.
 — Jens N., Redaktør*, Esbjerg, bkg. 23.6.
 Christie, Olga, f. Bay, 12.8.
 Christophersen, Marie, Folkemindesamler, Højelse, bkg. 4.7.
 Christtreu, Karen Margr., KS. 5.1.
 — Poul J., Bogtrykker, 20.3.
 Clasen, Ane Margrethe, 14.6.
 — Fr., Overassistent, NBS. 11.10.
 — Wentzel Ludvig, Trælagerarb., KS. 4.6.
 Claudi, Kirstine, f. Olsen, 2.8; E. e. Dir., Holbæk.
 Clausen, Alfred, Bogtrykker, Aarhus, 27.2.
 — C. H., Grosserer, 17.3.
 — Ernestine, Vornæsgaard, E. e. Ritm., bkg. 18.5.
 — Fr., Sparekassebest., Næstved, bkg. 30.11.
 — G. F. Krog, Forstander, Sløjdsinsp., cand. theol., 12.10.
 — J. C. W., Dommer*, 11.8.
 Clauson-Kaas, Elisabeth, Stiftsdame i Vallø, 26.3.
 Clemensen, Clara Mathilde Hertha, Musiklærerinde*, 15.1.
 Cloos, Sarah Ann, 8.9; M: Fritz.
 Cohen, Alfred, 24.6; H: Amy.
 Cohn, Hella, f. Sternberg, 16.9; M: Josef.
 — Rosa, Frue, 10.5.
 Cohrt, Jørgen V., NBS. 19.1.
 — Rich., Prokurist*, 14.5.
 Collin, Aage A., Glarmester, Buddinge, 23.1.
 — Kaj, Stentrykker, 20.7.
 Conné, Alice, 16.3; M: Rob.
 Copmann, Poul Harry, Skovrider, Villestrup, 9.10.
 Cordt, Karen Johanne, 16.3.
 Cornelius, Marie, E. e. Oldermænd, 2.9.
 Corneliusen, C. C. M., Redaktør, Korsør, 29.3.
 Cortsen, Ax., Købmand, Middelfart, bkg. 15.10.
 la Cour, Helga, 9.11.
 — Janus, Amtslæge*, Svendborg, 15.9.
 — Jørgen, Gaardejer, Ny Gesinge, bkg. 14.3.
 Cridland, F. A. H., Gasværksbestyrer*, Assens, 12.4; H: Elisabeth.
 Cronfelt, Herm., Realskolebest.*, bkg. 22.3; H: Missionær Frida Cronfelt Thomsen.
 Cruse, Anna, Frue, 4.8.
Dabelsteen, Alma, Frue, f. Eck, 12.3.
 Dahl, Caroline Johanne Agnes, Kommunelærerinde*, 14.5.
 — Ellen, f. Kring, FS, 25.4.
 — Hedevig, f. Pedersen-Paaske, 5.7; E. e. Sparekassedir., Helsingør.
 — Henriette, Musiklærerinde, Næstved, 12.3.
 — Karen, f. Dahl, 26.8.
 — Karen, Frue, 18.3.
 — Sacharias, Sognefoged, Fausing, bkg. 30.6.
 — Signe, 17.7; M: Johs. D., Tømrerm.
 — Sofie, f. Lundbeck, 6.4; M: L. C. D.
 — Theodor, Justitsoversekr.*, Haderslev, bkg. 22.7.
 Dalberg, A. T. S. S., Politiaadvokat, 9.9.
 — Nancy, Komponist, f. Hansen, 28.9.
 Dalgaard, P. H., Stationsforstander*, Ramme, bkg. 27.1.
 — Chr., Guldsmid, Esbjerg, bkg. 7.12.
 Dam, Astrid, f. Brammer, 18.3.
 — Axel Emil, Maskinm. i DFDS, 12.12.
 — Erna Undall, KS. 4.4.
 — J. M., Toldforvalter, Kaptajn, Svanke, 20.4.
 — Jul., Handelsgartner, Viborg, 29.9.
 Dam-Hendriksen, Olga, 6.10; M: C. E. D.-H.
 Damkier, Johanne Margr., Massose, 3.12.
 Damm, Augusta, E. e. Hotelejer G. D., 8.3.
 — Ellen Marie, Distriktsjordemoder*, KS. 7.1.
 — Fridtjof, Manufakturhandler, 15.11.
 Damsager, Fr., Skoleinspektør*, Herning, 7.8.
 Damtoft, L. P., Overlærer, 13.4; H: Ingeborg.

- Daniel, Mogens, Kostumetegner, bkg. 8.2.
- Danielsen, Alfred, Kgl. Kapelmusikus, 4.3.
- Danneskiold-Samsøe, Louise, Komtesse, Ledreborg, 4.11.
- Danø, Astrid, E. e. Distriktsing., bkg. 24.3.
- Darlov, V., Korelærer, 8.10.
- Daugaard, Chr., Smedemester, Torrild, bkg. 8.8.
- Hans, Dampskibsekspeditor, Kolding, bkg. 12.4.
- Hans Chr., Kommunalærer*, 29.8.
- Daverkosen, C. L., Direktør, Brede, 17.7.
- Deburan, Thora, E., KS. 21.2.
- Degen, Maria, 19.9; M: Stabsintendant, Direktør.
- Degn, Rigmor, 8.11; E. e. Sagf., Hadsten.
- Dehlbæk, Poula Louizetta, f. Tidemand, 12.1.
- Dehn, Marie Frederikke, f. Christensen, 8.1.
- Deichmann, Knud Scott, Overretssagf., 16.12.
- Th., Gartner, 2.4.
- Delbanco, Otto, Dommer, Nykøbing F., 12.11.
- Deleuran, A. D., Postmester*, Aarhus, 19.11.
- Kirsten, Frue, Aarhus, bkg. 1.4.
- Delfer, Robert, Grosserer, 8.9.
- Dethlefsen, Carl, Tandlæge, Dr. chir. dent., 3.3.
- Dich, Svend, Direktør, Aarhus, 24.7.
- Diemar, F. Lund, E., Ribe, 6.5.
- Dietz, Grethe, Kommunalærerinde, Frue, 7.3.
- Dietzmann, Rudolf, Violoncellist, 26.1; H: Agda.
- Digmann, Elna Christiane, f. Lundstein Ibsen, E. e. Læge, 12.8.
- Dinesen, P. G., Peterboro, Canada, 10.7.
- Dippen, Johanne, bkg. 20.9; M: Overlærer, Borup.
- Dithmer, Joh. Dir., Lokomotivfører, 3.7.
- Dixen, Camilla, 5.7.
- Dohlmann, Poul Carl Sofus, Kunstmaler, 3.12.
- Donatzky, Ida Johanne Elisabeth, E., f. Söderström, KS. 8.8.
- Dons, Andr. Laur. Schoumann, Langebæk, 30.5.
- E. C. L., Notar, 19.6.
- Karen, Massøse, Vejle, bkg. 24.2.
- Poul, Grosserer, 22.7.
- Dons, Rudolph, Laboratorieførstander, 30.9.
- Dorch, Aage Nyborg, Værktøjshdl., Odense, bkg. 22.2.
- Leopold, Skibskok, 13.3.
- Dorschéus, Jules, 11.9; H: Selma.
- Drachmann, Ane, Læge, 12.8.
- Dreier, Julie, E., 13.9.
- Drescher, Holger, Forretningsfører, exam. pharm., 7.12.
- Dresler, Lorentze Henriks, f. Lange, 30.4.
- Drewes, Hjordis, 23.8.
- Drewsen, Gerda, f. Drewsen, 11.3.
- Mary Magdalene Amorsen, Horsens, 7.7.
- Dreyer, Anne Marguerite, f. Most, 30.5.
- F. Oberstløjtnant, 11.3; H: Gerda, f. Frimodt.
- Johanne Judith, f. Deleuran, 25.4; M: Thv.
- Ove N. J., Købmand, Langeskov, bkg. 27.9.
- Drost, Anna Elisabeth, f. Zimmermann, KS. 20.7.
- Fritz Aage Vald., Direktør, 31.3.
- Dræby, Vilhelm, Handelsrejsende, Brand, 13.10.
- Drøgemøller, Christine Marie, Frue, Vamdrup, 14.3.
- Duckert, Axel, Kunsthändler, 11.9.
- Due, Adolf, Skibsfører, Svendborg, bkg. 19.1.
- Chr. J., Grosserer, 27.2.
- Boje Harald Theodorus, Laborant, NBS. 12.4.
- Due, Frode, Maskinfabrikant, Kolding, bkg. 24.11.
- Dufresne, Fr., Tømrerm., Fredericia, bkg. 9.8.
- Dujardin, A., Fabrikant, Kalundborg, bkg. 18.1.
- Dupont, Janus, Frisormester, KS. 13.1.
- Ruth Suria, f. Bang, 11.8; M: Harry.
- Duurloo, Elizabeth, Lærerinde*, Frøken, bkg. 14.7.
- Duwens, Carl T, 11.3.
- Emily, f. Bollerup, KS. 20.9.
- Dybdahl, Anna, E. e. Organist, Aarhus, bkg. 29.10.
- Dyhr, Ane Marie, f. Zinek, 31.10; E. e. Grosserer K. D.
- Dyhre, Svend, Tandlæge, cand. pharm., 28.5.
- Dyhrfjeld, Chr. R., Kgl. Vejer og Maa-ler, Nykøbing F., 25.10.
- Dynesen, Marie, Hotelejer, Hornbæk, bkg. 14.3.
- Dyrendal, Ole Minius, Førstelærer, Rø, bkg. 2.11.

- Dyrhauge, Anna Dorthea Christine, Frue, 25.8.
- Dyrup, Sig., Direktor, Civilingeniør, 6.1.
- Døring, Dorald, Farvehandler, 3.5.
- Ebbensgaard, Jens, Sparekassedir., Ulfborg, bkg. 22.4.
- Ebert, Poul, Bankfuldmægtig, NBS, 27.1.
- Ebsen, Vilhelm, Fabrikant, Sdr. Høstrup, bkg. 15.3.
- Echenloff, Emma, 6.7.
- Echwald, Paula, 14.1; M: Bagerm.
- Edelberg, J. F., Overingeniør*, 10.1; H: Johanne.
- Edwardsen, E. C., Telegrafmester, Ingeniør, 6.10.
- Egeblad, Anna, E., 28.12.
- Egede, Hans Poul, Grosserer, 12.11.
- Egehoj, J. J., Overdyrlæge, Graasten, 27.8.
- Egeskov, Erna Lilly, f. Fagerberg, 22.7; M: Helmuth.
- Egge, Olaf, 23.4.
- v. Eggers, Otto, Oberst, Baron, 13.2.
- Egdiussen, Ethel Blanch, f. Parnham, Ikast, 23.4; M: Bruno.
- Ehlers, Axel E., Driftsingeniør*, cand. polyt., 12.11; H: Ingrid, f. Frumerie.
- C. F., Overretssagf., Ekspeditionssekret.: 28.10.
- Henrik Chr. D., Fabrikant, 3.3.
- Marie Elisab., 3.1.
- Sigfred, 26.2.
- Ehrmann, Helga, Frue, Odense, bkg. 11.8.
- Eibye, Else Marie, f. Dahl, 8.4.
- Eickenfels, Guido, Taxavognmand, 3.9.
- Eickhoff, Bertha Vilhelmine Alhed, 19.10.
- Ejgaard, Harriet, 2.6.
- V. G. C., Postkontrolør, 3.6.
- Eisenhardt, Fr. O., Bagermester, Aalborg, bkg. 18.1.
- Ekman, Ellen, 7.12.
- Ekstrøm, Olga Kathrine, KS. 17.3; M: Bogholder.
- Elbak, Anders, Direktor, Brønderslev, bkg. 4.6.
- Elg, J. T., Postmester*, Humlebæk, 6.4.
- Eliassen, Ivar Brinck, Overlæge*, Dr. med., 2.10.
- Eller, Frida, 27.8; M: Vilh.
- Elling, Hedevig Ane Emilie, KS. 25.1.
- M. P., Vognmand, Silkeborg, bkg. 28.12.
- Elmby, A. L. P., Læge, 22.2.
- Elmgreen, Anine Frederikke, 8.8; M: Vald.
- Elmoe, Caja E. C. S., Frue, 28.11.
- Elsner, Inger Margr., f. Meinicke, 1.4.
- Eltorp, Bertel, Fabrikant, 25.10.
- Lieschen, 2.12; M: Carl.
- Elvang, Ingeborg, 6.5; E. e. Magister Fr. E.
- Enemark, Henriette, Kontorchef*, 18.11.
- Enevoldsen, Chr. Brygger*, Ans, bkg. 2.3.
- Engberg, Peter Nic. Kruckow, Tæller*, FS. 19.8.
- Engel, Cathrine, f. Svendsen, Malerinde, bkg. 18.5.
- Engelbrecht-Olsen, Poul Gerner, 27.7.
- Engell, Chr., Skibsfører, Frederikshavn, bkg. 3.3.
- Enger, Emma, f. Christensen, 20.11.
- Enggren, Aage, Seminarielever, 9.1.
- Engström, Ellen, f. August, 22.2.
- Enné, J. H., Postmester*, Nordby Fano, 12.2.
- Enoch, Rigmor, f. Sevaldsen, 9.1.
- Eriksen, Erik Amtoft, Kontorchef, 7.11.
- S. C., Sognepræst*, Vejle, bkg. 28.10.
- Ernst, Astrid Constance, f. Otzen, 4.2.
- Kathinka, E., 3.1.
- Philip, Bødkermester, Aabenraa, bkg. 31.3.
- Errboe, Vogelia, E. e. Læge, Odense, bkg. 23.1.
- Erstad, Troels, Havearkitekt, 7.10; H: Edel.
- Eschelsen, Marie Saldern, Klasselotterikollektrice, bkg. 21.6.
- Eskildsen, M. P., Overingeniør, 28.6.
- Espenhain, Laura, E. e. Malerm., Soro, 5.11.
- Espensen, A., Skibsfører, Kaptajn, Ærøskobing, bkg. 8.2.
- Ethelberg, Thorvald, Bogtrykker, Randers, bkg. 24.1.
- Ewald, Edwin, 19.7; H: Lilly.
- Hjalmar, 30.6.
- Rob., Musiker, 14.5.
- Evers, Chr., 25.11, D: Kirsten E.
- Evert, Heinrich Carl, Fabrikant, 3.6; H: Ellen.
- Ewertz, Kai, Civilingeniør, 26.5; H: Herdis.
- Eyving, J., Overtrafikassistent, Aarhus, bkg. 1.11.
- Faaborg, Lauritz, 25.8.
- Faber, Axel, 6.2; H: Gudrun, f. Faber.
- Christian, Konsul, Hasseri, 30.3.
- Thyge Carl, Ciselør, 5.8.
- Fabricsius, R. M., Købmand, Pilemark, 18.7.
- Fahlén, C. J. T., Amtstuefuldm., bkg. 20.9.

- Falbing, Niels, Overlæge*, 8.10.
 Falck, Hedvig, f. Falkenstjerne, 13.2.
 Falck-Schoppe, Kathe Marie Henriette Elisabeth, KS. 7.3.
 Falkenberg, Jens Jepsen, Malermester*, bkg. 13.1.
 Falkencrone, Erna, f. Holmblad, Horsens, 27.12; M: Okt.
 Fang, Alfred, 29.10.
 Fangel, Holger W., 30.1; H: Erna
 Fanøe, Elisabeth, 19.1.
 Farre, Emilie, E. e. Godsforvalter, bkg. 24.11.
 Farup, Lenø 17.12; M: S. J. F.
 Fasting, L., Afdelingsingeniør*, 29.12.
 Fastrup, Betty, 7.6.
 Faye, Aage, Godsejer, Birkendegaard, 7.4.
 Fehlhaber, Martina Charlotte, f. Rohde, KS. 12.9.
 Feldthusen, Georg, Fabrikant, 14.11.
 Femerling, Emil V., 8.2.
 Fencker, Hannibal, Bankkasserer, 17.5.
 Fenger, Mich. Utke, Premierløjtnant, 18.3.
 Fenger-Eriksen, Fritz, Kaptajn, 9.11; H: Ellen, f. Krogh.
 Fensbøl, Morten, 10.10; H: Ellen.
 Ferrold, Kr. Gothard, Sejlmager, 10.1.
 Feveile, Caroline Jensine Elisabeth, E. e. Amtslæge, 19.4.
 Fibiger, Ellen, Forfatterinde, Landet, Taasinge, 17.6.
 Fiege, Olga, E., 20.4.
 Fincker, Hannibal, Bankassistent, FS. 18.5.
 Finnich, Augusta, E. e. Toldforv., Fredericia, bkg. 25.5.
 Fisch, Rob., 8.9.
 Fischer, Aage, Landsretssagfører, Vejle, 14.4.
 — Aage, Konditor, Helsingør, 4.12.
 — Aug. Olaf, Assistent*, Roskilde, bkg. 4.7.
 — Chr., Redaktør, KS. 18.3.
 — Claudi, Malermester, 3.1.
 — Emma, f. Hoyer, 25.2.
 — Iver, Sognefoged, Aagaard, bkg. 3.3.
 — Johanne, E. e. Buntmager F. F., 20.11.
 — Josef, Bibliotekar, 9.7.
 — K. J. L., Kontrolør v. Post- og Telegrafvæsenet, 12.10.
 — Karen, f. Betzer, 24.12.
 — Marie, f. Polentz, 7.6.
 — Mina, 19.11.
 — Nina, Viborg, 1.4; M: Tømmerhdl. H. H. F.
 Fisker, Olga, Konsulinde, bkg. 14.11.
 Fjeldgaard, Poul, Forfatter, bkg. 12.3.
 Fjeldsøe, Ellen, 20.5.
 Flindt, Chr. Ludvig, Restauratør*, 6.6; H: Elisabeth.
 — N. P. Olsen, Viceskoleinspektør*, Ringkøbing, bkg. 10.12.
 Floor, E., Kontorchef, 21.8; H: Ellen.
 Florentz, Elise Kamilla 23.10; M: Alexis.
 Flygenring, Julie, f. Schütz, 7.3.
 Fløe, Emil, Forretningsbestyrer, 12.9.
 Fobian, Milian Rich., 15.3 i Sydafrika.
 Fochsen, Peter, Købmand, Skodsborg, NBS. 3.6.
 Fode, Jensine, 13.11; M: Chr. F., sen. Fog, Anna Sophie Elisab., FS. 12.12.
 Fogtmann, Martin, Overportør, Padborg, bkg. 8.7.
 — Martin, Rentier, Arnum, bkg. 4.5.
 Folkmann, Ida Helene, Jyderup, 4.7.
 Folmer, J. J., Skibsfører, Marstal, bkg. 10.7.
 Foltmann, Thorvald, Overbaadsmand, 11.5.
 Forchhammer, Anna, f. Dahlberg, 17.3.
 — Edith, Fredericia, 10.11.
 Fornæs, Bertha, f. Peetz, 5.5; M: Driftsbest. Victor F.
 Fortmeier, Henriette, 19.2.
 Fosaa, Carl Vilh., Bagerm., Thorshavn, 1.7.
 Foss, Carl P., 18.6.
 Fraenkel, Arnold Louis, Inkassator, Haderslev, bkg. 7.12.
 — Margarete Miriam, f. Cohn, 31.3.
 Framming, Kai, Konsulent, 11.2.
 Frandsen, Carl G., cand. jur., 5.3.
 — Hans Peter Plesner, Overretssagfører, 25.1.
 Frank, C. M., Fabrikant, Aarhus, bkg. 23.4.
 — Preben, Filmsfotograf, 21.2.
 Frankel, Sophie, 10.4.
 Frantzen, Fr. Chr., Overlærer*, KS. 2.4.
 — Olga, f. Bram, bkg. 4.5.
 Freckmann, Sv. Aa., 2.10.
 Frederiksen, Ingeborg, f. Waterstradt, 1.2; E. e. Afdelsingeniør.
 — Peter, Skovrider* v. Ulstrup, Langaa, bkg. 9.11.
 Fredholm, Waldemar, Grosserer, 6.7.
 Freiesleben, Jørgen, Grosserer, 30.11.
 — Pauline Adovica, f. Hollesen, Oberstinde, KS. 29.12.
 Freund, Fr., Ingeniør, Entreprenør, 28.9; H: Oda.
 Friberg, Ellen, f. Andersen, 3.3.
 — Jensine Margr. Cecilie, f. Bro, NBS. 14.6.
 — Rob. C., Grosserer, 10.8.
 Friderichs, August, Stadsarkitekt*, Sønderborg, bkg. 1.5.

- Friederichsen, Justine, E. e. Exp.sekr., KS. 12.7.
- Friis, Aage, Professor, Dr. phil., 5.10.
- Anna K. K., Sygepl., Odense, bkg. 17.9.
- Betty Emilie E., 17.2.
- Emil, Tømrermester, 28.8.
- Fritz Carl, Hovmester, 24.7.
- Gerda, f. Müller, Varde. 6.11.
- Hans Chr., Fabrikant*, NBS. 29.11.
- Jens, Lærer*, Aabenraa, bkg. 12.3.
- Joh., Driftsbestyrer*, Ebeltoft, 21.12.
- Johanne Cathinka, f. Ottesen, 12.3.
- J. Møller, Købm., Kolding, bkg. 9.2.
- Mary, f. Hoeë, Flensborg, 3.11; S: Vict. Kvederis.
- Mimi, 6.7; M: Rob.
- Missen, Frk., bkg. 9.10.
- Oscar, Oberst, Slotsforvalter*, 3.1.
- Peter, Fabrikant, 16.1.
- R. C., Skibsprovianteringsforhandler*, Stralsund, bkg. 27.7.
- Signe, Kommunelærerinde*, 5.2.
- Sophus, Proprietær*, 20.6.
- Vilhelmine Augusta, KS. 7.7.
- Friis-Hansen, Ingeborg Julie, f. Franck, 6.2.
- Frisch, Betzy, Lærerinde, Frøken, Hørsholm, bkg. 27.9.
- Fritsche, Thora, Adjunkt, Frue, Aalborg, 20.4.
- Fritzbøger, K. H., 13.10.
- Fritze, Mette Christine, 24.6.
- From, Kirstine Marie Ruth, f. Sonne, 29.1; M: Olaf.
- Frosch, Magdalene, Gram, E. e. Mejeribest., bkg. 28.12.
- Frost, Charlotte Zacho, 5.9.
- Christiane, Lærerinde, Aalborg, bkg. 7.7.
- David L., Fotograf, bkg. 3.3.
- Helene, f. Krarup, 10.3.
- S. A., Toldkontrolør*, Horsens, 28.10.
- Frost-Hansen, Svend, Tandlæge, Holbæk, bkg. 9.6.
- Frydensberg, Anna Johanne, Raadm.* p. Frederiksberg, 27.12; M: Kaptajn.
- Astrid, Frøken, 11.5.
- Frühwirth, Bent, 19.2.
- Frøkjær, Jens, Centuria, Wisconsin, bkg. 4.11.
- N. G., Gaardejer, ML*, Vestervig, 8.10.
- Frølich, Chr., Vognmand, Ullerup, Als, bkg. 20.8.
- Frørup, Caroline, f. Holmsted, 29.7.
- Fugl, Marie, f. Helgesen, 20.7.
- Fuglsang, Hanna, bkg. 28.9.
- Funch, Anna, Frøken, bkg. 6.1.
- Funck-Petersen, Xenia, bkg. 19.3.
- Fusager, Niels K., Forpagter, 12.3.
- Fälling, Asta, 7.4.
- Færch, Erik, Fabrikant, Holstebro, 12.5.
- Kaj, Grosserer, 14.12; H: Marie.
- Fønss, Laura, f. Søndergaard, 16.1.
- Olaf, Filmcensur*, Skuespiller, 3.11; H: Else.
- Gaardmand, Niels Peter, Forstander f. Næsgaard Agerbrugsskole, 2.5.
- Gaarn, Birger Wollner, Organist, Musikpædagog, 10.8.
- Gabelgaard, Hans Henrik, Grosserer, Esbjerg, 28.2.
- Gad, Holger, Godsekspeditor*, 7.3.
- Ida, Frøken, 18.6.
- Martha, E., Hørsholm, 25.3.
- Svend Gamel, Konsul, 13.4.
- Gadeberg, Marie, Lærerinde, Haderslev, bkg. 30.8.
- Marie, 4.3; M: Vald.
- Galle Aage Christoffer W., Inspektør, KS. 27.5.
- Galler, Adolphine, f. Almind, bkg. 6.1.
- Galster, Gert, Læge, 24.7 i Slimminge; H: Elsebeth, f. Riisager.
- Gamel, Ragnhild, Frue, 31.3.
- Gammelgaard, Anders, Gaardejer*, Vorgod, bkg. 1.11.
- Jens P., Ejendomsmægler, Kolding, 4.8.
- Niels, Gaardejer, Varnæs 29.3
- Gammeltoft, Charles Odin, KS. 21.4.
- Peter, Kvægopdrætter, Washington, bkg. 25.6.
- Gamst, Marie, Frøken, Holbæk, 20.10.
- de la Garde, E. Mazar, Entreprenør, Ny Vallekilde, 21.7
- Garthausen, Joh., 8.3.
- Gath, Helga Agnete, f. Grønvold, 3.3
- Gebauer, Knud, Arkitekt, Aarhus, bkg. 26.10.
- Geermann, Laur. Georg J., Litograf, KS. 21.10.
- Geerters, Geert, Direktør, bkg. 18.10; H: Sidsel.
- Geese, Emilie, Frøken, 9.7.
- Gehlin, Esther, Malerinde, f. Henriques, Helsingborg, bkg. 26.10.
- Gerner-Mikkelsen, Emilie, 20.7.
- Gervad, Thorvald, kgl. Translator, 6.4.
- Giersing, Ingeborg, 27.5.
- Giertsen, I. Chr., Grosserer, 17.11.
- Ginge, Kirstine Reventlow, 25.6.
- Gislason, Gerda, f. Koch, 16.8.
- Giørtz-Behrens, Maggi, Odense, bkg. 18.3.

- Gjelstrup, Anders, Vognmand, Bredebro bkg. 16.12.
- Gjersing, Elinor. E. 21.8.
- Gjersoe, Sigurd, Direktør, Civilingeniør, 9.8.
- Gjessing, Harald, Byretsdommer*, 4.11.
- Glad, Anker, 5.8.
- Glanner, Martin, Forfatter, bkg. 18.11, d. i Sidney, Mo: Harriet Goldstein.
- Gleerup, Carlo Victor, Malerm., KS. 18.10.
- Glindemann-Nielsen, Ella Louise, E., KS. 17.8.
- Glogau, Nanette, 2.3.
- Glud, L. V. E., Dommer*, 21.3.
- Goldschmidt, Otto M. S., Ass., 24.1.
- Goos, J. Wadsted, Havebrugskandidat, Vejlbj, bkg. 7.11.
- Gordon-Thomsen, Wm., Fhv. Overingeniør, cand. polyt., 27.3.
- Gotfredsen, Anna Marie, E. e. Sognepræst, bkg. 8.6.
- Gothen, Einar E., Fabrikant 30.8.
- Gotthardt, Herman, Direktør, Malmö, 19.4; H: Margrethe.
- Gottlieb, Carla, f. Hagen, 14.2.
- Sigrid, Aarhus, bkg. 23.11; M: Dir.
- Gottlob, Severin, Guldsmed, Kalundborg, 8.8.
- Gottschalck, Dorthea, 4.4.
- Gottschalch-Hansen, Edv., Tømrerm., 5.7; H: Anna.
- Gottschau, Jessica (Jessie), f. Panduro, 21.9; M: Dir.
- Graae, Jørgine Maren, NBS, 20.4.
- Gram, Pernille, bkg. 29.10.
- Grande, Anna, 30.6.
- Granzow, Laurine, 19.12.
- Grauballe, Holger, 12.8.
- Gravesen, Gravers T., Savværksejer, Hammel, bkg. 21.9.
- Niels M., Kunstsmedem., Randers, bkg. 24.10.
- Green, Jenny, 27.8.
- Greisen, Anna, 1.1; S: Harry.
- Greve, Lars, Sognefoged*, Svendstrup F., bkg. 20.12.
- Grevsen, Laur. Chr., Læge, Dr. med., Lunderskov, bkg. 8.7.
- Groes-Petersen, Eva, f. Tidemand, 12.1.
- Gronemann, Beata, 4.4.
- Groot, Marie, Justitsraadinde, 2.1.
- Groth, Anna, Frue, Ommel, Ærø, bkg. 1.3.
- Grouleff, Johanne Cathrine, f. Michelsen, Aarhus, 29.9; M: Jens.
- Grumstrup, Esther, f. Bastholm, 12.12.
- Grundahl, Anna Marie Hincheli, f. Andersen, 3.7.
- Grundtvig, Elma, f. Thorsen, 15.3.
- Martin, 25.6.
- Peter Otto, Blikkenslager, KS. 3.1.
- Grunnet-Rasmussen, Kaj, Overingeniør, Horsens, 2.6; H: Dorthe.
- Grut, Andreas Nic., Grosserer, 25.12.
- W. Lennart, Generalkonsul, 24.3.
- Grüner, H., Hotelejer, Skagen, 31.8.
- Grünewald, Ellen Jensine, f. Sørensen, 12.3.
- Græsbøl, Poul Chr., Strandfoged, Lildstrand, bkg. 25.1.
- Grøn, Charlott, Jægermesterinde, f. Albeck, 28.6.
- Gronlund, A. T. V., Overværkmester i Hærens tekn. Korps, 26.9.
- Ole, Gaardejer, Gl. Tommerup, bkg. 30.8.
- Grønnebak, J., Værkm. i DSB., Aarhus, 10.9.
- Gudnitz, Nanna, 6.2.
- Guldager, Chr. L., Kontrolør, Aalborg, bkg. 15.7.
- Guldbrandsen, Frida, f. Ottesen, bkg. 3.12.
- Guldmann, Petrea, E., 16.3.
- Gulstad, Frederikke, 17.7.
- Gundlach, Karen Ragnhild, f. Gundlach, bkg. 17.10; F: Ejnar K. G.
- Gundstrup, N. P. P., Arkitekt, 4.12.
- Gunge, V., Førstelærer, Skørtinge, bkg. 1.2.
- Gunnerson, Gerda, Pianistinde, 8.10.
- Gylling, Andrea, Frue, 27.10, E. e. Købm.
- Gürtler, Max, Hattemager, 21.7; H: Marie.
- Güthler, Alma, Frue, 4.10.
- Gøbel, Emma, 10.2; M: C. S. G.
- Gøtzsche, Carl Otto, Gaardejer, St. Hedinge, 24.5.
- Sigfred, Arkitekt, Johannesburg, 30.3.
- Haack, Emma, E. e. Glasmager, 16.6.
- Haagen, Mathilde Dorthea, f. Blankensteiner, KS. 30.9.
- Haahr, Ane Kathrine, E. e. Skoleforstander, KS. 15.11.
- Petra Østberg, 5.6; Fabrikant, Frue.
- Haaning, Emil, Mejeriejer*, Dronninglund, 22.1.
- Haar, Helge, Seminarieforstander, cand. theol., 5.1.
- Haastrup, Magda, 31.8.
- Habenicht, Peter Vilh., Værkfører*, NBS, 7.7.
- Habersaat, Georg, Forretningsfører, Hjørring, bkg. 22.7.

- Hachenberger, Ivan Traugott, Garvermester, Slagelse, bkg. 13.12.
- Haers, Axel, Forfatter, Forlagsboghandler, 1.11.
- Hagelin, Amanda, 30.7.
- Hagemann, Arnold L. H., Malerm., KS. 10.6.
- E. S., Civilingeniør, 30.11.
- Ellen Agnes Valborg, KS. 14.3.
- Hagen, Sonja, 5.6; M: Keld.
- Halberg, Poula, Frøken, 7.4.
- Halck, Marie, f. Eilertsen, 10.4.
- Hald, N. P. Niels, Mejeribestyrer*, Holstebro, bkg. 26.7.
- Sidsel, f. Seiberg, Esbjerg, 27.10.
- Halgreen, Wilhelm, Fabrikant, 28.7.
- Halkjær, Camilla Andrea, f. Hansen, 4.7.
- Halskov, N. J., Grosserer, 30.5.
- Halvorsen, Aage, Tandlæge, Faaborg, bkg. 3.9.
- Hamborg, Maren Kathrine, f. Andersen, 17.12.
- Hammann, Fritz, 20.2.
- Hammer, Ahlers M., Kaptajn, 5.7.
- Alfred Emil, KS. 16.12.
- Emil, Stenhuggerm., Allinge, bkg. 11.4.
- Wilh., Fyrassistent, 12.3.
- Hammeris, R. A. F., Grosserer, NBS. 19.7.
- Hammershoi, Ida, E. e. Maleren Vilh. H., 10.10.
- Hammershøyt, P. V., Oberstløjtnant, 5.1.
- Hauberg, Ax. Dam, Kroejer*, Helsingør, bkg. 6.8.
- Handler, Ellen, Randers, 14.11; M: Andreas.
- Hansborg, Harald, Overlæge, Dr. med. 23.9.
- Hansen, Adser, Overdyrlæge, Skærbæk, bkg. 17.9.
- Anna, f. Leidersdorff, 7.5.
- Birthe, E. e. Kredslæge, Dr. med., bkg. 10.11.
- C. F. M., Apoteker, Randers, 20.4.
- Carl, Hovedkasserer* i Bryggeriarb.-forb., 11.11
- Carl Lind, Clichéfabrikant, bkg. 7.7.
- Chr., fhv. Havnekaptajn, 29.12.
- Chr. Jul. Aug., Kaptajn af Art., 6.3.
- Edouard, Sekretær, Translatør 4.5.
- Emil, Købmand, Konsul, S. Paulo, bkg. 25.10.
- Ernst, Violinbygger, Musikdir., Sønderborg, bkg. 11.9.
- F. C. C., Korpsofficiant, 11.1.
- F. J. T., Stationsforst., Pederstrup, 6.4.
- Hansen, H., Tomrer- og Snedkerm., Farum, 6.7.
- H. I., Fabrikant, 17.4.
- H. I. V., Stationsforst., Ikast, 8.7.
- H. J., Førstelærer* i Boeslunde, 13.5.
- H. J., Sygehusinsp.* i Kolding, bkg. 2.2.
- H. P. C. Amor, Apoteker, 15.6.
- H. T. W. Charles, Postmester*, 17.3.
- Hans, Bankdirektor*, Helsingør, bkg. 28.4.
- Hans Jørgen, Amtsraadsmedl., Fisker, Thuro, bkg. 25.4.
- Harald, Direktør, tidl., Manila, 3.7.
- J. A., Pastor emer., MF*, 16.1.
- J. C., Fabrikant, Randers, bkg. 14.9.
- Jens, Muremester, Esbjerg, 23.8.
- Jens, Sygekasseinspektør, Haslev, 27.11.
- Jens Alfred, Skovrider, Gjerrild, 3.8.
- Johs., Overgartner, Fuglsang, 2.10.
- Johs., Overlærer, Rodovre, 13.1.
- Johs. Fibiger, Læge, Sindal, 1.5.
- Julie, Frue, Aarhus, bkg. 9.11; M: Red. Edv. H.
- Karl, Grosserer, 31.1; H: Marie.
- Lauritz, M., Kontorchef* i Kbhs. Mag., 7.7.
- Lizzie Max, Skuespillerinde, bkg. 16.3.
- Mads, Bogtrykker, Aarhus, bkg. 17.9.
- N. M., Civiling., Hellerup, 29.11.
- N. P., Grosserer, Odense, 3.4.
- Olga, f. Bangert, Snekkersten, 18.11.
- Ove, Malerm., Oldermand, Helsingør, bkg. 4.9.
- Peter Andreas, Overretssagf., Vordingborg, 16.10.
- Poul K., Kontorchef* i B. & W., bkg. 23.6.
- Sigfred, Sagfører, bkg. 22.6.
- V. K., Overkontrolør*, 19.8; H: Emma, f. Zuschlag.
- Vald., Postmester, 10.3; H: Gerda Scharling H.
- Willie C. K., Grosserer, Skibsreder, 17.11.
- Hansen-Reistrup, Johanne, f. Jonasson, Næstved, 5.12.
- Hanssing, Hans C. F., 6.2; H: Inger, f. Tonnesen.
- Harboe, Ellen, f. Juulmann, FS. 30.9.
- Esther, 15.9.
- Karen, Tegner, Aarhus, bkg. 18.11.
- Niels Chr., Murem., Randers, bkg. 6.11.
- Harboe-Hansen, Egede, Kaptajn, 16.8.
- Harder, Vald. Thim, Bagermester, KS. 22.2.

- Hardt, Mathilde, Frue, 16.9.
 Hare, Poula, Eskildstrup, 17.10; M: Dir.
 Harhoff, Margr. Bilsted, f. Beyer, Oberstinde, KS. 7.4.
 Harmon, Vilh., Lokomotivfører*, 13.6.
 Harms, Hanne, E. e. Grosserer, 9.11.
 Harpoth, Vald. P., Skibsmaskinmester*, 27.9.
 Harris, Ane Ingstrup, f. Røn, bkg. 16.6.
 Harsløf, Julie Dagmar, f. Vett, 2.7.
 Hartlund, Julie K., Lærerinde*, bkg. 10.3.
 Hartmann, Agnes, f. Langvadt, 28.4.
 — Ella, 7.5.
 — Nanna, Frue, Hedehusene, 18.1.
 — Thora, Frøken, Slagelse, 6.10.
 Hartner, Helga, f. Smidt, Tandlæge, 8.6.
 Hartvig, Henriette, Klasselotterikollektrice, 15.4; E. e. Red. Herm. H. — Peter, 18.11.
 — Sophie Matthea, f. Fränkel, NBS. 19.1.
 Hartz, Carl Jørgen Jacob, Grosserer, 5.6.
 — Elna Elisabeth, f. Svendsen, 20.11.
 — Poul Martin, Grosserer, Randers, bkg. 11.5.
 Harvest, Arne, Fabrikant, 15.1.
 Haslev, A. M., Elektroinstall., Randers, 8.11.
 Haslund, Otto, Læge, 20.7.
 Hass, Carl, Kvartermester, Odense, bkg. 5.4.
 — Hans Erik, kgl. Kapelmusikus, 4.1; H: Carla.
 Hasselager, Jens Chr., Civilingenior, 17.8; H: Inger, f. Andersen.
 Hasselbalch, Ane Marie, f. Pallesen Mørch, 2.4.
 Hassenfeldt, Emma, E., 26.12.
 Hassing, Thyra Regitze, Toldassistent*, KS. 26.10.
 — Viktor, Læge, 19.11; H: Ebba.
 Hastrup, H., cand. pharm., 23.7.
 Hauberg, William, Overretssagfører, 16.7.
 Hauen-Limkilde, Ingrid, 14.11.
 Hauerslev, Frank, Dir., Glasgow, 19.2.
 Haugaard, C. J. F., Ingeniør, KS. 12.4.
 — Erik, Gaardejer, Skovshoved Gaard, bkg. 8.12.
 Hauge, Chr., Hoteldirektor, Thisted, bkg. 26.10.
 — Chr., Landsretssagfører, Kolding, 8.1.
 — P. S., Mejeribestyrer*, Sparekassekass., Tranderup, bkg. 15.1.
 Haugsted, Anne, 13.5.
 — Emma, f. Madsen, 28.7, M: Civiling.
- Haugsted, N. P., Kriminalassistent, 13.4; H: Oda.
 Hauschildt, Johanne, Skive, 19.12; M: Sig.
 Hauschultz, Oda Marie, Frue, KS. 4.2.
 Hausherr, Martha Luise, bkg. 8.10; M: Bruno.
 Havenskjold, Elna, f. Unger, 4.3.
 Haxthausen, Anna, Baronesse, Aalborg, 31.1.
 Hecht-Hansen, Emil H., Maskinmester, 25.12.
 Hector, Molly Mary Louise, f. Halberg, NBS. 21.6.
 — Noel, Frue, 15.6.
 Hedegaard, Alfred, Regnskabsfører, 25.12.
 — Andreas, Organist, Ejsing, bkg. 1.11.
 — Ebba, Frøken, bkg. 21.12.
 — Laura, f. Spangsberg, Esbjerg, 30.4.
 — Mariane, 27.8.
 — N. Chr., MF*, bkg. 15.12.
 Hedegren, Kirsten, f. Norgaard, MB*, Holbæk, bkg. 25.7; M: Kaptajn.
 Hedemann, Dagmar, Skolebestyrer, Ringe, bkg. 9.11.
 Heding, Svend Geisler, 11.5; H: Selma.
 Hee, Olaf Borch, Skuespiller, bkg. 9.10.
 — Theodor G., Kontorchef*, cand. jur., 23.3.
 Heede, Povl, 27.2; H: Sonja, f. Lundvald.
 Heegaard, Astrid, Frue, 23.4.
 Heerup, Poul, 25.4.
 Hegelund, Carl Hans Emil, Solvsmed, KS. 12.4.
 Heger, Edele, 22.12.
 Heibøll, H. C., Postmester*, Jægerspris, 10.2.
 Heich, Georg, Malerm., Herning, bkg. 20.12.
 Heide-Jørgensen, Henning, Fabrikant, Horsens, 26.8; H: Sarita.
 Heigaard, Holger, Hjelpepræst, Hjørring, bkg. 18.6.
 Heilbuth, Emil, Boghandler, 28.4.
 Heils, Axel, Arkivar* i Udenrigsmin., 25.10.
 — Marie, f. Pedersen, forriges Hustru, 25.10.
 Heindorff, Reinh., 14.2.
 Heiner, Ejn. Karl P. V., Kommissionær, 5.6.
 Heinø, C. T. Carlsen, Telefondir.* i Rønne, 26.2.
 Heise, Angelica Henriette Kirstine, KS. 21.6; M: Skuesp.
 Heldt, Johs. V., Maskinm. i Flaaden, 30.11; H: Dagmar.
 Helle-Broe, Emilie, E. e. Lods, 12.8.

- Hellemann, Marie Sofie, Enkepastorinde, 26.12.
 Hellesen, Knud F., Apoteker, Holstebro, 4.9.
 Helms, Thyra, f. Westermann, 2.5; E. e. Prof. Johs. H.
 Helsted, Gertha Johanne Margr., 25.12; Sst: Ellen.
 Helveg, H. P., Pastor emer., Fruens Bøge, 6.12.
 Helweg-Larsen, Margr., f. Schepelern, 22.7; M: Læge, Sorring.
 Helweg-Møller, H., Lektor, 3.6.
 Helweg-Møller, Petra Elisab., f. Rannow, 20.2.
 Helver, N. P., Hypotekforeningsdir.*, Aarhus, 23.4.
 Hemmer, Chr., Tømrerm., Norup, bkg. 19.1.
 Henckel, Will., 15.4.
 Henius, Paul, Læge, 22.1.
 Henningsen, Anker E., Trafikkontrolør, 24.7.
 — John Andreas, Guldsmed, 28.2.
 — Johs., Dyrlægge, Bandholm, 17.3.
 Henriksen, Aksel, Pelsdyr-Konsulent, Strib, bkg. 19.10.
 — Ellen, Porcelænsmalerinde, 11.2.
 — H. W., Overtrafikkontrolør, bkg. 1.10.
 — Julie, Skuesp., 21.3.
 — N. P., Kommunelærer, Forstander, Odense, bkg. 28.5.
 — O. Wiingaard, Postmester*, Kaptajn, Slagelse, 27.2.
 — Søren, Gdr., MA*, bkg. 6.10.
 — Viggo, Tegnelærer, Birkerød, 8.2.
 Henriques, Else, f. Bing, 30.5; M: Overretssagf. Arthur H.
 Hensler, Eleonora, 28.6.
 Herforth, Carl Chr., Direktør, NBS. 17.2.
 Herløv-Müller, Florentine Charlotte Louise, KS. 3.1.
 Hermann, Aage, Forf., Red., 29.8; H: Karen.
 Hermansen, S. Chr., Banebestyrer*, 15.11.
 Herneth, Poul, Overlærer, 4.11.
 Herreborg, A. C. C., Grosserer, KS. 9.8.
 Herschend, Fr., Stamhusbesidder*, Aarhus, 7.9.
 Hertel, Harald, Forstander, Civilingeniør, Aalborg.
 Herting, Ove, Grosserer, 26.7.
 Hertvig, Chr. P., Gross., 27.11.
 Hertz, Anna Frederikke, f. Ammentorp, FS. 4.2.
 — Anna Marie, Frue, Helsingør, bkg. 7.3.
 Hertz, Fridrika, f. Steincke, 19.3; M: Rektor*.
 — Hans P., Direktør, 11.1.
 — Sv. Aa. Carl, NBS. 3.6.
 Hervert, Esther Karen Christine, f. Zeidler, 16.3.
 Hessellund, Th., Proprietær, Viskinge, 14.5; H: Inger.
 Hestbech, Jens, Snedkerm., bkg. 23.11.
 Hilbig, Fritz, Slagterm., Aabenraa, bkg. 9.7.
 Hillersborg, Bendt, Sparekassedir., Holstebro, 25.8.
 Himmelstrup, Otto, Vicepolitinspektør*, 27.11.
 Hindse-Nielsen, Svend, Læge, Odense, 11.8.
 Hinsch, Georg, Scenefunktionær v. d. kgl. Teater, 1.9.
 Hintz, K., Herreekviperingshandler*, 22.5; H: Anna.
 Hiort, Edith, 18.12.
 Hirschsprung, Holger, Direktør, 9.4.
 Hjardemaal, Marie Josefine, 31.5.
 Hjelm, Alvilda Johanne, Risskov, bkg. 2.5; M: Kreditforeningsdirektør.
 Hjerik, Dorthe, Farm; M: Amtsvandinsp., bkg. 5.2.
 Hjorth, Andrea Margr., f. Ulrichsen, 7.8.
 — Kirstine, Frøken, Hadsund, bkg. 10.8.
 — Maria, 11.6.
 Hobolt, E. A., Lærer*, Silkeborg, bkg. 15.11.
 Hoff, Carl Fr. Emil, Maskinm., Taastrup, 10.1.
 — Fanny Juhl Immogenia, KS. 25.4.
 — Ingeborg, Sygepl., 24.1.
 — Joh. A., Landinsp., exam. jur., Bagsværd, 5.9.
 Hoffensetz, Hildur Birgitte Fernanda, E., KS. 6.5.
 Hoffmann, Kai, Forfatter, 29.8.
 — N., Gdr., Vinding, bkg. 9.4.
 — Niels, kgl. Vejer og Maaler, Silkeborg, bkg. 2.11.
 — Rs., Købmand*, V. Skerninge, bkg. 19.12.
 Hoffmeyer, Carl, Inspektør, Lindholm, bkg. 27.10.
 Hofman, Kate, Skuesp., Odense, 18.9.
 Hoglebe, Axel, Bagerm., Viborg, 29.3.
 Hoielt, Ingeborg, f. Petersen, 15.6.
 Holbech, Louise, Frøken, 29.7.
 — Simon, Manufakturhandler, 25.12.
 Holbek, Gert, Konsul* i Bordeaux, 17.9.
 Holck, Ellen, 3.11; M: Viggo.
 Holland-Møller, Marie, f. Leut, 28.11; M: Overrevisor*.

- Hollensen, Holger, Købm., Sønderborg, 25.9.
- Holleufer, C. C., Skorstensfejerm.*, Randers, bkg. 8.6.
- Holm, Alfr. T. W., Købmand, Tegner*, 23.8.
Anton, Købmand, Nakskov, 31.5.
- Axel, Fængselspræst*, Horsens, 26.1.
- Emma, f. Wammen, Viborg, 5.8; M: Sparekassedir.
- Emma, 29.9; M: P. A. Engelbreth H.
- Helene, E., Klasseotterikoll., f. Allesen de Fine Bunkeslod, 7.6.
- Johs., Ingeniør, 10.10.
- Julius L., Strobjy Eggede, 5.6; H: Martha.
- Jørgen, Gaardejer, Stauns, Samsø, bkg. 18.7.
- Peter, Driftsleder*, 18.1; H: Anna.
- Povl, Højskoleforstander*, 21.10.
- Rob. Marius, Vognm., KS. 18.7.
- Søren N., Sognefoged*, Vejlbjy, bkg. 25.10.
- Valdemar, Læge, Vraa, 25.7.
- Viola Juhl, f. Nilsson, 29.10; M: Mourids.
- Holmberg, Dagmar, Massøse, 30.6.
- Holst, Agnes, 26.7.
— Anna, 17.11.
- Astrid, f. Deichmann, 7.8.
- Axel, Proprietær, Helgenæs, bkg. 9.3.
- Dagmar, Frøken, Aalborg, 23.2.
- Ellen, 5.3.
- Emilie, E. e. Læge, 18.2.
- Frederik, Toldforv.*, Skovkass.*, Hillerød, 13.10.
- Ingeborg Emilie, f. Bergmann, KS. 21.2.
- Jacob Mathias, Direktør, 24.11; H: Ellen.
- Laura, E. e. Viceinsp., bkg. 27.9.
- Otto Ernst, Mester* v. Orlogsværftet, 27.9.
- Walther Heinrich, Skoleelev, KS. 18.5.
- Holstebro, Clara Henriette, Frøken, 24.7.
- v. Holstein-Rathlou, Bente, 25.7.
- N. V. H. de Meza, Kapt. i Hærens Flyvertropper, 28.9.
- Holsoe, P. E., Dommer*, Snekkersten, 12.1.
- Holt, Laur. L., Gaardejer, Tauov, bkg. 26.3.
- Holtzmann, Karl Chr., Slagterm.*, Randers, bkg. 18.6.
- Holzkünster, Fr., Maskinfabr., Aarup, bkg. 24.11.
- Homo, T. M., 13.8.
- Honoré, Louis, Kæmner, Risskov, bkg. 21.9.
- Oscar Peter Ludvig, KS. 10.6.
- Peter, Købmand*, Fredericia, 13.1.
- Hooge, Marie, f. Holscher, 9.8.
- Ludvig, Fabrikant, 19.5; H: Marie.
- Hoppe, A. C., Lærer*, Hvidbjerg, 16.4.
- Apolonia, 7.2.
- Holger, 8.11.
- Horn, Agnes, f. Vætjen, 22.10.
- Horskjær, Mogens, cand. pharm., Eroskøbing, bkg. 29.3.
- Horwitz, Carl, Vexellerer, 5.10.
- Hostrup, Helge, Forf., Pastor emer., Birkerød, 23.1.
- Hou, Miska, E. e. Maleren Ax. H., bkg. 7.6.
- Hougaard, Carl, Ingeniør, 11.4.
- Marie Kristine Sofie, E. e. Ingeniør, KS. 28.12.
- Thorvald, Korpsofficiant, 19.10.
- Houlberg, Anton N., Inspektør*, 27.6.
- Leo, Kunstmaler, 7.2.
- Niels, Gaardejer, Lime, bkg. 2.9.
- Houman-Jensen, J. V., Trafikkontr., 8.10.
- Houmann, Chr., Gaardejer, Sindal, bkg. 12.10.
- Edith, Svendborg, bkg. 4.3.
- Fritz, Apoteker, Genua, 4.11.
- Hans, Direktør, Lønborggaard, 16.5 i Madrid; H: Aase, f. Topp.
- Johs. Hans, Vicevært, KS. 23.12.
- Howden, Bente, 25.7.
- Hove, Chr. S., Gross., Thisted, 5.1.; H: Kathrine.
- Laura, Frøken, NBS. 29.12.
- Howe, Sofie, f. Ingemann, 23.1.
- Huitfeldt, Jerome Moltke, Greve, Rude, 28.7; H: Ebba, f. Østergaard.
- Humblebæk, H. V., Hovedkass. v. Assistentshuset, 16.10.
- Hummel, Benedicte Elisab. 27.2.
- Terkild Pedersen, Sergent* i Rytterriet, 27.5.
- Hunderup, J. A., Fabrikant, Struer, bkg. 8.11.
- Hundewadt, Joh. P., Repræsentant*, Bramdrupdam, bkg. 12.4.
- Hunter, Henriette, f. Hasselbalch, FS. 10.10.
- Huss, Elizabeth, E. e. Læge, Aabenraa, bkg. 26.4.
- Huus, Else, f. Clemmensen, 31.1; M: Arkitekt.
- Huusmann, P., Inspektør*, Stollig, bkg. 12.11.
- Hvidberg, Marie, f. Schmidt, E. e. Forpagter, 28.6.
- Hvidt, Georg, Købmand, 10.6.

- Hvidtfeldt, Dagmar Kristine, f. Christensen, SBS. 12.3.
- Hvorslev, Chr. M., Lektor, Dr. phil., 2.3; H: Rigmor.
- Hübsch, Karen, f. Kjærrensgaard, 4.9.
- Hyllested, Else, f. Waagepetersen, 17.6; M: Oberstl., Holbæk.
- Høeberg, Albert, kgl. Kammersanger, 21.7.
- Høeg, Augusta Marie, 20.6; Br: Sygehuslæge J. H., Ørsted.
- Høffding, Henry, Ingeniør, 11.12.
- Høfring, Carl, Repr., Kolding, bkg. 17.9.
- Høgberg, Karin, 7.1.
- Høgdal, J. J., Stationsforstander*, 10.12.
- Hogh, Chr., Fabrikant*, Holbæk, bkg. 15.6.
- Marinus, Gaardejer, Løgstør, bkg. 22.8.
- Høgsbro, Helmor, f. Giørtz, Pastorinde, 13.7.
- Margr., f. Hvalsoe, 6.1.
- Høgsgaard, D. O., Stationsforst., 22.12; H: Ellen.
- Hoi, Hans, Fiskerfoged, Kalundborg, 25.2.
- Højring, Aage Bernh., Fabrikant, 23.7 og Hustru:
— Maria, 1.8.
- Höpf, Caja Worsøe, Købmand, Horsens, bkg. 11.10.
- Horder, Bitten, Sygepl., Scoresbysund, bkg. 13.7.
- Hordum, Johan, Mejeribest.*, Silkeborg, bkg. 31.3.
- Hørsdal, Kr. S., Arkitekt, Aarhus, bkg. 26.8.
- Hørskov, E., Købmand, 16.10; H: Emma.
- Host, Ellen, f. Horup, 21.7; M: A. W. H.
- Karen, f. Bang, M: Gesandt G. L. H., 15.10.
- Høy, A. Th., Forstander*, cand. theol., Pindsminde, 16.1.
- Høybye, Bertha Kristine, Frue, 16.9.
- Sidsel Marie, E. e. Lærer, 12.12.
- Høyer, Børge Wegner, 28.5.
- Ellen, Frue, bkg. 30.7; M: Carl H.
- Eugenia Victoria, f. Frigioni, 17.10; M: Alb.
- Jac. Wulff, Murerm.*, Helsingør, bkg. 17.9.
- Mario, Frk., bkg. 15.11.
- Høyrup, Gerda, bkg. 17.9; M: Kay.
- Høyvald, Emil, Købm., Konsul, Svendborg, 7.11.
- Iacobsen, Carl, Direktor, Professor, 19.11.
- Ibach, Emma, 7.1.
- Ibsen, Chr. Ferd., Korpsoff., 14.8.
- Olga, E. e. Toldforv., 27.10.
- Ihlemann, Henriette, 4.3.
- Illum, Else, f. Sonne, 10.4.
- Ingeholm, J. V., Postmester, Skodsborg, 20.9; H: Naëmi, f. Svensson.
- Ingerslev, Noline Christine, f. Frich, 24.10.
- Ingholt, Chr., Hotelejer, Frederikssund, bkg. 3.6.
- Ipsen, Johs., Propr., Grynegd., Bornholm, 11.3; H: Ingeborg.
- Irgens, Ernst, Købm.*, Frederikssund, bkg. 30.8.
- Kai de Nully, KS. 1.3.
- Irwall, H., Regimentsmusiker*, Vordingborg, bkg. 9.4.
- Isager, Alexandra, Frue, 27.11.
- Isenbecker, Mary, 28.9; M: J.
- Iversen, Dorrit, Professorinde, cand. polit., 25.6.
- Iversen, N. J., Gymnastiklærer*, Haderslev, 12.11.
- J., Slagteridirektør, Nykøbing, bkg., 27.1.
- Jacobi, Kamma, E. e. Kontorchef, Viborg, 8.10.
- Jacobsen, A. H., Kaptajn, Strib., bkg. 24.8.
- Eigel Thune, Justitsminister*, Rigspolitichef, 27.5.
- Hendrik Hyldal, Korpsofficiant, 7.5.
- Jes, Sygehusinsp.*, Tønder, bkg. 10.6.
- John, Fabrikant, Mexico, bkg. 26.10.
- Laura, f. Hartung, 8.4; E. e. Dyrslæge, Ry.
- S. A., Tandlæge, Randers, 20.12.
- S. H., Gaardejer, MA*, Gravens, bkg. 3.3.
- Theodor, Dyrslæge, Rødby, bkg. 12.1.
- Jacoby, Marie, 20.9.
- Jagd, Laur., Lokomotivfører*, Aarhus, bkg. 18.7.
- Rigmor, bkg. 24.8; F: Thøger.
- Jakobsen, J. M., Distriktsbestyrer, Lektor, 6.9; H: Gudrun.
- Jannicke, Hans, 4.2; H: Esther.
- Jans, Niels Henrik, Lods, bkg. 17.5.
- Jantzen, Anna, Hotelejer, Gudhjem, 21.2.
- J. W., Oberstløjtnant i Fodf., 26.10.
- Maren, E. e. Postmester, Odense, bkg. 5.4.
- Jarlsholm, Charles M., Inspektør, bkg. 3.11.

- Jarlshøj, Vilhelm, Driftsinspektør*, 26.12.
- Jelsberg, Grethe, Frue, Assens; M: Realskolebest., bkg. 20.5.
- Jennert, Christoffer, Kunstmaler, 25.4 og Hustru
- Ebba Johanne, f. Bungler Nielsen, 25.4.
- Jensen, Agnes, Malerinde, 15.3.
- Anthon, Typograf, MB*, 5.8.
- Anton, Soldatermissionær i Viborg, 31.7.
- Bertel, Kreditforeningsdirektør, Gdr. St. Karlskov, 4.9.
- C. H. Baltzer, cand. pharm., Slagelse, bkg. 12.8.
- C. O., Postmester*, 20.5.
- Chr., Dyrslæge, Gundsomagle, 13.12; H: Kirsten.
- Christine, f. Kiær, Nyk. F., E. e. Oberstl. Chr. J., 23.8.
- Else M., f. Rohde, 14.6.
- Ernst Johs., Toldkontrolør*, 29.1.
- Gudrun, f. Mørch, 3.4; M: Civiling.
- Gudrun, Overlærer, Frøken, 5.3.
- H. P., Stadsdyrlæge*, Haugesund, bkg. 19.11.
- H. V., Grosserer, 14.4; H: Anna.
- Hans, MA*, Bidstrupsminde, Aaker, bkg. 10.3.
- Hans Viggo Bechmann, Løjtn. i Flyvertr., 17.11.
- Harald P. J., Toldkontr*, 18.10.
- Hjalmar, Overretssagfører, Middelfart, 10.11.
- I. P., Byretsekretær*, 16.6.
- Jenny, Missionær*, i Armenien, 12.1.
- Jens, Kaptajn, Thorahuse, bkg. 6.8.
- Jens P. J., Provst, Pastor emer., Odense, 25.2.
- Kirstine Waage, f. Schmidt, Brand, 26.10.
- Kristian Andreas, Sognepræst v. Timotheus Kirke, 10.1.
- L. P., Bestyrer, Telegrafkontr., 8.3.
- N. M., Inspektør*, Overlærer*, 31.10.
- Niels K., Lektor*, Horsens, 12.4.
- Otto Lauritz, Direktør, Korinth, bkg. 24.8.
- P., Dyrslæge, Skive, bkg. 19.12.
- P. A., Pastor emer., Fredensborg, 16.6.
- Thyra, Forf., Hillerød, 11.5.
- Jensen-Sonderup, J., Minister*, Hypotekbankdir.*, 11.3.
- Jeppesen, E., Slagteridirektør, Hurup, bkg. 11.10.
- Jerichau, Ewald, Ritmester, 1.7; H: Merry.
- Jespersen, Kirsten Branner, f. Krumbak, 20.6.
- Jessen, Ejnar Neergaard, Ingeniør, 14.4.
- v. Jessen, Franz, Redaktør, Forfatter, 31.3.
- Jessen, Olaf, Malermester, 8.2.
- Otto V., Amtsbogholder, 8.3, Rønne.
- Vica, f. Rosenqvist, 9.1.
- Jessen-Friis, Chr., Proprietær*, Randers, 4.4.
- Jochimsen, A. V., Direktør, KS. 4.6.
- Johannsen, Iver, Læge, Sanitetsraad, Dr. med., Toftlund, 3.1.
- Johansen, A. J. Berg, Trafikkontrolør, Horsens, bkg. 8.6.
- Johansen, Joh. Wulff, Trafikkontr., 3.1.
- Johs. Kr., ML*, Løgstrup, 21.6.
- Lars, Koncertmester, Sanglærer, bkg. 22.6; S: Sigfred.
- Margr., Tandlæge, Silkeborg, bkg. 18.7.
- Niels Jørgen, Sognepræst, Rise Æro, 31.1.
- Johnsen, A. C., Afdelingschef i Finansministeriet, 25.7.
- Johnstad, V. C. T., Overofficiant*, Bogholder*, 3.9.
- de Jonquières, Erik, Fuldmægtig, cand. jur., 22.10.
- Juhl, A. C., Provst, Pastor emer., Grejsdal, 9.5.
- Emma Marie, f. Bojesen, 20.12; M: Asger.
- Juhl, Degn, Lærer*, Christiansfeld, bkg. 26.4.
- Johs., Ejendomsmægler, Hjørring, bkg. 4.5.
- Juhler, Gustava Henriette, E., KS. 13.4.
- v. Juhlheim, Ulla Stendler, f. Weeke, Generalinde, NBS. 1.11.
- Julsbo, Chr., Direktør, Vordingborg, 28.8.
- Juncker, Hjalmar, Overretssagfører, 29.3; H: Gerda Krum J.
- Jurisch, Alfred, Boghandler*, Horsens, bkg. 23.1.
- Just, Jens, Gaardejer, Sevel, bkg. 10.5.
- Margith, 7.4.
- Justesen, Martin, Driftsingeniør*, Holeby, 12.4.
- Juuel, Frederikke, f. Rønstedt, 3.3
- Juul, Erik, Agent, Fjerritslev, bkg. 19.8.
- Thyra, Frøken, bkg. 8.5.
- Juul-Jensen, H., Ordbogsredaktør, cand. mag. 15.4.
- Jæger, Alma, Frøken, 12.10.
- Jøhnke, Ellen Louise Johanne Sofie f. Ballin, Admiralinde, FS. 13.10.

- Jørgensen, Aage, Forfatter, Ingeniør, 14.11.
- Ejnar K., Sognepræst*, Valloby, 14.10; H: Anna.
- Emil, Prokurist* i OK, 20.8; H: Alice.
- Frederik, Sogneraadform., Gaard-ejer, Skorpinge, bkg. 24.3.
- H., Tandlæge, Odder, bkg. 26.9.
- H. H., Kammerfurer, Hoffurer, 11.5.
- J. N., Postmester*, Esbjerg, 25.8.
- J. N., Socialinsp., Borgmester*, Nykøbing M., 29.3.
- Jørgen, Adjunkt*, cand. mag., 20.11.
- Karl A., Stationsforstander, 7.11.
- K. A., Form. f. Dansk Typografforbund, 17.10.
- Magnus, Redaktør. Nykøbing F., 22.7.
- Marius Møller, Overtrafikkontrolør, 4.5.
- N. Chr., Bankdir., Struer, 2.10.
- Nikolaj, Overing. cand. polyt. 14.1; H: Frida.
- O. E., Civiling., Hillerød, 16.5.
- Ove, kaldet Jarne, Teaterdirektør, 1.5.
- P. J. Pelle, Kontorchef i Generaldir. f. Post- og Telegrafv., 3.9.
- Vald., Kaptajn, Mauritius, 29.4.
- Jørgensen-Værebø, Oluf, Musiker, Jyllinge, bkg. 24.4.
- Kaa**, Jørgen, Gaardejer, Soften, bkg. 1.9.
- Kaaber, Carl Juul, Massør, NBS. 23.8.
- G. G., cand. pharm., Karise, bkg. 28.11.
- Harry, Bogtrykker, 6.4.
- Oscar, Tandlæge, cand. pharm., 23.6.
- Kaae, Anna Margr., 1.7; M: Hjalmar.
- Kaarsberg, Georg Vald., 19.12.
- Kaas, Edgar L., Kasserer, 18.9.
- Ingeborg, Stiftsdame, Frøken, Vallo, 28.7.
- Mimi, Kammerjunkerinde, f. v. Levetzow, 2.6.
- Kabell, Christine, 29.9; M: V. K.
- Kahrs, Gertrud, f. Wolke, 29.6.
- Kallmoes, Iris, f. Cronwall, 17.1; M: Disponent O. K.
- Reinhold, Skoleforstander, Translatør, 17.6.
- Kamman, Marie, Frøken, Slagelse, 7.4.
- Kampmann, Hack, Politimester*, Viborg, 20.1.
- Kappel, Thomas, Dyr læge, Vraa, bkg. 2.7.
- Kardel, Margrethe, f. Strobech, Korsør, 25.12.
- Kastberg, Ad. G., 17.3.
- Kastoft, N. T., Boghandler, Varde, 6.6.
- Kastrup, Peter, Overlærer*, 29.10.
- Kauffeldt, Evald, Kredslæge, Nørresundby, 26.1.
- Kauffmann, Mary, 14.6.
- Kehler, J. J. A., Korpsofficiant, 14.10.
- Keis, Alfred, Proprietær, Nørre Alslev, bkg. 24.5.
- J. P., Gaardejer, Bogø, bkg. 2.9.
- Keisig, H., Vognmand, Klasseotterikoll., Fredericia, bkg. 23.3.
- Keld, Paul, Direktør, 12.4.
- Keller, Chr., Repræsentant, 4.3; H: Anna, f. Fogh.
- Emil, Sadelmagermester, Nykøbing F., bkg. 15.3.
- Sophie Vilh., f. Nielsen, 20.2.
- Kemp, Jonas A., Ingeniør, Gross., 28.11; H: Eva.
- Kennoy, Ella Lisa, f. Arp Larsen, bkg. 8.9; M: Erling.
- Kern, Gisela, 8.4.
- Kestenholz, Verena, 25.5.
- Kettner, Sophus, 5.11.
- Kieler, Hartvig, Cyklehandler, bkg. 18.10.
- Kier, Kathrine, Aalborg, 18.6; E. e. Gross. F. C. K.
- Kiersgaard, Marie, f. Toftegaard, bkg. 18.5.
- Kietz, Ellen, f. Lucas, Varde, 5.5; M: Læge.
- Kihl, Carl Joh., Bogtrykker, 16.2.
- Charles, Bogtr., 7.4.
- Killendahl, Karen, cand. pharm., Horslunde, M: Manufakturhdl., 24.12.
- Kinch, Apoteker, Ilojer, 13.2.
- Kindt, Sophie, Frue, 11.6.
- Kirial, Rigmor, f. Fenger, 21.11.
- Kirk, Ida, E. e. Byrådssekr., Korsør, 19.4.
- Niels, Tomrer., Harboøre Kirkeby, bkg. 4.7.
- Kirkegaard, Henrik W., Revisor, Saxkøbing, bkg. 21.9.
- Viggo Skyum, Grosserer 22.6.
- Kirkelokke, Ida, 23.6; M: L. J.
- Kirketerp-Møller, Esther, f. Kielgast, 13.12.
- Kiær, Einer Malling, Vandværksbest., 22.12.
- Georg, Kontorchef, 20.1; H: Kaja.
- Rudolf, Læge, Nakskov, 18.7; H: Johanne.
- Kiærulff, Ejn. G. V., Smedem., Hvidovre, SBS. 14.5.
- Kjeldsen, Hans Chr., Tomrer, Landm., Grindslev, bkg. 3.9; Broder til Dragon Niels K.

- Kjerulff, Helga Edle, 31.8.
 Kjær, Anders, Gaardejer, Købm., bkg. 6.8.
 — Emely, Margr., E. e. Fabr. Vald. R. K., 4.3.
 — Jenny M., Hadsund, 20.10.
 — Sophie Kristiane, f. Kofoed, 9.11.
 Kjærbye, Johanne Augusta A., f. Allin, NBS. 12.4.
 Kjærgaard, Anna, f. Gottfredsen, 18.2.
 — Henrik L., Viceskoleinsp., Aarhus, bkg. 20.7.
 — Anders Peter, Købmand, Ringsted, 31.10.
 Kjærsg, J. C. J., Direktør, cand. mag., 11.3.
 Kjærø, Peter, Afdelingsdirektør, Aalborg, 23.6.
 Kjolbye, Jeannie, Frøken, 3.4.
 Kjolner, Johs., Barbermester, 17.12.
 Kjortsholtsen, Emil A. T., Trafikkontrolør, 25.4; H: Ingeborg.
 — J., Ekspeditionssekr., 4.4; H: Margrethe.
 de Klaumann, Marie Kirstine, f. Jørgensen, KS. 25.11.
 Klein, Bianca Veronica, KS. 5.4.
 — Kirstine, f. Kramer, KS. 11.5.
 — Luise, Kammerjomfru paa Gyldensten, 20.12.
 Kleis, Fr. Rich. Chr., Snedkerm.*, KS. 21.7.
 Kleiss, Anna, 23.3.
 Klenow, Meta Fanny Henriette, f. Wengler, NBS. 12.4.
 — Poul, Direktør, 7.12; H: Erna.
 Klestrup, Else Margr., 2.9.
 Klingenberg-Jensen, Vald., Fabrikant, 4.12.
 Klinken, Joh., Grosserer, 8.4.
 Klitgaard, Niels P., Kommunelærer*, 6.7.
 Kloch, Alfred, Grosserer, KS. 5.4.
 Klug, Jens Brandt Ditzel, 8.4.
 Klyver, Albert N., Maskining., 15.11 i Syracuse.
 Knakkegaard, Peder Nørgaard, Gaardejer*, Snedsted, bkg. 1.11.
 Knoth, Astrid, f. Ballermann, 6.11; M: A.
 — Nic., Grosserer, Randers, 12.12.
 — Peter, Bødkermester*, Vejle, 7.12.
 Knudsen, A. B., Stationsforstander* i Sorø, bkg. 12.10.
 — Aage H. K., Kolonibest., Godthaab, 23.10.
 — Bergur, Overingeniør, 2.3; H: Solveig.
 — C. J., Læge, Varde, 4.3.
 — C. J. C., Skibsf.* i ØK, 29.10; H: Carla.
 Knudsen, Ejnar, Forstander, Tylstrup, 6.8.
 — K. A., Gymnastikdir., cand. theol., Odense, 19.11.
 — K. A., Viceskoleinsp., Hadsund, 11.6.
 — Karl Otto, Jernbanelæge, Tølløse, 29.12; H: Ditten.
 — Martin, Professor, Dr. phil., 27.5.
 — P. C., Viceskoleinspektør*, Viby J., bkg. 15.12.
 Knudtzon, Carl Chr., 4.8.
 Knuth, Henriette, Komtesse, 25.4.
 — Valdemar, 17.9.
 Knutzen, Peter, Generaldirektør* for DSB, 23.2.
 Kobel, Soffy, f. Krautwald, 1.11.
 Koch, Alfred, Manufakturhdl., Lemvig, bkg. 14.5.
 — Charlotte, E. e. Læge, Aarhus, 1.4.12.
 — Elisabeth Helene, f. Rafn, 28.2.
 — Eva, f. Mogensen, 24.1.
 — Hans W., Provst, Pastor emer., 23.5; H: Margr.
 — Julius, Fabrikant, KS. 31.8.
 — Magda, f. Juel, 23.5.
 — Marie, Oberstinde, E. e. J. P. K., 26.12.
 — Peter, Urtekræmmer, MF*, 8.10.
 Koch-Jensen, Helmuth, Repræsentant, bkg. 25.10.
 Kock, Christine, Isenkræmmer, Aarhus, 28.12.
 — Fr., Guldsmed, Aarhus, 2.6; H: Minna.
 — J., Kontorchef*, Sønderborg, bkg. 28.2.
 — Peter, Drogist, Sønderborg, bkg. 6.12.
 Koed, Kristine, Frøken, 22.7.
 Kofoed, J. P., Driftsbestyrer*, 1.10; H: Ingrid.
 — Oscar, Viceskoleinsp., Odense, bkg. 17.8.
 Kofod, Carl R., Forstelærer*, Hvalso, 28.10.
 Kofoed, Ansgar, Oberstl. i Frelsens Hær, 3.4.
 — Axel, Skrådermester, bkg. 27.8.
 — Jens M. B., Cykelhandler, Slagelse, 6.12.
 — C. A., Fuldm.* v. DSB; Kaptajn, 4.3.
 — Ingeborg, f. Svanholm, 9.1.
 — Karen, Fuldmægtig, 30.6.
 Kold, Agnes, bkg. 22.11; M: Leo.
 Kold-Christensen, Louise, KS. 25.1; M: Kontorchef.
 Koldby, Adelheid Karoline Olga, f. Lampe, KS. 25.8.
 Kongslev, Hans, Tegner, bkg. 8.12.

- Kongso, Emmy, f. Jacobsen; M: Red., 6.12.
- Koppel, Valdemar, Redaktør, cand. mag., 23.5.
- Korsgaard, Kr., Kommunekasserer, Gdr., Erslev, bkg. 3.3.
- Korsholm, Olav, Mejeribestyrer, Stavnng, bkg. 13.7.
- Kotliarewsky, Peter, Oberst, 7.12.
- Krabbe, Mathilde Kirstine, f. Petersen, 30.7.
- Niels, Ejendomscomm., Holstebro, bkg. 27.1.
- Krabbenhoft, Rich. L., Direktør. Sønderborg, 21.9.
- T. C., Revisor, 13.1.
- Kraft, Emil Heinrich, Direktør, 25.1; H: Bertha.
- Ludvig, Overkirurg*, Dr. med., 3.8.
- Krag, Aage, Malermester, Aarhus, bkg. 12.1.
- Birthe, Frøken, bkg. 25.3; F: Lektor, Sønderborg.
- Inga Gudrun, f. Larsen, 18.5; M: Otto.
- Jørgen, Fuldm.* under Mag., cand. jur., 17.11; H: Grethe, f. Wolff.
- Krag-Juel-Vind-Frijs, Fritze, Enkelensgrevinde, Søbygaard, 8.7.
- Kragh, Anna Emilie, E., KS. 4.5.
- Charles S., Malermester, bkg. 6.10.
- Ib Vagn, cand. jur., 22.11.
- Marie, f. Thiel, E. e. Guldsmedem., 25.6.
- Kragh-Hansen, Ernst, Kaptajn, Skibsmægler, 18.7.
- Kraglund, Aksel, Sparekassedir., Lokken, 5.3.
- Krakau, Peter August, Billedskærer, 8.2.
- Kramer, Mary, Frøken, Strib, 7.12.
- Krarup, Anna Petra, 10.1.
- Blenda, Inspektrice*, 12.1.
- Hermandine Cecilie, f. Johansen, 23.8.
- Kraul, Alex, Slagterm., Horsens, bkg. 5.7.
- Anna Louise, f. Husum, 17.7.
- Ingeborg, Frue, 5.11.
- Sigv. Aug., Handelsmand, Taarnby, SBS. 29.6.
- Krause, Gunnar V. E., Manufakturhdl., bkg. 2.2.
- Krayenbühl, Louise, Frøken, 7.12.
- Krebs, Axel Einer, Prokurist, 24.12.
- Kurt, Direktør, 9.3.
- Kretschmer, Ellen Rosa, f. Broch, 15.12.
- Kriebel, H. P., Grosserer, 21.4.
- Kring, Elise, E. e. Bødkerm. Rs. K., 9.11.
- Kristensen, H. P., Læge, Skern, 7.6.
- Vilh., Gymnastiklærer, Hjelmkilde, bkg. 10.12.
- Krog, Laura Adelaide, f. Hall, 18.7.
- Krogh, August, Professor, Dr. phil., 13.9.
- Augusta, Lærerinde, Frøken, 25.8.
- Hugo, Direktør, 8.5.
- Henning Chr., Fabrikejer, bkg. 5.11.
- J. C., Lærer*, Aarhus, bkg. 16.4.
- Peter, Gæstgiver, Egen Mølle, bkg. 11.7.
- R. M., Købmand* i Aarhus, 20.7.
- S. Chr., Biografdir., Strømmen, bkg. 1.9.
- Krogsgaard, P. K., Lærer*, Vostrup, bkg. 9.8.
- Krogsoe, Mette, Enkepastorinde, Herning, bkg. 20.4.
- Krohn, Anna Elisabeth, Hillerød, 16.7; M: Pastor emer. G. K.
- Sophie, 6.10.
- Kroll, Ane Kirstine, E., KS. 13.6.
- Kronmann, Marie, f. Geisler, 26.3.
- Kronbo, Jens, Fabrikant, Aalborg, bkg. 18.1.
- Kruchof, Karoline Kirstine, Bramminge, 22.12; M: C. F. K.
- Krummelbein, H., Slagtermester, Esbjerg, bkg. 12.10.
- Krumphardt, Holger, Repræsentant, 29.4.
- Kruse, Alfred, Overlærer, Odense, bkg. 11.5.
- Emma, Overlærerinde, 12.3.
- Esther, Nyborg, M: Fabrikant, bkg. 2.9.
- Friedrich, J. C., Fabrikant*, 13.4.
- Ib Sv., Bestyrer, KS. 24.10.
- Jens Mathias, Maskinmester, bkg. 6.4.
- Jytte Sødring, 6.11.
- Krustrup, Jens, Frimenighedspræst*, Holstebro, 29.8.
- Kryger, Carl Edvin, Instrumentmager, 7.11.
- Krüger, Herman Adolph, Oversergent, 20.6.
- Krøyer, Clara, Diakonisse*, Helsingør, bkg. 2.3.
- Olaf R., Tandlæge, Forfatter, 6.1; H: Henny.
- Kuba, Bruno, Grosserer, 31.10; H: Anna, f. Pedersen.
- Kuhlmann, Ane Christine, 23.12; M: Anders.
- Kuhn, Anna, E. e. Chefredaktør E. K., 24.4.
- Benita, Frøken, 11.1.
- Kuhnert, Helga, f. Dahl, 9.3.

- Kunckel, Anna, f. Tapdrup, 30.4.
 — Carl, bkg. 15.5; H: Anna.
 Kunert, Helga, f. Dahl, KS. 11.3.
 Kunst, Aage S., Grosserer, 24.4.
 Kupferstick, Mendel, Kantor*, bkg. 14.3.
 Kure, Jens, Dr. phil., Viby, 28.9.
 Kühn, Doris, Frøken, 28.4.
 Kyhl, Einar Lier, Strandkontrolør*, 2.8.
 — Margr., Frue, Vejle, bkg. 30.11; M: Isenkrømmer.
 Kühler, Emil, Redaktør, Aabenraa, bkg. 23.6.
 Kyhn, Anna, 19.5.
 — Karen Marie Andersen, KS. 9.6.
 Kühn, Lydi Albertine Augusta, f. Widriksen, FS. 21.12.
 Kümpel, Johs., Klokker, Købmand*, Sønderborg, 18.10.
 Kyster, Peter Johs., Gaardejer, Brand, bkg. 12.1.
 Kæstel, Kamma, f. Rahbek, 8.9.
 Kobler, Cecilie, Frøken, 21.3.
 — Dagmar, f. Dupont, 8.3.
 Köhler, Anna K., Frue, 22.5.
 Kolle, Hans, Bogholder, 21.5.

 Laage-Petersen, Holger, Grosserer, 17.2; H: Gertrude.
 Ladefoged, Karen, Oversygeplejerske*, Gern, bkg. 25.3.
 Lafferenz, Mariane, Kommunelærerinde, Kolding, bkg. 29.12.
 Lafrentz, Victor, 14.2.
 Lagoni, H. C., Overportør, Tønder, 13.5.
 — Otto, Dir., Orlogskaptajn, 9.7.
 Lambrecht, Laura, Overass.*, 23.12.
 Lambertsen, L. H., Hospitalsinspektør*, 24.4; H: Ellen.
 Landschultz, Margr., f. Falck, 29.12.
 Landsperg, Emil, Fabr., Branddirektør, Nyborg, 7.2; H: Edel.
 Lang, Libe, Frue, 21.11.
 — Peter Chr. V., Maskinchef, bkg. 23.12.
 — Sophie, 9.6.
 Langballe, Margr., f. Stampe, 9.11.
 Lange, Alice Mathilde, f. Andersen, Kunstmalerinde, Hillerød, 28.8.
 — Johan, Læge, Risskov, 19.1.
 — Julie Bendahl, Frederikssund, bkg. 21.12; S: Axel B. L.
 — Julius, Kaffebrænder*, Fredericia, bkg. 2.4.
 — Ljubow Louise, f. Barbalonga, NBS. 24.5.
 — Sv. Ove Hegelund, Lektor, 2.5.
 — Willy E., Overtjener, 22.9; H: Yrsa.
 Langer, J. C., Pastor emer., Vorning, 1.6.
 Langkjær, Erna, Sygepl., 19.10.
 Langmann, Edith, f. Hvidsteen, 12.5; M: Harald.
 Langtved, N. R., Radiomester i Flaaden, Aarhus, 28.10.
 Lantow, Fritz, Oberstløjtnant, 1.3.
 Larsen, A., Mejeribestyrer, Langager, 14.8.
 — Alfr., Restauratør, Teltholderformand, 14.3.
 — Anders, Mejeribestyrer, Ølstykke, 14.8.
 — Anton, Fagforbundsform., Forretningsfører, bkg. 25.11.
 — Asta, f. Schandorf, M: Overretssagf., KS. 22.11.
 — Chr., Kontorchef i Privatbanken, 12.11.
 — Chr. Hansen, Kantor*, Skagen, 22.4.
 — Gregers, Kreditforeningsdirektør*, Herning, 7.7.
 — J. P., Gaardejer, MA., Igelso, bkg. 8.6.
 — John V., Oberst, 11.11; H: Emmy.
 — Karen Oline, f. Bluitgen, 23.8; S: Thv. L.
 — L. P., Kontorchef* i Landbrugsministeriet, 18.8; H: Sophie.
 — Martin, Gross., Konsul, Helsingør, 21.10.
 — Niels, Gaardejer, Højagergaard, Femhøj, Febr.
 — Petra, f. Bluhme, E. e. Birkedommer, 18.6.
 — Robert A., Telegrafkontrolør*, Fredericia, 16.2.
 — Sigurd, Dommer*, Korsør, 27.4.
 — Svend, Overdyrlæge*, 22.4; H: Sophie-Margr.
 — Th., Skibsfører* i ØK., bkg. 23.10.
 — Vagn, Skoleinsp., Dalum, bkg. 4.2.
 — Vilh., Skovrider, Wedellsborg, 10.12.
 Lassen, Einer, Tandlæge, 6.12.
 — Folmer Reinau, 11.10.
 — Louise, f. Rasch, E. e. Overlæge, 8.9.
 — Thorv. O., Købmand, Odense, bkg. 2.6.
 Lau, Claudine, f. Wolf-Jürgensen, 7.11.
 — Minna, 15.12.
 Laubjerg, C. N., Skræderm. v. Hærens Munderingsdepot, 16.8.
 Lauersen, Aksel, Stationsforstander, Hadsund, bkg. 4.7.
 Laumann, Hanne, 19.11; M: Hans.
 Launy, Fritz, 24.6.
 Laurberg, Ellen Cathrine, 16.7.
 Lauritsen, O. R., Dyrlæge, Rude, bkg. 4.1.
 Lauritzen, Charles, Amtsskolekonsulent, Ruds Vedby, bkg. 15.5.

- Lauritzen, Marius, Dr. med., 23.12.
 — Ove Rahbek, Dyr læge, Rude, 1.1.
 Laustsen, Peter, MA*, Gedsted, bkg. 22.11.
 Lawaetz, H., Sognepræst*, t. Christianssted, S. Croix, Dr. theol., 15.4.
 Lebrét, Inger, Frue, 4.2.
 Leffland, B. P. C., Stud. arch., bgr. 26.3.
 Lefolii, Regnar, Skoleinspektør*, 30.6.
 Lehmann, Birthe Kristine Emma, E., KS. 24.11.
 — Margr., Frue, 23.2.
 — Rosa, Frøken, bkg. 29.3.
 — Sophie, 13.4; S: Otto.
 Lehn-Schiøler, Else, f. Thejll, 4.9.
 Lehnby, Skjold Bülow, 9.12; H: Oda.
 Leisner, Kamma, 23.4.
 Leisted, Henning, Redaktør, 19.6.
 Lemcke, Mathilde, f. Krogh, 29.10.
 Lemming, Johs. G., Dommerfuldm., Kolding, 11.7.
 Lemvig-Müller, Louise, 5.12.
 Lenk, Harry Aage Oskar, Fuldmægtig, 1.4.
 Lenler, Frederikke, f. Jensen, 26.11; M: A. M.
 Lenstjerne, G. V., Sagfører, bkg. 24.1.
 Lerche, Anna Petrine, Frk. 2.3
 — Axel, Baron, Dir., Sagf., 3.10.
 — Ax. Andreas, Værkfører*, KS. 31.8.
 — B. J., Prokurist, Helsingfors, 17.1; H: Emmy, f. Schjødt.
 — Niels, Proprietær, Skåvenborg, bkg. 29.7.
 — Vilh., 3.11.
 Lessing, Anders Emil, Direktør, cand. jur., 27.7; H: Ellen Sofie.
 Lester, Minna, 17.7.
 Leth, Rob., Savværksejer, Bælum, bkg. 8.11.
 — Sigrid Rudolfa, 16.2; M: Aug.
 Leth-Møller, Vilh., Civilingeniør, 8.3; H: Phyllis.
 Levin, Caroline Lovise; M: Kontorchef; KS. 3.1.
 — Mouritz, Slagterm., Faaborg, bkg. 5.2.
 Levinsen, J. V., Overretssagf., Kontorchef i Haandværksraadet, 2.3.
 Levinsky, Camilla, 8.4.
 Levinsohn, Emilie, f. Thomsen, 3.2; M: Politifuldm. G. L.
 Levison, Henrik Hertz, Grosserer, FS. 27.4.
 Levy, Bent, Civilingeniør, 10.11.
 Lidegaard, Kr. H., Sognepræst, Kragelund, 12.3.
 Lieberkind, A., Barbermester, Ringsted, bkg. 28.10.
 Lieberkind, Alfr. Peter Emil, 21.9.
 Liebig, Cathrine, Helsingør, 4.7.
 Liebmann, Adolf, Naalemester, KS. 6.10.
 Liebnitz, Louis, Direktør, bkg. 29.12.
 Liebst, Henning A., Købmand*, 22.9.
 Lier, Ingeborg, 24.2; Br: Vald.
 Liisberg, Hugo Bering, Forstander, cand. theol.; 6.1.
 Lillevang, H. J., Redaktør*, 5.12.
 Lillienberg, Eduard, cand. pharm., 24.8.
 Lillienskiold, Ingrid Marie, bkg. 12.4.
 — Valborg Eleonore, f. Kirketerp, 17.2.
 Linck, Alb. Th., 3.4; H: Inger.
 Lincke, Estrid Margr., 2.4.
 Lind, Ebba, 19.2; M: Erik.
 — Inger Marie, f. Funch, 2.8.
 — Jens, Proprietær, MA*, Dybe, bkg. 18.7.
 — Johs. Tvede, 4.5.
 — Knud Peter, Civilingeniør, 7.9.
 — Ove Flemming, 24.11.
 Lindblom, Rob. K. P., Elektricitetsværksbest., Struer, 25.12.
 Linde, Maja, Faxe Ladeplads, 10.8.
 Lindemann, Wilh. G., Fabrikant, 21.1.
 Lindencrantz, Edvin, 4.1.
 Linder, Knud W., Konsulatssekr., Horsens, 7.4.
 Lindgreen, Marie, E., 12.1.
 Lindholm, Harald, Proprietær, Skovgaard, 15.9.
 — Thyra Julie Martha, f. Wolder, KS. 13.1.
 Lindqvist, M. K., Økonoma*, Faaborg, bkg. 2.9.
 Linds-krog, Else, Frue, bkg. 11.8; M: Gdr. Kr. L., Karup.
 Lindstrom, Thiorca, f. Rohde, 2.4.
 Lindvad, Vald., Postekspedient, 13.11.
 Lisborg, P., Propr., Sandlynggaard, 29.6.
 Lo-Larsen, Otto, Felttøjmester, Oberstløjtn., 8.12; H: Agnes, f. Kofoed.
 Lockwood, Justus Buch, Repræsentant, KS. 16.3.
 Lodberg, Henry, 9.8; H: Karen.
 — P. H. A. H., Glarmester, KS. 15.10.
 Loerges, Henricus, Fabrikant, Rungsted, 14.2.
 Lohmann, Thorvald, 30.9; H: Paula.
 Lohse, Chr., Værkmester, 4.4; H: Louise.
 — Juan, Grosserer, 28.3; H: Ellen, f. Stausholm.
 Lomholt, Svend, Professor, Overlæge, Dr. med., 17.7.
 Longfors, Gust. Fr. C., 27.8; H: Laura.
 Lorán, Tom, Taarbæk, 14.1.
 Lorck, Adam Hvidt, Læge, Viborg, 5.1.
 Lorentzen, Herbert, Civilingeniør, 16.1.

- Lorentzen, Jørgen, Domæneforpagter, Rønhave, 23.8.
 — Wille Hoeg, f. Lassen, Frederikssund, 6.3; M: Overretssagf.
- Lorenzen, Lorenz H., Sognefoged* i Ketting, bkg. 9.6.
- Lous, Henriette, Frue, Kalundborg, bkg. 22.6.
- Lucas, Vera, Frue, Vedbæk, 31.3; M: Gross.
- Ludwigs, Valborg, bkg. 27.5; M: Apoteker, Odder.
- Luja, Asger, Hovedkasserer*, 10.12; H: Paula.
- v. Lukowicz, A. R. E., Direktør, 11.11.
- Lumenholt, Elise, Overlærer*, 15.3.
- Lund, Aage B., Grosserer, bkg. 20.1; H: Astrid.
 — Alphonse, Grosserer*, 26.4.
 — Camilla, Kommuneleererinde*, 16.4.
 — Carl Emil, Telegrafist*, 14.3.
 — Carl Joh., Lektor, cand. mag. 19.10; H: Laura Margr.
 — Carsten, 23.3.
 — Chresten P., Gaardejer, Skodborgskov, bkg. 18.10.
 — Ida, f. Rosendahl, 9.9.
 — Johs., Snedkermester, Kjellerup, bkg. 31.12.
 — Lina, Slotvedgaard, bkg. 26.7.
 — Mary, Tandlæge, 24.7.
 — Michael L., Apoteker*, Nakskov, 8.8.
 — Nancy, 4.7.
 — P., Sogneraadsform., Propr., Tolstrupgaard, bkg. 12.4.
 — P. J., Grosserer*, Esbjerg, bkg. 3.3.
 — Søren, Vognmand, Skive, bkg. 9.11.
 — William, Inspektør, 25.8.
- Lundblad, Johanne, f. Sørensen, 27.2.
- Lundbye, Jørgen N., Sognepræst*, Hammel, 20.10.
- Lunde, Hans, Dialektforfatter, Nyborg, 2.10.
- Lundgreen, Jens, Repræsentant, Aalborg, bkg. 16.12.
- Lundqvist, Carl, Arkitekt, Hillerød, 8.5.
- Lundsgaard, Christine, 17.10.
 — Kaj, 31.10; H: Viddi.
 — Magda, bkg. 27.8; M: Overlæge, Grenaa.
 — P. D., Sognefoged, Skals, bkg. 11.4.
- Lundsted, Peter Chr. Georg, Stationsforstander*, 15.12; H: Karen.
- Lundstedt, Laura, Garverm.*, Frue, bkg. 26.11.
- Lundsteen, Elisabeth Charlotte [Lilly], f. Ramsing, F. S., 2.3.
- Lunn, Gustav, Civilingeniør, 10.11.
- Lunoe, Lars Joh., Afdelingsbest., KS., 25.8.
- Lusty, Louis, Regimentsmusiker, 20.8.
- Lübcke, Bertha Eleonora, f. Kragh, 20.10; E. e. Prok.
- Lychow, Eduard, Brandmester*, 24.7.
- Lyhne, Johan, Bygmester*, Faaborg, bkg. 7.12.
- Lyneborg, Chr., Købmand, Esbjerg, 1.4.
- Lyppert, Christian, Musiker, 16.11; H: Tove.
- Lütjohan, A. E., Cigarfabrikant, bkg. 12.9.
- Lütken, Asta, Konventualinde, Roskilde, 20.11.
- Lytken, M., Postekspeditør, Ø. Lindet, bkg. 1.2.
- Lützhoff, Anna Lumbye, Musikpædagog, bkg. 5.2; S: Otto.
- Lofgreen, Evan, Telegrafist, KS. 10.9.
- Lohde, H. V. Emil, Toldassistent, 3.2.
- Lohr, Severine, 24.11.
- Lønnberg, Will., finsk Maler, 11.5.
- Lorup, A., Kgl. Vejer og Maaler, Nørresundby, 31.8.
- Løser, Alfr., 28.2.
- Lotsch, Anna, Telegrafassistent, 31.3.
- Løvengreen, Harald P., Civilingeniør, 23.7.
- Lowert, S. A., Telegrafkontrolør, Fredericia, bkg. 14.12.
- Lovschal, Im., Købmand, Horsens, 16.12.
- Maarsso, C., Hojskoleforstander*, Ask v. Malling, 29.6.
- Maarslet, Elisabeth, 25.11.
- Machon, Ernst Klit, Blikkenslagerm., Randers, bkg. 21.5.
- Mackeprang, Axeline Lavia, Kontorchef*, 24.8.
 — C. H., Oberstlojtnant, 27.2.
- Madelung, Aage, Forfatter, 27.10.
 — H. J. H., Postmester, Skelskør, 5.2; H: Ditta.
- Madsen, Aage P., Skifsfører* i DFDS, 19.11.
 — Agnes, Overlærer, Frøken, 7.3.
 — Chr. Mich., Sognepræst, Resen-Humlum, 16.9.
 — Edgar, Læge, Rønne, 1.3.
 — Emil, Mejeribestyrer, Ringe, bkg. 31.12.
 — Harald, Artist, Skuespiller, 13.7.
 — Holger, Direktør, Aarhus, 28.12.
 — Otto, Landsdommer, 18.2; H: Charlotte.
 — O. Gamel, Apoteker, Vejen, bkg. 9.2.
 — Ove, Blomsterhandler, 14.11; H: Marie.
- Maes, Anton, 13.5.

- Magnussen, Magnus, P. A., Kontorchef*, 26.12; D: Ingeborg Wennerwald.
- Mahnfeldt, Carl, Prokurist, 8.3.
- Malling, P. O. I., Godsejer*, 24.6.
- Mallinson, Anna Sophie, f. Steinhauer, Helsingør. 24.11.
- Malm, Martin, Dragør, 16.2.
- Mathilde, 16.12.
- Nelly Hansine, f. Møller, E. e. Skibsf., KS. 21.9.
- Malmberg, Astrid, 9.7.
- Ebba, f. Thorstenson, bkg. 8.2.
- Manley, Julius, 12.8.
- K., Driftsleder, 7.1.
- Lina, 19.9.
- Marcher, Thyra, f. Berling, 14.4.
- Marcus, Muscha, 15.2.
- Marcussen, Fr., Fisker, MB., Kerteminde, bkg. 23.5.
- Marke, Inger Margr., f. Bollerup, E. e. Lærer, Kordegn, Varde, 7.3.
- Marker, C. P., Professor, Alberta Canada, 18.4.
- Marstrand, Even, Valgmenighedspræst*, Allerslev, 13.12.
- Martin, Debora, Sproglærerinde, Soro, bkg. 21.3.
- Laura, bkg. 7.3; M: Læge, Middelfart.
- Martinsen, Tea, bkg. 7.2; M: Redaktør.
- Marx, Carl Andres, 27.12.
- Mathiasen, M. Stenfeldt, Pastor emer., Hillerød, 1.6.
- Simon, J. A., Branddirektør, Roskilde, bkg. 22.1.
- Mathiesen, Chr. A., Pressefotograf, 15.7.
- Matthiasen, C. J., Stationsforstander, Nyborg, 22.1.
- Matthison-Hansen, Johs Waage. Kommuelærer*, cand. theol., 26.3.
- Mattson, Ingeborg, 31.7.
- Niels, Træner, bkg. 20.8; H: Lizzie.
- Meden, H. P., Civilingeniør, 8.1.
- Meilgaard, Henriette, f. Lund, 13.9.
- Meilstrup, Marie, Frøken, 21.11.
- Meisel, Valborg, Revisor, Frue, 2.5.
- Meisner-Jensen, Olga, Malerinde, 20.5, M: Edvard.
- Melchiorsen, M., Kredslæge*, 10.3.
- Melgaard, Agnes, Frue, 25.3.
- Møllerup, Maria Schiøler, f. Knudsen, 25.6.
- Melloni, Magna, 16.1.
- Melvø, Olaf, Trafikbestyrer*, 2.11.
- Menck, Poul, Driftsbestyrer, Odense, 10.5; H: Lulu.
- Mentz, Anna, E. e. Købmand, 16.12.
- Merrild, Niels Aug., Købmand*, Holbæk, bkg. 23.7.
- Mertz, Johs., Nykøbing F., 28.2.
- P., Katolsk Præst, Aalborg, bkg. 15.11.
- v. d. Merwede, Anine, 16.2.
- Messerschmidt, Kr. Ludv., Vognmand*, NBS. 9.8.
- Meulengracht, Knud, bkg. 6.2.
- Meyer, Anna, 24.11; M: Chr.
- Astrid Cathr. Marie, f. Gyldendahl, NBS. 1.11.
- Edith, Bibliotekar, KS. 28.5.
- Edith, f. Schleisner, 22.6.
- Ellen, f. Ulrichsen, 1.3; M: Adolf.
- Emma, E. e. Toldinsp., 4.3.
- F. M. C., Postmester*, Kalundborg, 8.6.
- Hendrine Margr., FS. 3.1.
- Jenny, 20.11; M: Hugo.
- Margrethe, f. Manniche, E. e. Dir., 24.3.
- Otto, Direktør, Ingeniør, 16.12.
- Peter Severin, 23.6.
- Theodor, amk. Marineingeniør*, bkg. 17.7.
- Michaelsen, Anna Marie, f. Hald, E. e. Kredslæge. KS. 21.11.
- Michelsen, C. R., Telefondirektør*, 20.3.
- Inger, E. e. Læge, Hammershøj, bkg. 18.5.
- Oluf, Direktør, London, 4.5; H: Ella.
- P., Havnefoged, Kaptajn, Aabenraa, bkg. 23.6.
- Mielche, Ax. V., Hovedkasserer*, 10.10; H: Anna.
- Mikkelsen, Chr., Direktør, 9.7.
- Milo, Ane Margr. Dortha, f. Hansen, 5.8.
- Mineur, Aage Vilh., 28.8.
- Moe, Kai Otto, Overingeniør i KTAS., 26.7; H: Eldrid.
- Moesgaard, Anna, f. Moesgaard, 23.4.
- Marie, f. Jacobsen, 30.10.
- Moeslund, F., Politias., Sakskøbing, bkg. 23.1.
- Mogensen, H. A. N., Postmester, Augustenborg, 6.3.
- Mohr, Duval, Prokurist, 30.6; H: Ingeborg.
- de Moldrup, Ingeborg, Frue, 10.12.
- Molin, Karen Marie E., 26.5.
- Møllerius, Cathinka, 5.10.
- Moltke-Leth, Aage, Overretssagfører, 5.10.
- Momberg, Thorvald Landt, 17.12; H: Augusta.
- Mondrup, C. I., Generaldir.* f. Post- og Telegrafv., 5.2.
- Monrad, Ejnar, 6.4 i Buenos Aires.
- H. F. W., 30.4; S: P. A.

- Monrad-Frantzen, f. Møller-Holst, 15.12; M: Sognepræst.
 Monty, Albert, 10.12.
 Mortensen, Eigil, Afdelingschef, 22.2.
 — L. J., Direktør, 24.6.
 — Martinus, Husmand, Lysgaard, bkg. 28.8.
 — Martin, Arkitekt, Keramiker, 27.1.
 — Tage, Skoleinspektør, Brønderslev, bkg. 14.11.
 — V. H. G., Telegrafbestyrer, 29.3.
 Mosbak, Jacob, Grosserer, 7.3; H: Ingrid.
 Moses, Inger, f. Klagenberg, Svendborg, 28.7.
 Moth, Ella Valborg, Frue, KS. 28.12.
 — R., Kommandørkaptajn, 23.3.
 Moth-Lund, Deborah, bkg. 4.5.
 — Maria, f. Kinch, E. e. Teaterforlægger, 11.6.
 Mourier-Petersen, Anna Sofie, f. Malthesbrunn, Rugaard, 31.3.
 Munch, Johanne Amalie Elisabeth, f. Heggum, KS. 10.10.
 Munch-Petersen, Lina, f. Mandel, Professorinde, 16.5.
 Munk, Emmy, Froken, 6.4.
 — Frederikke, 21.8; M: Emanuel.
 — Helga, f. Rønholdt, 27.2.
 Munk, Anna Jutta Jorgine, f. Leismann, FS. 17.10.
 — Marius, Læge, Asnæs, 27.5.
 Munkhof, Kristen Peter, Fuldmægtig, KS. 8.6.
 Munkholm, J., Møller, Hvidbjerg, bkg. 8.9.
 Munksgaard, Aage, Direktør, Viborg, 10.8; H: Ellen.
 — Christiane, E., 20.5.
 — Nielsine Birk, Frue, Aars, bkg. 19.10.
 Muus, Jakob, 4.6.
 — Johanne, Vejle, 4.4.
 Mygind, Elise K., f. Klestrup, 2.7.
 — H. J., Pastor emer., 8.7.
 Mühlhausen, Aldvilda, Frue, 30.5.
 Müller, Ingrid, f. Hansen, 8.3; S: Paolo.
 — Jens, Chr., Grosserer, 6.9.
 — N. Magnus H., Vicekonsul, Vinhandler, Aalborg, 1.12.
 Mynster, Frits, Læge, Grindsted, 23.1.
 — Tenni, f. Münster; M: Civiling., KS. 21.1.
 — Vagn, Ingeniør, 9.10.
 Münther, Bengtha, E., 22.6.
 Myrthue, Ole, Gaardejer, Hersom, bkg. 12.5.
 Mårtens, Jørgen, Drejermester, 1.10.
 Mølgaard, A., Forstelærer, Everdrup, bkg. 11.10.
 Mølgaard, P., Gaardejer, Uggerlose, bkg. 27.9.
 — Søren, Sognefoged, Vognumand, Løkken, bkg. 4.7.
 Mølhave, S. N., Tandlæge, Sæby, bkg. 1.12.
 Møller, Agnes, Helsingør, 23.9; M: Konditor.
 — Anna Kristine, Viceskoleinsp., bkg. 28.7.
 — Anders, Gaardejer, Sæby, bkg. 29.5.
 — Astrid Kaalund, Massose, 17.6.
 — C. F., Direktør, Thisted, bkg. 4.11.
 — Carl Chr., Stationsforstander*, 6.6.
 — Carl Th., Bogholder, KS. 12.10.
 — Elin, f. Faurshou, 15.2.
 — Eugen, 6.4.
 — Emilie, f. Hellstrom, 9.12.
 — H. C., Kaptajn, Helsingør, 11.12.
 — Hans F., Bogtrykker, Haderslev, bkg. 22.6.
 — Henrik, Hartford, USA, bkg. 11.4.
 — Ida, Frue, Nibe, 14.11.
 — Johs., Redaktør, Odense, bkg. 10.7.
 — Jørgen, Raadmand, ML*, Haderslev, 8.7.
 — Laurids, Sparekassedir., Gross., Løgstør, bkg. 10.12.
 — Laur. Siewerts, Forretningsfører, Køge, 6.5.
 — Margr., E. e. Kunstmaler, Kolding, bkg. 26.9.
 — Marie, f. Nissen, E. e. Kunstmaler, KS. 27.10.
 — Mary, Risskov, bkg. 18.1; M: Læge.
 — N. P., Sparekassebestyrer*, Gaardejer, Ballerup, bkg. 27.4.
 — Olfert C. T., Stabsofficiant, 1.12.
 — Ove, Ingeniør, 20.5; H: Nina.
 — Svend-Ove, Komponist, Domorganist, Viborg, 16.4; H: Ingerlouse.
 — Thyge S., Propr., Nylund, 7.11.
 — V. O. Bartholdy, Sognepræst, Espergærde, 13.9.
 — Ville, E. e. Lektor, Aarhus, 16.10.
 Møller-Lehmann, Anna Cathr., Frue 17.9.
 Mørch, Amalie, Froken, Aalborg, 17.2.
 — Cecilie Elisabeth, f. Bruun, 25.10.
 — Ingeborg, Aalborg, 19.8.
 — Ingrid Sofie, f. Hüls, 19.11.
 — Mogens, Grosserer, 30.9.
 — Nelly, f. Berthelsen, 2.11; E. e. Lektor.
 — Vald., 22.5.
 Mørk, Poul Jørgensen, Baadform., Skipper, MB*, Sæby, bkg. 2.6.
 Mørkeberg, Christiane, f. Hviid, 20.6.

- Nachmüller, Frantz, 3.1.
 Nagel, Emilie, Frøken, 22.10.
 Nancke, Ellen Marie, f. Vedel, 30.4.
 Nathan, Ingeborg, f. Seligmann, E. e. Gross., KS. 11.8.
 Nathansen, Ludvig, Skuespiller, 17.1.
 Naumann, Camilla Marie, Oldfrue* p. Vemmetofte, 3.8.
 Naver, Skat Petersen, Stabsintendant i Søværnet, 15.10; H: Elna.
 Nedergaard, M. G. P., Fabrikant, Holbæk, bkg. 28.5.
 de Neergaard, Cecilie, f. v. Folsach, 4.12.
 Neergaard, Marie, E. e. Navigationsdirektør, 28.4.
 — Peter, Møllerup, 1.1.
 Neergaard-Dibbern, Hedvig Christine, 2.9.
 Neergaard-Møller, Ruth, 28.7.
 Neergaard-Petersen, E. C. A., Godsejer, Ouegaard, 3.5.
 Neiiendam, Elisabeth, f. Hermann, KS. 7.7.
 Nellemose, Maren Christine, 11.4.
 — V. F. C. A., Repræsentant, FS. 28.11.
 Neumann, Arno, Revisor, Bridgeforfatter, 3.4; H: Gudrun, f. Müllertz.
 — Caroline Elisabeth, f. Aagesen, 15.12.
 Neumann, Ida, 22.5; M: Viggo.
 Neupert, Anna Marie, f. Wiedemann, KS. 25.4.
 Nichum, Knud, Handelsrejsende, 20.2.
 Nicolaisen, Ths., Kunstmaler, Brørup, bkg. 30.8.
 Nielsen, A. C. L., Civilingeniør, Rødbyhavn, 15.7.
 — Aage, Professor, Overkirurg, Aarhus, 6.5.
 — Anton, Direktør, Kolding, bkg. 13.9.
 — August, fhv. Kommunaldirektør, 28.10.
 — Bernhard, Kontorchef*, 5.7.
 — Carl Emil Philip, Kaptajn, Sproglerer, 8.3.
 — Chr. I., Skibsf.* i DFDS., Esbjerg, 2.3.
 — Ditlef, Bibliotekar*, Dr. phil., 15.1 i England.
 — E. C., Fuldm. i DSb., 20.6.
 — Ella Glindemann, 11.8; S: Professor Carl G.
 — Eva Hilde, E. e. Fabrikant, Horsens, 28.2.
 — F. C. G., Fuldmægtig v. DSb., Aarhus, 30.9.
 — Frederik, Insp.* v. Dovstummeskolen i Fredericia, 28.3.
 — Georg Nordby, Direktør, Esbjerg, 19.6.
 Nielsen, H. E., Stationsforstander, Morkøv, 14.3.
 — Harald, Forpagter, Gissfeldt, 23.11.
 — Helge, Tegner, Sportsjournalist, bkg. 17.5.
 — Holger, Godsejer, Binnitse, 23.11.
 — J. C., Driftsbest., Civiling., Horsens, 24.5.
 — J. L., Postkontrolør*, 20.11; H: Agnete.
 — Johanne, Viceskoleinsp., 1.9.
 — Jul. Chr., Toldforvalter, Fredericia, 23.12.
 — Jørgen Hoygaard, cand. pharm., FS. 31.1.
 — Knud B., Oberstløjtnant i den amerik. Hær, Louisiana, bkg. 21.7.
 — Laust, Hestehandler, Skals, bkg. 19.10.
 — Martin, Proprietær, Taastrup, bkg. 22.11.
 — Mich. Hermann, Direktør, 1.9.
 — N. P., Postmester, Korsør, 28.6.
 — Niels Aage, Overlæge, Dr. med., Kolding, 22.7.
 — Niels Poul, Schweizer*, KS. 26.3.
 — Peter, Skuespiller, 26.9.
 — S. W., Direktør, Moesgaard pr. Højbjerg, 4.4.
 — Ville Jais, Malerinde, 7.11.
 Nielsen-Illehølle, C., Lærer*, Forfatter, Rudkøbing, bkg. 10.5.
 Nielsen-Jexen, H. G., Stationsforst., Hørdum, 15.4.
 Nielsen-Kolding, Dora, 11.11; S: W. N.-K.
 Nielsen-Stevns, Edv., Forfatter, 25.2.
 Nissen, Agnete, f. Valeur, FS. 15.8.
 — H. H., Lektor, Kolding, 28.3; H: Maggi.
 Nobel, Bendix Chr., 23.9; H: Ellen.
 Nordentoft, Laura Margr., f. Mygdal, 16.8.
 Nordhjem, Henrik, Bogtrykker, Varde, 23.5.
 Nordstrøm, Dagmar, 23.5; M: Sigurd.
 Norlinder, Ellen Norlin, 1.8.
 Norris, Jenny, 9.10; M: Georg.
 Nors, Agnes, f. Deichsler, 20.5.
 Nottelmann, Sidse Augusta, f. Hansen, E.; 1.6.
 Nutzhorn, J. P. L. S., Arrestforvarer* i Roskilde, 6.6.
 Nyberg, Gudrun, 30.4; M: A. J. N.
 Nyeborg, A. W., Boghandler, 15.7.
 — Erna, f. Wik, 20.12.
 Nyegaard, Agnes, f. Skov Frandsen, 20.2; M: W.
 — Emilie, Musikl., Lotterikollektrice, 17.12.

- Nygaard, Jens Hansen, Malermester, 23.6.
- Nygren, Niko, f. Høyer, 18.12.
- Nyholm, Carl, Landsskatteretsformand* 11.12.
- O. H., Præst* v. Rigshospitalet, 8.11.
- Nymand, Mathilde, f. Thyge, E. e. Dyr-læge, 1.9.
- Nyvang, Emma, Odense, 26.2; M: Chr. Nøhr, Aase, 11.8; M: Mogens.
- Nørby, Margit, f. Wetteland, Bræd-strup, 10.2; M: Anton.
- N., Lærer*, Thisted, bkg. 7.7.
- Sophus, Fabrikant, 17.1; H: Emma.
- Norgaard, August, Slagteridirektor, Randers, bkg. 13.12.
- Kresten, Sparekassekass., Hallund, bkg. 18.7.
- Mich., Gaardejer, Outrup, bkg. 29.7.
- Niels G., Lærer*, Hjørring, bkg. 18.7.
- Søren, J., Gaardejer*, Skørping, bkg. 2.5.
- Nørholm, Sophus Emil, Ingeniør, 5.3; H: Hertha, f. Mogensen.
- Nørregaard, Chr., Smedemester*, Bag-sværd, 22.8.
- Obel**, Gudrun, f. Obel. Haderslev, 24.11.
- Odder, L. J. M., Generalmajor, 10.3.
- Odgaard, Jens, Sogneraadform., Lød-derup, bkg. 10.8.
- Oelkers, Anna Kirstine, f. Ploug, 31.10.
- Ohlin, Ernst, bkg. 10.3; H: Adele, f. Lyngstrup.
- Ohlrich, Mathea Nikoline, f. Hansen, 17.7.
- Oldenburg, Anna, 14.10.
- Chr. 20.1.
- Olrik, H. G., Forfatter, Kontorchef* i DSB., 18.11.
- Kai, Kontorchef* i Nationalbanken, 14.11.
- Margrethe, Frue, f. Olsen, 1.2.
- Albert, Prof. v. Univ., Dr. phil., 17.10.
- Alfred, Hovedkasserer, 22.11.
- P. Chr., Direktør, Aarhus, 12.8.
- Olsen, Albert, Professor v. Univ., 16.10.
- Oppenheim, Esther, Frøken, 9.2.
- Orla-Jensen, S., Professor, Dr. phil. 24.6; H: Anna Dorthea.
- Ostenfeld, Inger, Frøken, FS. 10.10.
- Oline, f. Clausen, 6.3.
- Ostermann, Ludv. Fr., Skomagermes-ter*, KS. 19.11.
- Marie, 11.8.
- Vilh., Skomagermester, 31.12.
- Oswald, Osv., Recitator, 3.8; H: Hertha.
- Ott, Marie, f. Kjærgaard, 1.6.
- Otto, Dagmar, 17.2.
- Ottosen, Margrethe, Overlærer, Herning, bkg. 9.6.
- Ottzen, Chr., Mejeribestyrer, Veflinge, 13.9.
- Overgaard, Ermelin, bkg. 6.1; M: Sog-nepræst, Allerslev.
- Evald Bruun, 27.1 i San Francisco.
- Ovnbøl, C. J., Provst, Sognepræst*, 19.11.
- Oxholm, Muriel Monrath, Kammer-herreinde, Smidstrup, 3.1.
- Oscar o'Neill, Ambassadør, Oslo, 26.3; H: Inge, f. Blechingberg.
- Pagh-Schmidt**, Marius, Prokurist, KS. 3.1.
- Pahl, Louise, 7.9.
- Paldam, Einar, Afdelingsingeniør i KTAS., 24.7; H: Dagmar.
- Palle, Georg, Ekspedient, Nykøbing F., bkg. 14.10.
- Palludan, Edith Thyra, 1.6.
- Pan, Robert, Maler, 4.6.
- Panduro, Karoline, E., 17.4.
- Pape, Carl, Salgschef, Brabrand, bkg. 19.1.
- Paramonoff, Vera, Sproglærerinde, 7.9.
- Parkov, Knud, Direktør, Helsingør, 19.1; H: Karina Bell.
- Parm, Knud J., Civilingeniør, 26.6.
- Paulsen, Betzy, f. Honnens, 14.11.
- Hans Matthias, Toldinspektør*, 29.10.
- Lucie, Professorinde, f. Søltøft, 14.4.
- Paustian, A. C. F., Politiassistent*, 18.11.
- Pedersen, Aage, Bankdirektør*, Vejle, bkg. 1.5.
- Alvine, Filmdirektør, 22.1.
- Birgit, f. Bangert, Hillerød, 3.10; F: Professor E. B.
- H. C., Overlærer*, Skriveekspert, Aarhus, 22.4.
- Harriet, Overlærer, f. Møller, 16.10.
- Jens, Gaardejer, Ogstrupgaard, 30.9.
- Jens Laur., Proprietær, Stubdrup, 23.1.
- Lars, Landvæsenskommissær, Voer-mark, 22.11.
- S. P., Dyrslæge, Tønder, 12.9.
- Peez, J., Grosserer, 9.8.
- Pellesson, A. V., Materialforvalter* i H.t.K., 2.2.
- Persson, Else, f. Wroblewsky, 15.4; M: Olderm., Skræderm.
- Peters, L. C., Dr., Digter, Husum, d. i Aarhus, bkg. 2.8.
- Petersen, A. Chr., Direktør, 12.3.
- A. H., Stationsforst., Kværkeby, 6.2; H: Magda.

- Petersen, A. J., Lektor, Esbjerg, 9.10.
 — Carl Aggerbech, Plantageejer, Java, bkg. 13.4.
 — Chr. Munck, Kontorchef v. DSB., Civiling., 12.11.
 — Emil, Overingeniør, 14.6.
 — Hans Carl. Overlærer*, Aarhus, 22.4.
 — H. P., Civilingeniør, 10.3; H: Ellen, f. Bruun.
 — Harald, Civilingeniør, 9.5.
 — Henry, Civilingeniør, 24.9.
 — Hjalmar Otto H. P., Læge, 22.4.
 — Jacob Andr., Snedkermester, Fabrikant, 19.5.
 — Johan V., Direktør*, 18.7.
 — Karen, 2.5 i Stockholm; M: Hans W. P.
 — Ragnhild Kinch, Frue, 9.6.
 — Rs., Murer., MB., Horsens, bkg. 30.7.
 — Robert Storm, Tegner, Forfatter, Skuespiller, 6.3.
 — Sofus Baden, Fabrikant, Odder, bkg. 20.9.
 — Sv. Hans Saurbrey, Statskontrolør, KS. 16.12.
 — Thade H. M., Frimenighedspræst*, Haderslev, 20.9.
 Peschke-Koedt, Matthias, Kunstmaler, 11.3.
 Petri, Einar, Civilingeniør, 11.1.
 Pfeiffer, Gustav Carl Chr., KS. 25.5.
 Philipsen, Caja Lisa, f. Heimann, 14.10, E. e. Gross.
 — Michael, Læge, Vedbæk. 31.5; H: Victorine, f. v. Rosen.
 — Nic., Grosserer, 3.3; H: Cajalisa, f. Heimann.
 — P. E., Fabrikant, 18.8.
 Pjil, Olga, Frøken, 26.1.
 Pingel, Thyra Margr., f. Koch, 1.9.
 Pinholt, Chr., Købmand, Humlum, bkg. 9.11.
 — J. G. R., Førstelærer*, Houe, 27.2.
 Pino, Eugene, Grosserer, 31.1; H: Viola.
 Piper, Emma, Frue, 17.12.
 de Place, Emilie, Enkepastorinde, 7.2.
 Planck, Rob., Modeekspert, bkg. 16.5.
 Pless-Schmidt, Emilie, 15.11.
 Polack, Carl Charles, Inspektør*, KS. 26.3.
 Pontoppidan, Ina Margr., f. Sebbelov, 17.11.
 — Richard, Direktør, 30.1 i Bordeaux.
 — Sv., 9.11 i Coral Gables.
 Pors, Niels Ebbesen, Direktør*, Roskilde, 24.5.
 Poulsen, Anna, E. e. Ingkaptajn, 28.7.
 — Carl, Blikkenslagerm., Aalborg, 4.10.
 — Hans Peter, Marineovering.*, 12.2.
 Prehn, Oscar H., Maler, 13.5.
 Preisler, Fr. J., Isenkræmmer, Viborg, bkg. 14.2.
 Press, Einar J., Repræsentant, 15.7; H: Siri.
 — Kirstine Marie, Lærerinde*. Kjellerup, bkg. 18.5.
 Printz, Elo, Grosserer, NBS. 1.11.
 Profft, Klara, 11.2.
 Prytz, Karen, f. Reingaard Petersen, 29.6; M: Dommer*.
 Præstrud, Peter, Grosserer*, 11.6.
 Pullich, Gerda Louise, f. Kierboe, 14.5.
 Pødenphant, Mary, E., 9.8.
 Quaade, Oline Sofie, 2.3; M: Ludvig v. Qualen, Rud. Utzon, Toldkontrolør, 23.5.
 Quie, Agnes, f. Schröder, Horsens, 5.4.
 Qvist, Folmer, Murermester, 1.5.
 — Vald. Branth, Inspektør, Randers, bkg. 18.1.
 Qvistgaard, Aksel, Ingeniør* i Store Nordiske Telegraf Selskab, 29.4.
 Qvistorff, Sv.-Aa., 1.8; H: Kitty.
 Qvitzau-Dreyer, Chr., Overbetjent, 12.3; H: Minna.
 Raae, Johs. A., Gartner* v. Orlogsværftet, 27.2.
 Raahauge, E. V., Entreprenør, Aarhus, bkg. 7.1.
 — Vald. T., Styrmand, KS. 17.1.
 Raaschou, Christiane Marie, f. Raaschou, 15.6; M: Læge, Humlebæk.
 — Esther, f. Fleischer, 10.4; M: Grosserer.
 — Martha, 12.5; M: C. M. R.
 Raben, Andreas P., Godsejer*. Sogaard v. Klipleve, bkg. 29.12.
 Rafn, Carl Herholdt, Gartner*, SBS. 30.9.
 — Julia, f. Heiberg, KS. 19.11.
 Rahbek, Niels, Kordegn*, 1.8.
 Rambusch, Anna Emilie, Kontorass., NBS. 11.1.
 Ramlau-Hansen, Esther, f. Boisen, 4.1; M: Overlæge, Frederikshavn.
 Ramm, Ottilia, f. Thurmann, 29.11.
 Ramsing, Axel Utke, Ekspeditionssekr.* i Post- og Telegrafv., 29.9.
 Ranch, Anna, bkg. 1.12; M: Vognmand, Randers.
 Rand, Holger, Tandlæge, Esbjerg, bkg. 9.2.
 — KMS., Direktør, Esbjerg, 15.5.
 Randers, Gunhild Kristine, E. e. Højskoleforst., 2.1.
 Randrup, Gudrun, f. Berg, 17.8.
 Rannow, Olga, E. e. Præst, KS. 12.7.

- Rasborg, Heinrich C. S., Direktør, 31.8; H: Ruth.
- Rasch, Even, Vicekonsul*, Rouen, 21.1.
- Rasmusen, Ellen, f. Lundh, Konsulinde, Korsør, 24.3.
- Rasmussen, Carl Mathias, Fabrikejer, Odense, bkg. 7.5.
- Dori, f. Jung, Generalinde, 20.11; S: St. Eiler R.
- Gustav, Skibsf. i DFDS., bkg. 15.12.
- Hans, Formand i Folketinget*, Red. aktør, 18.3.
- Hermod, Gaardejer, Kulby, bkg. 1.4.
- Jens, Dyrslæge, 24.2.
- Johanne Marie, Provstinde, bkg. 16.12; E. e. Provst Aks. R., Østerlars.
- Johs., Viceskoleinsp., bkg. 20.12.
- Knud J., Landbrugskandidat, Ass. v. Landbohøjskolen, 26.5.
- Mani, bkg. 15.12; M: Tandlæge, Viborg.
- Otto Walter, Kaptajn, 26.10.
- (Byskov), Søren, Gaardejer, ML*, Byskov, 24.9.
- Rastrup, Lars, Maler, Odense, bkg. 7.11.
- Rathsack, Frederikke, f. Ottesen, Roskilde, 7.12.
- Rauch, Søren, 23.5.
- Rauff, Bodil Marie, 24.9.
- Raun, Frederikke (Frig) Louise Johanne, f. Falgren-Schæfer, NBS. 6.12.
- Jenny, Frue, 18.12.
- Laurine, Frøken, Sorø, 14.1.
- Marius, Skibsfører*, Fiskop, bkg. 28.12.
- Ravn, Aksel Nissen, Landmand, Værløse, SBS. 29.6.
- Ellen Elise, f. Andersen, KS. 22.1.
- Elma Margrethe, Frue, 14.10; M: Overofficiant.
- Henrik O., Kommandør, 23.10; H: Marie, f. Berg.
- Ingefred, E., 30.9.
- Otto Svend, KS. 25.8.
- Rebensdorff, Ines, Frøken, 2.12.
- Rechnitzer, Emily, Admiralinde, 18.10.
- Ree, Karen E., 11.5.
- Reeh, Frida Elisabeth, f. Mikkelsen, Ballerup, NBS. 29.9.
- Reenberg, Vita, 24.8.
- Reese, Carl V., Blikkenslager, 30.12.
- Refer, Sanne, 6.3.
- Refsgaard, Anton Carl, Kreaturkomm., Hamborg, bkg. 26.7.
- Niels Chr., Gdr., M. A.*, Terslev, 18.3.
- Reiff, Chr. O., 22.8.
- Reiler, Thora, Skønhedsekspert, Frue, 6.4 i Monte Carlo.
- Reimann, Rigmor Andrea, f. Thygesen, 24.12.
- Sophie, E., 29.11.
- Reimer, Ludvig, Isenkræmmer, Nakskov, 2.5; H: Clara.
- Reinbach, Sten, Engestofte, 26.10.
- Reinhardt, Anna, E. e. Dir., 24.12.
- Reitzel-Nielsen, H. H., fhv. Stationsforstander, 4.11.
- Remontius, Einar, 28.9; H: Marie.
- Renard, Max, Cirkusdir., bkg. 18.1.
- Rendtorff, Clara, Frue, 20.7.
- Johanne, Boghandler, Frøken, Fjerritslev, 2.3.
- Reuter-Lorentzen, Tekla Augusta, f. Malmquist, E., 24.6.
- Rex, Carl Chr., Skibsf., KS. 17.10.
- Reymann, G. C., Afdelingsforst.* v. Seruminst., 14.5.
- Riber, Hans I., Inspektør*, Esbjerg, bkg. 25.2.
- Richardt, Rigmor, f. Schlegel, 31.8; M: Peter.
- Vilh., Klokker*, Frederiksborg, bkg. 3.6.
- Richter, Frants Victor, Direktør, 26.3.
- Oscar Emil, Direktør, 27.10; H: Anna.
- Riedell, F. P. L., Direktor, Skodsborg, NBS. 6.11.
- Riel, Emma, f. Jørgensen, 13.10.
- Riemann, Eva, Enkepastorinde, 6.12.
- Rieper-Holm, Ida, 13.7; M: Uno.
- Riess, Gerh. F., Driftsleder, 11.2.
- Rietsch, Willy, Koncertmester*, 12.8.
- Riis, Chr. P., Lærer*, Østermarie, bkg. 28.7.
- Niels, Gaardejer, Lyngby Ml., bkg. 15.11.
- Riisberg, Edith Høiriis, 29.12; M: Laur. R., Aarhus.
- Riise, Ellen Margr., bkg. 11.2; M: Laur.
- van Rijckvorsel, Jan, katolsk Præst, Vejle, 3.9.
- Rimsky-Korssakoff, Sophie, f. Artsimovitch, 27.12; M: Mich.
- Rind, Orla, Disponent, Roskilde, 20.11; H: Ebba.
- Ring, L. J., Rektor*, Holte, 17.2.
- Petra Frederikke Christine, f. Nielsen, E., NBS. 13.9.
- Ringberg, Chr. Aug. Ferd., Bladhandler*, Brøndbyv., SBS. 20.8.
- Ringsted, Peter Erik, Gross., 20.6.
- Ritnagel, Emma, 23.4.
- Rodan, Carl Konrad, Stationsforst.*, Skørping, bkg. 5.12.

- Rode, Anna Sophie, E. e. Guldsmed, KS. 22.11.
- Roepstorff, H. Fr., Snedkermester*, bkg. 22.6.
- Rogert, Andreas, Metodistpræst, bkg. 26.1.
- Roggenkamp, Hj., Togfører*, 31.5.
- Rohde, Johan, Smedemester*, bkg. 8.12; H: Dagmar.
- Marie, f. Petersen, 7.4.
- P. S., Inspektør, Aarhus, bkg. 2.9.
- S., Malermester, Brædstrup, bkg. 2.4.
- Rom, Bibi, 14.11.
- Jacobine Henriette, f. Schultze, NBS. 15.11.
- Romagnoli, Betty, 18.6.
- Rondahl, Aug., Fabrikant*, FS. 3.1.
- Ronzoni, Pippo, Kapelmester, 31.1; H: Sonja.
- v. Rosen, Augusta Hannah, f. Erlandsen, 16.4.
- Sigismund, Arkitekt, New York, 29.9.
- Rosenberg, Olaf, bkg. 24.2; H: Camilla, f. Rasmussen.
- Rosendal, N. S., Pastor emer., Brædstrup, 4.7.
- Vald., Gaardejer, Roerslev, bkg. 18.5.
- Viggo, Murermester, 2.8.
- Rosenkjær, Aage, Banfield, Argentina, 1.6.
- Rosenkold, Axel, statsaut. Revisor, 22.12; H: Gudrun.
- Rosenkrantz, Vald., KS. 26.4.
- Rosenstand, Hugo, Kontorchef* i Nationalbanken, 2.7.
- N. P. H., Postkontrolør*, 6.12.
- Rosenthal, Louise, bkg. 29.1; M: Gross., Svendborg.
- Rosning, Sv. Vilh., Sekretariatschef i Overpræsidiæt, 17.5.
- Rosenvold, Vilh. Fr., Assistent, bkg. 12.3.
- Rosenørn, Ines, f. Holstein, 23.1.
- Ross-Due, Alex, Kaptajn*, 5.11.
- Rossen, Hans, Forretningsfører*, Arnum, bkg. 18.7.
- Rossing, Leo Ax., Grosserer, KS. 4.2.
- Rothe, Fanny Karoline, f. Høst, KS. 24.10.
- Rotzow, Laura, f. Brinck, bkg. 11.7.
- Routh, Caroline, Afdelingssygeplejerske*, 27.12.
- Rovsing, Ane Marie, 11.8.
- Inger Margr., KS. 2.5; M: Læge.
- Rubardt, Oscar P., Fabrikant, 26.12 i Chicago.
- Rud, Marie, E. e. Branddir., Balslev Damgaard, bkg. 20.9.
- Rud-Haagensen, Emil, Kunstmaler, Hjortsballe, bkg. 5.2.
- Rude, Caja, Forfatterinde, 10.11.
- Rugaard, Peter Anton, Direktør, 1.3.
- Runge, Johs. Fr., Konditor, 6.7.
- Ruus, Kristine, E. e. Sagfører, Viborg, 26.6.
- Ryberg, Fritz Alb., Grosserer, KS. 15.12.
- Rydberg, Rich., Underdir. i Tivoli, 5.7.
- Rydeng, N. P., Skræderm., Helsingør, 18.3.
- Rye, Liddy; M: Olaf, 8.10.
- Rylund, A., Frimærkehandler, Aarhus, 13.4.
- Rysse, Jørgen, Sparekassedir.*, Nykøbing F., bkg. 5.10.
- Rytter, J. N., Murerm.*, Mariager, bkg. 16.3.
- Rützow, Kathrine, 19.12.
- Romer, Fritz Vilh., Vinderslev, bkg. 17.9.
- Rønn, Morten, Forretningsfører*, Nykøbing M., bkg. 7.10.
- Rønne, Camilla, f. Lund, 8.6.
- Hansine Marie, 3.12; E. Gross. H. H. R.
- Rønning, Chr. 29.7.
- Rønnow, Niels Slagterm., Holbæk, bkg. 16.4.
- Røpcke, Chr. Fr., Guldsmed, Nordborg, bkg. 31.12.
- Røpke, Fritz, Fabrikant, Odense, bkg. 14.12.
- Rørbech, Axel, Malermester, Roskilde, bkg. 9.2.
- Uroni Sparre, Lærerinde, 19.1.
- Rørdam, Ingolf, Ekspeditionssek. i Finansmin., cand. polit., 15.1.
- Saaby, Jens Carl, Skomager, KS. 7.6.
- Sabroe, Ernst, 3.11 i Canada.
- Helen Merete, f. Rager, 30.8; M: Oberstløjtn.
- Th. A., Grosserer, 12.6.
- Sachs, Henrik, Overretssagfører, 20.3 i Zürich; H: Karen.
- Sahlertz, Christian, bkg. 27.1.
- Salmonsén, Alma Ludovika Ostavaska, KS. 2.9; E. e. Civiling.
- Salomon, Baldur, Musikdirektør, Aalborg, bkg. 23.9.
- Jacob, Malermester, Helsingør, 11.10.
- Salomonsen, Vagn, Papirhandler, 6.6.
- Salto, Chr. Jerome Albert, FS. 22.8.
- Helge Camillo, Kontorist, KS. 3.1.
- Sand, Alfi, Frue, 7.7.
- Chr. Henrik, 21.5.
- Hilborg, f. Laub-Petersen, 14.10; M: Poul.
- Sandberg, Ida, Frue, 29.8.

- Sandborg, J. Chr., Skibsf., 9.8.
 Sander, Haakon, 26.10; H: Inger, f. Langeskov.
 — Kai, 22.11; H: Mary.
 Sandermann, Viggo, Bogholder, 11.3.
 Sandstrøm, Agnes, f. Harre, 15.7.
 Sarauw, Elise, Dr. phil., Frue, Augustenborg, bkg. 10.8.
 Sardemann, Julie, 30.1; M: Konsul J. S., Aarhus.
 Sass, Karen, f. Westenholz, Lerbæk, 18.2.
 Saucant, Oleg, Fotograf, bkg. 24.12.
 Saxdorff, Sophie, Frue, 13.1.
 Saxild, Nico, 2.11; S: Joh. H.
 — Niels Søren, Murerarbejds. KS. 27.12.
 — Rigmor, f. Spandet, 14.3; E. e. Landsarkivar.
 Scavenius, Holger F., Vinbjerger, Toulon, 7.1.
 — Ingeborg, Kammerherrinde, f. Hansen, 8.12.
 — Mogens, 8.8; H: Paula.
 — Peer, Hofjægermester, 27.3.
 Schaap, Anna, Slagelse, 27.1, E. e. Sagf., Branddir.
 Schaarup, Anna, 16.5; M: Vald.
 — Nikoline, Frue, 7.6.
 Schack, Carl, Urmager, Nibe, bkg. 1.6.
 Schack, Otto Didrik, Amtmand, Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve, Schackenberg, 28.1; H: Karin, f. v. Schack.
 Schade, Edle Cathrine, Sparekasseass., Nykøbing M., bkg. 14.2.
 — P. A., Læge, 2.12.
 Schaldemose, Anna, Direktrice, 17.1.
 Schaltz, Knud Aage, Grosserer, Espergårde, 21.5; H: Else Reumert S.
 Schaper, Henny, Frøken, 25.12.
 Scharbau, Julius, Direktør, Mejeriejer, 14.8.
 Scharff, Anna Vilhelmine, E., KS. 8.8.
 Scharnovsky, Vald. G., Cigarhandler, Vejle, 9.11.
 Schaufuss, H., Smedemester*, 26.8.
 Scheel, Sophie Mathilde, Grevinde, 31.3.
 — V., Sagfører 9.3.
 Scheel-Bech, Agnes, 24.6.
 Scheibel, Ax. Baltzer Carl, KS. 7.6.
 — Valborg, f. Foldberg, Skatteraadsmedl., Hillerød, 9.12.
 Scheibelein, Wilhelmine, f. Reeh, Frue, 16.10; M: Charles.
 Schenkel, Tyge Stautz, Fuldmægtig, 16.4.
 Schepelern, Johs. Emil, Provst, Sognepræst*, 18.9.
 Scheuer, Aage, 4.6; H: Agnes.
 Schibler, Will., Handelsrejsende*, 30.5.
 Schibsbbye, Elisa Emmarence, f. Hoeck, 7.3; M: Borge.
 Schicke, Ida Marie, KS. 8.7.
 Schierbeck, Poul O, Komponist, 9.2.
 Schiøning, Harald Chr., Jernhandler, 3.8; H: Ida.
 Schiller, Olga, 9.6; M: Charles.
 Schiwe, Johanne Dorothea, f. Birkerød, 3.7.
 Schjødt, Hilda Maria, f. Hansen, 25.1.
 Schjødt, Edel, f. Holm, bkg. 1.2.
 Schjørring, Viggo, Redaktør, cand. polit., 22.12.
 Schjøtt, Hulda, 26.6; M: Peter.
 Schjerning, H. A., Bogbinderm., 31.3.
 Schjørring, Annine, 24.9; M: Postmester*
 — Martha, Enkepastorinde, f. Hjorth, bkg. 27.11.
 — Olav, Arkitekt, Haderslev, 2.12.
 Schjøttz, Gudrun, 15.6.
 Schlegel, Charles Martinus Johs., Chauffør, F.S. 19.1.
 Schleisner, Eigil Thorvaldsen, Rodemester, F.S. 3.8.
 Schlesch, Frieda, f. Siersted, 5.11.
 Schlichting, Johs. V., Pensionist, KS. 2.12.
 — Ove, Forvalter*, 15.9.
 Schliemann, Arthur, Musiker, Maler, KS. 10.1.
 Schlüntz, Asta Dorthea, f. Lillie, 26.3.
 — Doris, E., bkg. 13.7.
 Schlütter, Ellen, 25.6; F: M. S.
 Schmalfeldt, E., Faktor, Odense, bkg. 15.10.
 — Gustav, Stutteribestyrer*, 9.5.
 Schmeltz, Gunnar, Afdelingschef, Aarhus, bkg. 15.9.
 Schmidt, Aage, Skuespiller, 11.9.
 — A. W., Bull, Forretningsfører, 18.12.
 Schmitt, C., Maskinfabrikant, Nykøbing F., 29.3.
 — Carl, Fotograf, Holbæk, 16.12.
 — Christine, E. e. Maskinfabr., Ebeltoft, bkg. 28.5.
 — Ebba, 19.3; M: Skuesp. Aage S.
 — Eleonore, bkg. 26.9; M: Konsul B. P. S.
 — Hanne, f. Mangor, bkg. 11.11.
 — Hans, Købmand, Slagelse, 6.4.
 Schmidt, Ingeborg, 13.9; M: Aug.
 — Lauritz, Grosserer, 6.3; H: Valborg.
 — Mads Peter, Valgmenighedspræst*, Nr. Ørslev, 30.5.
 — N. P., Købmand, Randers, bkg. 13.6.
 — Nis Madsen, Bygmester, Arrild, bkg. 6.12.
 — Theodor, Købmand, Aarhus, 23.9.

- Schmidt, Theodor, Gaardejer*, Vardegaard, bkg. 4.3.
 Schmiedescamp, Carl Niewald, Grosserer, 15.2.
 Schmiegelow, Chr., Direktør, 12.11.
 — E. C., Prof., Dr. med., 28.2.
 Schmit, Alfred, Købmand*, 4.6.
 Schmith, Henning, Maskinm., Frederikshavn, 28.2.
 Schmolke, Johs., Bagerm., Christiansfeld, bkg. 13.9.
 Schnack, Helene, Musikl.*, St. Merløse, bkg. 12.9.
 — Sv., Lagereksp., KS. 13.1.
 Schakenburg, Anna Elisab., KS. 27.5.
 — Ella, kgl. Translatrice, 11.12.
 Schnedler-Petersen, Bergljot, 13.2, E. e. Kapelmester.
 Schneider, Anna Marie Magdalene, f. Helms, 16.3.
 — Caroline, Frøken, 20.5.
 Schnell, Albrecht, Kirketjener*, Nordborg, bkg. 8.6.
 Schnohr, Hans Chr. Borring, 2.8.
 Scholten, Helga, Frøken, Odense, 30.6.
 Schoman, Ernst, Skorstensfejerm., Faxe, bkg. 12.11.
 Schoppe, Sv. Aa., bkg. 10.9; H: Helene.
 Schou, Axel, Fabrikant, 28.10; H: Edith.
 — Christine, f. Gundelach, 29.10.
 — Eckardt, Repræsentant, 4.7; H: Ellen f. Dedenroth.
 — Elisabeth Eeg, f. Westring, 30.7.
 — H. H., Direktør, Rørvig, 19.3.
 — Knud, 16.6.
 — Minna Julie, f. Hvalsoe, 28.10.
 — Vagn, exam. pharm., Næstved, 9.5.
 Schouboe, Henrik A., Maler, 31.10; H: Helene, f. Just.
 Schrader, Kai, Bankfuldm., 24.1.
 — Wilhelmine, 8.8; M: Bernhard.
 Schramm, Dagmar, 11.9; M: Paul.
 Schroll, Johanne Henriette, 15.1; Sst: Helene.
 Schrøder, G. A., Fabriksmester*, 11.12.
 — Gudrun, Kommunelærerinde*, 19.10.
 — Holger, Grosserer, 21.2; H: Hedvig, f. Dreioe.
 — Kay, Arkitekt, Bygningsinspektør, 25.4; H: Johanne.
 — Meta Amalie, 1.9.
 — Paul, Bogtrykker, Esbjerg, bkg. 21.6.
 — Vilhelmine Jensine Helene, f. Reimer, 5.7.
 Schulstad, Mille, 13.2; M: Helmer.
 Schultz, Hedvig, 5.5.
 — Johanne Louise, f. Platou, 28.2.
 — Laurine Jacobine, Frue, KS. 27.12.
- Schultz, Mathilde, Frue, 13.11.
 Schultze, Aage P. A. G., Pianist, KS. 12.4.
 Schunch, Agnes, f. Holm, 23.5; M: Joachim.
 Schwabe, Amalie, Frue, 4.3.
 — Peter, Grosserer, 14.9.
 Schwanenflügel, Elsa, 8.10.
 Schwartz, Carl Erh., Fabr., Detroit, bkg. 26.1.
 — H. V., Fabrikejer, 12.11.
 Schwarz, J. S., Postmester*, 23.12; S: Helge.
 — Helga Christine, 7.4.
 Schween, Misse, f. Larsen, 18.5.
 Schwenck, Dagmar, f. Morgenstjerne, 16.9.
 — Emilie, Frøken, 29.7.
 Schwensen, Chr. I., Brygger, Mariager, 14.1.
 Schytt, Mathias, Proprietær, Ødis, 17.3.
 Schæbel, Ludovica, f. Friedrichs, 18.3.
 Schädler, Lilly, f. Müllertz, 20.2.
 Schonberg, Jenny, Frøken, 30.7.
 Schøning, Trine, 29.1; E. e. Handeltgartner.
 Schøler-Schmidt, Petra Sophie, 3.10.
 Seebach, Marius, Overmontør*, Ordrup, bkg. 21.7.
 Seehusen, Axel, Malermester, 25.10.
 — Bertha Olivia, 2.9; E. e. Kaptajn.
 — Dagmar Alvide Berth. Margr., f. Ankersen, 17.7; M: Th.
 Seidelin, Anna, Frøken, 24.7.
 — Bertha Claudine Henriette, Regnskabschef, 13.12.
 — Grete, f. Hilbert, 10.7.
 Seidenberg, Willh., Ur-Fabrikant, 27.1; H: Margr.
 Seidenborg, Heinr. Rob. W., Fabrikant, NBS. 27.1.
 Seidenfaden, Niels Martin, Formand*, 17.6.
 Seitzberg, Elna Marie, 14.3.
 Servé, Hans, Blomsterhdl., Dir., 12.2.
 Severin, Bodolf H., Maskinm., 4.7.
 Sewerin, Carla Minona, 6.7.
 Sibbern, Amalie Elisab. Cecilie, KS. 12.12.
 Sickel, Herb. M., London, 16.9.
 Sieben, Olga, 15.4; M: Chas.
 Siebert, Victoria Caroline Mathilde, E., KS. 28.2.
 Siegumfeldt, Christine, 30.10.
 Sieling, Anna, 27.8.
 Siercke, Olivia, Frk., 22.2.
 Siesbye, Gottlieb, 22.11.
 — Signe, Frue, 31.12.
 Sigaard, Kr. Jensen, Sognefoged, Roum, bkg. 29.10.

- Sildorff, Charlotte Emilie, E., KS. 20.1.
- Simonsen, Bendt Gad, Skovfoged*, Jægerspris, 16.5; H: Olga.
- Betty, E. e. Dir. Har. S., bkg. 8.6.
- Harald, Direktør, 3.2.
- Johs., Garvermester, Ribe, bkg. 22.11.
- Vald, Overingeniør, Odense, bkg. 21.2.
- Sinding, Jonny, Frue, Holstebro, bkg. 25.6; M: Fabrikant.
- Sjogreen, Vald. Leopold, bkg. 8.3; H: Elisabeth.
- Skaarup, Aurora, 18.5.
- Jørgen, 13.8.
- Skadhauge, Mary, Frue, 9.1.
- Skadhede, Søren, Gaardejer, Bøvling, bkg. 15.2.
- Skaftø, Ella Magdalene, f. Mortensen, 4.4; M: Knud.
- Skakke, Niels, Fabriksinspektør*, cand. polyt., 25.12.
- Skalkam, Edith, f. Springborg, bkg. 15.9; M: Læge, Nysted.
- Skallerup, J. J., Ejendomsrådgiver, Hjørring, bkg. 24.12.
- Skau, Peter, Slagtermester*, Haderslev, bkg. 27.7.
- Skautrup, Chr., Gaardejer, Tvis, bkg. 18.11.
- Skibsted, Elisab. Frederikke Julie, f. Larsen, FS. 30.3.
- Per Lassen, 12.3; H: Bella.
- Skjerbæk, Margr., Frue, 24.9.
- Skjold, Axel, 14.10, paa Grønland.
- Skjoldager, Gerda, Lærerinde, 13.5.
- Skott, Chr., Direktør, 9.2.
- Skotte, Karl. Mejeriejer, Helsingfors, bkg. 9.9.
- Skou, Grethe, f. Rasmussen, 25.8.
- Jens, Fabrikant, Aarhus, bkg. 2.12.
- Skousen, Søren, A., Sparekassedirektør, Amtsrevisor, Gdr., Ildved, 26.3.
- Skov, Cornelius Appel, Snedker, Vejen, bkg. 23.9.
- Georg, Proprietær, Skovsgaard v. Stege, bkg. 20.8.
- K. J., Dyrlæge, Ulbølle, 27.4.
- Skovgaard, Carl O., Kreditforeningsfuldmægtig, Aarhus, bkg. 4.4.
- J. O., Cigarfabrikant, Aars, bkg. 24.12.
- Lene, bkg. 15.12.
- Skovgaard-Petersen, Kay, Dispachør, 7.11.
- Skrubbeltrang, Otto, Uddeler*, Taars, bkg. 10.4.
- Skott, Hans Peter, Overlærer, Askov, bkg. 1.6.
- Sloth, Hans, Hestehandler, Gaardejer, Sdr. Vilstrup, bkg. 30.3.
- Maren, E., Udby, bkg. 26.3.
- Sløk, Nikoline, E. e. Postmester, 18.9.
- Smed, Chr., Rutebilejer, Aalborg, bkg. 16.11.
- Smedegaard, Juliane Johanne, f. Holten-Nielsen, 13.3.
- M. C. A., Fabrikant, Aarhus, 9.3.
- Smith, Gerda, 22.7; M: Axel.
- Harald, Kaptajn* i den amerikanske Flaade, Washington, bkg. 29.4.
- Ingeborg, Overlærer, 6.7; Br: Fr. S., Præst.
- Karen Margr., 29.1.
- Lauritz, Boghandler, Haslev, 27.11.
- Vald., Bankdirektør, Nibe, 28.6.
- Snekker, Jens Larsen, Vicekonsul*, Odense, bkg. 19.10.
- Snertinge, Erik, Grosserer, Stockholm, 27.5.
- Sohl, Fanny, f. Bergstrøm, 11.7.
- Sommer, Andr. P., Grosserer, bkg. 24.9.
- Anna Christine Friederikke, f. Skov, KS. 28.5.
- Gudrun, Frøken, Allinge, bkg. 14.2; F: Propr.
- Helene, 3.10; M: Otto.
- V., Sogneraadformand, Holme, bkg. 3.12.
- Sonne, Agnes Frederikke Helene, KS. 3.1.
- Fr. M., Tandlæge, 23.8.
- Holger Rob., Købmand, 6.10.
- P. V., Skibsfører, 4.3.
- Sonnichsen, Søren, Toldkontrolør, Kolding, 26.11.
- Spang, Dorthea, 27.7.
- Spange, I. C., Civilingeniør, KS. 24.3.
- Spangenberg, Ella, Frue, 18.9.
- Sparre, Henriette, f. Rosenberg, 10.2.
- Johan, Overskovfoged*, Vejlbj, 12.11.
- Sparrevohn, Kirsten, Frue, Vestervig, bkg. 24.3; M: Snedkermester.
- Spenster, Ursula, f. Kochmann, FS. 3.1.
- Speyer, Ebba, 14.9; M: Carl, Læge.
- Vill., Inspektør, Løjtn., 24.12; H: Hedvig, f. Tommerup.
- Spliid, Marie Mathilde, Sygepl., 27.2; F: Otto S., Poulholm.
- Sprogø, Agnes Gabrielle, f. Thrane, KS. 6.7.
- Staack, C. F. M., Auktionsholder*, KS. 5.9.
- Staaehnacke, Oscar, 16.10.
- v. Staffeldt, Marie, Frue, bkg. 16.12.
- Stage, Louise Kirstine, f. Andersen, 24.11; M: Skibsf. Johs. S.

- Stahlschmidt, C. T., Trafikinspektør*, Aarhus 7.5.
 Stahrenberg, Einar, Faktor, 5.4; H: Marie.
 Stangerup, Fr. Aug. N., Stationsforstander*, Holstebro, 27.7.
 Starck, Elna, f. Rormose, 28.9.
 — Ragnhild, f. Toft-Christensen, 1.2.
 Starup, Marie, f. Rosing-Hansen, 21.4.
 Staugaard, Jørgen, Gaardejer, MA, Felsted, bkg. 21.12.
 Staun, Marius, Tømmerhandler, Nibe, bkg. 17.2; H: Kathrine.
 Stausholm, Maren, f. Hjorth, 29.12.
 Steen, Jørgen, 17.5.
 — Matilda Wilson, f. Rennie, 15.8 i Whitehead.
 Steenberg, Jacob, Murer*, Voer, bkg. 15.3.
 — Johanne Helene, f. Hejlesen, KS. 20.6.
 — Ole Andreas, Entreprenør, FS. 18.5.
 Steenberger, Olga, 19.9.
 Steenbjerre, Didde, f. Pors Knudsen, bkg. 18.10.
 Steensen, Anna Kathr., Lærerinde*, Vejle, 8.4.
 Steensen-Leth, Vincens, Hofjægermester, Godsejer, Steensgaard, 8.4.
 Steensgaard, Vald., Maskinhandler, Nykøbing F., bkg. 5.1.
 Steenstrup, Henriette, f. Flach, E. e. Overpostinsp., 14.6.
 — N. Poul Resen, Civilingeniør, 8.8.
 Steffensen, Alfred, Koncertsanger, Aarhus, bkg. 9.8.
 — J. G., Gross., Aarhus, bkg. 25.4.
 Stegmann, Carla Ellen, KS. 9.7; M: Konditor.
 Stehn, Emilie, f. Bolsen, 27.4.
 Stein, Johan, Overlæge*, Dr. med., 17.3.
 — Marie, Bestyrer*, Frøken, Holstebro, bkg. 12.12.
 Steincke, E. K., Kommunalrevisor*, Overretssagf., 8.11.
 — Marie Elisabeth 30.11; M: Justitsminister* Dir.
 Steiness, Agnes, MB*, E. e. Kontorbest., Nyk. F., bkg. 16.11.
 — Johanne, bkg. 4.7; E. e. Stationsforst., Fakse Ladeplads.
 Steinlein, Reinholdine Valborg, E., 28.12.
 Steinmann, Erna Margr., f. Rasmussen, 25.9.
 Steland, Carl Joh., Slagterm., Dir., 18.5; H: Emma.
 Stemann, Margrethe, 5.9.
 Stender, Frida, E., 3.1.
 — Joh. Kofod, Værkfører*, 22.2.
 Stender, O. J., Toldkontrolør*, 15.2.
 Stenderup, H. L., Fuldm. i Udenrigsmin., 27.7; H: Lydia.
 — Helmert Carl L., Postformand, KS. 9.7.
 Stenum, P., Kommunelærer, Aarhus, bkg. 3.9.
 Stevns, Magnus, mag. art. 30.3; H: Johanne, f. Byrialsen.
 Styhr, Emmy, f. Harhoff, 10.11; S: Jørgen.
 Stigaard, Henny, f. Gravesen, 19.2.
 Stilling, Eleonora Lundbeck, 2.7; M: Kaj Holck St.
 Stockholm, Christine E., 16.3.
 Stockholm-Borresen, C. Chr., Afdelingslæge, 10.3.
 Storch, H. B., Grosserer*, bkg. 11.7.
 — Oscar, Ingeniør, 10.12.
 Storgaard, H., Revisor, bkg. 30.8.
 Storm, Carl, 20.9 i Canada; F: Jens S., Barløse.
 — Chr. J., Mejeribestyrer*, Skorning, 9.10.
 — Kaj, Drejermester, 12.3.
 Strand, Viggo P., Guldsmed, 14.3.
 Strandgaard, Rose Mathilde, f. Sander, Frue, 30.12.
 thor Straten, Fritz, Dyrslæge, Fakse, 3.12.
 — Henriette, 30.1; M: F. t. S.
 Streibig, C. S. N., Kaptajn, Roskilde, 21.1.
 — Johanne, Sproglærerinde, Frøken, 26.4.
 Strodtmann, Chr., Læge, Herløv, 21.3.
 Strobel, J. P., statsaut. Revisor, 12.1; H: Anna.
 — Willy, Fotograf, 15.10.
 Struer, Julie, E., KS. 14.3.
 Strunk, Aage P., Fabriksinsp., cand. polyt., 3.11.
 Stryhn, Johs., Gaardejer*, 12.4.
 Strøm, Kristine, f. Knudsen, 18.9; M: J. F. S.
 — Niels, Kunstmaler, 22.10.
 Stub, Alma Frederikke, f. Jensen, E. e. Overretssagf., 18.8.
 — Carl Ambr., Apoteker*, Skanderborg, 1.7.
 Stuckenberg, Benedicte, f. Ernbo, 16.10, E. e. Kunstmaler, d. i Cape Town.
 Stumph, Henrik, Redaktør, ML*, 29.4.
 Stürup, A. P. C., Oberst, 18.7.
 Stæhr, Anna, f. Quaae, 11.9.
 Stærmosse, Vagn, Kredslæge, Klaksvig, 20.8.
 Stockel, Henriette, Frue, Løgstør, bkg. 22.2.

- Stöckel, Marie de, 4.1.
 Støhrmann, Peter, Kirketjener, Nordby F., bkg. 14.2.
 Støttrup, Marius, Bagermester, Viborg, 17.6.
 Suneson, Aage, Grosserer, K.S. 28.3.
 — Margr., f. Lacoppidan, 10.1; M: Godsejer*, Næstved.
 Suhr, Else, f. Kipp, 8.12; M: I. Th. S.
 — Fr. L., Redaktør, 28.2.
 Sumborg, Kathrine, Frue, 5.4; M: Isenkræmmer, Viborg.
 Sundby, Frantz H. E., Arkivar, KS, 26.4.
 Sunesen, A., Overlærer*, Tørring, 6.4.
 Süssemihl, Alma, Frøken, 24.12.
 Svane, Elise, f. Krause, 12.3.
 — Jenny, Frøken, 18.10.
 Svanholm, Magda, f. Oppermann, Aalborg, 26.1; E. e. Overretssagf.
 — Th. Adler, Direktør, 9.3.
 Svarrer, Poul, Skibsfører*, Inspektør, 21.4; H: Clara.
 Svendsen, Christine, Danselærerinde, bkg. 14.12.
 — Edw., Handelsgartner, 16.12.
 — Oluf, Skibsreder, 31.3; H: Johanne.
 Svenné, Elna, 13.1.
 Svindt, Hans T. K., Smedemester, Randers, bkg. 23.1.
 Søbygaard, Chr., Kapt., Overfartsleder, Helsingør, 19.9.
 Sømmod, Peter O., Manufakturhandler, 12.10.
 Søjberg, Fr., Grosserer, 30.9.
 Sølvhøj, Dagmar, bkg. 12.12; M: Overlærer, Helsingør.
 Søndergaard, Ninna, Lehmann, stud. med., 6.3.
 Sørensen, Carl Aug., Adjunkt, Tønder, 16.8.
 — Chr., Tømremester, Husejer, 3.10.
 — Chr. F., Maskiningeniør, Maskinm.* i Søværnet, 27.9.
 — Ely, Frue, bkg. 19.3; M: Redaktør N. P. S.
 — H. P., Post- og Telegrafkasserer*, Glostrup, 17.1.
 — Martin, MA, MS, Stødov, bkg. 28.10.
 — N. P., Post- og Telegrafkasserer, Randers, 27.5.
 — O. S., Landinspektør, 29.6.
 — Poul, Tale- og Sangpædagog, 21.1.
 — S., Hoteldirektør*, Grindsted, 15.12.
 — Sofus, Bladudgiver, St. Andrew, Florida, bkg. 22.8.
 — Søren Vald., Trafikkontrolør*, KS, 21.12.
 — Thor, Kaptajn, N. York, bkg. 12.8.
 Taarup, Kr., Højskoleforstander, Næstby, bkg. 10.4.
 Tafdrup, Julius, Grosserer, Fabrikant, 14.2.
 Tage-Jensen, Caroline, f. Reinsch, 30.7.
 — Sigurd, Direktør, Politiinspektør*, 24.9.
 Tanger, Frantz, Direktør, Horsens, 25.9.
 Tannov, A. L., Kontorchef* i Store Nordiske Telegraf Selskab, 20.11.
 Tarp, Kr. Aage Marius, Førstelærer*, FS, 3.10.
 — Margrethe, E., bkg. 9.8.
 Taul, M. H., Musiker, Aarhus, bkg. 16.12.
 Teglbjerg, Jens, Lærer*, K. Saaby, 24.11.
 Tegner, Alice Elisabeth, E., 25.5.
 — Ellen, 8.8; M: Carlos.
 Tendal, Jens P. Fenger, bkg. 10.6.
 Tengqvist, Maria, Frue, 24.3.
 Terp, Jes Hansen, Gaardejer, Kommune-forst.*, Hellevad, bkg. 29.10.
 Teudt, Grethe Marie, f. Lundqvist, NBS, 21.6.
 Thamsen, Elisabeth, Frue, 8.5.
 Thaning, Grethe, f. Øster, 29.9.
 — Laura Petrine Kristine, 26.12; Sst: Nanna.
 — Sigrid, f. Nissen, 18.3.
 Thanning, Vald., Salgschef*, 12.11.
 Theisen, Jan Friis, Lodsformand, Hals, 9.1.
 Thejll, Carl A., Kunstforlægger, bkg. 8.6.
 Thers, Jørgen, Bagermester, Korsør, 4.3.
 Thestrup, Olga, Afdelingssygepl., — P., Dylrlæge, 6.1.
 Thiel, Sophus, Kreatureksportør, Horsens, bkg. 26.9.
 Thielemann, Inge, 18.5; M: Ragn.
 Thiersen, Augusta Caroline, 2.7; M: Louis G.
 — Ingeborg Ivera Mathilde, KS, 22.9.
 Thilsted, Anders, Toldklarerer, 14.7.
 Thisted, J. Chr., Farvehandler, 20.10.
 Thode, Hertha, Hofviolinistinde, Frue, 11.2.
 Tholander, Augusta, Fotograf, Ronne, bkg. 25.11.
 Thomsen, Birgitte, f. Busch, Skolebestyrerinde, Nørresundby, bkg. 2.10.
 — Helga, f. v. Holstein, 27.9.
 — Iver H., Pastor emer., Kolding, 4.1.
 — Olaf, Stationsforstander*, Nørresundby, bkg. 8.3.
 — Peter, Direktør, Fabrikant, Legatstifter, 1.9.

- Thorborg, Anna, f. Boeck, 14.10; E. e. Overlæge.
 Thorell, K. G., Skrædermester, 29.10.
 Thorengaard, M., Grosserer, 30.4.
 Thoresen, Sv. A., Møbelarkitekt, Stockholm, 24.11.
 Thornberg, Mimi, 24.7 i Montevideo.
 Thorsen, Ella, f. Berthelsen, 16.7.
 — Kirstine, Enkepastorinde, Alderslyst, bkg. 26.7.
 — Torben, Underdirektor, 29.11; H: Eva.
 Thorsteinsson, Ingvar, Skibsfører, 9.3; H: Margrethe.
 Thorup, Chr. J., Civiling., 12.9.
 — Peter, Købm.*, 24.5.
 Thostrup, Elise Marie, f. Tangaa Juhl, bkg. 27.1.
 Thott, Thora, E., 12.9.
 Thuesen, Thv., Forligsmægler, Kolding, bkg. 18.1.
 Thulstrup, H. C., Waaben, Sagf., cand. jur., Haderslev, 6.9.
 Thrane, Maren Hansine, 19.2; M: Chr.
 Thygesen, J. P., Førstelærer*, Lyngby, bkg. 21.12.
 — Jens P. N., Dyrslæge, Opfinder, 21.3; H: Elna, f. Godtfredsen.
 — Rigmor Margr., Oversygeplejerske, 3.5.
 — Søren, Gaardejer, Vinding Vestergaard, bkg. 17.2.
 Thykjær, Anna, Befalingsm. i Frelsens Hær, Odense, 10.10.
 Thyregod, Edle, E., KS. 14.11.
 Thyrring, Aage, Buntmager, 5.8 i USA.
 — Anna Marie, 3.7.
 Thyssen, Carl, Købmand*, Vejle, bkg. 27.8.
 — H., Tandlæge, Haslev, bkg. 25.5.
 — Niels, Sognefoged, Tylstrup, bkg. 20.8.
 Tillisch, Fanny, 28.8; F: Chr.
 Timmol, Henry, Grosserer, 26.11.
 Tingleff, Fredr., Købmand, Sønderborg, bkg. 9.8.
 Tjalve, L. P., Faktor, Holbæk, 10.7.
 Tjell, Blenda, E. e. Trafikkontr., 5.2.
 Toft, A. M., Kommunalærer, 6.5.
 — Helge, Landsretssagf., 7.12; H: Grethe.
 Tofte, Vilh., 8.2.
 Toftvang, Niels, Kriminalbetjent, 4.2.
 Topp, Henrik, Murermester, Saksøbing, bkg. 9.2.
 — Hilda, f. Steffensen, 1.12.
 Torm, Martin, 24.2.
 Torp, Johanne Marie, f. Feddersen, 11.2.
 Touborg, Kr., Drejermester*, Nykøbing M., bkg. 11.5.
 Toxværd, Georg Chr. Jul., Trafikkontrøler*, NBS. 30.8.
 — Gunild Sophie, f. Saaby, 15.4.
 — Th., Konditor*, 1.1.
 Tranberg, Carl Chr. Theodor, Inspektør*, 30.7.
 Trier, Axel, Grosserer, London, 31.7.
 Troels-Lund, Marie Hagemann, 12.2.
 Troensegaard-Hansen, Johs., 1.7; H: Benny.
 Trolle, Alf., Kaptajn, 12.12.
 Trovier, Henrik Georg, Barbermester, KS. 15.6.
 Truelsen, Knud, Fabrikant, Herning, 27.12; H: Frida.
 Tschentscher, Carl Emil, Musiker* v. Livg., 1.5.
 Tulinius, Ellen Margr., f. Harpøth, 14.1.
 Tutein, Peter, Forfatter, Borsholm, bkg. 17.11.
 Tvede, Hjalmar, Snedkermester, 8.3.
 — P. H., Godsejer, Brantofte, 1.8; H: Louise.
 Tvedegaard, Helene, 30.1; M: Gdr. Jac. T.
 Tvergaard, Agnes, 11.2.
 Tümmeler, Carl, Restauratør, 6.2; H: Bertha.
 Tønnesen, Antonius, Apoteker, Taastrup, 21.12.
 Tøyberg, G., Frøken, 23.2.
 Ubbesen, U. A., Pastor emer. 17.6, Lodbjerg.
 Uggerhal, Jens Kr., Husmand, bkg. 21.11.
 Uggerholt, Simon, Murerm., Skagen, bkg. 11.5.
 Uhrenfeldt, I. B. J., Stationsforst., Ejby, 3.7; H: Esther.
 Uldall, Martin Ove, Fabriksmester, 19.1.
 Ulmer, Maria Bolette, f. Rasch, 2.1; M: Kunstmaler.
 Ulrich, Chr. S., Overlæge, Dr. med. 19.1.
 — Dora Cathrine, E. e. Arkitekt, Sønderborg, bkg. 28.2.
 — Justus Sigismund, Godsejer, Skjoldemose, 10.3.
 — Justus, Proprietær, 23.2.
 — Karen, Generalinde, f. Hjort, 25.9.
 Ulskjær, Hans Peter, Hovmester, 7.2 i Buenos Aires.
 Ungermand, Johanne Noline, f. Olsen, KS. 13.9.
 Unnar, O. J., Grosserer, 9.8.
 Ussing, Elisa, Landsdommer, Frøken, 7.3.
 — Else, f. Vedel, 5.8.
 — Florence, f. Hurrell, 18.1; M: Direktør*, Hillerød.

- Ussing, Helga, 22.7; Sst: Harriet.
 — Margaretha, Talelærerinde, 18.4.
- Uttenreiter, Laura, f. Jähnig, 3.8; M:
 Henning.
- Wad, Kr., Præstegaardsforpagter, Hu-
 rup, bkg. 25.4.
 — Vald. Ole, Lindbjerg, 28.10.
- Wagner, Betty, 20.4; M: Kai.
 — Mary Olga, f. Jensen, KS. 14.2.
 — Sigrid Clara Frederikke, f. Petersen,
 NBS. 30.8.
- Wahl, Aage, J. E., Lektor, 25.10; H:
 Edel, f. Kemp.
- Wahlstrøm, Karen Kirstine, f. Scheelke,
 Springforbi, NBS. 12.7.
- Waidtlow, Chr., Kinamissionær, 25.10;
 H: Rebekka.
- Walbom, Kathinka, E. e. Smedem.,
 Rødby, bkg. 12.3.
- Walbum, Lise Karen Emilie, Defek-
 trice, KS. 10.1.
- Valentin, Carl, Feltværkmester*, 7.6.
 — Peter, Kalundborg, 20.4.
- Valentin-Hansen, Gudrun, f. Qwist,
 15.11.
- Valentiner, Ingeborg, 1.12; M: Julius.
 Valet, Kristine, Frue, 22.10.
- Valeur, Sofie, 19.3.
- Walseth, Karen, Frøken, 23.9.
- Valsted, Jens, Gaardejer, MA., Munk-
 sjørup, bkg. 17.9.
- Waltenburg, Poul Willy, Landsrets-
 sagf., 28.2.
- Wandall, Eva, 6.11; Sst: Rigmor W.
- Wandberg, Agnes, Lotterikoll., Hjør-
 ring, bkg. 24.6.
- Vang, H. C., Kaptajn, Dynddalegaard,
 Bornholm, 7.5.
- Wang, Helga, Frue, 24.8.
- Vangedal, C. G. A., Ingeniør, 7.11.
- Wassard, E., Købmand, Aarhus, 22.12.
- Wassberg, Ellen, 3.3.
- Weber, Aage I. Lehmann, bkg. 18.6; H:
 Paula.
- Wedell Neergaard, Chr., Hofjægerm.,
 Baron, Svenstrup, 23.3.
 — Chr., Repræsentant, 15.4.
- Vedde, Sigurd, Forfatter, bkg. 30.3.
- Weeke, Kay Fr., Fabrikant, 7.9; H: Olga.
- Wegener, Erik, Bankfuldmægtig, 2.2;
 H: Ellen, f. de Nully Brown.
- Veggerby, A., Viceskoleinsp.*, Aarhus,
 bkg. 29.7.
- Weibøl, I. H., Skibsfører, 21.4.
- Weiergang, Christine, 14.11.
- Weigelt, Mathilde, Frøken, 24.4.
- Weikop, Agnes, 1.11.
- Weilbach, Carla Christine Laura, f.
 Grau, 1.6; E. e. Skibsreg.
- Weile, Alice Gylling, Forretningsbest.,
 KS. 2.3.
 — Ellen, Frue, 13.2.
- Weinreich, Anna Karla Andrea, f.
 Knudsen, E., NBS. 24.5.
- Weiss, Alma, f. Kehlet, 7.10.
 — Bediska Fritze, f. Grünfeld, FS. 27.5.
- Velden, Ax. Olaf, Vald. 9.5.
- Velin, Marie, 3.2.
- Wellejus, Olga Sofie Vedel, f. Jensen,
 KS. 15.9.
- Welz, Oskar Willy, 13.11.
- Vendelhaven, V., Komponist, Stations-
 forstander*, bkg. 21.4.
- Wengel, Agnes Vilhelmine With, f.
 Nielsen, KS. 2.9; E. e. Fabr.
- Cara Emilie, 16.9.
- Wennerwald, Kaj Vald., Repræsentant,
 3.7.
- Wenicke, Marie Jensine, Frue, KS.
 14.11.
- Wentzel, Margrethe, Ekspeditionssekr.*
 i Finansmin., 14.6.
- Wentzlau, Helene Kristine, Husejer,
 28.3.
- Werge, Alfred, Slagtermester, bkg. 8.11;
 H: Karina.
- Vermehren, Max E. L., Købmand*, FS.
 28.3.
- Werner, Helene Martha Elise, Frøken,
 NBS. 3.5.
 — Will., Landsretssagf., 28.7.
- Werninge, Ane Sofie Marie, f. Bang,
 NBS., 19.7.
- West, Aug. Th. W., Fuldmægtig, 5.1.
- Vested, Frederik, Provst, Pastor emer.,
 Fruens Bøge, 18.9.
- Westenberg-Jensen, Immanuel, 18.10.
- Vester, Søren, Gaardejer*, Skals, bkg.
 16.3.
- Vestergaard, Anders Chr., Lærer*, Nr.
 Omme, bkg. 10.3.
- Westergaard, Bodil, 26.5.
 — Ingvar, Gaardejer, Stenbækgaard,
 bkg. 22.9.
 — Marie, 6.5.
 — N. J., Overretssagfører, 28.2.
 — N. N., Provst, Pastor emer., 12.7;
 H: Agnes.
- Westermann, Dorthea, 6.1.
 — Hans, Handlungartner, Aalsgaard,
 25.8.
- Vestesen, Børge, Civiling., 25.7.
- Westfeldt, Julie, 6.5; F: Will. Schibler.
- Westh, Christiane, f. Nielsen, E., 22.4.
 — Joh. Marius, Malermester, 5.7.
- Westphall, Jens Chr. Viggo, Skomager-
 mester, 25.9.
- Westring, Anders Georg, Teglmester,
 18.10.

- Westring, Hanne, Frue, 29.6.
Weyen, Anna, Frøken, 5.11.
Vibe-Hastrup, Edv., Fabrikant, 13.5;
H: Rigmor.
Wiberg, Engelke, f. Malling-Hansen,
E. e. Insp., 28.5.
— Kai Olaf, Revisor, 28.11.
Wibroe, Herborg, f. Utne, 19.6.
Vibæk, Barbara, E. e. Dir., 15.1
Wich, Sophie, Blommenslyst, 21.6; M:
Thorv.
Wichfelt, Ellen, f. Bruun, Kammer-
herreinde, Troldebjerg, 6.6.
Wiedemann, Inger Marie, f. Knudsen,
18.11; M: Erik.
Wiederquist, Liss A., 7.9.
Wiehe, Emma, f. Albrecht, Skuespiller-
inde, 5.5.
— Ingeborg, f. Hjorth, 12.10.
Wielcke, Oscar Herluf, 28.3.
Wieluch, Zelig, f. Mourier, 7.5.
Wiese, Johs. Jul., Entreprenør, Aaben-
raa, bkg. 21.7.
Wiggers, Dagny Adolfine, f. Larsen,
FS. 2.9.
Wikman, Karl Gustaf, Værkfører, 24.8;
H: Emmy.
Wilde, Signe, f. Trap Friis, 17.8.
Wildner-Christensen, C. C., Købmand,
Randers, 1.5.
Wilhielm, Dora, Kommunelærerinde*,
7.1.
— Maria Dorothea, F., NBS. 11.1.
Villadsen, M. P., Torvefabr., Kaas, bkg.
30.6.
Villemoes, Magdalene, Børnehaveleder,
Aalborg, bkg. 11.2.
Willumsen, A. F., Kunstmaler, 6.7.
— Juliette, f. Meyn, Billedhuggerinde,
27.9.
Vilsboe, Anna, f. Christiani, Paris, 5.3;
M: Holger.
Wimmelmann, N., Direktør, Aarhus,
bkg. 12.2.
Vimmerslev, H. H., Dommerfuldmæg-
tig, Sorø, bkg. 30.6.
Winckel, Wald., Købmand, Haderslev,
bkg. 30.6.
Winckler, Uffo, bkg. 4.2, d. i USA.
Windfeld-Hansen, Hans, Stationsfor-
stander, Ikast, 8.7; H: Karen-Jo-
hanne.
— Tora, bkg. 13.6.
Windfeldt, Jenny, Hotelejer, Vinderup,
bkg. 29.8.
Winding, Chr., Malermester, Kolding,
19.12.
Vinding, Cecilie Marie, f. Nielsen, E.,
1.8.
— Gunnar Henry, 3.12.
Winge, Agnes Margr. Petrea, f. Rich.,
KS. 1.3.
Vinkel, Henriette, 29.9.
Winkler, Karl, Malermester, Varde,
29.11.
Winther, Andrea, Lærerinde*, Ryslinge,
bkg. 25.4.
— Chr., Rammefabrikant*, 6.6.
— Dagmar, E., 18.11.
— Hans P., 23.10.
— Helga, E. e. Seminarieførst., Silke-
borg, bkg. 7.11.
— Jens, Gaardejer, Gudum, bkg. 9.12.
— Mich., Landbrugskandidat, bkg. 7.3.
— O., Postforvalter, Aarhus, 7.11.
— Ragnhild Margr. E., f. Bache, FS.
10.10.
— Thorkild, Pastor emer., Korsør, 31.8.
Wirring, Othar, Malermester, Odense,
9.8.
Wisbech, Alma, f. Meier, E. e. Kunst-
handler, 1.7.
Visby, Mar'ie, Forstanderinde*, 8.8.
Wismann, Anna Johanne Bergliot, f.
Handberg, 5.4.
— Ernst, Civiling., 20.6; H: Ingrid.
Wissing, Erik, 21.7.
Wistoft, Ernestine, Frøken, Aarhus,
26.11; Br: Provst.
— Kirstine, 20.12; M: Ernst.
Witt, Chr. Fr., Pensionist, 28.5.
— Ragnhild, 14.9.
Witt-Møller, K., Grosserer, Kunstfor-
lægger, 5 2; H: Ellen Margr.
Wittmack, Renée, 14.7; D: Lillian.
Witzansky, Gudrun, f. Peilmann, 10.6.
Wium, Poul, Slagtermester, 10.8.
Vodder, Nis, Rentier, Bramminge, bkg.
13.9.
Vogeler, Erich, Forfatter, Redaktør*,
bkg. 2.5.
Vogelsang, Caroline Marie B., f. Bruun,
FS. 23.12.
Vogt, Stenstrøm, Fabrikant, Grenaa,
bkg. 23.9.
Wohlers, Selma, 24.10.
Wohleben, Hedwig Nielsine, f. Hansen,
8.2, E. e. Blikkenslager.
— Marius Bernh., Blikkenslagerm., 5.2.
Voigt, Anna, f. Andersen, bkg. 30.8.
— Camilla, 1.11.
— V., Planterkoleejer, Havearkitekt,
23.6.
Wolf, Emma, f. Littau, 21.10.
— Louis, Grosserer, 4.11; H: Ingeborg.
— Marietta, f. Falbe-Hansen, 22.10.
Wolff-Lenshoek, Ax., Direktør, Virum,
bkg. 14.10.
— Marie, f. Lenshoek van Wolfaartsdijk,
E. e. Ritmester Otto W., bkg. 30.8.

- Wolff-Sneedorff, Gerner, Proprietær*, Nakskov, 11.12.
- Woll, Gustav, Købmand*, 30.7; H: Elise, f. Hang.
- Volquartsen, J. P., Overlærer, Randers, bkg. 28.10.
- Volqvartz, Estrid, f. Goos, E. e. Gross., KS. 8.10.
- Voltelen, Benedikte, f. Jessen, 24.6.
- Wolthers, Ingrid, Frue, 17.8.
- Worm, J., Førstelærer, Høgsted, bkg. 29.5.
- Mathilde, 30.5.
- Nicoline, KS. 30.5.
- Worm-Petersen, Lydia, Sygeplejerske*, KS. 1.6.
- Worre, Th., Snedkermester, Odder, bkg. 15.10.
- Worsøe, Adelgunde, 29.12; Frue.
- Marie Christine, f. Lassen, KS. 28.10.
- Voss, Alice Jenny Maud, KS. 21.2.
- Voss-Schrader, Martha Marie Caroline Philippa, E., f. Brodersen, NBS. 3.5.
- v. Wowern, Marie. Frøken, Vejle, bkg. 3.11.
- Wreschner, Esther, 23.4.
- Wridt, Signe Christiane, Frue, 23.2.
- Wrist, Th., Smedemester*, Aalborg, bkg. 28.7.
- Wulff, Hans Henrik, Grosserer, NBS. 25.10.
- Hugo, Diplomingeniør, 17.6.
- Marie Petrine, f. Carstensen, E., FS. 13.7.
- Mathilde Jacobine, KS. 12.12.
- S. A., Kustode* v. Universitetsbiblioteket, 17.4.
- Wulff-Høyer, Jac., Møllermester*, KS. 16.9.
- Vyff, Gedua, E. e. Kinamissionær, 29.4.
- Würtz, Anders Chr., Trehuse, 9.8.
- August, Ejendomsægler, Silkeborg, bkg. 29.11.
- Fr., Præstegaardsforpagter*, Langaa bkg. 5.12.
- Johan, Gaardejer*, Silkeborg, bkg. 13.1.
- Wüstenberg, Carl, 30.7.
- Værno, J. P., Læge, Tim, 9.7.
- Wæver, Johanne, f. Malmqvist, bkg. 12.1.
- Thorvald, Gaardejer, Stokkemærke, bkg. 28.12.
- Wøhlk, Alfred, Apoteker, mag. scient., 2.3.
- Jørgen, H. C., Assistent, NBS. 8.2.
- Yde, Eleonora, Overlærer, Viborg, bkg. 14.6.
- Yding, Julie, f. Nielsen, 19.11; M: Ole.
- Zacho, Dorthea Tanggaard, Musikh., Aarhus, bkg. 29.10.
- Zangenberg, Anna, 6.2; M: Aage.
- Ida, 9.1.
- Zibranttsen, Anna, Frue, Holbæk, 3.8.
- Jan, Gaardejer*, Virum, 5.11.
- Zichmann, Alexandra, 12.9.
- Carl, 29.5.
- Ziebe, Ane Kathrine, 27.2.
- Ziegler, Julie, Frue, 18.9.
- Inge Lisbeth Weyhe, FS. 24.1.
- Zieler, Kristine, f. Götzsche, NBS. 8.2.
- Zuckschwerdt, Cecilie Marie, Frøken, 24.4.
- Zuschlag, Frode, Musiklærer, 22.5.
- Zytphen-Adeler, Anie, Baronesse, 11.5.
- Øhlenschläger, Charlotte, Frøken, 17.1.
- J. C. B., Arkitekt, Esbjerg, 28.12.
- Ørgreen-Jacobsen, Jac., Kontorchef, Malmö, 2.5.
- Ørnstrup, Alfred, Afdelingschef*, bkg. 8.7.
- Ørsted, Johs., Blomsterhandler, Aalborg, 21.3.
- Ørvig, Kai Chr. G., cand. jur., 19.8; H: Marie.
- Østergaard, Chr., Købmand, Aarhus, bkg. 11.7.
- Marie, Oversygeplejerske*, Nakskov, bkg. 10.6.
- Østrup-Jeppesen, Petrea, E. e. Fabrikant, 4.8.

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

71. AARGANG
(12. RÆKKE 5. BIND)
1950

Udgivet af
SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG
PERSONALHISTORIE

KØBENHAVN 1950—51

Redigeret af Samfundets Skriftudvalg

ved

ALBERT FABRITIUS

.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

	Side
Breve fra Martinus Rørbye 1835—48. Arbejder af Martinus Rørbye omtalt i rejsedagbøgerne 1834—41. Af mag. art. <i>Jørgen B. Hartmann</i>	1
Udviste W. R. Raasløff unational holdning i 1848? Af museumsinspektør <i>Arne Hoff</i>	67
Optegnelser om Familierne Suan og Gram. Ved amtsforvalter <i>Jørgen Swane</i>	75
Digteren Nicolai Søtoft's Slægt. Af sparekassefuldmægtig <i>E. Juul Hansen</i>	85
Det Kong Christiern II som Ridder af den gyldne Vliess tilskrevne Vaaben. Af arkivar <i>Poul Bredo Grandjean</i>	90
Adelige und Standespersonen der nordischen Reiche, insbesondere des dänischen Gesamtstaates in Hamburger Kirchenbüchern. Af frau <i>Hildegard von Marchtaler</i>	98
Detlev Ludvig Rogert. Af kontrolør <i>Sejer Kühle</i>	117
Baronesse Anna v. Buchholtz' Breve til J. P. Jacobsen. Ved bibliotekar, cand. mag. <i>Johannes Laurup-Fogt</i>	133
Bitegn og deres anvendelse i dansk heraldik. Af civilingeniør <i>Henrik Berner</i>	173
Anetavle for komponisten P. E. Lange-Müller. Af kontorchef <i>Hans Egede Glahn</i>	181
Fortegnelse over dansk genealogisk litteratur i året 1949. Af bibliotekar, dr. phil. <i>Albert Fabritius</i>	190
Emil Marquard †	195
Små meddelelser: Aktsstykker vedrørende discipels bortvisning fra Aarhus latinskole.	197
Broen	200
Til artiklen Holck'ske Slægter	201
Supplement til Studenterfortegnelser	201
Jørgen Rosenkrantz	203
Anmeldelser	204
Spørgsmål: Hassing	214
Til medlemmerne	214
Samfundets anliggender	216
Fortegnelse over medlemmerne	217
Register. Ved redaktionen	225
Samfundets regnskab for året 1949	237

2 Række.	Bind II (1887).		
	Hefte 1	39	Ekspl.
	- 2	47	-
	- 3	42	-
	- 4	43	-
	Bind III-V (1888-1890)		udsolgt.
	Bind VI (1891)		
	Hefte 1	17	Ekspl.
	- 2	18	-
	- 3	16	-
	- 4	14	-
Række 3.	Bind I-VI (1892-97).		udsolgt.
Række 4.	Bind I-VI (1898-1903).		udsolgt.
Række 5.	Bind I (1904)		udsolgt.
	Bind II (1905)		
	Hefte 1	133	Ekspl.
	- 2-3		udsolgt.
	Bind III (1906)		
	Hefte 1		udsolgt.
	- 2	4	Ekspl.
	- 3	12	-
	Bind IV (1907)		
	Hefte 1	9	Ekspl.
	- 2		udsolgt.
	- 3	6	Ekspl.
	Bind V (1908)		
	Hefte 1		udsolgt.
	- 2	9	Ekspl.
	- 3	19	-
	Bind VI (1909)		
	Hefte 1		udsolgt.
	Hefte 2	17	Ekspl.
	- 3	19	-

Række 6.	Bind I (1910)		
	Hefte 1		udsolgt.
	- 2	11	Ekspl.
	- 3	7	-
	Bind II (1911)		
	Hefte 1	7	Ekspl.
	- 2-3		udsolgt.
	Bind III-VI (1912-15).		udsolgt.
Række 7.	Bind I (1916).		
	Hefte 1	1	Ekspl.
	- 2		udsolgt.
	- 3		-
	- 4		-
	Bind II-VI (1917-21).		udsolgt.
Række 8.	Bind I-II (1922-1923).		udsolgt.
	Bind III (1924)		
	Hefte 1-2	6	Ekspl.
	- 3-4		udsolgt.
	Bind IV (1925).		
	Hefte 1	11	Ekspl.
	- 2	16	-
	- 3	19	-
	- 4	17	-
	Bind V (1926).		
	Hefte 1	7	Ekspl.
	- 2	13	-
	- 3	14	-
	- 4	11	-
	Bind VI (1927).		
	Hefte 1	33	Ekspl.
	- 2		udsolgt.
	- 3-4		-
Række 9.	Bind I (1928).		
	Hefte 1	23	Ekspl.
	- 2	17	-
	- 3	21	-
	- 4	34	-
	Bind II-III (1929-30).		udsolgt.

Af de endnu paa lager værende årgange kan medlemmer erhverve enkelte årgange før 1931 for en pris af 2 kr. pr. årgang; enkelte hæfter sælges for 50 øre pr. stk. Ved køb af et enkelt sæt af de på lager værende årgange leveres disse for en pris af 15 kr. — For ikke-medlemmer er prisen hhv. 3 kr. og 20 kr. — årgangene fra 1931 (af årgang 1938 er 3.-4. hefte udsolgt) koster 15 kr. pr. årgang. Enkelte hæfter sælges ikke. — Bestillinger indsendes til samfundets sekretær, bibliotekar, dr. phil. *Albert Fabritius*, Cort Adelersgade 3, København K.

Indholdsfortegnelse til de første 50 årgange er udsolgt, hvorimod indholdsfortegnelse for 1930-1945 kan fås for 2 kr.

Abonnement på Personalhistorisk Tidsskrift kan kun erholdes, når medlemsrettigheder i samfundet erhverves. Henvendelse herom sker direkte til samfundets sekretær, bibliotekar, dr. phil. *Albert Fabritius*, Cort Adelersgade 3, København K. Foreninger og biblioteker har adgang til at blive medlemmer af samfundet.

DR. K. CARØE:

DEN DANSKE LÆGESTAND I—V.

I. Doktorer og Licentiat 1479—1788.

II. Kirurger 1738—1785.

III. Den danske Lægestand 1786—1838.

IV. Den danske Lægestand.

Supplementsbind til 7. udg. (Læger, der har taget eksamen efter 30. januar 1838 og er døde inden 1. januar 1901). Udsolgt.

V. Supplementsbind til I—V.

Pr. bind kr. 2,—.

HENRY BRUUN:

DANMARKS AMTSFORVALTERE 1660—1848

Kr. 3,25.

FRITZ JÜRGENSEN WEST:

DE KONGELIGE AMTMÆND I HERTUGDØMMET

SLESVIG 1660—1864

Udsolgt.

INDHOLDSFORTEGNELSE

TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

FØRSTE 50 BIND

Udsolgt.

INDHOLDSFORTEGNELSE

TIL PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT 1930—1945.

9. RÆKKE III, 11. RÆKKE VI

Udarbejdet af ALBERT FABRITIUS.

Kr. 2,—.

FORTEGNELSE OVER

LITTERÆRE ARBEJDER AF LOUIS BOBÉ

Udarbejdet af ØJVIND ANDREASEN, cand. mag.

Udsolgt.

Henvendelse sker til Samfundets sekretær, bibliotekar, dr. phil. Albert Fabritius,
Cort Adelsersgade 3, København K.